

§77

Internkontrollplan för Kommunstyrelsen 2021

21KS92

Internkontrollplan 2021

2021

Kommunstyrelsen / Kommunledningsförvaltningen



Piteå kommun

Innehållsförteckning

1	Internkontroll i Piteå kommun	3
1.1	Riskmatris	4
2	Prioriterade risker	6
2.1	Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen.....	6
2.2	Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning	7
2.3	Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig.....	8
2.4	De lagar, regler och riktlinjer som finns följs.....	9
2.5	Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	11
3	Ej prioriterade risker.....	13
3.1	Kontrollområde: Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen	13
3.2	Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	13
4	Sammanfattande kommentar	13

I. Internkontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Riskanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter

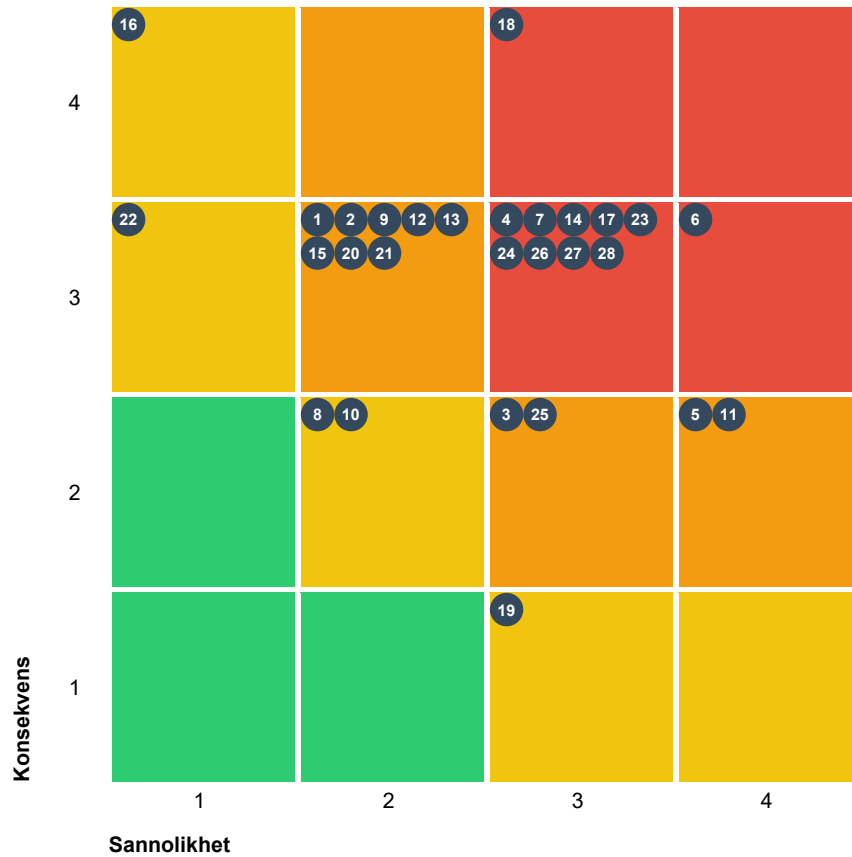
För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före december besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

I.1 Riskmatris






















Nedan stående matris ger en översikt av sannolikhet och konsekvens på identifierade risker i verksamhetens processer. Riskerna och kontrollmoment samt förebyggande aktiviteter redovisas i kapitel 2.



11 Kritisk risk 12 Hög risk 5 Måttlig risk Totalt: 28

Risknivå	Konsekvens	Sannolikhet
Kritisk risk	4 Allvarlig	Sannolik
Hög risk	3 Kännbar	Möjlig
Måttlig risk	2 Lindrig	Mindre sannolik
Låg risk	1 Försumbar	Osannolik

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Process leverantörsbetalningar	1 Integrationer stannar och leverantörsbetalning ej utförs	Mindre sannolik	Kännbar	6
Finansförvaltning	2 Felaktiga placeringar, för stort risktagande, spekulation	Mindre sannolik	Kännbar	6
Tillväxtpolitiska reserven	3 Utbetalningar från tillväxtpolitiska reserven följer inte fastställda riktlinjer	Möjlig	Lindrig	6
	4 Att medel inte finns tillgängliga i den tillväxtpolitiska reserven för viktig näringslivsutveckling.	Möjlig	Kännbar	9
Beslutsstöd	5 Risk för felkodning i beslutsstödet	Sannolik	Lindrig	8
Inköpsprocessen	6 Inköp sker utanför avtal	Sannolik	Kännbar	12
	7 Brott mot upphandlingslagstiftningen	Möjlig	Kännbar	9

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris k vär de
Mänskliga rättigheter och mångfald	8  Riktlinjer MR och mångfald inte får genomslag i organisationen	Mindre sannolik	Lindrig	4
Politiska uppdrag	9  Uppdrag som beslutats genomförs inte	Mindre sannolik	Kännbar	6
	10  Genomförda uppdrag återredovisas inte	Mindre sannolik	Lindrig	4
Sponsring	11  Motprestationer i sponsringsavtal genomförs inte.	Sannolik	Lindrig	8
Demokrati och öppenhet	12  Otillbörlig påverkan	Mindre sannolik	Kännbar	6
	Valdeltagandet sjunker			
	Valhemligheten för enskilda personer riskeras			
Kvalitetsredovisning	13  Åtgärder finns inte för områden med låg måluppfyllelse	Mindre sannolik	Kännbar	6
Löneutbetalning	14  Felaktiga löner utbetalas	Möjlig	Kännbar	9
	15  Uppkomna löneskulder regleras inte	Mindre sannolik	Kännbar	6
	16  Brott mot centrala avtal	Osannolik	Allvarlig	4
Utlämnning av information	17  Fel hantering av offentlighetsprincipen	Möjlig	Kännbar	9
	18  Personuppgifter hanteras felaktigt	Möjlig	Allvarlig	12
	19  Felaktigheter i utgivna rapporter	Möjlig	Försumbar	3
Möten och Beslut	20  Dåligt underbyggda eller försenade beslut	Mindre sannolik	Kännbar	6
	21  Digitala sammanträden lever inte upp till kommunallagenskrav	Mindre sannolik	Kännbar	6
Kommunala anslagstavlan	22  Meddelande om underskrivet protokoll publiceras inte	Osannolik	Kännbar	3
	23  Anslagstavlan i foajen visar inte rätt information	Möjlig	Kännbar	9
Arvodshantering	24  Felaktiga utbetalningar av arvoden	Möjlig	Kännbar	9
Kundfakturerings	25  Fel i redovisningen, intäktsbortfall eller för högt fakturerade belopp.	Möjlig	Lindrig	6
Bemanningsprocessen	26  Betydande personalbortfall p g a pandemi	Möjlig	Kännbar	9
Informationsförvaltning	27  Avtal registreras inte eller felaktigt	Möjlig	Kännbar	9
	28  Information förvaltas felaktigt	Möjlig	Kännbar	9

2. Prioriterade risker

2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till de kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Beslutsstöd

Risk för felkodning i beslutsstödet

■ Risk för felkodning respektive felaktig rapportering i systemet för beslutsstöd.

Kontrollmoment		
Kontroll inläst data	Kontrollmoment - VAD Månatlig avstämning i samtliga integrerade IT-system Kontrollmetod - HUR Stickprovsvisa kontroller	Kontrollutförare - VEM Respektive systemansvarig för integrerade system Rapport - Till vem? Frekvens? Systemansvarig beslutsstöd, månatligen

Mänskliga rättigheter och mångfald

Riktlinjer MR och mångfald inte får genomslag i organisationen

■ Minskad mångfald kan leda till minskad befolkningsutveckling

Kontrollmoment		
Uppföljning MR-riktlinjer och anvisning	Kontrollmoment - VAD Kontinuerlig uppföljning i strategigrupp utifrån anvisning för MR Kontrollmetod - HUR Kontinuerlig uppföljning i strategigrupp. Rapporteras	Kontrollutförare - VEM Processledaren för arbetet med mänskliga rättigheter. Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till KS under december eller i årsredovisning

Politiska uppdrag

Uppdrag som beslutats genomförs inte

■ Uppdrag som beslutats genomförs inte i enlighet med beslutet av berörd nämnd eller styrelse.

Kontrollmoment		
Uppföljning KF/KS beslut	Kontrollmoment - VAD Beslut tagna av KF i riktlinjer för verksamhetsplan, antagen verksamhetsplan och årsredovisning (Strategisk planering) sker via årshjulet. Övriga uppdrag följs upp i Stratsys. Kontrollmetod - HUR Nämnder och styrelsers återrapportering av uppdragen som görs i månadsrapporter, delårsrapport och årsredovisning. Kontroll av inlämnade handlingar sker löpande av ekonomiavdelningen, bokslutsgenomgång för alla nämnder.	Kontrollutförare - VEM Övriga uppdrag följs upp av Kommunsekreterare Beslut i Strategisk planering sker av ekonomiavdelningen. Rapport - Till vem? Frekvens? Kommunstyrelsen, kommunfullmäktige. Nämnder och styrelsers återrapportering av uppdragen som görs i månadsrapporter, delårsrapport och årsredovisning. Övriga uppdrag rapporteras varje halvår till kommunchef via tjänsteberedning

Genomförda uppdrag återredovisas inte

Genomförda uppdrag som inte återredovisas till politiken skapar en misstro och möjligen extra arbete då samma fråga kan återkomma från politiken.

Kontrollmoment		
Uppföljning KF/KS beslut	Kontrollmoment - VAD Beslut tagna av KF och KS både löpande och i riktlinjer för verksamhetsplan, antagen verksamhetsplan och årsredovisning (Årshjul strategisk planering). Kontrollmetod - HUR Kontroll av inlämnade handlingar sker löpande av ekonomiavdelningen, bokslutsgenomgång för alla nämnder. Löpande beslut följs i Startsys	Kontrollutförare - VEM Övriga uppdrag följs upp av Kommunsekreterare Beslut i Strategisk planering sker av ekonomiavdelningen. Rapport - Till vem? Frekvens? KS/KF. Nämnder och styrelser återrapportering av uppdragen som görs i månadsrapporter, delårsrapport och årsredovisning. Övriga uppdrag rapporteras varje halvår till kommunchef via tjänsteberedning

Sponsring

Motprestationer i sponsringsavtal genomförs inte.

Piteå kommun förlorar goodwill när det inte syns att kommunen är med och stödjer olika bra saker för kommunen.

Kontrollmoment		
Uppföljning Sponsringsavtal	Kontrollmoment - VAD Kontroll av att motprestationer i sponsringsavtal är utförda av motparten. Kontrollmetod - HUR Löpande kontroll, avvikelser noteras till uppföljning av internkontrollplan.	Kontrollutförare - VEM Tjänsteperson med ansvar för sponsring Rapport - Till vem? Frekvens? Löpande till chef kommunikationsavdelningen. 1 ggr per år till kommunstyrelsen i samband med återrapport internkontroll.

Demokrati och öppenhet

Otillbörlig påverkan

Risk för förtroendevalda och tjänstepersoner att utsättas för hot, hot om våld, otillbörlig påverkan. Vilket kan orsaka att förre personer vill engagera sig och i sig hota demokratin som helhet.

Kontrollmoment		
Inrapporterade incidenter	Kontrollmoment - VAD Löpande dialog och stöd med berörda vid behov eller olika aktiviteter där incidenter kan inträffa Kontrollmetod - HUR Anmälan till säkerhetskyddschef vid en uppkommen incident	Kontrollutförare - VEM Dataskyddsombud/Säkerhetskydd Rapport - Till vem? Frekvens? Minst årligen redovisning av uppkomna incidenter till säkerhetsorganisationen

Förebyggande aktivitet	
Information och utbildning om otillbörlig påverkan	Genom information och utbildning öka medvetenheten om riskerna och hur man kan minimera att de inträffar.

2.2 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Kvalitetsredovisning

Åtgärder finns inte för områden med låg måluppfyllelse



Kontrollmoment		
Kontroll av åtgärder och aktiviteter via styr och ledningssystemet.	Kontrollmoment - VAD Kontroll av åtgärder och aktiviteter via styr och ledningssystemet i samband med att texter kvalitetssäkras och bereds innan rapport går för politiskt ställningstagande Kontrollmetod - HUR genomläsning, vid behov intervjuer och samtal	Kontrollutförare - VEM Kommunlednings-förvaltningens ledningsgrupp. Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till KS i samband med årsbokslut.

Bemanningsprocessen

Betydande personalbortfall p.g.a. pandemi

Pandemin kan förorsaka hög sjukfrånvaro och verksamheten klarar inte att ta in vikarier med kort varsel till följd av komplexitet i uppdraget, med underbemanning som följd.

Exempel på konsekvenser är försenade leveranser av uppdrag; försenade upphandlingar, försenade betalning av fakturor, eftersläpande kundfakturerings, brister i redovisning och ekonomistyrning.

Kontrollmoment	
Arbetsledning genom dagliga kontakter med medarbetarna	Kontrollutförare - VEM Samtliga chefer inom Ekonomiavdelningen Rapport - Till vem? Frekvens? Ekonomichef

Förebyggande aktivitet	
Utglesning på arbetsplatsen genom växelvis distansarbete	Schemalagt distansarbete inom Ekonomiavdelningen. Dagliga avstämningar av bemanningsläget samt korrigerings i pågående uppdrag v b.

2.3 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Finansförvaltning

Felaktiga placeringar, för stort risktagande, spekulation



Kontrollmoment		
Avstämning mot Finansriktlinjer	Kontrollmoment - VAD Egen samt diskretionär förvaltning stäms av mot aktuell Finanspolicy och Finansriktlinjer. Kontrollmetod - HUR Jämförelse regelverk mot gjorda placeringar	Kontrollutförare - VEM Ekonom inom finansförvaltning Rapport - Till vem? Frekvens? Löpande rapportering till Ekonomichef samt återkoppling/uppföljning till Kommunstyrelsen i samband med bokslut.
Dokumentation och information från resp bank, manuella rutiner inom enheten	Kontrollmoment - VAD Kapitalförvaltning Kontrollmetod - HUR Processöversyn inkl dokumentation, Fortlöpande analys av placeringar utifrån Finanspolicy och Finansriktlinjer.	Kontrollutförare - VEM Ekonomer inom Ekonomistyrning/ Ekonomiavd. Rapport - Till vem? Frekvens? Ekonomichef, veckovis uppdatering. Övergripande återrapportering till KS i samband med månads-, delårs och årsbokslut.

Tillväxtpolitiska reserven

Utbetalningar från tillväxtpolitiska reserven följer inte fastställda riktlinjer



Kontrollmoment		
Uppföljning av utbetalningar från den tillväxtpolitiska reserven	Kontrollmoment - VAD Kontinuerlig uppföljning Kontrollmetod - HUR Intern kontrollprocess	Kontrollutförare - VEM Näringslivsavdelningen Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till KS 2 gånger per år
Kontinuerlig uppföljning av tillväxtärenden.	Kontrollmoment - VAD Tillgång till medel i den tillväxtpolitiska reserven. Kontrollmetod - HUR Kontinuerlig sammanställning av upparbetade medel.	Kontrollutförare - VEM Näringslivsavdelningen. Rapport - Till vem? Frekvens? Till kommunstyrelsen 2 gånger per år.

Att medel inte finns tillgängliga i den tillväxtpolitiska reserven för viktig näringslivsutveckling.



Efterfrågan på medel är mycket hög. Stora omställningar sker såväl i näringsliv som samhälle.

2.4 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Inköpsprocessen

Inköp sker utanför avtal



Se över riktlinjer och policys som behöver förnyas för att möta utvecklingsbehovet som finns inom inköpverksamheten och hela Piteå kommuns inköpsorganisation bl.a till följd av ökad efterfrågan på upphandlingar och skärpta upphandlingsregler. (Lindrig och Sannolik).

Kontrollmoment		
Fortlöpande avtalsuppföljning	Kontrollmoment - VAD Uppföljning av avtal Kontrollmetod - HUR Fortlöpande avtalsuppföljning. Framtagande av enhetliga rutiner för uppföljning samt utbildning av inköpsamordnare.	Kontrollutförare - VEM Inköpscontroller Rapport - Till vem? Frekvens? Inköpschef

Förebyggande aktivitet	
Regelbundna Inköpsträffar i det nybildade inköpsnätverket för inköpsamordnare	Kontinuerliga träffar mellan Inköp och inköpsamordnare. Syftet med träffarna är bland annat kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Inköpscontroller deltar för information och dialog kring avtalsuppföljning.
Utbildning	Under 2021 ska samtliga inköpsamordnare ha genomgått utbildning inom LOU och avtalsförvaltning.
Rutiner för avtalsuppföljning	Inköp tar fram rutiner för avtalsuppföljning på verksamhetsnivå tillsammans med inköpsamordnare.

Brott mot upphandlingslagstiftningen



Risk för upphandlingsskadeavgift om otillåten förlängning av avtal alternativt avsaknad av avtal. Påverkar varumärket Piteå.

Löneutbetalning

Felaktiga löner utbetalas

■ Försämrar relationen och förtroendet mellan kommunen och arbetstagare och arbetstagarorganisationer. Skapar mycket merarbete med rättning samt att enskilda medarbetare kan bli återbetalningsskyldiga.

Kontrollmoment		
Kvalitetssäkring löneutbetalning	Kontrollmoment - VAD Kvalitetssäkring genomförs före och efter löneutbetalning vid Lönecenter i Älvsbyn. Lönekonsulter och systemadministratörer på Lönecenter i Älvsbyn genomför daglig registrering enligt uppgjorda rutiner. Kontrollmetod - HUR Chef lönecentrum följer upp arbetet veckovis, kontroll av fellistor för åtgärd. Utbildning av ny personal och ett pågående utvecklingsarbete för att förbättra rutiner.	Kontrollutförare - VEM Chef för Lönecenter. Rapport - Till vem? Frekvens? Personalchef och chef för Lönecenter har återkommande möten för att följa upp verksamheten och klargöra eventuella oklarheter i vem som ska göra vad.

Uppkomna löneskulder regleras inte

Kontrollmoment		
Kvalitetssäkring löneskulder	Kontrollmoment - VAD Kvalitetssäkring genomförs före och efter löneutbetalning vid Lönecenter i Älvsbyn. Kontrollmetod - HUR Chef lönecentrum följer upp arbetet veckovis, kontroll av fellistor för åtgärd. Utbildning av ny personal och ett pågående utvecklingsarbete för att förbättra rutiner.	Kontrollutförare - VEM Chef för Lönecenter. Rapport - Till vem? Frekvens? Personalchef och chef för Lönecenter har återkommande möten för att följa upp verksamheten och klargöra eventuella oklarheter i vem som ska göra vad.

Utlämning av information

Fel hantering av offentlighetsprincipen

■ Information redovisas eller lämnas inte ut korrekt eller att sekretessregler inte tillämpas

Kontrollmoment		
Kontroll av styrande dokument	Kontrollmoment - VAD Att styrande dokument som reglerar rutiner för kontrollmiljön finns och följs Kontrollmetod - HUR Att styrande dokument är korrekta och aktuella samt att de följs av personal.	Kontrollutförare - VEM Kommunjurist Rapport - Till vem? Frekvens? Händelser rapporteras löpande till överordnad chef.

Personuppgifter hanteras felaktigt

■ Kommunen lever inte upp till regler för GDPR

Kontrollmoment		
Kontroll av styrande dokument	Kontrollmoment - VAD Att styrande dokument som reglerar rutiner för kontrollmiljön finns och följs Kontrollmetod - HUR Att styrande dokument är korrekta och aktuella samt att de följs av personal.	Kontrollutförare - VEM Dataskyddsombud Rapport - Till vem? Frekvens? Incidenter går till dataskyddsombud och vidare till Datainspektionen.

Kommunala anslagstavlan

Anslagstavlan i foajen visar inte rätt information

Den digitala anslagstavlan i foajén visar annat, programmet hängt sig etc. Bör kontrolleras löpande.

Kontrollmoment		
Kontroll att anslag finns utlagda	Kontrollmoment - VAD Visuell kontroll dagligen ser över att anslagstavlan visas. Rapport i system varje tertiäl Kontrollmetod - HUR Att rutinen är korrekta och aktuella samt att de följs av personal. Löpande kontroll av teknisk utrustning.	Kontrollutförare - VEM Medborgarservice säkerställer teknisk utrustning, Rapport - Till vem? Frekvens? Avvikelse rapporteras till Chef för avdelningen för styrning och ledning.

Arvodshantering

Felaktiga utbetalningar av arvoden

Omfattande manuell hantering i flera led och komplicerad bestämmelse. Missförstånd och bristande kunskaper ger en risk, för felaktiga utbetalningar och i slutändan sänkt förtroende för ensilka politiker och eller kommunen som helhet.

Förebyggande aktivitet	
Översyn rutiner och system	Översyn för att förenkla rapportering av deltagande i politiska sammanträden m.m. samt möjlighet att följa upp felaktiga utbetalningar.

Informationsförvaltning

Avtal registreras inte eller felaktigt

Avtal med externa parter registreras inte vilket kan leda till svårt att hitta, missad uppsägning, förnyas inte

Kontrollmoment		
Avvikelse på avtal	Kontrollmoment - VAD Avtal utifrån informationshanteringsplan som inte registreras korrekt Kontrollmetod - HUR Upptäckta avvikelser och "försvunna" avtal rapporteras i kommentarsfältet i Stratsys.	Kontrollutförare - VEM Huvudregistrator Rapport - Till vem? Frekvens? 1 ggr per år, Internt i samband med internkontrollrapport

Förebyggande aktivitet	
Tydliggöra rutiner och undersöka möjligheten till ett centralt avtalsregister	

Information förvaltas felaktigt

Inaktuella informationshanteringsplaner eller att medarbetare inte följer IHP kan leda till informationsförluster.

Kontrollmoment		
Arkivmyndighetens tillsynsuppdrag	Kontrollmoment - VAD Verksamheternas informationshantering Kontrollmetod - HUR Tillsyn med framtaget frågebatteri.	Kontrollutförare - VEM Centralarkivet Rapport - Till vem? Frekvens? Till arkivansvarig 1 ggr per år

2.5 Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Process leverantörsbetalningar

Integrationer stannar och leverantörsbetalning ej utförs



Kontrollmoment		
Avstämningslistor och checklistor	Kontrollmoment - VAD Rutiner för avstämningslistor och checklistor Kontrollmetod - HUR Förbättra och förtydliga gällande rutiner	Kontrollutförare - VEM Ekonomikonsulter Rapport - Till vem? Frekvens? Löpande rapportering till Chef för Ekonomiadministration

Möten och Beslut

Dåligt underbyggda eller försenade beslut



Det är viktigt att handläggare håller högkvalitet i tjänsteskrivelser och beslutsunderlag. Tidspress och bristfällig planering kan leda till undermåliga beslutsunderlag vilket gör att beslutsfattarna inte har all nödvändig information för att fatta bästa beslutet.

Kontrollmoment		
Kvalitetsgranskning	Kontrollmoment - VAD Tjänsteberedning Kontrollmetod - HUR Alla ärenden som ska upp till beslut i KS eller KF kvalitetsgranskas av tjänsteberedningen.	Kontrollutförare - VEM Tjänsteberedningen bestående av kommunchef, ekonomichef och kommunjurist m.f. Rapport - Till vem? Frekvens? Varje vecka, rapporteras inte.

Digitala sammanträden lever inte upp till kommunallagenskrav



Deltagande på distans i politiska sammanträden kräver en väl fungerande teknisk infrastruktur men även rätt programvaror och hantering för att möta kommunallagens krav.

Det är i dagsläget ett oklart rättsligt läge då det inte finns prejudicerande domar som tydliggör hur lagstiftningen skall tydas.

Kontrollmoment		
Fortlöpande avstämning med ordföranden och nämndssekreterare	Kontrollmoment - VAD Utfall digitala sammanträden Kontrollmetod - HUR Avstämning med nyckelpersoner	Rapport - Till vem? Frekvens? Kännbara avvikelser rapporteras löpande till chef avdelningen styrning och ledning. Årlig uppföljning i internkontroll.

Kundfakturering

Fel i redovisningen, intäktsbortfall eller för högt fakturerade belopp.



Risk att allt som ska faktureras inte blir utfakturerat.

Kontrollmoment		
Fortlöpande avstämnings med banker		Kontrollutförare - VEM Ekonom med ansvar för finansförvaltning Rapport - Till vem? Frekvens? Ekonomichef

Förebyggande aktivitet		
Aktualisera rutinbeskrivningar	Under 2021; Aktualisera rutinbeskrivningar utifrån nya arbetssätt med avstämnings och kontroller.	




3. Ej prioriterade risker

3.1 Kontrollområde: Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Demokrati och öppenhet	Valdeltagandet sjunker	Ett högt valdeltagande är garanten för att förtroende för demokratin. Valdeltagandet påverkas av allmänhetens förtroende för kommunen och politiken men även av god tillgång till tillgängliga vallokaler och förtidsröstningsställen.
	Valhemligheten för enskilda personer riskeras	Vallokal och valförättning måste garantera varje individs integritet vid val. Tillgänglighet och säkerhet vid val och röstningslokaler ska garanteras.

Ej riskbedömda då inget allmänt val är inplanerat för 2021.

3.2 Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Löneutbetalning	 Brott mot centrala avtal	
Utlämning av information	 Felaktigheter i utgivna rapporter	Felaktig fakta förekommer i kommunala rapporter vilket undergräver kommunens förtroende
Kommunala anslagstavlan	 Meddelande om underskrivet protokoll publiceras inte	Nämndsekreterare publicerar inte information om underskrivet protokoll, vilket leder till att besluten inte vinner laga kraft.

Ej prioriterade då riskanalysen visat på lågt riskvärde varför de ej bedöms behöva följas aktivt under året.

4. Sammanfattande kommentar

Kommunstyrelsen har två perspektiv i sin verksamhet, dels för den egna verksamheten men även för kommunen som helhet via sin uppsiktsplikt. Denna internkontrollplan behandlar den egna verksamheten.

Under 2019 utvecklades en ny inrapporteringsprocess i kommunens styr och ledningssystem - Stratsys. Detta har bidragit till en överblick över varje nämnds internkontrollplan då den följer samma utseende och riskanalys för alla nämnder och kommunstyrelse. Internkontroll i Stratsys ger en ökad tydlighet och bättre möjlighet till strukturerat internkontroll arbete löpande under hela året.

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas inom nämnder/styrelser. Utifrån de risker som identifierats har kontrollmoment tagits fram och i de fall det finns möjlighet även förebyggande åtgärder för att minska risken.

Kommunstyrelsens internkontrollplan innehåller de risker som bedöms ha påverkan på förvaltningens utveckling som helhet. Under 2020 har få avvikelser inrapporterats inom den egna verksamheten och det som är rapporterat som avvikelser har också kompletterats med aktiviteter för att minska avvikelserna under kommande år.

Nya risker som tillkommit i planen för 2021 härrör i stort från direkta och indirekta effekter av Corona pandemin.

För året kommer fokus ligga på intern utbildning samt att etablera och efterleva en systematik i uppföljningen av kontrollmomenten utifrån den periodicitet som är nödvändig för varje kontrollmoment.

Kommunstyrelsen ger Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att identifiera eventuella risker inom IT-verksamhet.

§78

**Redovisning av
internkontrollplan 2020
och internkontrollplan
2021 för alla nämnder**

20KS574



§ 76

Uppföljning av Internkontrollplan 2020

Diarienum 19MTN89

Beslut

Miljö- och tillsynsnämnden godkänner uppföljningen av internkontrollplanen för år 2020.

Miljö- och tillsynsnämnden bedömer, mot bakgrund av rapporten, att den interna kontrollen är tillräcklig inom nämndens ansvarsområde samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Ärendebeskrivning

Nämnderna ska, enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt Policy för intern kontroll och styrning i Piteå kommun (KF 2015-02-16, § 6) ska nämnden, en gång per år, fastställa en internkontrollplan för kommande verksamhetsår. Internkontrollplanen och uppföljningen av densamma ligger sedan till grund för nämndens beslut gällande om den interna kontrollen, anses vara tillräcklig. Detta beslut tas i samband med årsredovisningen.

Nämnden beslutade 2020-01-15 att anta internkontrollplan för år 2020. Samhällsbyggnad har följt upp planen för året. Uppföljningen redovisas i bifogad rapport.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsrapport Internkontroll 2020 Miljö- och tillsynsnämnden

Uppföljningsrapport Internkontroll 2020

Miljö- och tillsynsnämnden / Samhällsbyggnad



Piteå kommun

Innehållsförteckning

Intern kontroll i Piteå kommun	3
Risk matris.....	4
Uppföljning av internkontrollplan	6
Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen.....	6
Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig.....	7
De lagar, regler och riktlinjer som finns följs.....	11
Ej prioriterade risker	13
Nämndsprocess	13
Verksamhetsplanering och uppföljning.....	13
Beslutsunderlag och konsekvensutredningar	13
Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning.....	13
Informationsförvaltning.....	13
Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning.....	13
Slutsatser och fortsatt arbete	14

Intern kontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Riskanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

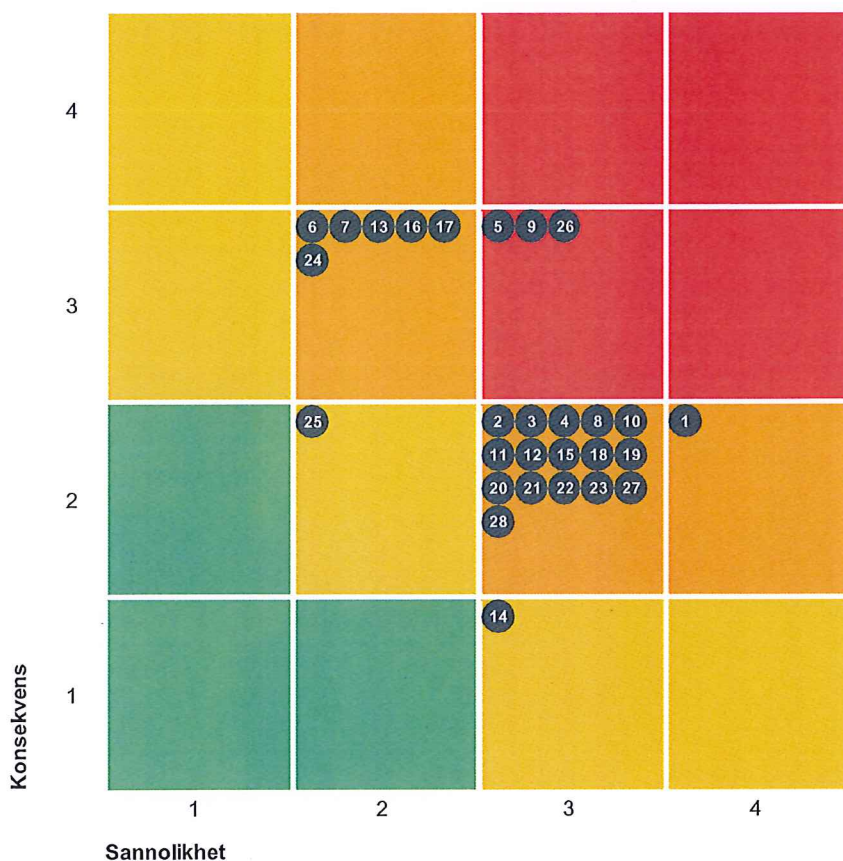
Förebyggande aktiviteter

För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före november besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

Risk matris



3 Kritisk risk 23 Hög risk 2 Måttlig risk Totalt: 28

Kritisk risk
Hög risk
Måttlig risk
Låg risk

	Konsekvens	Sannolikhet
4	Allvarlig	Sannolik
3	Kännbar	Möjlig
2	Lindrig	Mindre sannolik
1	Försumbar	Osannolik

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris kvä rde
Nämndsprocess	1 ■ Otillräcklig backup för nämndssekretariat	Sannolik	Lindrig	8
Verksamhetsplanering och uppföljning	2 ■ Otillräcklig eller otillförlitlig rapportering av aktiviteter, måluppfyllelse, med mera	Möjlig	Lindrig	6
	3 ■ Bristande incitament för tidsuttag för uppgifter som inte utgör direkt kärnverksamhet	Möjlig	Lindrig	6
	4 ■ Otillräckliga resurser relativt uppdraget	Möjlig	Lindrig	6
	5 ■ Brister i ekonomistyrningen, rutiner - allmänt	Möjlig	Kännbar	9
Ekonomi och inköp	6 ■ Otillräcklig ekonomisk uppföljning och rapportering	Mindre sannolik	Kännbar	6
	7 ■ Felaktiga taxor och avgifter enligt självkostnadsprincipen	Mindre sannolik	Kännbar	6
	8 ■ Övriga resursfrågor - obalans uppdrag och medel	Möjlig	Lindrig	6
	9 ■ Bristfälliga beslutsunderlag och kalkyler	Möjlig	Kännbar	9
Beslutsunderlag och konsekvensutredningar	10 ■ Beslut fattas grundat på felaktig eller otillräcklig information	Möjlig	Lindrig	6

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris kvä rde
Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning	1 1 Kompetensbrister vad gäller offentlig rätt och andra lagar	Möjlig	Lindrig	6
	1 2 Bristande incitament att efterleva lagstiftningen	Möjlig	Lindrig	6
	1 3 Risk för otillbörlig påverkan (jäv, bestickning, etc)	Mindre sannolik	Kännbar	6
	1 4 Bristande efterlevnad av föreskrifterna för arkivlokaler	Möjlig	Försumbar	3
Processer kopplade till personal och HR	1 5 Svagt förvaltningsövergripande grepp om personalfrågor, arbetsmiljö och HR	Möjlig	Lindrig	6
	1 6 Bristande förmåga att förebygga och hantera ohälsosam arbetsbelastning	Mindre sannolik	Kännbar	6
	1 7 Bristande förmåga att förebygga och hantera kränkande särbehandling	Mindre sannolik	Kännbar	6
	1 8 Arbetsmiljöproblem till följd av förändringar, omorganisationer	Möjlig	Lindrig	6
Informationsförvaltning	1 9 GDPR-relaterade brister (hantering av personuppgifter, känslig information, mejl, synpunkter, etc	Möjlig	Lindrig	6
	2 0 Brister i hanteringen av offentlighet och sekretess	Möjlig	Lindrig	6
	2 1 Brister vid registrering, diarieföring eller arkivering	Möjlig	Lindrig	6
	2 2 Bristande implementering av informationshållningsplaner	Möjlig	Lindrig	6
	2 3 Otillräckligt skydd för handlingar med sekretessbelagda uppgifter (låsta säkerhetsskåp etc)	Möjlig	Lindrig	6
	2 4 Rövande av sekretessbelagd information	Mindre sannolik	Kännbar	6
	2 5 Personuppgiftsincidenter upptäcks sent eller inte alls	Mindre sannolik	Lindrig	4
Systemförvaltningsprocess				
Process för anmälan och åtgärd				
Kris- och säkerhetsarbete				
Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning	2 6 Otydlighet kring mål, uppdrag och strategi	Möjlig	Kännbar	9
	2 7 Bristande förmåga att se till helheten (särintressen, stuprörstänk)	Möjlig	Lindrig	6
	2 8 Kortsiktigt fokus hindrar omvärldsbevakning och långsiktighet	Möjlig	Lindrig	6
Miljöskydd				
Hälsoskydd				
Livsmedelskontroll				
Alkoholtillsyn				
Övriga utredningar				

Uppföljning av internkontrollplan

Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till det kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning

Otydlighet kring mål, uppdrag och strategi

■ 9

Uppdrag av MTN att ta fram underlag för en behovsstyrd taxa som nämnden har beslutat om och är på väg upp till KF för beslut. En reviderad behovsutredning lyfts till MTN i oktober som ligger till grund för kommande tillsynsplan om den nya taxan antas. I det här arbetet har en intern revision av tillsynstid och taxa har genomförts för samtliga tillsynsområden. I tillsynsplanen tar MTN beslut om vilka prioriteringar som ska genomföras under 2021-2023.

MTN har beslutat om ett nytt årshjul för att ha framförhållning och anpassas till VEP processen och kommunens målstyrning.

Kontrollmoment	Kommentar
Utveckling av VEP-processen	

Förebyggande aktivitet	Kommentar
VEP och budgetarbete	Reviderat årshjul med kontrollpunkter.
✓ Klar	
Internbudgetarbete och nämndens VEP 2021	Utvecklas genom starkare koppling till inlämnat VEP-material från våren, särskilt vad gäller kostnadsdrivande åtgärder för högre måluppfyllelse.
✓ Klar	
Organisatoriska genomlysningar	Genomlysningar har genomförts som resulterat i justeringar av verksamheten..
✓ Klar	

Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig


Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Verksamhetsplanering och uppföljning

Otillräcklig eller otillförlitlig rapportering av aktiviteter, måluppfyllelse, med mera

 6

Tillsynsplanen i stratsys ska uppdateras inför 2022 och kopplas till nämndens mål. Månadsvisa uppföljningar av dokumentation sker som del i resultatuppföljningen. Risker kvarstår, men bedöms kunna hanteras inom ramen för nuvarande arbets sätt.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rapporteringsrutiner  Mindre avvikelse	Rapporteringsrutinerna har följts under året.


Otillräckliga resurser relativt uppdraget

 6

Med bättre framförhållning som det nya årshjulet bidrar till samt med månadsuppföljningar bör risken för tillsynsskuld minskas.

Nytt årshjul. Intern revision av tillsynstid och intäkter/utgifter.

Uppmärksammat obalans mellan olika tillsynsområden som kommer att rättas till inför 2021.


Kontrollmoment	Kommentar
Utveckla uppföljning av behovsutredning och tillsynsplan inom Miljö- och tillsynsnämnden  Ingen avvikelse	Utvecklingsinsatser har genomförts under året.

Ekonomi och inköp

Brister i ekonomistyrningen, rutiner - allmänt

 9


Ekonomisk uppföljning och redovisning sker löpande under året. Risker kvarstår på ett allmänt plan, men existerande rutiner bedöms vara tillräckliga.

Kontrollmoment	Kommentar
Riktade kontroller  Ingen avvikelse	Har genomförts under året och samordnas med de kontroller som görs för SBN:s verksamheter.

Otillräcklig ekonomisk uppföljning och rapportering

 6

Risken har hanteras inom ramen för existerande rutiner och arbetsformer, som bedöms vara tillräckliga för att hantera risken.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner  Ingen avvikelse	Månadsvisa genomgångar tillsammans med kontroller sker enligt rutin. Särskilda granskningar vid behov.

Felaktiga taxor och avgifter enligt självkostnadsprincipen

6

Taxor ska revideras en gång under varje mandatperiod. I år revideras 6 taxor som ska till KF för beslut.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av taxor och avgifter ● Ingen avvikelser	Skjer enligt etablerade arbetsformer.

Övriga resursfrågor - obalans uppdrag och medel

6

Nämnden ansvarar för att det finns tillgängliga resurser för det behov som finns i behovsutredningen, som ska uppdateras årligen.

I tillsynsplanen prioriterer nämnden vad som ska genomföras under 2021.

Informationsförvaltning

GDPR-relaterade brister (hantering av personuppgifter, känslig information, mejl, synpunkter, etc

6

Rutiner finns för att hantera risken. Dessa utvecklas med ledning av bland annat processkartläggningar och utveckling av informationshanteringsplaner. Utbildningsinsatser har genomförts i verksamheterna för att stärka arbetet. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras med utarbetade rutiner.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner ● Ingen avvikelser	Rutiner finns för att upptäcka och hantera risken. Dessa rutiner bedöms vara tilræklige.
Stickprovskontroller ● Ingen avvikelser	Stickprovskontroller har gjorts utifrån eksisterende rutiner.

Brister i hanteringen av offentlighet og sekretess

6

Risken hanteras gjennom eksisterende rutiner, som bedøms vara tilræklige. Utveckling har skett gjennom processkartleggninger og utbildningsinsatser. Risken bedøms kvarstå, men kunna hanteras inom ramene for nuvarande rutiner.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner ● Ingen avvikelser	Kommunovergripande anvisninger samt arendehandbok anvendes i verksamheten.

Brister vid registrering, diarieföring eller arkivering

6


Risken har hanteras inom ramene for eksisterende rutiner samt gjennom utveckling av informationshanteringsplaner og utbildningsinsatser. Risken kvarstår i princip, men bedøms hanterlig med nuvarande rutiner. Har vekovisa møten med administrative enheten og verksamhetschef har inført for å forbedre og utvikle arbeidet i våre verksamhetssystemer.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner ● Ingen avvikelser	Rutiner finns og bedøms vara tilræklige. Centrale anvisninger føljs og utviklingsarbeid har skett kring informationshanteringsplaner.

Bristende implementering av informationshanteringsplaner

6


Risken hanteras inom ramene for eksisterende rutiner. Vid behov gjennomförs utbildningsinsatser. Risken bedøms kvarstå, vilket motiverer återkommande oppfølginger.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljningsaktiviteter  Ingen avvikelse	Uppföljningar sker och utbildningsinsatser genomförs vid behov.

Otillräckligt skydd för handlingar med sekretessbelagda uppgifter (låsta säkerhetsskåp etc)

 6


Risken hanteras inom ramen för existerande rutiner. Utvecklingsarbete kvarstår som del i övergången till mer digitaliserade arbetsformer. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras med existerande rutiner och fortsatt utvecklingsarbete.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner  Mindre avvikelse	Skåp mm finns, men rutiner är delvis outvecklade.

Röjande av sekretessbelagd information

■ 6

Risken hanteras inom ramen för existerande rutiner och fortlöpande utvecklingsarbete. Ingår i utbildningsmaterial kring GDPR. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras genom nuvarande rutiner samt pågående utvecklingsarbete.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner  Ingen avvikelse	Rutiner och handlingsplaner finns. Arbete för att säkerställa system och systemanvändning fortgår.

De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning

Kompetensbrister vad gäller offentlig rätt och andra lagar

■ 6

Risken har framförallt hanteras genom olika typer av utbildnings- och informationsinsatser. Risken bedöms inte primärt vara en internkontrollfråga i strikt mening, utan mer en utvecklings- och utbildningsfråga. Risken kvarstår i princip, men särskilda kontroller bedöms inte vara nödvändiga.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av utbildningsbehov ● Ingen avvikelser	Inventering av utbildningsbehov har gjorts på ett övergripande plan och utbildningsinsatser har genomförts som del av förvaltningens allmänna utvecklingsarbete.

Risk för otillbörlig påverkan (jäv, bestickning, etc)

■ 6

Risken hanteras i första hand verksamhetsnära genom samverkan i berörda arbetslag, inkl. rollfördelning kring bedömningar och gemensamma avstämningar. Risken kvarstår i princip, men bedöms hanteras inom ramen för nuvarande arbetssätt.

Kontrollmoment	Kommentar
Kartläggning av riskområden ◆ Mindre avvikelser	Systematisk kartläggning av rutiner eller riskområden har inte skett under året. Utveckling av arbetsformer mm har skett och har till delar betydelse för hur risken hanteras i verksamheten.

Processer kopplade till personal och HR

Svagt förvaltningsövergripande grepp om personalfrågor, arbetsmiljö och HR

■ 6

Risken hanteras i ordinarie ledningsorganisation och förankras i samverkan. Risken kvarstår i princip, men existerande former bedöms fungera nöjaktigt. Utvecklingsbehov finns kring formerna för planering och rapportering i StratSys.

Kontrollmoment	Kommentar
Systematiserad arbetsmiljöplanering ● Ingen avvikelser	Förvaltningsövergripande utveckling av planeringsformer har anpassats efter kommunövergripande utbildningsinsatser och aviserad utveckling av övergripande former för planering och uppföljning i kommunens IT-stöd för ledning och styrning (StratSys). Arbetsmiljöarbetet har i betydande utsträckning kommit att fokuseras på hantering av arbetsmiljökonsekvenserna av Coronaspridningen. Rutiner finns för rapportering av arbetsmiljöavvikelser till ledningsgrupp.


Bristande förmåga att förebygga och hantera ohälsosam arbetsbelastning

■ 6

Intern revision under året som har visat på bristande resurser inom främst miljöskyddsområde, som bidrar till att uppdraget inte kan utföras enligt miljöbalken. Bidrar till stress och risk för långtidssjukskrivning.

Risken kvarstår fram till dess att vi har en budget i balans mellan skattefinansierad och avgiftsfinansierad tillsyn samt möjligheten att rekrytera vikarier med rätt kompetens som kan vara en utmaning.


Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning inom ramen för Systematiskt arbetsmiljöarbete ◆ Mindre avvikelser	Ska ske enligt kommunövergripande rutiner. Uppfattas vara svårare i aktivitetsbaserad miljö samt med anledning av ökat hemarbete till följd av Corona.
Uppföljning av personalstatistik	Sker rutinmässigt, månadsvis.

Kontrollmoment	Kommentar
 Ingen avvikelse	

Bristande förmåga att förebygga och hantera kränkande särbehandling

 6


Hanteras inom ramen för etablerade rutiner som innefattar teammöten, veckomöten samt medarbetarsamtal.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning inom ramen för Systematiskt arbetsmiljöarbete  Mindre avvikelse	Ska ske enligt kommunövergripande rutiner. Uppfattas vara svårare i aktivitetsbaserad miljö samt med anledning av ökat hemarbete till följd av Corona.

Arbetsmiljöproblem till följd av förändringar, omorganisationer

 6

Risken hanteras genom aktiva risk- och konsekvensanalyser i samverkan med skyddsombud och medarbetare. Då förvaltningen befinner sig i ett förändrings- och utvecklingskede har extra fokus lagts på genomförande av denna typ av arbetsmiljöarbete.

Kontrollmoment	Kommentar
Risk- och konsekvensanalyser vid större förändringar  Ingen avvikelse	Risk- och konsekvensanalyser genomförs regelmässigt i samband med viktigare förändringar i verksamheten. Dokumentation enligt de nya modellerna i StratSys kommer att utvecklas under kommande år.

Ej prioriterade risker

Nämndsprocess

Otillräcklig backup för nämndssekretariat

■ Risken innebär att nämndsekretariatet är sårbart för bland annat frånvaro, vilket kan försvåra eller försena utförandet av uppgifterna.

Verksamhetsplanering och uppföljning

Bristande incitament för tidsuttag för uppgifter som inte utgör direkt kärnverksamhet

■ Risken innebär begränsat deltagande i långsiktigt utvecklingsarbete. I den mån risken uppträder kan det leda till felaktiga beslut, kvalitetsbrister, mm.

Beslutsunderlag och konsekvensutredningar

Bristfälliga beslutsunderlag och kalkyler

■ I den mån beslutsunderlag och kalkyler är otillräckliga eller har andra brister kan det leda till felaktiga beslut, kvalitetsbrister mm.

Beslut fattas grundat på felaktig eller otillräcklig information

■ I den mån beslutsunderlag och kalkyler är otillräckliga eller har andra brister kan det leda till felaktiga beslut, kvalitetsbrister mm.

Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning

Bristande incitament att efterleva lagstiftningen

■ I den mån incitament saknas ökar risken för oegentligheter som jäv, demokratiskt underskott, otillbörlig användning av personuppgifter, sanktionsavgifter, förtroendeskada m.m.

Bristande efterlevnad av föreskrifterna för arkivlokaler

■ Risken berör efterlevnaden av regler för arkivlokaler. Riskerna kan bli en följd av flytt till nya lokaler.

Informationsförvaltning

Personuppgiftsincidenter upptäcks sent eller inte alls

■ I den mån personuppgiftsincidenter inte upptäcks ökar risken bland annat för förtroendeskada, fortsatt informationsläckage m.m.

Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning

Bristande förmåga att se till helheten (särintressen, stuprörstänk)

■ Riskerna rör bristande helhetssyn. I den mån risken uppträder kan det leda till felaktiga eller kortsiktiga beslut, kvalitetsbrister, bristande intern kommunikation, etc.

Kortsiktigt fokus hindrar omvärldsbevakning och långsiktighet

■ Risken berör tendensen att fokusera och ge vikt och frågor i närtid samt hantering av aktuella ärenden, vilket kan skapa en oförmåga att i tid upptäcka viktigare omvärldsförändringar. På längre sikt kan organisationens förmåga till anpassning försämrats.

Slutsatser och fortsatt arbete

Internkontrollplanen för år 2020 utformades mot bakgrund av tidigare års plan samt kommunens nya modell för utformning av internkontrollplaner, som infördes under hösten 2019. Då tidigare års plan inom Samhällsbyggnad var uppbyggd enligt andra principer och utgångspunkter krävdes en viss anpassning till den kommunövergripande modellen, vilket skedde i en relativt snabb process. Resultatet av detta är att fortsatt anpassningsarbete krävs inför utformningen av 2021 års plan.

Två förändringar kommer att behöva göras: (a) att rensa planen från risker som inte bör hanteras genom uppbyggnad av kontrollstrukturer (exv. otydlighet i mål och uppdrag), utan istället bör ses som frågor som ska hanteras i ordinarie ledning och styrning samt (b) utveckla väsentlighetsanalysen så att planen i högre grad fokuseras på risker som i olika avseende kan innebära väsentlig skada för verksamheten.

Kommande års plan bör alltså ges ett tydligare fokus på ett mindre antal, mer betydelsefulla risker.



§ 4

Internkontrollplan 2021

Diariennr 20MTN55

Beslut

Miljö- och tillsynsnämnden godkänner internkontrollplan för år 2021.

Ärendebeskrivning

Nämnderna ska enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, var och en inom sitt område, se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som Kommunfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag och annan författning som gäller för verksamheten.

Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt Policy för intern kontroll och styrning i Piteå kommun (Kommunfullmäktige 2015-02-16, § 6) ska nämnden, en gång per år, fastställa en internkontrollplan för kommande verksamhetsår. Internkontrollplanen och uppföljningen av densamma ligger sedan till grund för nämndens beslut gällande om den interna kontrollen anses vara tillräcklig.

Beslutsunderlag

- Internkontrollplan 2021 Miljö- och tillsynsnämnden

Internkontrollplan 2021

Miljö- och tillsynsnämnden / Samhällsbyggnad



Piteå kommun

Innehållsförteckning

1	Internkontroll i Piteå kommun.....	3
	1.1 Riskmatris.....	4
2	Prioriterade risker	5
	2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen	5
	2.2 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig	6
	2.3 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs.....	8
3	Ej prioriterade risker.....	8
4	Sammanfattande kommentar.....	8

I Internkontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Risakanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter

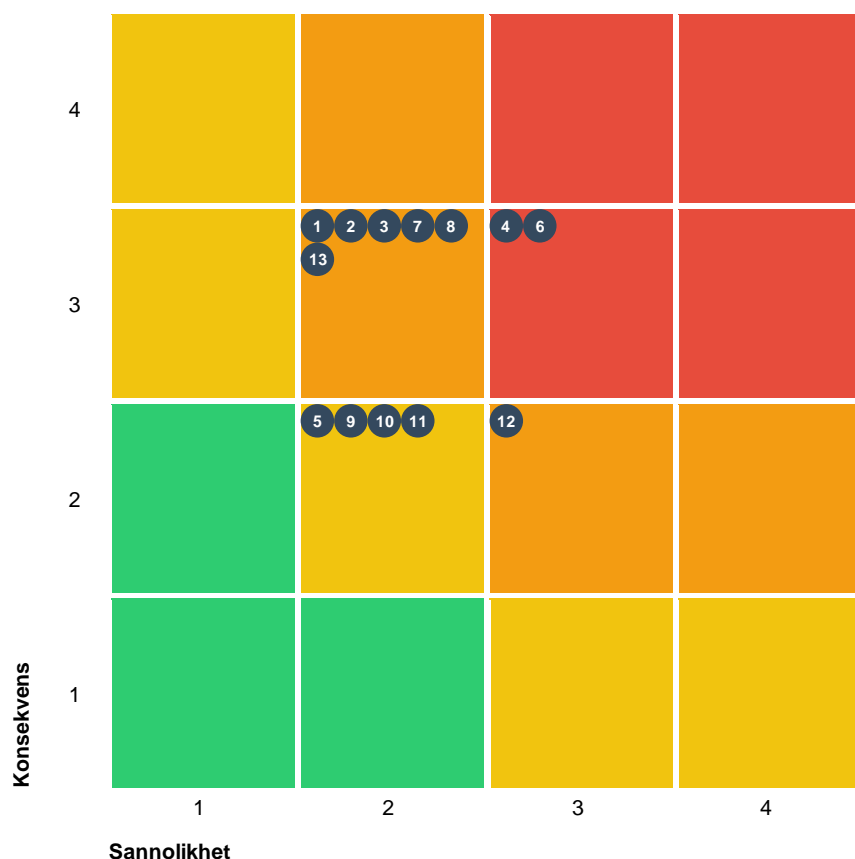
För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före december besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

I.1 Riskmatris

Nedan stående matris ger en översikt av sannolikhet och konsekvens på identifierade risker i verksamhetens processer. Riskerna och kontrollmoment samt förebyggande aktiviteter redovisas i kapitel 2.



2 Kritisk risk 7 Hög risk 4 Måttlig risk Totalt: 13

Risknivå	Konsekvens	Sannolikhet
Kritisk risk	4 Allvarlig	Sannolik
Hög risk	3 Kännbar	Möjlig
Måttlig risk	2 Lindrig	Mindre sannolik
Låg risk	1 Försumbar	Osannolik

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Nämndsprocess				
Ekonomi och inköp	1 Brister i ekonomistyrningen, rutiner - allmänt	Mindre sannolik	Kännbar	6
	2 Otillräcklig ekonomisk uppföljning och rapportering	Mindre sannolik	Kännbar	6
	3 Felaktiga taxor och avgifter enligt självkostnadsprincipen	Mindre sannolik	Kännbar	6
	4 Upphandlingar eller konsultavrop följer ej gällande regelverk	Möjlig	Kännbar	9
	5 Brister i bokföring av otillräckligt specificerade fakturor	Mindre sannolik	Lindrig	4
Beslutsunderlag och konsekvensutredningar	6 Bristfälliga beslutsunderlag och kalkyler	Möjlig	Kännbar	9

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Risikvärde
Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning	7 Risk för otillbörlig påverkan (jäv, bestickning, etc)	Mindre sannolik	Kännbar	6
Processer kopplade till personal och HR	8 Brister i planering, genomförande och uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i verksamheten	Mindre sannolik	Kännbar	6
Informationsförvaltning	9 GDPR-relaterade brister (hantering av personuppgifter, känslig information, mejl, synpunkter, etc	Mindre sannolik	Lindrig	4
	10 Brister i hanteringen av offentlighet och sekretess	Mindre sannolik	Lindrig	4
	11 Brister vid registrering, diarieföring eller arkivering	Mindre sannolik	Lindrig	4
	12 Bristande efterlevnad av informationshanteringsplaner	Möjlig	Lindrig	6
Systemförvaltningsprocess				
Process för anmälan och åtgärd				
Kris- och säkerhetsarbete				
Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning	13 Otillräcklig eller otillförlitlig dokumentation av mål, måluppfyllelse, uppdrag eller andra centrala aktiviteter	Mindre sannolik	Kännbar	6
Miljöskydd				
Hälsoskydd				
Livsmedelskontroll				
Alkohol tillsyn				
Övriga utredningar				

2 Prioriterade risker

2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till de kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning

Otillräcklig eller otillförlitlig dokumentation av mål, måluppfyllelse, uppdrag eller andra centrala aktiviteter

Risken berör felaktig eller otillräcklig rapportering av verksamhetens aktiviteter, måluppfyllelse eller övriga förhållanden av betydelse. Ett exempel är StratSys-rapportering i olika styr- och uppföljningsmodeller som inte utförs eller håller låg kvalitet. Risken medför bristande allmän kontroll över verksamhetens utveckling.

Kontrollmoment	
Kontroll av dokumentation	Kontrollmoment - VAD Granskning av underlag
Månadsvisa resultatavstämningar	Kontrollmoment - VAD Granskning av underlag

2.2 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Ekonomi och inköp

Brister i ekonomistyrningen, rutiner - allmänt

Risken handlar primärt om den ekonomiska redovisningen och rutiner för särskilda, riktade kontroller. Aktuella behov av granskningar inom förvaltningen som rör nämndens verksamhetsområde: 1. Icke verksamhetsnära (avvikande) kostnader 2. Leverantörsfakturor för småköp 3. Representation, uppföljning av kontroll 2019 4. Momsfördelning, årligen återkommande kontroll 5. Kontanthantering (i den mån sådan finns).

Kontrollmoment	
Icke verksamhetsnära kostnader (avvikande)	Kontrollmoment - VAD Genomgång av underlag
Uppföljning av representation	Kontrollmoment - VAD Genomgång av underlag
Kontroll av momsfordelning (årligen återkommande)	Kontrollmoment - VAD Granskning av underlag

Otillräcklig ekonomisk uppföljning och rapportering

Risken handlar om den ekonomiska rapporteringen och om möjligheten av att den filtreras, så att information stannar på vägen och inte når fram till rätt funktion.

Kontrollmoment	
Månadsvis budgetavstämning och resultatgenomgång	Kontrollmoment - VAD Genomgång av resultat, rapporter m.m

Felaktiga taxor och avgifter enligt självkostnadsprincipen

Taxor och avgifter ska utformas med utgångspunkt i den s.k. självkostnadsprincipen. Den risk som kan finnas är att existerande taxor och avgifter avviker från denna princip.

Kontrollmoment	
Inventering av taxor och avgifter (årsvis)	Kontrollmoment - VAD Genomgång av existerande taxor och avgifter Kontrollmetod - HUR Kontroll mot självkostnads kalkyler

Upphandlingar eller konsultavrop följer ej gällande regelverk

Risken berör den ev. förekomsten av upphandlingar eller konsultavrop som inte följer lagar, regler eller andra riktlinjer.

Kontrollmoment	
Granskning av underlag	Kontrollmoment - VAD Genomgång av underlag (selektivt)

Brister i bokföring av otillräckligt specificerade fakturor

Risk för ogrundade utbetalningar till följd av otillräckligt specificerade fakturor eller registrering i arbetsordersystem och liknande.

Kontrollmoment	
Granskning av underlag	Kontrollmoment - VAD Genomgångar av underlag (selektivt)

Beslutsunderlag och konsekvensutredningar

Bristfälliga beslutsunderlag och kalkyler

I den mån beslutsunderlag och kalkyler är otillräckliga eller har andra brister kan det leda till felaktiga beslut, kvalitetsbrister mm.

Kontrollmoment	
Selektiva granskningar av underlag	Kontrollmoment - VAD Genomgångar av ett mindre antal underlag

Informationsförvaltning

GDPR-relaterade brister (hantering av personuppgifter, känslig information, mejl, synpunkter, etc)

Risken rör felaktig informationshantering och bristande informationssäkerhet, framför allt med avseende på felaktig hantering av personuppgifter eller annan känslig information.

Kontrollmoment	
Granskning av rutiner	Kontrollmoment - VAD Genomgång av existerande rutiner Kontrollmetod - HUR Genomgång av dokument, rutiner mm
Stickprovskontroller	Kontrollmoment - VAD Selektiva kontroller av hantering av t.ex. personuppgifter i system mm Kontrollmetod - HUR Stickprovskontroller

Brister i hanteringen av offentlighet och sekretess

Risker kring efterlevnaden av offentlighet och sekretess i samband med t.ex. utlämning av handlingar.

Kontrollmoment	
Granskning av rutiner	Kontrollmoment - VAD Genomgång av rutiner Kontrollmetod - HUR Genomgång av dokument, rutiner mm

Brister vid registrering, diarieföring eller arkivering

Brister vid registrering, diarieföring eller arkivering av ärenden och handlingar. Sådana brister kan uppstå bland annat till följd av kompetensbrister.

Kontrollmoment	
Granskning av rutiner	Kontrollmoment - VAD Genomgång av rutiner Kontrollmetod - HUR Genomgång av dokument, rutiner mm

Bristande efterlevnad av informationshanteringsplaner

Risken avser tillämpningen av beslutade informationshanteringsplaner i verksamheten. Risk för brister i hanteringen i jämförelse med planerna kan uppträda.

Kontrollmoment	
Uppföljningsaktiviteter	Kontrollmoment - VAD Uppföljning av implementeringen av informationshanteringsplaner Kontrollmetod - HUR Stickprovskontroller av informationshanteringen

Röjande av sekretessbelagd information

Risk för röjande av sekretessbelagd information, exempelvis avseende skyddade identiteter. Risken kan uppstå till följd av kunskapsbrister, bristande hantering, otillräckliga system, etc.

Kontrollmoment	
Granskning av rutiner	Kontrollmoment - VAD Genomgång av rutiner, regler etc Kontrollmetod - HUR Genomgång av dokument, rutiner, rapportering av incidenter mm

Personuppgiftsincidenter upptäcks sent eller inte alls

I den mån personuppgiftsincidenter inte upptäcks ökar risken bland annat för förtroendeskada, fortsatt informationsläckage m.m.

2.3 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning

Risk för otillbörlig påverkan (jäv, bestickning, etc)

Risk för otillbörlig påverkan av olika slag.

Kontrollmoment	
Kartläggning av riskområden	Kontrollmoment - VAD Särskild kartläggning av riskområden

Processer kopplade till personal och HR

Brister i planering, genomförande och uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i verksamheten

Risken kan innebära att negativa effekter som arbetsrelaterad stress, ohälsosam arbetsbelastning, kränkande särbehandling, svårigheter att rekrytera rätt/relevant kompetens, etc, inte hanteras på korrekt sätt.

Kontrollmoment	
Systematiserad arbetsmiljöplanering	Kontrollmoment - VAD Systematiskt arbetsmiljöarbete Kontrollmetod - HUR Arbetsmiljöplanering inom ramen för styrmodellen för systematiskt arbetsmiljöarbete i StratSys

3 Ej prioriterade risker

Samtliga identifierade risker har prioriterats för kontrollåtgärder.

4 Sammanfattande kommentar

Arbetet med att utveckla den interna kontrollen inom nämndens ansvarsområde har tidigare inriktats på den vidare

s.k. kontrollmiljön. Det har bland annat omfattat genomlysningar av de organisatoriska förutsättningarna för verksamheten och resulterat i omorganisationer samt åtgärder för processutveckling, nya arbetssätt och användning av ny teknik.

Under det senaste året ändrades inriktningen med ett starkare fokus på mer verksamhetsnära, kontrollerbara risker. Arbetet befann sig under fjolåret i ett inledningsskede och merparten av de kontrollmoment som planerades handlade om olika typer av inventeringar av existerande rutiner. Inför kommande år renodlas arbetet ytterligare i syfte att utveckla lämpliga kontrollmoment som regelmässigt ska utföras för att säkerställa tillräcklig kontroll över mer väsentliga risker i den egna verksamheten. Kontrollmomenten omfattar i allmänhet granskning av rutiner samt stickprovskontroller. Utöver det kan ett antal förebyggande aktiviteter bli aktuella.

Internkontrollplanen för år 2021 bör betraktas som ett levande dokument som kan komma att kompletteras och utvecklas under året.

Internkontrollplanen för Miljö- och tillsynsnämnden är i hög grad samordnad med den som gäller för Samhällsbyggnadsnämnden.



§ 27

Internkontrollplan 2021

Diariernr 20GRN142

Beslut

Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn godkänner internkontrollplan för 2021.

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn har upprättat ett förslag till internkontrollplan för 2021 enligt gällande regler om plan för internkontroll.

Beslutsunderlag

- Internkontrollplan 2021 Gemensam räddningsnämnd Piteå Älvsbyn

Internkontrollplan 2021

2021

Gemensam räddningsnämnd



Piteå kommun

Innehållsförteckning

1	Internkontroll i Piteå kommun	3
1.1	Riskmatris	4
2	Prioriterade risker.....	5
2.1	Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen.....	5
2.2	Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	5
3	Ej prioriterade risker.....	6
3.1	Kontrollområde: Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen	6
3.2	Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	6
4	Sammanfattande kommentar	6

I Internkontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Riskanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter

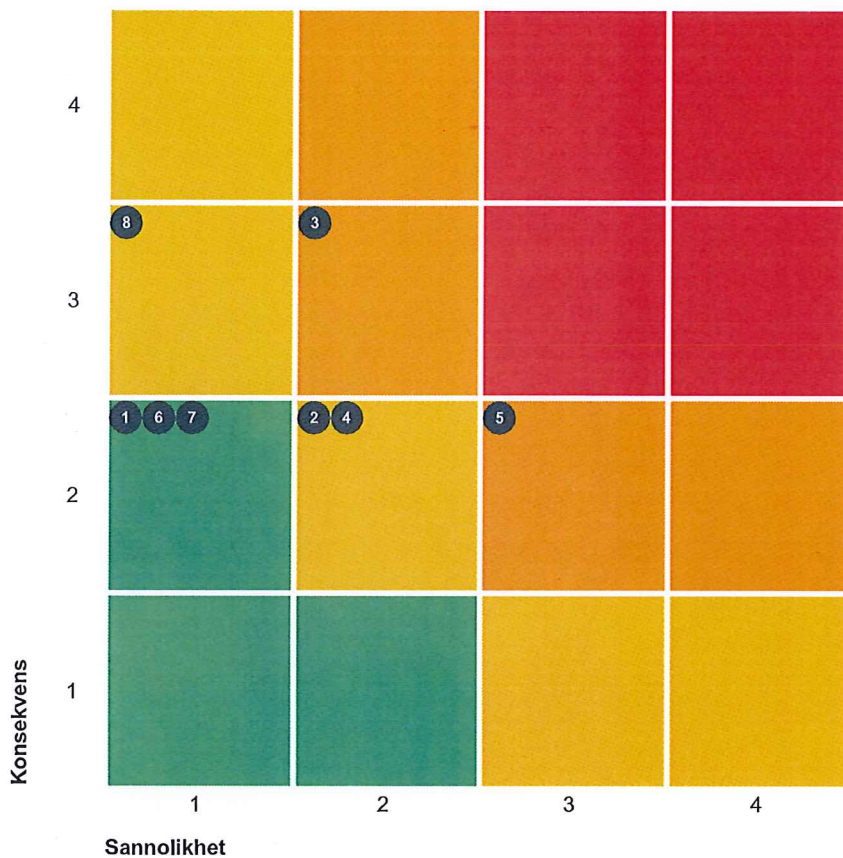
För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före december besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

I.1 Riskmatris

Nedan stående matris ger en översikt av sannolikhet och konsekvens på identifierade risker i verksamhetens processer. Riskerna och kontrollmoment samt förebyggande aktiviteter redovisas i kapitel 2.



2 Hög risk 3 Måttlig risk 3 Låg risk Totalt: 8

Konsekvens	Sannolikhet
4 Allvarlig	Sannolik
3 Kännbar	Möjlig
2 Lindrig	Mindre sannolik
1 Försumbar	Osannolik

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Risikvärde
Handlingsprogram	1 ■ Årlig uppföljning av HP sker inte	Osannolik	Lindrig	2
Styrande dokument	2 ■ Styrande dokument äldre än 4 år	Mindre sannolik	Lindrig	4
	3 ■ Styrande dokument ej publicerade i kommunal författningssamling	Mindre sannolik	Kännbar	6
Ekonomi	4 ■ Felaktig hantering av Handkassa	Mindre sannolik	Lindrig	4
	5 ■ Avtalstrohet	Möjlig	Lindrig	6
Lagstiftning	6 ■ Årlig uppföljning av LSO till Länsstyrelsen - MSB sker inte	Osannolik	Lindrig	2
	7 ■ Årlig uppföljning av LBE till Länsstyrelsen - MSB sker inte	Osannolik	Lindrig	2
	8 ■ Årlig uppföljning av LEH till Länsstyrelsen - MSB sker inte	Osannolik	Kännbar	3

2 Prioriterade risker

2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till de kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Styrande dokument

Styrande dokument äldre än 4 år

Kontrollmoment		
Årlig kontroll	Kontrollmoment - VAD Årlig kontroll av styrande dokument giltighet Kontrollmetod - HUR Genomgång av styrande dokument	Kontrollutförare - VEM Risk- och Säkerhetssamordnare Rapport - Till vem? Frekvens? Rapporteras en gång per år till förvaltningschef

Styrande dokument ej publicerade i kommunal författningssamling

Kontrollmoment		
Årlig kontroll	Kontrollmoment - VAD Årlig jämförelse av styrande dokument mot kommunal författningssamling Kontrollmetod - HUR Jämföra styrande dokument mot kommunal författningssamling	Kontrollutförare - VEM Risk- och Säkerhetssamordnare Rapport - Till vem? Frekvens? Förvaltningschef

2.2 Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Ekonomi

Felaktig hantering av Handkassa

Kontrollmoment		
Årlig avstämning	Kontrollmoment - VAD Verifikat mot pengar Kontrollmetod - HUR Avstämning	Kontrollutförare - VEM Administratör Rapport - Till vem? Frekvens? Rapporteras en gång per år till Ekonomikontor och förvaltningschef

Avtalstrohet

Kontrollmoment		
Avtalstrohet	Kontrollmoment - VAD Kontroll av avtalstrohet Kontrollmetod - HUR Följa upp avtalstroheten i samarbete med inköpsenheten på ekonomikontoret	Kontrollutförare - VEM Upphandlingsansvarig Rapport - Till vem? Frekvens? Förvaltningschef

3 Ej prioriterade risker

3.1 Kontrollområde: Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Handlingsprogram	■ Årlig uppföljning av HP sker inte	

3.2 Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Lagstiftning	■ Årlig uppföljning av LSO till Länsstyrelsen - MSB sker inte	Gäller även delgivning till GRN
	■ Årlig uppföljning av LBE till Länsstyrelsen - MSB sker inte	
	■ Årlig uppföljning av LEH till Länsstyrelsen - MSB sker inte	

4 Sammanfattande kommentar

Risker som ses kopplas mest till styrande dokumenters aktualitet och uppföljning av verksamhetsinriktad lagstiftning. Dessa är valda utifrån att det mesta av räddningstjänstens verksamhet utgår från styrande dokument och följs upp i de nationella uppföljningarna som även de täcker det mesta av verksamhet.

Verksamheten fungerar väl och tydliga instruktioner/rutiner finns inom de flesta områden för att säkerställa en verksamhet utan risker.



§ 71

Uppföljning av internkontrollplan 2020

Diariennr 20KFN59

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna uppföljning av internkontrollplan 2020.

Ärendebeskrivning

Nämnden ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt enligt kommunallagen. Fullmäktige har den 2015-02-16 §6 fastställt en policy för intern kontroll och styrning i Piteå kommun. I policyn framgår att nämnden årligen ska upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

En riskanalys ska upprättas och ligga till grund för nämndens plan för intern kontroll. Åtgärder ska vidtas med utgångspunkt i riskanalysen. Den interna kontrollen och styrningen ska regelbundet följas upp och bedömas. Internkontrollplanen och uppföljningen av densamma ligger till grund för nämndens beslut om den interna kontrollen anses vara tillräcklig. Detta beslut tas i samband med årsredovisningen.

Kultur- och fritidsnämnden har den 2020-02-05 beslutat att anta internkontrollplan 2020. Internkontrollplan 2020 och uppföljningen av densamma ligger till grund för nämndens beslut.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsrapport Internkontroll 2020

Uppföljningsrapport Internkontroll 2020

Kultur- och fritidsnämnden / Kultur park och fritid



Piteå kommun

Innehållsförteckning

Intern kontroll i Piteå kommun.....	3
Risk matris	3
Uppföljning av internkontrollplan	5
Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning.....	5
De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	6
Ej prioriterade risker	6
Systematiskt arbetsmiljöarbete	6
Riskbedömning.....	6
Hemsida.....	7
Mail och telefoni	7
Verksamhetsplan "lill VEP"	7
Budget.....	7
Delår- och årsredovisning.....	7
Upphandling.....	7
Arbetstid	7
Bidragsnorm	7
Sjukfrånvaro.....	8
God ekonomisk hushållning.....	8
Slutsatser och fortsatt arbete.....	8

Intern kontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Risakanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

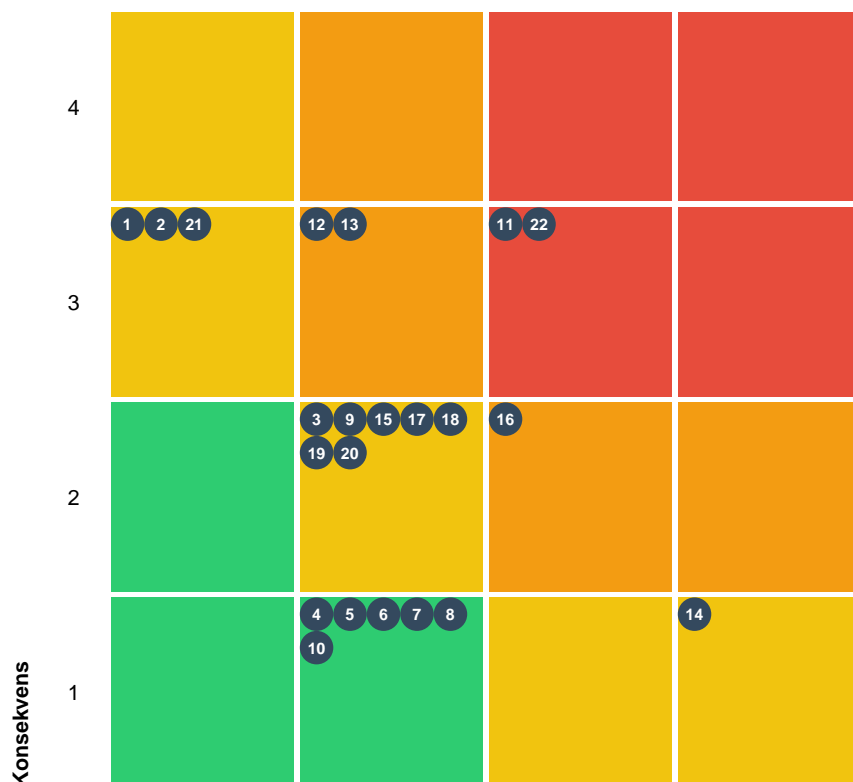
Förebyggande aktiviteter

För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före november besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

Risk matris



1 2 3 4

Sannolikhet

2 Kritisk risk 3 Hög risk 11 Måttlig risk 6 Låg risk Totalt: 22

Kritisk risk	Konsekvens	Sannolikhet
Hög risk	4 Allvarlig	Sannolik
Måttlig risk	3 Kännbar	Möjlig
Låg risk	2 Lindrig	Mindre sannolik
	1 Försumbar	Osannolik

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris kvärde
Systematiskt arbetsmiljöarbete	1 Fysisk arbetsmiljö	Osannolik	Kännbar	3
	2 Psykosocial arbetsmiljö	Osannolik	Kännbar	3
Riskbedömning	3 Förändringar i verksamhet	Mindre sannolik	Lindrig	4
Hemsida	4 Dålig uppdatering	Mindre sannolik	Försumbar	2
	5 Felaktig information	Mindre sannolik	Försumbar	2
Mail och telefoni	6 Lång svarstid	Mindre sannolik	Försumbar	2
Verksamhetsplan "lill VEP"	7 Aktiviteter ej kopplat till mål	Mindre sannolik	Försumbar	2
	8 Omfattar inte alla områden	Mindre sannolik	Försumbar	2
Budget	9 Handkassar	Mindre sannolik	Lindrig	4
	10 Swish	Mindre sannolik	Försumbar	2
	11 Många som handlar	Möjlig	Kännbar	9
	12 Bensinkort	Mindre sannolik	Kännbar	6
	13 Oförutsedda händelser och kostnader	Mindre sannolik	Kännbar	6
Delår- och årsredovisning	14 Svårt att bedöma om målen uppfylls	Sannolik	Försumbar	4
Upphandling	15 Utdragen process	Mindre sannolik	Lindrig	4
	16 Avtalstrohet	Möjlig	Lindrig	6
Arbetstid	17 Flexhantering	Mindre sannolik	Lindrig	4
Bidragsnorm	18 Utbetalning av föreningsbidrag	Mindre sannolik	Lindrig	4
	19 Aktivitetsstöd	Mindre sannolik	Lindrig	4
Sjukfrånvaro	20 Upprepad korttidsfrånvaro	Mindre sannolik	Lindrig	4
God ekonomisk hushållning	21 Uppfylls inte	Osannolik	Kännbar	3
Barnkonventionen	22 Barnens behov tillgodoses inte	Möjlig	Kännbar	9

Uppföljning av internkontrollplan

Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning




Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Budget

Handkassor

 4


Kontrollmoment	Kommentar
Kontroll varje månad	

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Utbildning av kassaansvariga	
 Klar	
Införa rutiner	
 Klar	
Kassaansvariga	Alla simhallar har en kassaansvarig som har utbildats av Ekonom. Uppföljning med kassaansvariga sker löpande under året och kommer att fortsätta under 2021.
 Klar	

Många som handlar

 9


Kontrollmoment	Kommentar
Färre beställare	

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Rutiner	Arbete pågår med att minska antalet inköpare i förvaltningen. En bedömning av hur många det bör vara, kommer att göras med tanke på det nya e-handelssystemet som kommer att köpas in.
 Pågår	

Bensinkort

 6

Kontrollmoment	Kommentar
Stickprovskontroller	

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Genomgång av fakturor/kvitton samt körjournal.	I år har kontroll gjorts att körjournaler förs på ett korrekt sätt, och stämt av detta mot gjorda tankningar. Nya körjournaler tas fram, som är rekommenderade av Skatteverket. Informerar cheferna som i sin tur informerar berörda medarbetare. Ytterligare avstämningar görs 2021. Parkverksamheten kommer att följas upp under våren 2021.
 Klar	

Oförutsedda händelser och kostnader

6

Kontrollmoment	Kommentar
Maskinutbytesplan Mindre avvikelser	Maskinutbytesplanen följs men investeringsramen för ospec är för liten för att klara alla behov.
Underhållsplan Mindre avvikelser	Löpande underhåll av egna fastigheter sker men underhållsbudgeten är för liten för att klara alla behov. Prioritering av de viktigaste åtgärderna görs.

Upphandling

Avtalstrohet

6

Kontrollmoment	Kommentar
Stickprovskontroller	

De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Barnkonventionen

Barnens behov tillgodoses inte

9

Kontrollmoment	Kommentar
Barns delaktighet	
Dialog barn och unga	

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Temaserie Barnkonventionen Pågår	Detta har inte kunnat genomföras på grund av Coronapandemin. Föreläsningsserien är framskjuten till 2021.

Ej prioriterade risker

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Fysisk arbetsmiljö

■

Psykosocial arbetsmiljö

■

Riskbedömning

Förändringar i verksamhet

■

Hemsida

Dålig uppdatering

- Dålig uppdatering ger sämre service för medborgarna och kan skapa irritation

Felaktig information

- Fel information ex öppettider skapar mycket irritation bland medborgare

Mail och telefoni

Lång svarstid



Verksamhetsplan "lill VEP"

Aktiviteter ej kopplat till mål

- Aktiviteterna kopplas inte till målen vilket gör det svårt att följa upp måluppfyllelsen.

Omfattar inte alla områden

- Aktiviteter som genomförs omfattar inte alla områden som de prioriterade målen.

Budget

Swish

- Risk att swish inte skickas iväg

Delår- och årsredovisning

Svårt att bedöma om målen uppfylls

- Saknas bra nyckeltal och uppföljningssystem som kan säkerställa att målen uppfylls.

Upphandling

Utdragen process

- Upphandlingar som aldrig blir klara pga olika anledningar.

Arbetstid

Flexhantering

- Fusk med flexhantering

Bidragsnorm

Utbetalning av föreningsbidrag

- Risk att föreningarna inte nyttjar bidrag på korrekt sätt.

Aktivitetsstöd

- Risk att föreningarna rapporterar felaktigt och får ut för mycket bidrag

Sjukfrånvaro

Upprepad korttidsfrånvaro



God ekonomisk hushållning

Uppfylls inte



Slutsatser och fortsatt arbete

Risker som ses kopplas främst till hantering av pengar och inköp. Inom verksamheterna hanteras pengar i kassor och det är många olika som bemannar kassorna. Tydliga rutiner och uppföljning är av största vikt. Många små inköp görs och det är många olika som handlar. Även här behövs tydligare rutiner och begränsningar i antalet som handlar för att minska risker. Verksamheten är dock väl fungerande och många olika åtgärder redan vidtagna för att säkerställa en verksamhet utan risker.

Coronapandemin har påverkat alla verksamheter i stor grad. Det har inneburit att vissa saker fått ställas in eller skjutas upp. För vissa uppgifter har nya arbetssätt tagits fram och nya rutiner införts.



§ 3

Internkontrollplan 2021

Diariennr 21KFN5

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden antar internkontrollplan 2021 med tillägg av risk kompetensförsörjning.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har i verksamhetsplan uttryckt att Piteå kommuns styr- och ledningsprocess utgör grunden i kommunens internkontroll. För att säkerställa och tydliggöra att arbetet med intern styrning och kontroll sker inom respektive nämnd och bolagsstyrelse har en policy för intern styrning och kontroll utarbetats.

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs.

Alla nämnder ska anta internkontrollplan för året, senast vid årets första möte.

Yrkanden

Elisabeth Lindberg (S) - Bifall förvaltningens förslag med tillägg av rutin/process punkt: Kompetensförsörjning - risk för kompetensbrist. Sannolikhet Möjlig, konsekvens kännbar.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition och finner att det endast finns ett förslag till beslut vilket blir nämndens beslut.

Beslutsunderlag

- Internkontrollplan 2021

Internkontrollplan 2021

2021

Kultur- och fritidsnämnden / Kultur park och fritid



Piteå kommun

Innehållsförteckning

1	Internkontroll i Piteå kommun	3
	1.1 Riskmatris	3
2	Prioriterade risker	5
	2.1 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning	5
	2.2 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs.....	6
	2.3 Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	7
3	Ej prioriterade risker	8
	3.1 Kontrollområde: Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen	8
	3.2 Kontrollområde: Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning	8
	3.3 Kontrollområde: Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig	8
	3.4 Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	8
	3.5 Kontrollområde: Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	9
4	Sammanfattande kommentar	9

I Internkontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Risakanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter

För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

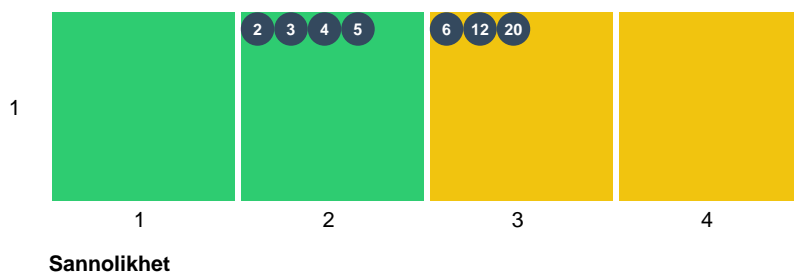
Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före december besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

I.1 Riskmatris

Nedan stående matris ger en översikt av sannolikhet och konsekvens på identifierade risker i verksamhetens processer. Riskerna och kontrollmoment samt förebyggande aktiviteter redovisas i kapitel 2.





5 Kritisk risk 7 Hög risk 9 Måttlig risk 5 Låg risk Totalt: 26

Risknivå	Konsekvens	Sannolikhet
Kritisk risk	4 Allvarlig	Sannolik
Hög risk	3 Kännbar	Möjlig
Måttlig risk	2 Lindrig	Mindre sannolik
Låg risk	1 Försumbar	Osannolik

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Risk- och konsekvensanalys	1 Mindre resurser	Möjlig	Kännbar	9
Hemsida	2 Risk för dålig uppdatering	Mindre sannolik	Försumbar	2
	3 Felaktig information	Mindre sannolik	Försumbar	2
Mail och telefoni	4 Lång svarstid	Mindre sannolik	Försumbar	2
Verksamhetsplan "lill VEP"	5 Genomför aktiviteter som ej kopplas till mål	Mindre sannolik	Försumbar	2
	6 Omfattar inte alla målområden	Möjlig	Försumbar	3
Budget	7 Handkassar	Mindre sannolik	Kännbar	6
	8 Många som handlar	Möjlig	Kännbar	9
	9 Bensinkort	Mindre sannolik	Kännbar	6
	10 Oförutsedda händelser och kostnader	Möjlig	Kännbar	9
	11 Nya kostnader utan budgetmedel	Möjlig	Kännbar	9
Delår- och årsredovisning	12 Svårt att bedöma om målen uppfylls	Möjlig	Försumbar	3
Upphandling	13 Utdragen process	Möjlig	Lindrig	6
	14 Att vi inte handlar på avtal	Möjlig	Lindrig	6
Arbetstid	15 Flexhantering	Mindre sannolik	Lindrig	4
Bidragsnorm	16 Utbetalning av föreningsbidrag	Mindre sannolik	Lindrig	4
	17 Aktivitetsstöd	Mindre sannolik	Lindrig	4
Rehabilitering	18 Upprepad korttidsfrånvaro	Möjlig	Lindrig	6
God ekonomisk hushållning	19 Finns en risk att inte uppfylla	Osannolik	Kännbar	3
Ledningsuppdrag	20 Otydligheter kring återrapportering	Möjlig	Försumbar	3
Barnkonventionen	21 Risk att barnens behov inte tillgodoses	Mindre sannolik	Kännbar	6
Digitalisering	22 Tillgång till internet	Mindre sannolik	Allvarlig	8

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris k vär de
Kompetensförsörjning	2 3  Risk för kompetensbrist	Möjlig	Kännbar	9
Förändringsarbete	2 4  Följer inte med i utvecklingen	Osannolik	Kännbar	3
Bibliotekslagen	2 5  Uppfyller inte lagkraven	Osannolik	Allvarlig	4
Styrande dokument	2 6  Att de inte följs	Osannolik	Lindrig	2

2 Prioriterade risker

2.1 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Budget

Handkassor

Många olika personer som kommer i kontakt med handkassorna. Risk att pengar försvinner.

Kontrollmoment		
Kontroll varje månad	Kontrollmoment - VAD Avstämning av ekonomi Kontrollmetod - HUR Ekonom går igenom tillsammans med kassaansvariga.	Kontrollutförare - VEM Kassaansvariga Rapport - Till vem? Frekvens? Berörd chef

Många som handlar

Många olika som handla minskar kontrollen på vad och var som handlas

Kontrollmoment		
Färre beställare	Kontrollmoment - VAD Minska antalet som handlar Kontrollmetod - HUR Centralisera inköp och rekvisition	Kontrollutförare - VEM Respektive chef Rapport - Till vem? Frekvens? Förvaltningschef

Förebyggande aktivitet	
E-handelssystem	Centralt system för alla i kommunen som bygger på bättre kontroll på inköpen och färre beställare.

Bensinkort

Kan finnas risk att korten nyttjas privat

Kontrollmoment		
Stickprovskontroller	Kontrollmoment - VAD Går igenom kvitton och jämför med körjournal. Kontrollmetod - HUR Alla som använder bensinkortet ska ta kvitto och skriva namn och vad som handlats bakom kvittot. Kvitton samlas och sparas.	Kontrollutförare - VEM Chef Rapport - Till vem? Frekvens? Förvaltningschef

Oförutsedda händelser och kostnader

Maskiner som går sönder eller ex stora snömängder kan innebära oförutsedda kostnader.

Kontrollmoment		
Maskinutbytesplan	Kontrollmoment - VAD Följa utbytesplanen för fordon och maskiner för att slippa hamna i oförutsedda kostnader med gamla maskiner. Kontrollmetod - HUR Maskinutbytesplan uppdateras årligen inför VEP och äskas medel för nya maskiner.	Kontrollutförare - VEM Avdelningschefer Rapport - Till vem? Frekvens? Förvaltningschef
Underhållsplan	Kontrollmoment - VAD Plan för underhåll av fastigheter som förvaltas Kontrollmetod - HUR Årlig uppföljning av planen.	Kontrollutförare - VEM Anläggningschef och Parkchef Rapport - Till vem? Frekvens? Avdelningschefer

Nya kostnader utan budgetmedel

Kontrollmoment		
Budget	Kontrollmoment - VAD Månadsrapporter Kontrollmetod - HUR Ekonomisk uppföljning löpande	Kontrollutförare - VEM Budgetansvariga

Förebyggande aktivitet		
Bra underlag för äskande		
Kunskapsuppbyggnad		

Upphandling

Att vi inte handlar på avtal

Handlar inte på kommunens avtal

Kontrollmoment		
Stickprovskontroller	Kontrollmoment - VAD Stamma av inköp mot avtal Kontrollmetod - HUR Gå igenom fakturor, var är det handlat?	Kontrollutförare - VEM Resp chef och ekonom Rapport - Till vem? Frekvens? Förvaltningschef

2.2 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Barnkonventionen

Risk att barnens behov inte tillgodoses

Barnkonventionen blir lag vilket innebär nya förväntningar och krav

Kontrollmoment		
Barns delaktighet	Kontrollmoment - VAD Barnkonventionen Kontrollmetod - HUR Avstämning mot SKR: implementeringsnycklar	Kontrollutförare - VEM Avdelnings- och enhetschefer Rapport - Till vem? Frekvens? Förvaltningschef
Dialog barn och unga	Kontrollmoment - VAD Dialog inför lekparcsreoveringar Kontrollmetod - HUR Träffar med barn på närliggande skolor	Kontrollutförare - VEM Annika Nordstrand Rapport - Till vem? Frekvens? Delår- årsredovisning

Förebyggande aktivitet

Temaserie Barnkonventionen Under 2020 erbjuds ett föreläsningsspaket inom ramen för framtid Plte

2.3 Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Risk- och konsekvensanalys

Mindre resurser

Kontrollmoment		
Månads- och delårsrapport	Kontrollmoment - VAD Avstämning av verksamhet och ekonomi Kontrollmetod - HUR Ledningsgruppsmöten Bokslutsmöten	Kontrollutförare - VEM Ekonom Controller Rapport - Till vem? Frekvens? Förvaltningschef KFN

Förebyggande aktivitet		
Sluta med det som är beslutade sparåtgärder		
Omfördelning pga Coronapåverkan		

Rehabilitering

Upprepad korttidsfrånvaro

Kontrollmoment		
Mail från Adato	Kontrollmoment - VAD Rehabutredning Kontrollmetod - HUR Följa rehabrutiner i kommunen	Kontrollutförare - VEM Närmaste chef Rapport - Till vem? Frekvens? Rapportering i Adato

Digitalisering

Tillgång till internet

Kompetensförsörjning





Risk för kompetensbrist

Svårt att behålla kompetent personal och svårt att rekrytera ny kompetent personal.




Kontrollmoment		
Rekrytering	Kontrollmoment - VAD Rätt kompetenskrav Kontrollmetod - HUR Analys av behov och kravställan.	Kontrollutförare - VEM Respektive chef

3 Ej prioriterade risker




3.1 Kontrollområde: Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Verksamhetsplan "lill VEP"	 Genomför aktiviteter som ej kopplas till mål	Aktiviteterna kopplas inte till målen vilket gör det svårt att följa upp måluppfyllelsen.
	 Omfattar inte alla målområden	Aktiviteter som genomförs omfattar inte alla områden som de prioriterade målen.
Delår- och årsredovisning	 Svårt att bedöma om målen uppfylls	Saknas bra nyckeltal och uppföljningssystem som kan säkerställa att målen uppfylls.
Ledningsuppdrag	 Otydligheter kring återrapportering	





3.2 Kontrollområde: Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Upphandling	 Utdragen process	Upphandlingar som aldrig blir klara pga olika anledningar.
God ekonomisk hushållning	 Finns en risk att inte uppfylla	
Förändringsarbete	 Följer inte med i utvecklingen	Ex Digitalisering, nya arbetssätt, sluta med vissa saker


3.3 Kontrollområde: Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Hemsida	 Risk för dålig uppdatering	Dålig uppdatering ger sämre service för medborgarna och kan skapa irritation
	 Felaktig information	Fel information ex öppettider skapar mycket irritation bland medborgare
Mail och telefoni	 Lång svarstid	

3.4 Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Bidragsnorm	 Utbetalning av föreningsbidrag	Risk att föreningarna inte nyttjar bidrag på korrekt sätt.
	 Aktivitetsstöd	Risk att föreningarna rapporterar felaktigt och får ut för mycket bidrag
Bibliotekslagen	 Uppfyller inte lagkraven	
Styrande dokument	 Att de inte följs	

3.5 Kontrollområde: Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Arbetstid	 Flexhantering	Fusk med flexhantering

4 Sammanfattande kommentar

Risker som ses kopplas främst till hantering av pengar och inköp. Inom verksamheterna hanteras pengar i kassor och det är många olika som bemannar kassorna. Tydliga rutiner och uppföljning är av största vikt. Många små inköp görs och det är många olika som handlar. Även här behövs tydligare rutiner och begränsningar i antalet som handlar för att minska risker.

Verksamheten är dock väl fungerande och många olika åtgärder redan vidtagna för att säkerställa en verksamhet utan risker.



§ 41

Uppföljning internkontroll 2020 Kost- och servicenämnden

Diariernr 20KSN22

Beslut

Kost- och servicenämnden godkänner uppföljning av internkontroll för perioden 2020-09-01--2020-11-12.

Kost- och servicenämnden bedömer att den interna kontrollen för helår 2020 har varit tillräcklig.

Ärendebeskrivning

2020-01-21 §2, beslutade Kost- och servicenämnden om internkontrollplan 2020.

Ledningsgruppen bedömer att den interna kontrollen för helår 2020 har varit tillräcklig, baserat på genomförda uppföljningar av den interna kontrollen under 2020 och föreslår att Kost- och servicenämnden beslutar enligt ledningsgruppens bedömning.

Beslutsunderlag

- Uppföljning av internkontrollplan september – 12 november 2020



Piteå kommun



LULEÅ KOMMUN

**Kost- och
servicenämnden
Uppföljning av
internkontrollplan
september – 12
november 2020**

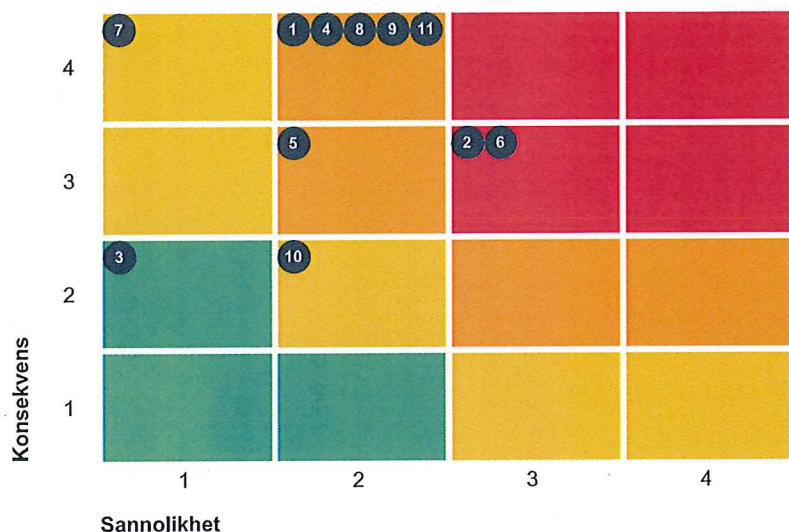
Innehållsförteckning

1	Internkontroll	4
1.1	Riskmatris.....	4
2	Prioriterade risker, kritiska och höga risker	5
2.1	Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen.....	5
2.2	Verksamheten bedrivs kvalitativt och.....	5
	kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning.....	5
2.3	Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig.....	6
2.4	Lagar, regler och riktlinjer som finns följs.....	6
2.5	Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	6
3	Sammanfattande kommentar	7

I Internkontroll

I.1 Riskmatris

Nedanstående matris ger en översikt av sannolikhet och konsekvens på identifierade risker i verksamhetens processer. Riskerna och kontrollmoment samt förebyggande aktiviteter redovisas i kapitel 2.



Konsekvens	Sannolikhet
4 Allvarlig	Sannolik
3 Kännbar	Möjlig
2 Lindrig	Mindre sannolik
1 Försumbar	Osannolik

2 Kritisk risk
 6 Hög risk
 2 Måttlig risk
 1 Låg risk
 Totalt: 11

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Risk värde
Välsmakande måltider	1 ■ Ökade risker som är förknippade med näringsbrist som till exempel ökad fallrisk, sjukdomsbilden förändras, negativt välmående	Mindre sannolik	Allvarlig	8
Leverans enligt lagd beställning	2 ■ Att produktionen inte stämmer överens med beställningarna.	Möjlig	Kännbar	9
Avtalstrohet	3 ■ Köper utanför avtal	Osannolik	Lindrig	2
Fungerande kostdatasystem	4 ■ In och utdata saknas i Mashie	Mindre sannolik	Allvarlig	8
Ekonomi/avstämning	5 ■ Felaktigt underlag vid avstämning (antal portioner och kostnader)	Mindre sannolik	Kännbar	6
GDPR, korrekt hantering av personuppgifter	6 ■ Utlämnande av personuppgifter kan medföra kränkning, brist på tillit samt vitesbelopp för nämnden	Möjlig	Kännbar	9
Delegationsordningen inkl direktupphandling	7 ■ Ej behörig fatta beslut	Osannolik	Allvarlig	4
Specialkost enligt lagd beställning	8 ■ Ökad hälsorisk.	Mindre sannolik	Allvarlig	8
Otjänlig mat, smittad mat levereras och erbjuds	9 ■ Den enskilde smittas. Vid allvarlig smitta kan den enskilde avlida eller få allvarlig skada.	Mindre sannolik	Allvarlig	8
Livsmedelsbrist	10 ■ Specifika livsmedel levereras inte från grossist	Mindre sannolik	Lindrig	4
Extra ordinära händelser	11 ■ Maten kan inte transporteras - pga oväder strejk	Mindre sannolik	Allvarlig	8

2 Prioriterade risker, kritiska och höga risker

2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Välsmakande måltider

Den enskilde inte får tillräcklig näring

Ökade risker som är förknippade med näringsbrist som till exempel ökad fallrisk, sjukdomsbilden förändras, negativt välmående

Kontrollmoment		
Mäta matsvinn.	Kontrollmoment - VAD Mäta matsvinn. Kontrollmetod - HUR Dialog om maträtter med personal och kunder. Dokumentation via avvikelserapportering.	Kontrollutförare - VEM Helena Lundberg Rapport - Till vem? Frekvens? Ledningsgruppen Nämnden

Förebyggande aktivitet
Genomgång av recept. Lyssna på kundernas synpunkter.

2.2 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning

Leverans enligt lagd beställning hos grossist

Leveransen stämmer inte överens med beställningen.

Produktionen av menyer/måltider kan inte ske enligt lagd planering.

Kontrollmoment		
Kvalitetssäkring av lagd beställning. Kontroll att leveransens innehåll är korrekt enligt beställningen.	Kontrollmoment - VAD Kvalitetssäkring av lagd beställning. Kontroll att leveransens innehåll är korrekt enligt beställningen. Kontrollmetod - HUR Avvikelseapportering om utebliven/överproducerad mat	Kontrollutförare - VEM Helena Lundberg Rapport - Till vem? Frekvens? Ledningsgrupp Nämnden

Förebyggande aktivitet
Säkerställa rutiner med grossisten. Rutiner för att snabbt kunna ändra menyer.

2.3 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Fungerande kostdatasystem

Kostdatasystemet, saknar in- och utdata då systemet är ur drift

Avsaknad av uppgifter som till exempel beställningar av mat, kunduppgifter eller produktionslistor som inte finns i systemet.

Kontrollmoment		
Inga matleveranser. Återkoppling från systemleverantören.	Kontrollmoment - VAD Inga matleveranser. Återkoppling från systemleverantören. Kontrollmetod - HUR Avvikelsesrapportering.	Kontrollutförare - VEM Helena Lundberg Rapport - Till vem? Frekvens? Ledningsgrupp Nämnden

Förebyggande aktivitet
Avstämningar och uppföljning av kostdatasystemet Avstämningar med systemleverantören.

2.4 Lagar, regler och riktlinjer som finns följs

GDPR, korrekt hantering av personuppgifter

Att personuppgifter hanteras felaktigt

Utlämnande av personuppgifter kan medföra kränkning, brist på tillit samt vitesbelopp för nämnden.

Kontrollmoment		
Att rutiner för hantering av personuppgifter efterlevs.	Kontrollmoment - VAD Att rutiner för hantering av personuppgifter efterlevs. Kontrollmetod - HUR Utföra stickprovskontroll och följa upp att regelverket efterlevs.	Kontrollutförare - VEM Helena Lundberg Rapport - Till vem? Frekvens? Ledningsgrupp Nämnden, vid personuppgiftsincident

Förebyggande aktivitet
Följa regelverket Utbildning.

2.5 Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Specialkost enligt lagd beställning

Fel kost levereras till den enskilde

Hälsorisk.

Kontrollmoment		
Kontroll att leveransens innehåll är korrekt enligt beställningen och till rätt mottagare.	Kontrollmoment - VAD Kontroll att leveransens innehåll är korrekt enligt beställningen och till rätt mottagare. Kontrollmetod - HUR Vid utlämning av specialkost kontrolleras innehållet mot mottagarens behov.	Kontrollutförare - VEM Helena Lundberg Rapport - Till vem? Frekvens? Ledningsgrupp Nämnden

Förebyggande aktivitet

Kvalitetssäkra lagd beställning mot mottagarens behov.

Maten ska vara kvalitetssäkrad

Otjänlig mat, smittad mat levereras och erbjuds

Den enskilde smittas. Vid allvarlig smitta kan den enskilde avlida eller få allvarlig skada.

Kontrollmoment

Maten är kvalitetssäkrad

Kontrollmoment - VAD

Att egenkontroll utförs.

Kontrollmetod - HUR

Uppföljning av att egenkontrollprogrammet följs.

Kontrollutförare - VEM

Helena Lundberg

Rapport - Till vem? Frekvens?

Stab

Förebyggande aktivitet

Genomgång av egenkontrollprogram, utbildning.

Att kontrollera mat som levereras och erbjuds

Vid inträffad händelse ska dokumentation finnas.

Extraordinära händelser

Maten kan inte transporteras på grund av oväder, strejk och andra icke påverkbara händelser.

Ingen matleverans.

Kontrollmoment

Ingen leverans av mat

Kontrollmoment - VAD

Leveransen av mat.

Kontrollmetod - HUR

Dokumenteras via avvikelserapportering.

Kontrollutförare - VEM

Helena Lundberg

Rapport - Till vem? Frekvens?

Staben

Förebyggande aktivitet

Att det finns alternativa livsmedel på kort sikt.

3 Sammanfattande kommentar

Ingen avvikelse har rapporterats avseende att:

- Den enskilde inte får tillräcklig näring
- Kostdatasystemet, saknar in- och utdata då systemet är ur drift
- Personuppgifter hanterats felaktigt
- Otjänlig mat, smittad mat levereras och erbjuds
- Maten kan inte transporteras på grund av oväder, strejk och andra icke påverkbara händelser.
- Felaktig specialkost levererats till kund

Internkontrollen bedöms vara tillräcklig.



§ 42

Internkontrollplan 2021

Diariennr 20KSN35

Beslut

Kost- och servicenämnden godkänner internkontrollplan 2021 innehållande kontrollpunkter med riskvärde 6 eller högre.

Ärendebeskrivning

Kost- och servicenämnden har gett ledningsgruppen i uppdrag att lämna ett förslag på internkontrollplan 2021.

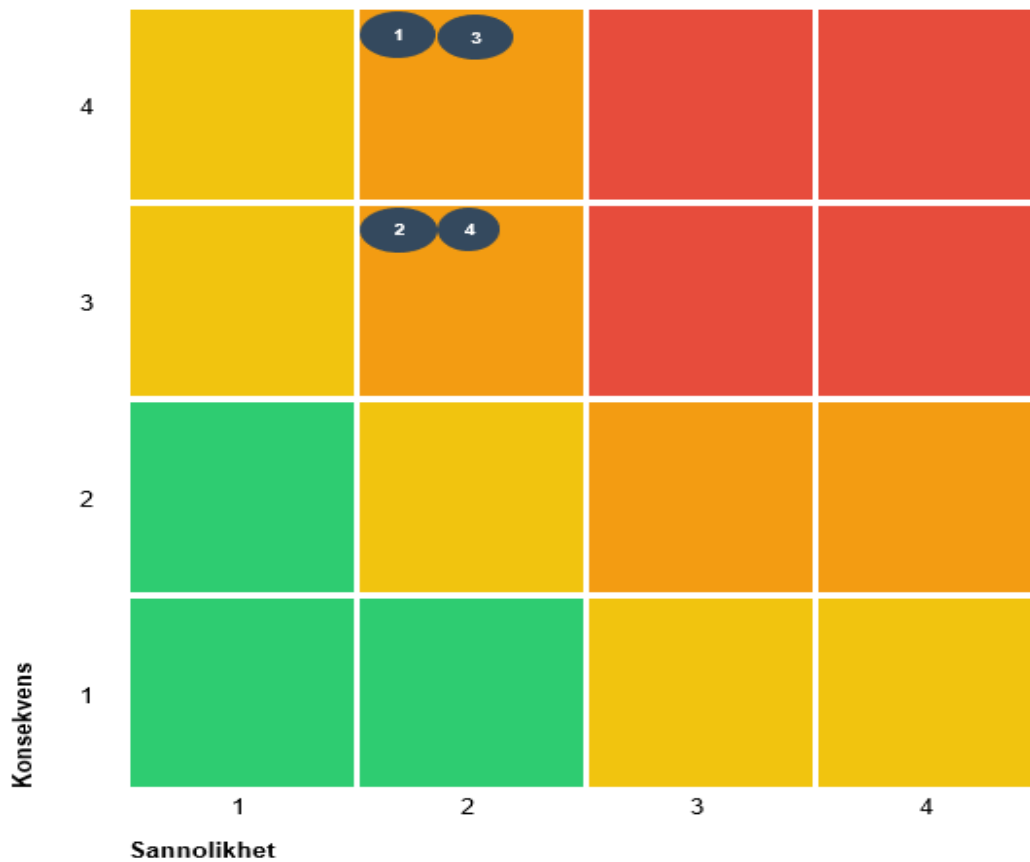
Beslutsunderlag

- Förslag till internkontrollplan KSN 2021 ver 0.5

Internkontrollplan KSN 2021



Piteå kommun



4 Hög risk | Totalt: 4

Kritisk risk
Hög risk
Måttlig risk
Låg risk

	Konsekvens	Sannolikhet
4	Allvarlig	Sannolik
3	Kännbar	Möjlig
2	Lindrig	Mindre sannolik
1	Försumbar	Osannolik



Kontrollområde	Rutin/process	Risk	Konsekvens	K	S	RV
Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig	Fungerande kostdatasystem	Kostdatasystemet, saknar in- och utdata då systemet är ur drift	Avsaknad av uppgifter som behövs i produktions-processen	4	2	8
Lagar, regler och riktlinjer som finns följs	GDPR, korrekt hantering av personuppgifter	Att personuppgifter hanteras felaktigt	Kränkning, tillit, vitesbelopp	3	2	6
Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	Specialkost enligt lagd beställning	Fel kost levereras till den enskilde	Hälsorisk	4	2	8
	Extraordinära händelser	Mat kan inte produceras under längre tid	Ingen leverans av mat	3	2	6



§ 82

Uppföljning internkontroll 2020 Fastighets- och servicenämnden

Diariennr 20FSN46

Beslut

Fastighets- och servicenämnden godkänner uppföljning av internkontroll för helår 2020.

Fastighets- och servicenämnden bedömer att den interna kontrollen för helår 2020 har varit tillräcklig.

Ärendebeskrivning

2020-01-16 §9, beslutade Fastighets- och servicenämnden om internkontrollplan 2020.

Fastighets- och serviceförvaltningen föreslår att Fastighets- och servicenämnden bedömer att den interna kontrollen för 2020, har varit tillräcklig.

Beslutsunderlag

- Uppföljning internkontrollplan 2020

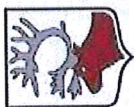
Fastighets- och servicenämnden Uppföljning internkontrollplan 2020



Piteå kommun



Kontrollområde	Rutin/process	Risk	Konsekvens	Uppföljning
Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning	Ramavtal, inköp enligt gällande ramavtal.	Lagen om offentlig upphandling (LOU) efterlevs inte	Minskad tillit hos leverantörer och medborgare samt fördröjning	Uppföljning av nya avtal 2020, tecknade via Inköpsavdelningen, har stämts av. Uppfattningen är att kännedom finns om nya och förlängda avtal. Problem kvarstår med avsaknad av ramavtal rörande vissa områden p g a att Inköpsavdelningen inte haft tillräckliga resurser för att upphandla och förnya ramavtal. Stickprovskontroller utförs löpande under året. Köp har skett utanför gällande ramavtal bl.a. mobiltillbehör då leveranserna från IT var restnoterat ett antal månader.
Efterlevnad av lagar, regler och riktlinjer	Korrekt hanterad mottagningsattest, kontroll inköp mot följesedel	Att riktlinjerna inte följs.	Risk att fakturan betalas utan genomförd kontroll av att leveransen stämmer överens mot det som är beställt.	Stickprovskontroller genomförs månadsvis av hur förvaltningen följer riktlinjerna. Förvaltningen hanterar ca 30 000 fakturor på ett år. Under året har 138 stickprovskontroller genomförts med resultat att 116 är korrekta och 22 avviker där åtgärder är vidtagna bl.a. förändrade och förtydligande av rutiner.



Kontrollområde	Rutin/process	Risk	Konsekvens	Uppföljning
Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	Maten ska vara kvalitetsssäkrad	Otjänlig, mat, smittad mat levereras och erbjuds	Smitta, allvarlig skada, avlida	Ingen avvikelserapporterad
	Tillgång till livsmedel	Livsmedel, enligt lagd beställning, levereras inte från grossist	Livsmedelsbrist	Ingen avvikelserapporterad
	Extraordinära händelser	Maten kan inte transporteras på grund av oväder, strejk och andra icke påverkbara händelser.	Ingen leverans av mat	Ingen avvikelserapporterad



Förslag till beslut

- Fastighets- och serviceförvaltningen föreslår att Fastighets- och servicenämnden godkänner uppföljning av internkontrollplan för 2020.
- Fastighets- och serviceförvaltningen föreslår att Fastighets- och servicenämnden bedömer att den interna kontrollen för 2020 har varit tillräcklig.



§ 5

Internkontrollplan 2021

Diariennr 20FSN89

Beslut

Fastighets- och servicenämnden godkänner förvaltningens förslag till internkontrollplan för 2021.

Ärendebeskrivning

Fastighets- och servicenämnden återremitterade ärendet 2020-12-04 §83 för en fördjupad riskanalys inom förvaltningens verksamheter med hänsyn till coronaläget.

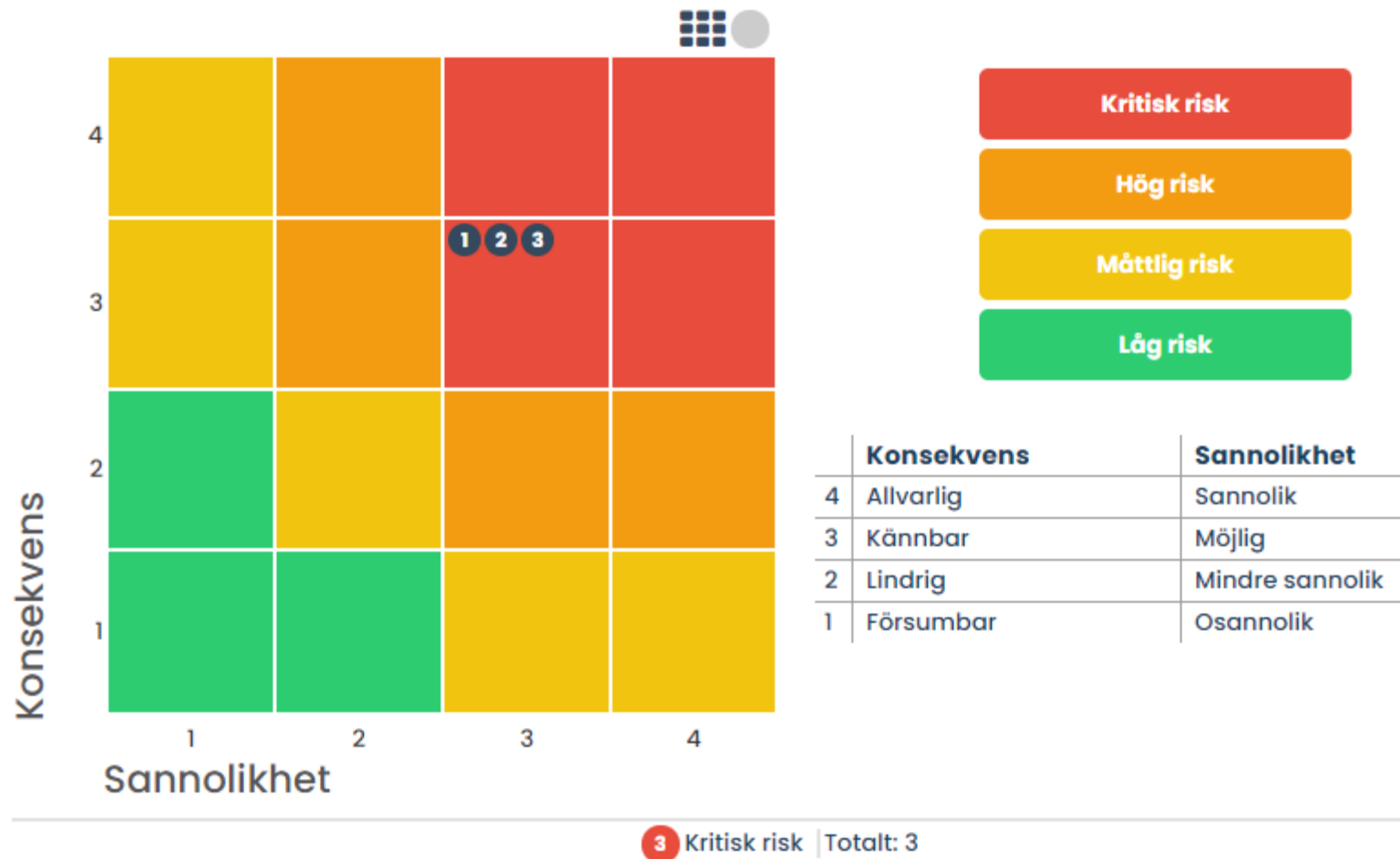
Beslutsunderlag

- Förslag internkontrollplan FSN 2021 ver 0.7
- Förslag internkontrollplan FSN 2021 bilaga ver 0.7

Internkontrollplan FSN 2021



Piteå kommun



Kontrollområde	Rutin/process	Risk	Konsekvens	S	K	RV
Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning	1. Ramavtal, inköp enligt gällande ramavtal.	Lagen om offentlig upphandling (LOU) efterlevs inte.	Minskad tillit hos leverantörer och medborgare samt fördyring.	3	3	9
Efterlevnad av lagar, regler och riktlinjer	2. Korrekt hanterad mottagningsattest.	Att fakturan betalas utan genomförd kontroll av att leveransen stämmer överens mot det som är beställt.	<ul style="list-style-type: none"> Bristande kontroll ger minskad tillit. Fördyring. 	3	3	9
Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	3. Corona; Genomförande av nämndens uppdrag.	<ul style="list-style-type: none"> Ökad frånvaro, vab och sjukdom. Svårt att tillsätta vikarier med aktuell kompetens. Andra nämnders uppdrag kan påverkas. 	<ul style="list-style-type: none"> Enheter kan komma att stängas och alternativa lösningar kan behöva erbjudas. Svårigheter att utföra nämndens uppdrag om medarbetare med rätt kompetens saknas. Nämndens och andra nämnders uppdrag kan inte genomföras. 	3	3	9



§ 2

Redovisning/uppföljning 2020

Diariennr 20SN207

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen ta del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har enligt kommunallagen och kommunens policy årligt uppdrag att utöva intern kontroll grundad på riskanalyser. Stora delar av nämndens uppdrag styrs av SoL och LSS. Utifrån dessa finns ytterligare reglering för hur verksamheterna ska utöva sina uppdrag. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS (SOSFS 2014:5) samt Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbetet (SOSFS 2011:9) är författningar för myndighetsutövning och verksamheter som utför insatser att följa för att kunna säkerställa rättssäkerhet och kvalitet. Efterlevs inte regleringen kan det ha stor påverkan på kommunens övergripande mål i internkontrollplanen. Nämnden har därför beslutat om kontrollområden kopplat till föreskrifterna för år 2020.

Kontrollområde SOSFS 2014:5 innefattade bestämmelserna om dokumentation i genomförande-plan, vårdplan och löpande dokumentation i journal. Kontroller visar varierande följsamhet och att det inte finns något ärende där samtliga delar fanns dokumenterade. Förbättringar finns jämfört med 2019 med att verksamheter som tidigare inte upprättat genomförandeplaner numera gör det. Jämförelser visar att enheter inom samma verksamhetsområde generellt har liknande följsamhet och brister, men jämförelse mellan olika verksamhetsområden visar olikheter. Exempelvis fanns löpande dokumentation i hög grad inom ett verksamhetsområde, i låg utsträckning inom ett annat trots tangerande målgrupp. Det kan delvis vara relevant, men en rimlig analys är att kraven på löpande dokumentation inte efterlevs i tillräckligt.

Vidare framkommer det finns fler dokumenterade genomförandeplaner (142 st) än ärenden. Även det kan vara relevant men föreslås följas upp vidare då dokumentationen bör vara sammanhållen. Resultaten visar sammantaget brister som kräver kvalitets- och rättsäkrande åtgärder. Viktigt att säkerställa är uppföljningar på individnivå som enligt kontrollen endast skett 45 % av ärendena.

Kontrollområdet SOSFS 2011:9 innefattade bestämmelserna att verksamheterna ska ha ledningssystem som innehåller de process- och rutinbeskrivningar som krävs för att säkerställa kvalitén i dokumentationen. Kontrollen visar att det i hög grad saknas. De ledningssystem som finns har varierande struktur, innehåll och följer i låg grad det föreskriften anger ska ingå.

Utan ett kvalitetssäkrat ledningssystem som styr verksamheterna ökar risker för rättssäkerhet, brister och avvikelser. Beaktas bör att socialnämndens övergripande ledningssystem som samlas i W med spegling till Insidan ännu inte utvecklats och reviderats som planerat, systemet har heller inte anpassats till nya organisationen. Detta påverkar verksamheternas förutsättningar i arbetet med deras respektives ledningssystem.



Sammantaget visar resultatet av den interna kontrollen behov av åtgärder, förslagsvis;

- Ökad systematisk uppföljning på individnivå, säkerställa dokumentationen.
- Kartläggning, kontroll att de process- och rutinbeskrivningar som är nödvändiga för att säkerställa kvalitén i dokumentation är identifierade, fastställda, dokumenterade och samlade i verksamheternas ledningssystem.
- Kartläggning om nya och eller reviderade rutiner, riktlinjer behöver framtas för att stödja i ovanstående arbete.
- Egenkontroll av ovanstående.

Det pågår redan utvecklings-, och kvalitetsäkerhetsarbete där också resultaten av den interna kontrollen bör inkluderas;

- Utbildning i dokumentation, SAS, har i uppdrag att arbeta vidare med kartläggning och underlag för beslut om strategi och plan för utbildning.
- Utveckla, säkerställa strukturen för det övergripande ledningssystemet. En arbetsgrupp har uppdraget. Kommunens IT-stöd kommer ingå i det som rör W, mappstruktur och kopplingen till Insidan.
- Förvaltningens övergripande, fördjupade kvalitetsarbete.
- Revidering av nämndens ledningssystem, SAS har i uppdrag att utforma förslag.
- Utveckling av internkontrollplan i en övergripande riktning parallellt med att en egenkontrollplan utformas, båda med ikraftträdande 2021. Ekonomicontroller, kvalitets-samordnare, MAS och SAS ansvarar för utvecklingsarbetet.
- Riktlinjer för egenkontroll, SAS har i uppdrag att utforma förslag.

Beslutsunderlag

Granskningsresultat av intern kontroll SoL LSS 2020
Piteå kommuns policy för ledning för ledning och styrning

Madeleine Westman
Socialt Ansvarig Samordnare (SAS)
Socialförvaltningen

Beslutsunderlag

- Redovisning av resultat intern kontroll SoL LSS 2020





Rapport: Internkontroll Socialtjänsten 2020

I 2020 års internkontrollplan för Socialtjänsten anges att ansvariga ekonomer och controller under året ska granska hanteringen av privata medel, tankkort för leasingbilar, avtalshantering, försörjningsstöd och egna medel.

Privata medel

Den kontroll av hushållskassor och privata medel som tidigare år genomförts på psykiatri- och LSS-boendena har under 2020 uteblivit på grund av pandemin. Med risk för ökad smittspridning har beslut tagits om att inte besöka boendena. Även inom särskilt boende för äldre brukar privata medel granskas av ansvarig ekonom tillsammans med boendechef. Brukarna på de särskilda boendena är en tydlig riskgrupp för Covid-19, därför har kontrollen under detta år gjorts enbart av boendechef för att undvika att personer utifrån kan bära in smittan. Boendecheferna på samtliga elva särskilda boenden fick instruktioner om hur kontrollen skulle gå till och skickade sedan in avstämningen till ekonomen. Det finns värdeskåp i alla rum men det är olika från boende till boende hur många av brukarna som använder dessa. I alla värdeskåp som granskades överensstämde beloppet kontanter med anteckningarna i kassaboken. Inga smycken eller värdesaker förvarades i värdeskåpen och det är bara kontaktperson och boendechef som har tillgång till nycklarna. Överlag efterföljs rutinerna kring hantering av privata medel bra inom särskilt boende för äldre.

Tankkort för leasingbilar

Uppföljning av tankning och körsträckor på Socialtjänstens leasingbilar görs två gånger per år, halvårsvis. När denna rapport skrivs är inte uppföljningen per januari riktigt klar och avstämningen baseras istället på första halvåret 2020. Vid den granskningen upptäcktes några mindre oklarheter gällande bränsleförbrukningen för några av bilarna i förteckningen, detta kontrollerades av administratörerna. I samtliga fall rörde det om att mätarställningen var felavläst och således fyllt i fel mital i körjournalen. Efter kontakt med respektive bilansvarig kunde detta korrigeras och bränsleförbrukningen bedöms då som normal. Samtliga tankningskvitton finns sparade och överensstämmer med körjournaler och fakturor.

Avtalshantering

Det är avgiftshandläggarna inom Stab och ledningsstöd som sedan 2014 har ansvar för att se till att avtalskatalogen hålls uppdaterad. Det är även avgiftshandläggarnas ansvar att se till att avtalen som verksamheten lämnar in blir förvarade på rätt sätt. Alla avtal som är inlämnade finns i avtalsregistret och verksamheten är informerade om att avtal ska lämnas in vid nyteckning, förlängning och avslut. Ett arbete pågår fortlöpande med att se till att de avtal som finns i avtalsdatabasen fortfarande är aktuella. Avgiftshandläggarna upplever att verksamheten har blivit bättre på att lämna in nya avtal eller meddela när de har ändrats eller avslutats.



Rutiner avtalshantering:

- Nytecknade avtal ska lämnas in till avgiftshandläggarna så snart som möjligt. Därefter läggs avtalsuppgifterna in i Kommers och originalet förvaras i avsedd pärm i Socialtjänstens arkiv.
- Bevakning av avtalets löptid sker genom Kommers där avgiftshandläggarna får ett automatiskt meddelande vid löptidens utgång (löptiden väljs vid registrering av avtalet i systemet).
- Vid bevakningsmeddelande, kontaktar avgiftshandläggarna berörd verksamheten för uppföljning av avtalet. Är avtalet fortfarande giltigt förlängs löptiden med ett år. Är avtalet inte längre giltigt, avslutas det i Kommers och originalet flyttas till pärmen för avslutade avtal.

Försörjningsstöd och egna medel

Internkontroller av utbetalt försörjningsstöd och hanteringen av egna medel har utförts under året enligt rutiner för stickprov på utbetalning av försörjningsstöd och egna medel. Dokumentation av utförd kontroll är inlämnad till ekonomi och visar inte på några anmärkningar.



Internkontrollplan SoL och LSS 2021

1. Grunden för internkontrollplanen

Socialnämndens beslut om vilken, och på vilket sätt den interna kontrollen ska bedrivas grundar sig på kommunallagens 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för intern kontroll och kommunfullmäktiges policy för intern styrning och ledning.

Policyns övergripande mål i internkontrollplanen anger att nämnden ska upprätta en plan som utifrån verksamhetens processer, behandlar relevanta risker för att på en rimlig nivå säkerställa att:

- verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen
- verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning
- informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig
- de lagar, regler och riktlinjer som finns följs
- möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

För varje risk ska en riskanalys, utifrån sannolikhet och konsekvens för verksamheten utföras. För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment och om möjligt förebyggande aktiviteter planeras. Syftet med kontrollmomenten är att ge underlag för nämnden att med rimlig säkerhet säkerställa att avvikelser upptäcks och rapporteras. Nämnden ska även om möjligt planera för förebyggande aktiviteter.

2. Riskanalys SoL, LSS

Nämndens riskanalys för SoL och LSS sker inom ramen för det övergripande målet att lagar, regler och riktlinjer följs. Utfallet av riskanalysen framgår av bilaga 1.

Analysen visar behov av kontroller gällande;

- Tillämpningen av 11 kap. 2 § andra stycket SoL, Socialstyrelsens föreskrift om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LSS, LVU och LVM (SOSFS 2014:5) samt socialnämndens riktlinjer för dokumentation i genomförandeprocessen.
- Kontrollområden är dokumentation av genomförandeplaner, vårdplaner och utredningstid vid bedömning om barns behov av skydd och stöd.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2014-11-19	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2020-11-25
Redaktör Socialt ansvarig samordnare,	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Internkontrollplan för SoL och LSS	Dokumenttyp Riktlinjer	1 (3)	

- Tillämpningen av 3 kap. 1 § Socialstyrelsens föreskrift om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LSS, LVU och LVM (SOSFS 2014:5), 4 kap 2-4 § § i Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) samt socialnämndens upprättade ledningssystem.

Kontrollområde är att processer och rutiner som krävs för att säkra verksamhetens kvalitet fastställts.

3. Kontrollmoment och aktiviteter

Kontrollområde	Kontrollmoment VAD	Kontrollutförare VEM	Kontrollmetod HUR	Rapport Till vem/frekvens
Verksamheten upprättar genomförandeplan för individer som beviljats insatser enligt SoL och LSS i enlighet med 6 kap. 2 § SOSFS 2014:5 och nämndens riktlinjer för dokumentation i genomförandeprocessen.	De individer som beviljats insatser har en genomförandeplan.	Verksamheten, avdelningschef och/ eller enhetschef beslutar vem/vilka.	Granskning att de individer som beviljats insatser har en genomförandeplan. Statistikunderlag ges ut av systemadministratör. Granskningsmall ifylles.	Till SAS som sammanställer resultat i uppföljningsrapport till nämnden. 1 gång/år
Verksamheten säkerställer kvalitén i dokumentationen av genomförandeplaner i enlighet med 6 kap. 2 § SOSFS 2014:5 samt nämndens riktlinjer för dokumentation i genomförandeprocessen.	De parametrar som indikerar kvalitet enligt de allmänna råden i SOSFS 2014:5 är dokumenterade i genomförandeplanen.	Verksamheten, avdelningschef och/ eller enhetschef beslutar vem/vilka.	Granskning att de parametrar som indikerar följsamhet till de allmänna råden i SOSFS 2014:5 är dokumenterade i genomförandeplanen. Statistikunderlag ges ut av systemadministratör. Granskningsmall ifylles.	Till SAS som sammanställer resultat i uppföljningsrapport till nämnden. 1 gång/år
Verksamheten upprättar vårdplan i enlighet med 11 kap. 3 § SoL.	Vårdplan är upprättad för de individer som omfattas av bestämmelsen.	Verksamheten, avdelningschef och/ eller enhetschef beslutar vem/vilka.	Granskning att vårdplan upprättats för de individer som omfattas av bestämmelsen. Statistikunderlag ges ut av systemadministratör. Granskningsmall ifylles.	Till SAS som sammanställer resultat i uppföljningsrapport till nämnden. 1 gång/år
Verksamheten säkerställer att det finns processer och rutiner i enlighet med 4 kap. 2-4 § § SOSFS 2011:9, 3 kap 1 § SOSFS 2014:5 samt socialnämndens ledningssystem.	Varje nödvändig process är identifierad, de aktiviteter som ingår samt aktiviteternas inbördes ordning framgår av processbeskrivningen. Rutinbeskrivningen innehåller ett bestämt tillvägagångsätt för hur en aktivitet ska utföras samt hur ansvaret för utförandet är fördelat i verksamheten.	Verksamheten, avdelningschef och/ eller enhetschef beslutar vem/vilka.	Kontroll att processer identifierats, att de aktiviteter som ingår och deras inbördes ordning framgår. Kontroll att rutinbeskrivningen innehåller tillvägagångsätt för hur aktiviteten ska utföras och hur ansvaret för utförandet är fördelat i verksamheten Besvarande om process- och rutinbeskrivningar är kvalitetssäkrade.	Till SAS som sammanställer resultat i uppföljningsrapport till nämnden. Denna kontroll ska ske löpande inom ramen för verksamhetsansvaret men rapportering inom ramen för intern kontroll ska göras gång/år.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2014-11-19	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2020-11-25
Redaktör Socialt ansvarig samordnare,	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Internkontrollplan för SoL och LSS	Dokumenttyp Riktlinjer	2 (3)	

4. Förebyggande aktiviteter

Nämnden ska för de risker som är möjliga, att med rimlig insats minska eller helt förebygga, planera och genomföra aktiviteter. För ökad följsamhet till bestämmelser och nämndens riktlinjer om dokumentation samt systematiskt kvalitetsarbete har beslutats att:

- plan och strategi för dokumentationsutbildning ska framtas
- ett 3-årigt fördjupat kvalitetsarbete ska bedrivas år 2020-2023 omfattande hela socialförvaltningen

Båda aktiviteter är i syfte att säkerställa, utveckla och därmed också förebygga möjliga risker inom områdena.

5. Årsplan för intern kontroll och styrning

Alla nämnder ska anta internkontrollplan för året, senast vid årets första möte. Nämndens beslutade uppföljningsrapport ska återrapporteras till kommunstyrelsens senast före årsskiftet. Både internkontrollplan och återrapport ska följa upprättad mall i kommunens system för planering och uppföljning

Socialförvaltningen bedriver parallella utvecklingsarbeten under 2019-2021 gällande socialnämndens internkontroll- respektive egenkontrollplan. Den interna kontrollen ska styras mot uppföljning på en mer övergripande nivå medan de nuvarande mer fördjupade uppföljningarna övergår till att utföras inom ramen för verksamheternas egenkontroll.

Med anledning av att nuvarande interna kontroller inom ekonomi, HSL, SoL och LSS inte följt samma årsplan som kommunens nya policy ingår i utvecklingsarbetet att skruva om i årshjulet och tidpunkter för verksamheternas uppföljningar. Följsamheten till policyn är därför inte i samtliga delar men kommer så vara senast december 2021. Nämndens interna kontroller fortgår utan avbrott under hela utvecklingsarbetet.

Kvalitetsdokument	Upprättat (dat.) 2014-11-19	Giltigt (till och med) Tills vidare	Senast reviderat (dat.) 2020-11-25
Redaktör Socialt ansvarig samordnare,	Beslutat av Socialnämnden		
Dokumentnamn Internkontrollplan för SoL och LSS	Dokumenttyp Riktlinjer	3 (3)	



Socialnämndens riskanalys SoL-LSS 2021

Kommunens övergripande mål i internkontrollplanen anger att nämnden årligen ska behandla relevanta risker inom verksamheternas processer för att på rimlig nivå säkerställa att:

- verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen
- verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning
- informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig
- de lagar, regler och riktlinjer som finns följs
- möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Socialtjänstens uppdrag grundas i stora delar på bestämmelser i socialtjänstlagen, SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Även regleringen i LVM, LVU, andra föreskrifter, allmänna råd och nämndens riktlinjer som anger ramar och krav för både myndighetsutövning och utförande av insatser. Inom ramen för målet att lagar och riktlinjer följs har därför riskanalys utförts utifrån SoL och LSS.

För varje risk ska en riskanalys, utifrån sannolikhet och konsekvens för verksamheten utföras. För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment och om möjligt förebyggande aktiviteter planeras.

I analysen används en 4-gradig skala som bedömer konsekvens och sannolikhet enligt nedan:

	Konsekvens (K)	Sannolikhet (S)
4	Allvarlig	Sannolik
3	Kännbar	Möjlig
2	Måttlig	Mindre sannolik
1	Försumbar	Osannolik



Rutin/process	Risk	K	S	Riskvärde	Kontrollmoment och/eller aktivitet krävs?
Utredningstid vid bedömning av barns behov av skydd och stöd 11 kap 2 § SoL	Rättsosäkerhet Brister, missförhållande, allvarliga missförhållande	4	2	8	Nej
Upprätta genomförandeplan 4 kap 1 § SoL 7 § LSS 3 kap 3 § SoF 6 kap. 2 § SOSFS 2015:4	Rättsosäkerhet, insatser motsvarar inte behoven, utförs felaktigt eller inte alls, insatser utförs i högre, lägre omfattning än vad som är individens behov Verksamheten bedrivs inte kvalitativt och kostnadseffektivt (ej god ekonomisk hushållning)	4	3	12	Ja
Upprätta vårdplan 11 kap 3 § SoL 5 kap. 1 a § 1:a st SoF	Rättsosäkerhet, särskilda behov tillgodoses inte, brister i umgänge, vårdbehövandes, vårdnadshavares syn framgår inte				
Delaktighet i genomförandeplanering 1 kap 1 § SoL 5 kap 4-9 § SoL 6 § LSS 6 kap. 2 § SOSFS 2015:4	Rättsosäkerhet, planeringen görs inte med respekt för personens självbestämmanderätt och integritet. Rättigheterna enligt särskilda bestämmelser för äldre personer, personer med funktionshinder eller missbruk uppfylls inte	4	3	12	Ja
Mål för insatser i genomförandeplan 4 kap 1 § SoL 7 § LSS 6 kap. 4 § SOSFS 2015:4	Rättsosäkerhet, insatser motsvarar inte behoven, insatser fortgår i högre, lägre omfattning eller längre, kortare utsträckning än vad som motsvarar individens behov Verksamheten bedrivs inte kvalitativt och kostnadseffektivt (ej god ekonomisk hushållning)	4	3	12	Ja
Uppföljning av insatser 4 kap 1 § SoL 7 § LSS 6 kap. 4 § SOSFS 2015:4	Rättsosäkerhet, insatser motsvarar inte behoven, insatser fortgår i högre, lägre omfattning eller längre, kortare utsträckning än vad som motsvarar individens behov Verksamheten bedrivs inte kvalitativt och kostnadseffektivt (ej god ekonomisk hushållning)	4	3	12	Ja
Upprätta kvalitets-säkrade process- och rutinbeskrivningar 3 kap 1 § SOSFS 2014:5 3 kap 2 § SOSFS 2011:9	Rättsosäkerhet, avvikelser, brister, missförhållande, allvarliga missförhållande Myndighetsutövning och verksamheter bedrivs inte kvalitativt och kostnadseffektivt	4	3	12	Ja
Årlig information om föreskriften Lex Sarah minst en gång per år SOSFS 2011:5 SOSFS 2011:9 Socialnämndens riktlinje	Rättsosäkerhet, rapportering, utredning utförs inte, åtgärder vidtas inte, anmälan görs inte, risk för missförhållande, allvarliga missförhållande, allvarliga missförhållande Myndighetsutövning och verksamheter bedrivs inte kvalitativt	4	2	8	Nej

Internkontrollplan inom ekonomi, Socialnämnden Piteå kommun 2021

Rutin	Kontrollmoment	Ansvarig	Frekvens	Metod	Rapportering till	När (senast)
Hantering privata medel	Kontroll av redovisning privata medel Kontroll att rutiner och riktlinjer följs	Ekonomer	1 ggr/år	Stickprov	Controller	November
Tankkort	Kontroll av körsträckor, drivmedelsförbrukning mot körda mil Kontroll av rutiner, förvaring, attest	Ekonomer	2 ggr/år	Uppföljningsunderlag	Controller	November
Avtalshantering	Kontroll av rutiner för att hålla avtalsarkivet är uppdaterat	Avgiftshandläggare	1 ggr/år Löpande	Stickprov	Controller	November
Försörjningsstöd	Kontroll av utbetalningar försörjningsstöd Kontroll av rutiner vid utbetalningar	Administratörer Försörjningsstöd	4 ggr/år	Stickprov	Controller	November
Egna medel	Kontroll av utbetalningar egna medel Kontroll av rutiner vid utbetalningar	Administratörer Försörjningsstöd	4 ggr/år	Stickprov	Controller	November
Internkontrollplan	Årsrapport inför bokslutet	Controller	1 ggr/år	Dokumentation	Förvaltningschef Nämnd	December - mars
Risk- och väsentlighetsanalys / internkontrollplan	Kontroll att risk- och väsentlighet är aktuell	Ekonomer Controller	1 ggr/år	Analys	Förvaltningschef Nämnd	December - mars



§ 138

Uppföljning Internkontrollplan 2020 och Internkontrollplan 2021

Diariennr 20BUN497

Beslut

Barn- och utbildningsnämndens beslutar att godkänna uppföljningen av internkontrollen 2020 och besluta om internkontrollplanen för 2021 med nya riskvärden samt med ett tillägg i internkontrollplanen för 2021 gällande efterlevnad av rutiner.

Reservationer

Håkan Johansson (M), Åke Forslund (SJV) och Ewa Åström (SJV) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Utifrån gällande regler om plan för internkontroll har ett förslag utarbetats för 2021. Först har olika områden, rutiner eller processer med potentiell risk identifierats. Därefter har viktning gjorts utifrån hur stor sannolikhet det är att risken aktualiseras mot vilken konsekvens detta skulle ge. I internkontrollplanen framgår vem som är ansvarig för respektive riskområde samt vem som ansvarar för att internkontroll utförs.

Uppföljningen som presenteras visar att samtliga planerade kontrollmoment för 2020 har genomförts och resultatet analyserats.

Carmen Karlsson, Ekonomicontroller vid utbildningsförvaltningen föreslår att Barn- och utbildningsnämnden godkänner uppföljningen av Internkontrollen 2020 och beslutar om Internkontrollplanen för 2021 som finns förklarad i bilagan.

Yrkanden

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott föreslår nämnden besluta att godkänna uppföljningen av internkontrollen 2020 och besluta om internkontrollplanen för 2021 med nya riskvärden.

Håkan Johansson (M) yrkar att höja riskvärdet från osannolikt till mindre sannolikt och därmed få ett värde nytt riskvärde på 6 när det gäller att bidrag inte söks, rekvideras och redovisas inom utsatt tid.

Louise Mörk (S) yrkar på bifall till arbetsutskottets förslag med ett tillägg i internkontrollplanen för 2021 gällande efterlevnad av rutiner.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition och finner att nämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Uppföljningsrapport Internkontroll 2020

Barn- och utbildningsnämnden /
Utbildningsförvaltningen



Piteå kommun

Innehållsförteckning

Intern kontroll i Piteå kommun.....	3
Risk matris	3
Uppföljning av internkontrollplan	4
Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig	4
De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	5
Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	6
Ej prioriterade risker	6
<i>Där definitionen av prioritering inte utgör någon värdering av riskens seriositet. Risken definieras som "Ej prioriterad" av den anledningen att det finns särskild utarbetad rutin och handlingsplan utöver de som innefattas av internkontrollplanen.</i>	<i>6</i>
Budget/VEP	6
Arbetsmiljö	6
Allmänna handlingar	7
Slutsatser och fortsatt arbete.....	7

Intern kontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Risakanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

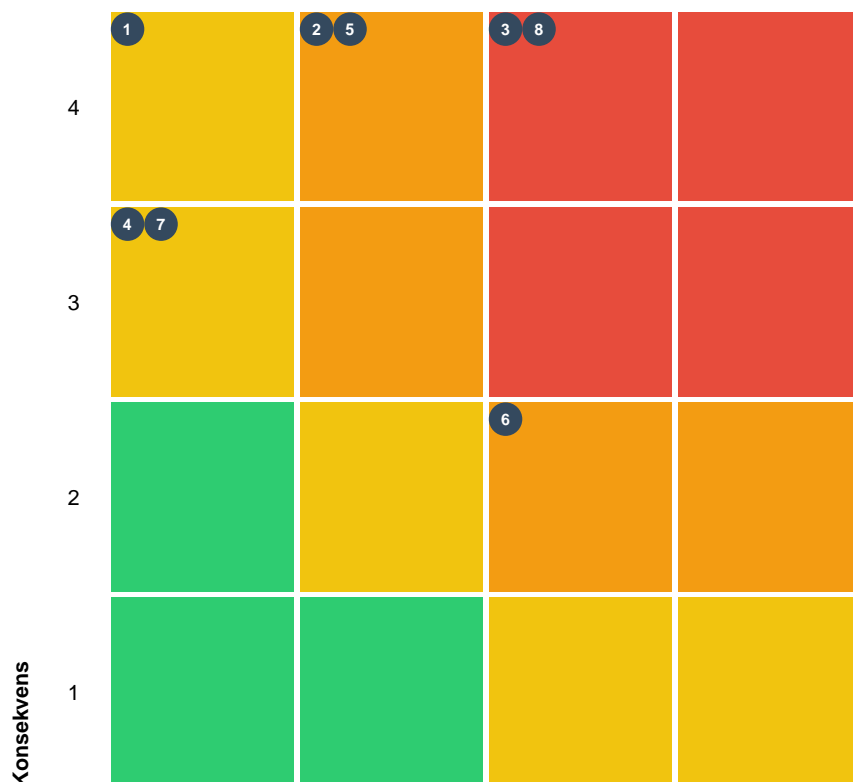
Förebyggande aktiviteter

För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före november besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

Risk matris



1 2 3 4

Sannolikhet

2 Kritisk risk 3 Hög risk 3 Måttlig risk Totalt: 8

Kritisk risk	Konsekvens	Sannolikhet
Hög risk	4 Allvarlig	Sannolik
Måttlig risk	3 Kännbar	Möjlig
Låg risk	2 Lindrig	Mindre sannolik
	1 Försumbar	Osannolik

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris kvärde
Allmänna handlingar	1 Handlingar inte kan återsökas/hittas	Osannolik	Allvarlig	4
Budget/VEP	2 Att ekonomiska mål inte nås	Mindre sannolik	Allvarlig	8
	3 Att verksamhetsmål inte uppnås	Möjlig	Allvarlig	12
Bidragsansökningar	4 Att bidrag inte söks, rekvideras och redovisas inom utsatt tid	Osannolik	Kännbar	3
Arbetsmiljö	5 Ökad sjukfrånvaro, ökade skador och psykisk- och fysisk ohälsa	Mindre sannolik	Allvarlig	8
Avtalstrohet	6 Att avtal inte följs vid inköp av varor och tjänster	Möjlig	Lindrig	6
Allmänna handlingar	7 Rutinen för hantering av kränkingsärenden brister	Osannolik	Kännbar	3
	8 Sekretesshandlingar hanteras oaktsamt	Möjlig	Allvarlig	12

Uppföljning av internkontrollplan

Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Allmänna handlingar

Handlingar inte kan återsökas/hittas

4

Risken hanteras enligt nya rutiner. Behov av utvecklingsarbete finns i området, bland annat i form av en skrifvarstuga för att öka kvaliteten i underlag och tjänsteskrivelser. Stickprov har genomförts i två tillfällen med inga påvisade avvikelser. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras med de rutiner som finns och fortsatt utvecklingsarbete.

Kontrollmoment	Kommentar
Kontroll allmänna handlingar Ingen avvikelse	Arbetet med att förtydliga stödord är implementerat och fungerar bra. Däremot har nämndssekreterarna upptäckt att sökfunktionen inom programmet (Platina) inte fungerar optimalt. Ett sökord leder inte fram till dokument ena gången det används, men kan göra det en annan gång (vid exakt samma hanteringsförfarande).

De lagar, regler och riktlinjer som finns följs


Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.


Avtalstrohet

Att avtal inte följs vid inköp av varor och tjänster



Risken har hanteras genom att göra två stycken stickprov i redovisningssystemet. I båda stickproven har avvikelser hittats där det har konstaterats att personalen har gjort inköp utan ramavtal och utan direktupphandling. En inköpsstrateg finns anställd i förvaltningen från våren 2020. En upphandlingsplan är planerad att tas fram för upphandling av ramavtal efter verksamheternas behov för HT 2021. Risken kvarstår och utvärderas i 2021 Internkontrollplan

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning Avtalstrohet  Mindre avvikelse	Två stickkontroller görs under året. Ca 70 % av inköpen görs hos avtalad leverantör. Under året har en 0,5 årsarbetare anställts i förvaltningen med syfte att se över och upprätta rutiner för inköp. Stöd och information om inköpsprocesser levereras till verksamheterna löpande. Ekonomiavdelningen arbetar aktivt med projektet "optimerad inköpsprocess" som ett led i att förenkla att inköp görs enligt reglerna.


Förebyggande aktivitet	Kommentar
Upphandlingsplan  Pågår	Upphandlingsplanen är under pågående uppbyggnad. Planen gäller för alla inköpsbehov som verksamheterna har inför HT 2021 som överstiger Piteå kommuns direktupphandlingsgränser om 100 tkr. För att Utbildningsförvaltningen ska kunna planera inköpsåret 2021 med stöd av inköpsavdelningen ska en upphandlingsplan upprättas så att, med framförhållning, inköpsavdelningen ska kunna avsätta personalresurser och prioritera. En kommunövergripande upphandling kan ta flera månader innan den är klar så det är bra för förvaltningen att ligga ett steg före och se till att ramavtal finns när anskaffningsbehoven uppstår. Syftet är att minimera antal akuta ärenden som skickas in till inköpsavdelningen och att tidigt upptäcka och planera förvaltningens behov för inköp.

Allmänna handlingar

Sekretesshandlingar hanteras oaksamt



Risken hanteras enligt nya rutiner. Rutiner för digital inlämning av sekretesshandlingar har minskat risken för att sekretesshandlingar hanteras oaksamt.

Kontrollmoment	Kommentar
Brister i sekretessrutiner  Ingen avvikelse	Informationsfolder håller på att tas fram och skall därefter processas i förvaltningens ledningsgrupp. Därefter kommer den att gås igenom med samtliga chefer i förvaltningen som i sin tur får i uppgift att lyfta den ute på arbetsplatsernas APT. Sedan mitten av september 2019 är det möjligt för rektorerna att lämna in sekretesshandlingar i en låst sekretesskyddad mapp. Det är uppbyggt på det sättet att alla rektorer har rättighet att lämna in dokument, de kan dock bara se sina egna inlämnade dokument. Nämndsekreterare, handläggare och förvaltningshandläggare har behörighet att se alla inlämnade dokument i mappen. Tanken är att rektor ska skicka ett mail till nämndinkorgen så fort en handling läggs in i mappen, den som har ansvar för inkorgen ska sedan skriva ut handlingen och sedan radera handlingen från mappen. Denna utveckling har inneburit att förvaltningen, och i sin tur huvudmannen, snabbare får tillgång till olika typer av

Kontrollmoment	Kommentar
	sekretessdokument i bland annat kränkingsärenden. Uppfattningen är att denna möjlighet är uppskattad från rektorerna och något de tycker är ett steg i rätt riktning för att effektivisera hanteringen och administrationen av sekretesshandlingar.

Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs


Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Bidragsansökningar

Att bidrag inte söks, rekvireras och redovisas inom utsatt tid

 3

Risken hanteras enligt de aktuella rutiner. Behov av utvecklingsarbete finns i området. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras med de rutiner som finns och fortsatt utvecklingsarbete.


Kontrollmoment	Kommentar
Kontroll Bidragsansökningar  Ingen avvikelse	I och med genomförd omorganisation på Utbildningsförvaltningens centrala administration ansvarar ekonom vid respektive skolform för att statsbidrag söks och redovisas. För statsbidrag som inkluderar mer än en skolform förs ständiga dialoger för att säkerställa att alla statsbidrag som ska sökas också söks. I övrigt följs den rutin för statsbidrag som upprättades under 2019.

Ej prioriterade risker


Där definitionen av prioritering inte utgör någon värdering av riskens seriositet. Risken definieras som "Ej prioriterad" av den anledningen att det finns särskild utarbetad rutin och handlingsplan utöver de som innefattas av internkontrollplanen.

Budget/VEP

Att ekonomiska mål inte nås


 Risk finns för att de ekonomiska mål inte nås och bedöms i dagsläge i internkontrollplanen att vara mindre sannolik. Svårigheterna med att anpassa kostnaderna efter beslutade ramar kan höja sannolikheten i kommande åren.

Att verksamhetsmål inte uppnås

 Risken avser bristfällig uppföljning av verksamhetens aktiviteter och mål uppsatta på kommunövergripande nivå eller nämnds nivå.

Arbetsmiljö

Ökad sjukfrånvaro, ökade skador och psykisk- och fysisk ohälsa

 Risk finns för att ökad sjukfrånvaron samt psykisk- och fysisk ohälsa försämrar förvaltningens förutsättningar för att bli en attraktiv arbetsgivare och kunna i framtiden säkra kompetensförsörjningsbehov och framförallt främja medarbetarnas välmående.

Förskoleverksamheten har påbörjat ett omfattande processarbete för att integrera arbetsmiljö i verksamheten. Detta bland annat genom att inkludera ett proaktivt arbetsmiljöarbete som ett av lönekriterierna för ansvarig arbetsledare.

Allmänna handlingar

Rutinen för hantering av kränkingsärenden brister

■ Risk finns för bristande rutiner i hantering av kränkingsärenden. Det här kan medföra brister i förebyggande arbetet mot mobbning och kränkning inom skolan.

Slutsatser och fortsatt arbete

Internkontrollplanen för 2020 framtog för första gången i enlighet med Piteå kommuns nya modell för internkontrollplaner. Arbetet med att utforma och anpassa Barn- och utbildningsförvaltningens internkontrollplan fortsätter inför 2021.

Uppföljningen visar att det finns ett fortsatt behov att arbeta vidare med de riskerna som bedöms återstå och som ska föras över till internkontrollplanen för år 2021.

Barn- och utbildningsförvaltningens resultat i internkontrollen 2020 bedöms vara tillräckligt.

Internkontrollplan 2021

2021

Barn- och utbildningsnämnden /
Utbildningsförvaltningen



Piteå kommun

Innehållsförteckning

1	Internkontroll i Piteå kommun	3
	1.1 Riskmatris	3
2	Prioriterade risker	4
	2.1 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig.....	4
	2.2 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs.....	5
	2.3 Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	5
3	Ej prioriterade risker	6
	3.1 Kontrollområde: Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning.....	6
	3.2 Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	6
	3.3 Kontrollområde: Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	6
4	Sammanfattande kommentar	7

I Internkontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Risakanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter

För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

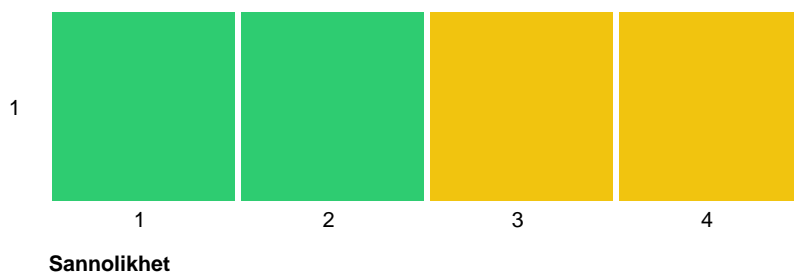
Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före december besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

I.1 Riskmatris

Nedan stående matris ger en översikt av sannolikhet och konsekvens på identifierade risker i verksamhetens processer. Riskerna och kontrollmoment samt förebyggande aktiviteter redovisas i kapitel 2.





2 Kritisk risk 3 Hög risk 4 Måttlig risk Totalt: 9

Risknivå	Konsekvens	Sannolikhet
Kritisk risk	4 Allvarlig	Sannolik
Hög risk	3 Kännbar	Möjlig
Måttlig risk	2 Lindrig	Mindre sannolik
Låg risk	1 Försumbar	Osannolik

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Allmänna handlingar	1 Handlingar inte kan återsökas/hittas	Osannolik	Kännbar	3
Budget/VEP	2 Att ekonomiska mål inte nås	Mindre sannolik	Allvarlig	8
	3 Att verksamhetsmål inte uppnås	Mindre sannolik	Allvarlig	8
Bidragsansökningar	4 Att bidrag inte söks, rekvideras och redovisas inom utsatt tid	Osannolik	Kännbar	3
Arbetsmiljö	5 Ökad sjukfrånvaro, ökade skador och psykisk- och fysisk ohälsa	Möjlig	Allvarlig	12
Avtalstrohet	6 Att avtal inte följs vid inköp av varor och tjänster	Mindre sannolik	Lindrig	4
Allmänna handlingar	7 Rutinen för hantering av kränkingsärenden brister	Osannolik	Kännbar	3
	8 Sekretesshandlingar hanteras oaktsamt	Mindre sannolik	Allvarlig	8
Efterlevnad av rutiner	9 Bristande efterlevnad av upprättade rutiner och regelverk vid kränkingsärenden på förskole- och skolenheterna.	Möjlig	Kännbar	9

2 Prioriterade risker

2.1 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Allmänna handlingar

Handlingar inte kan återsökas/hittas

Risken avser brister vid registrering och diarieföring av handlingar i systemet som försvårar framtagning av dessa vid behov, exempelvis vid utlämning av handlingar.

Kontrollmoment

Kontrollmoment		
Kontroll allmänna handlingar	Kontrollmoment - VAD Genomgång och granskning av sökning i systemet av allmänna handlingar Kontrollmetod - HUR Stickprov och utvärderingssamtal 2 ggr/år. Extra noggrannhet läggs vid tydliga sökord för att minimera att handling inte hittas. Öka kvaliteten på underlag och tjänsteskrivelser via en skrifvarstuga under 2021.	Kontrollutförare - VEM Nämndssekreterare

2.2 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Avtalstrohet

Att avtal inte följs vid inköp av varor och tjänster

Risken handlar om efterlevnad av inköpsprocesser i förvaltningen för att minimera att personalen handlar utanför avtal och förbättra rutinerna som ökar avtalstrohet.

Kontrollmoment		
Uppföljning Avtalstrohet	Kontrollmoment - VAD Genomgång och granskning av redovisningen för att fastställa graden av avtalstrohet Kontrollmetod - HUR Stickprov	Kontrollutförare - VEM Controller

Förebyggande aktivitet		
Stickprov	Stickprov genomförs två gånger per år och redovisas årligen i samband med uppföljning av internkontrollen	
Upphandlingsplan	Framtagning av upphandlingsplan utifrån verksamheternas behov så att de handlar från ramavtal	

Allmänna handlingar

Sekretesshandlingar hanteras oaktsamt

Risken avser brist i hantering av sekretesshandlingar framförallt handlingar som innehåller personuppgifter eller annan information av sekretesskaraktär.

Kontrollmoment		
Brister i sekretessrutiner	Kontrollmoment - VAD Genomgång av aktuella rutiner och informationsmaterial för sekretess Kontrollmetod - HUR Löpande dialog mellan handläggare och berörda verksamheter. Implementerade rutiner för digital inlämning följs upp.	Kontrollutförare - VEM Handläggare

2.3 Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Bidragsansökningar

Att bidrag inte söks, rekvideras och redovisas inom utsatt tid



Risken avser bristande rutiner vid ansökning, rekvisering och redovisning av statsbidrag. Bristerna kan medföra kvalitetsbrister, att medel inte nyttjas eller redovisas i tid och att Utbildningsförvaltningen blir återbetalningsskyldig

exempelvis.



Kontrollmoment		
Kontroll Bidragsansökningar	Kontrollmoment - VAD Samordning och uppföljning av beslutade rutiner för rekivering av statsbidrag. Kontrollmetod - HUR Samtliga ekonomer gör månatlig genomgång av aktuella statsbidrag från aktuella myndigheter.	Kontrollutförare - VEM Ekonomer

3 Ej prioriterade risker


3.1 Kontrollområde: Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Budget/VEP	 Att ekonomiska mål inte nås	Risk finns för att de ekonomiska mål inte nås och bedöms i dagsläge i internkontrollplanen att vara mindre sannolik. Svårigheterna med att anpassa kostnaderna efter beslutade ramar kan höja sannolikheten i kommande åren.
	 Att verksamhetsmål inte uppnås	Risken avser bristfällig måluppfyllnad av verksamhetens aktiviteter och mål uppsatta på kommunövergripande nivå eller nämnds nivå. Definitionen av verksamhetsmål är omfattande och består av flera delar, där delmålen uppfylls i olika grad.

3.2 Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Allmänna handlingar	 Rutinen för hantering av kränkningsärenden brister	Risk finns för bristande rutiner i hantering av kränkningsärenden. Det här kan medföra brister i förebyggande arbetet mot mobbing och kränkning inom skolan.
Efterlevnad av rutiner	 Bristande efterlevnad av upprättade rutiner och regelverk vid kränkningsärenden på förskole- och skolenheterna.	Risken avser att förskole- och skolenheterna inte följer de rutiner som finns avseende kränkingsanmälningar vilket medför att huvudmannens ansvar i enlighet med Skollagen 6 kap 5 § försvåras. Risken följs upp genom sammanställning av fällande domar från instanser för överklaganden, löpande dialog med rektorerna kring arbetet för att motverka kränkningar samt tydligare fokus kring frågan i det systematiska kvalitetsarbetet.

3.3 Kontrollområde: Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Arbetsmiljö	 Ökad sjukfrånvaro, ökade skador och psykisk- och fysisk ohälsa	Risk finns för att ökad sjukfrånvaro samt psykisk- och fysisk ohälsa försämrar förvaltningens förutsättningar för att bli en attraktiv arbetsgivare och kunna i framtiden säkra kompetensförsörjningsbehov och framförallt främja medarbetarnas välmående. Riskvärdet höjs inför 2021 med anledning av Covid-19 pandemin.

4 Sammanfattande kommentar

Barn-och utbildningsförvaltningens internkontrollplan för år 2021 omfattar en stor del av verksamheten där huvudsakliga inriktningen är rutiner och ekonomi. Andra delar av internkontrollplanen omfattar även att Utbildningsförvaltningens verksamhet följer lämpliga lagar och att interna riktlinjer följs. I Internkontrollplanen år 2021 återkommer några kontrollområden från tidigare års internkontrollplan med tydliga kontrollmoment. Kontrollmetoden är komplett på de kontrollområden där rutiner, riktlinjer och förankring bör införas eller förtydligas, kontrollfrekvensen för de kontrollområdena är bestämt till en eller två gånger per år. Kontrollmetoden stickprov är bestämd på de kontrollområden där rutiner finns men där ett urval behöver granskas för att kontrollera att rutinerna följs.



§ 106

Uppföljningsrapport internkontrollplan 2020

Beslut

Gemensam överförmyndarnämnd godkänner rapportering och uppföljning av internkontrollplan 2020.

Gemensam överförmyndarnämnd bedömer att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom nämndens ansvarsområde och att verksamheten bedrivits på ett i övrigt tillfredsställande sätt under 2020.

Yrkanden

Maria Holmquist (V): bifall till Överförmyndarexpeditionens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir den Gemensamma överförmyndarnämndens beslut.

Ärendebeskrivning

I nämndens beslutade internkontrollplan framgår vilka kontroller som ska ske under året. Uppföljning och bedömning som skett framkommer i uppföljningsrapport internkontroll 2020.

Följande tre kontrollmoment redovisas också specificerat med akt- och beslutsnummer:

Kontroll av delegationsbeslut

Antal: 120 beslut varav 4 slumpvist utvalda

Urval: 3 % slumpvis

Delegationsbeslut § 27, Entledigande och förordnande av god man enligt 11 kap 19 § och 11 kap 4 § Föräldrabalken (FB).

Delegationsbeslut § 48, Entledigande av god man enligt 11 kap 20 § och 11 kap 4 § FB

Delegationsbeslut § 52, Förordnande av god man enligt 11 kap 3 § FB

Delegationsbeslut § 76, Redovisningsbefrielse enligt 14 kap 19 § FB

I ovanstående kontroll av delegationsbeslut har inga avvikelser framkommit. Besluten har fattats enligt gällande delegationsordning och enligt gällande lag.

Årsräkningar 2019

Antal: 469 årsräkningar varav 14 slumpvist utvalda

Urval: 3 % slumpvis

Akt 265, 1094, 1288, 1588, 2031, 2142, 2271, 2272, 2324, 2352, 3354, 3510, 3548, 3561.

Ovanstående årsräkningar är granskade enligt nämndens gällande riktlinje och rutin.



Arvode 2019

Antal: 469 årsräkningar varav 14 slumpvist utvalda

Urval: 3 % slumpvis

Akt 265, 1094, 1288, 1588, 2031, 2142, 2271, 2272, 2324, 2352, 3354, 3510, 3548, 3561.

Ovanstående arvoden är beslutade enligt nämndens gällande riktlinje.

Vid uppföljning av internkontroll 2020 framkommer att det finns flertalet områden där bedömning görs att någon risk inte längre kvarstår. Det framkommer även att vissa områden inte ger nämnden den kontroll som är avsedd. I övrigt framkommer att rekrytering av ställföreträdare är ett område med högre risk som kan ge kännbara konsekvenser för medborgarna. Utfallet av nya rekryterade ställföreträdare hade kunnat vara bättre och förklaring är att rådande pandemi även påverkar detta område.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsrapport Internkontroll 2020

Uppföljningsrapport Internkontroll 2020

Gemensam överförmyndarnämnd



Piteå kommun

Innehållsförteckning

Intern kontroll i Piteå kommun	3
Risk matris	3
Uppföljning av internkontrollplan	4
Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen	4
Ej prioriterade risker	10
Slutsatser och fortsatt arbete	10

Intern kontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Risakanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

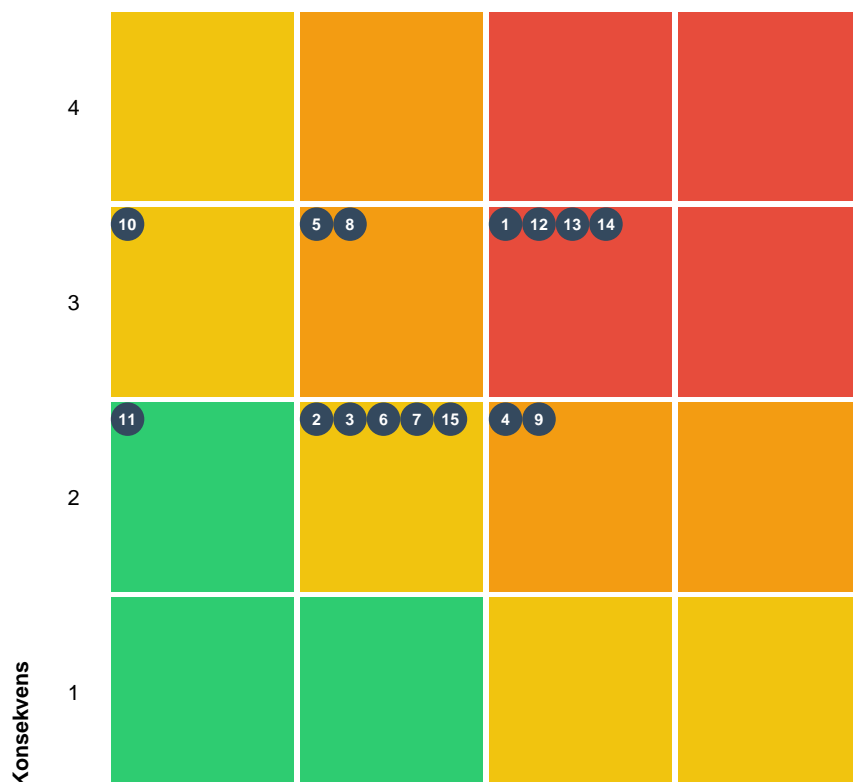
Förebyggande aktiviteter

För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före november besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

Risk matris



Sannolikhet

4 Kritisk risk 4 Hög risk 6 Måttlig risk 1 Låg risk Totalt: 15

Risknivå	Konsekvens	Sannolikhet
Kritisk risk	4 Allvarlig	Sannolik
Hög risk	3 Kännbar	Möjlig
Måttlig risk	2 Lindrig	Mindre sannolik
Låg risk	1 Försumbar	Osannolik

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris kvärde
Rekrytering av gode män och förvaltare	1 Brist på frivilliga personer som kan ta på sig uppdrag som god man och förvaltare	Möjlig	Kännbar	9
Granskning av redovisningshandlingar	2 Kvaliteten på granskning av redovisningshandlingar minskar	Mindre sannolik	Lindrig	4
	3 Rättsförluster för huvudmän	Mindre sannolik	Lindrig	4
	4 Inte upptäcka bedrägerier	Möjlig	Lindrig	6
	5 Sjukskriven personal	Mindre sannolik	Kännbar	6
	6 Riktlinjer för granskning och arvodering inte följs	Mindre sannolik	Lindrig	4
Förvaltningsövergripande information, policys riktlinjer och styrande dokument	7 Brist på information	Mindre sannolik	Lindrig	4
	8 Kvaliteten minskar för inlämnade rapporter och andra handlingar	Mindre sannolik	Kännbar	6
	9 Minskad påverkan	Möjlig	Lindrig	6
Uttagsmedgivande förmyndarskap	10 Bedömningar vid uttagsmedgivande för underåriga	Osannolik	Kännbar	3
Uttagsmedgivande huvudman	11 Uttag är inte för huvudmannens bästa	Osannolik	Lindrig	2
Utbildning för gode män och förvaltare	12 Bristande kompetens	Möjlig	Kännbar	9
Utbildning nämnd och tjänstemän	13 För lite pengar avsätts till utbildning för nämnden och tjänstemän	Möjlig	Kännbar	9
Ekonomi	14 För liten budget kontra behovet	Möjlig	Kännbar	9
Uppföljning av delegationsbeslut	15 Att beslutad delegationsordning inte följs	Mindre sannolik	Lindrig	4

Uppföljning av internkontrollplan

Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till det kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.


Rekrytering av gode män och förvaltare


Brist på frivilliga personer som kan ta på sig uppdrag som god man och förvaltare

9

Rekrytering har skett via sociala medier och utfallet har varit några färre intresseanmälningar än vid andra

rekryteringar. Detta förklaras med den pågående pandemin.

Kontrollmoment	Kommentar
 Mindre avvikelse Rekrytering av ställföreträdare	Rekrytering har skett via sociala medier och utfallet har varit några färre intresseanmälningar än vid andra rekryteringar. Detta förklaras med den pågående pandemin.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
 Klar Rekrytering av ställföreträdare	Rekrytering av nya ställföreträdare har skett via sociala medier under hösten.


Granskning av redovisningshandlingar



Kvaliteten på granskning av redovisningshandlingar minskar

 4

Granskning av ställföreträdarnas redovisningshandlingar har skett löpande under året. Nämndens målsättning för när granskningen ska vara klar har kunnat hållas. Antalet granskade årsräkningar för år 2019 är 469 årsräkningar. Genom stickprovskontroll har 14 slumpvist utvalda årsräkningar kontrollerats. Stickprovskontrollen visar att dessa 14 årsräkningar är granskade enligt gällande riktlinjer och rutiner. Det kan noteras två avvikelser där djupgranskning har påkallats på grund av felaktig sammanställning. Detta är dock sådana avvikelser som är giltiga enligt riktlinje för granskning.

Utbildning i att redovisa har hållits för ställföreträdare under början av året samt har informationsbroschyr angående redovisning uppdaterats.

Kontrollmoment	Kommentar
 Ingen avvikelse Granskning	Granskning av ställföreträdarnas redovisningshandlingar har skett löpande under året. Nämndens målsättning för när granskningen ska vara klar har kunnat hållas.


Förebyggande aktivitet	Kommentar
 Klar Granskning	Granskning av ställföreträdarnas redovisningshandlingar har skett löpande under året. Utbildning i att redovisa har hållits för ställföreträdare under början av året samt har informationsbroschyr angående redovisning uppdaterats.
 Klar Stickprovskontroll av årsräkning	Antalet granskade årsräkningar för år 2019 är 469 årsräkningar. Genom stickprovskontroll har 14 slumpvist utvalda årsräkningar kontrollerats. Stickprovskontrollen visar att dessa 14 årsräkningar är granskade enligt gällande riktlinjer och rutiner. Det kan noteras två avvikelser där djupgranskning har påkallats på grund av felaktig sammanställning. Detta är dock sådana avvikelser som är giltiga enligt riktlinje för granskning.

Rättsförluster för huvudmän


 4

Antalet granskade årsräkningar för år 2019 är 469 årsräkningar. Genom stickprovskontroll har 14 slumpvist utvalda årsräkningar kontrollerats. Stickprovskontrollen visar att dessa 14 årsräkningar är granskade enligt gällande riktlinjer och rutiner. Det kan noteras två avvikelser där djupgranskning har påkallats på grund av felaktig sammanställning. Detta är dock sådana avvikelser som är giltiga enligt riktlinje för granskning.

Bedömning har gjorts att denna risk inte behöver ingå i nästkommande års internkontrollplan. Detta eftersom denna risk redan bedöms genom risken vid namn Kvaliteten på granskning av redovisningshandlingar minskar.

Kontrollmoment	Kommentar
 Ingen avvikelse Granskning	Antalet granskade årsräkningar för år 2019 är 469 årsräkningar. Genom stickprovskontroll har 14 slumpvist utvalda årsräkningar kontrollerats. Stickprovskontrollen visar att dessa 14 årsräkningar är granskade enligt gällande riktlinjer och rutiner. Det kan noteras två avvikelser där djupgranskning har påkallats på grund av felaktig

Kontrollmoment	Kommentar
	sammanställning. Detta är dock sådana avvikelser som är giltiga enligt riktlinje för granskning.


Förebyggande aktivitet	Kommentar
Granskning  Klar	Antalet granskade årsräkningar för år 2019 är 469 årsräkningar. Genom stickprovskontroll har 14 slumpvist utvalda årsräkningar kontrollerats gentemot riktlinjer för granskning. Stickprovskontrollen visar att dessa 14 årsräkningar är granskade enligt gällande riktlinjer. Det kan noteras två avvikelser där djupgranskning har påkallats på grund av felaktig sammanställning. Detta är dock sådana avvikelser som är giltiga enligt riktlinje för granskning.


Inte upptäckta bedrägerier



Nämndens mål angående granskning av årsräkningar för 2019 är uppfyllt.

Bedömning har gjorts att denna risk inte behöver ingå i nästkommande års internkontrollplan. Detta eftersom denna risk redan bedöms genom risken vid namn Kvaliteten på granskning av redovisningshandlingar minskar.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning  Ingen avvikelse	Nämndens mål angående granskning av årsräkningar för 2019 är uppfyllt.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Granskning  Klar	Nämndens mål angående granskning av årsräkningar för 2019 är uppfyllt.


Sjukskriven personal





Arbetsbelastningen har under våren varit hög pga granskning av årsräkningar. Det har dock löst sig positivt genom den extra resurs som anställdes samt då möjligheten att arbeta hemma medfört en effektivare granskning. Det har under året varit en ökning av antalet nya inkomna ärenden.

Uppföljning har skett enligt plan.

Bedömning har gjorts att denna risk inte bör kvarstå i en internkontrollplan då denna risk istället har sin hemvist i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Kontrollmoment	Kommentar
Ärendemängd  Ingen avvikelse	Uppföljningar har skett enligt plan.


Förebyggande aktivitet	Kommentar
Arbetsbelastning  Klar	Arbetsbelastningen har under våren varit hög pga granskning av årsräkningar. Det har dock löst sig positivt genom den extra resurs som anställdes samt då möjligheten att arbeta hemma medfört en effektivare granskning. Det har under året varit en ökning av antalet nya inkomna ärenden.
Granskning  Klar	Nämndens mål angående granskning av årsräkningar för 2019 är uppfyllt.


Riktlinjer för granskning och arvodering inte följs



Stickprovskontroll har genomförts genom att 3% av arvodesbesluten för 2019 har kontrollerats gentemot beslutade riktlinjer för arvodering. Antalet granskade årsräkningar för år 2019 är 469 årsräkningar. Genom stickprovskontroll har 14 slumpvist utvalda arvodesbeslut kontrollerats gentemot beslutade riktlinjer för arvodering.

Stickprovskontrollen visar att dessa 14 arvodesbeslut är beviljade enligt gällande riktlinje. Ingen avvikelse har således noterats.

Kontrollmoment	Kommentar
Arvodering  Ingen avvikelse	Stickprovskontroll har genomförts genom att 3% av arvodesbesluten för 2019 har kontrollerats gentemot beslutade riktlinjer för arvodering. Ingen avvikelse har noterats.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Arvodering  Klar	Antalet granskade årsräkningar för år 2019 är 469 årsräkningar. Genom stickprovskontroll har 14 slumpvist utvalda arvodesbeslut kontrollerats gentemot beslutade riktlinjer för arvodering. Stickprovskontrollen visar att dessa 14 arvodesbeslut är beviljade enligt gällande riktlinje. Ingen avvikelse har således noterats.


Förvaltningsövergripande information, policys riktlinjer och styrande dokument


Brist på information

 4

Det har säkerställts med aktuella parter att all information har nått överförmyndarexpeditionen.

Bedömning har gjorts att denna risk inte längre kvarstår. Att risken ingår i internkontrollplanen ger inte heller nämnden någon egentlig kontroll. Aktuell risk behöver därav inte ingå i nästkommande års internkontrollplan.

Kontrollmoment	Kommentar
Information  Ingen avvikelse	Det har säkerställts med aktuella parter att all information har nått överförmyndarexpeditionen.


Förebyggande aktivitet	Kommentar
Samarbete  Klar	Det har löpande under året, via samarbete med andra parter, säkerställts att relevant information har erhållits.


Kvaliteten minskar för inlämnade rapporter och andra handlingar

 6

Under året har samarbete inletts med sakkunniga samt har det säkerställts att kvalitén på rapporter och andra handlingar upprätthåller en hög kvalitet.

Bedömning har gjorts att denna risk inte längre kvarstår. Att risken ingår i internkontrollplanen ger inte heller nämnden någon egentlig kontroll. Aktuell risk behöver därav inte ingå i nästkommande års internkontrollplan.

Kontrollmoment	Kommentar
Kvaliteten minskar för inlämnade rapporter och andra handlingar  Ingen avvikelse	Under året har det säkerställts med sakkunniga att kvalitén på rapporter och andra handlingar upprätthåller en hög kvalitet.


Förebyggande aktivitet	Kommentar
Samarbete  Klar	Under året har samarbete inletts med sakkunniga för att säkerställa att kvalitén på rapporter och andra handlingar upprätthåller en hög kvalitet.


Minskad påverkan

6

Under året har samarbete inletts med sakkunniga för att säkerställa att information når fram. Uppföljning har skett enligt plan.

Bedömning har gjorts att denna risk inte längre kvarstår. Att risken ingår i internkontrollplanen ger inte heller nämnden någon egentlig kontroll. Aktuell risk behöver därav inte ingå i nästkommande års internkontrollplan.

Kontrollmoment	Kommentar
Minskad påverkan  Ingen avvikelse	Samverkan har under året skett med sakkunniga


Förebyggande aktivitet	Kommentar
Samarbete  Klar	Under året har samarbete inletts med sakkunniga för att säkerställa att information når fram.


Uttagsmedgivande förmyndarskap

Bedömningar vid uttagsmedgivande för underåriga

3

Av tjänsteanteckning i underårigs akt framgår att två tjänstepersoner varit delaktiga vid bedömning och beslut av beviljat uttagsmedgivande.

Kontrollmoment	Kommentar
Bedömning uttagsmedgivande underåriga  Ingen avvikelse	Av tjänsteanteckning i underårigs akt framgår att två tjänstepersoner varit delaktiga vid bedömning och beslut av beviljat uttagsmedgivande.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Två vid beslut  Klar	Av tjänsteanteckning i underårigs akt framgår att två tjänstepersoner varit delaktiga vid bedömning och beslut av beviljat uttagsmedgivande.


Uttagsmedgivande huvudman

Uttag är inte för huvudmannens bästa

2

Vid beslut om uttagsmedgivande beaktas huvudmannens bästa.

Bedömning har gjorts att denna risk inte längre kvarstår. Att risken ingår i internkontrollplanen ger inte heller nämnden någon egentlig kontroll. Aktuell risk behöver därav inte ingå i nästkommande års internkontrollplan.

Kontrollmoment	Kommentar
Uttagsmedgivande huvudman  Ingen avvikelse	Vid beslut om uttagsmedgivande beaktas huvudmannens bästa.


Utbildning för gode män och förvaltare


Bristande kompetens

9

Under höstens utbildning har 18 ställföreträdare anmält sitt intresse för utbildning. På grund av rådande pandemi kan inte utbildning ske genom fysisk träff. Istället har utbildning tillhandahållits genom att ställföreträdare har fått en utbildningsbok med tillhörande webbutbildning.

Tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen har vidare under året sett över och uppdaterat informationsbroschyrer och blanketter.

Kontrollmoment	Kommentar
Utbildning för ställföreträdare  Ingen avvikelse	Under höstens utbildning har 18 ställföreträdare anmält sitt intresse för utbildning. På grund av rådande pandemi kan inte utbildning ske genom fysisk träff. Istället har utbildning tillhandahållits genom att ställföreträdare har fått en utbildningsbok med tillhörande webbutbildning. Tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen har vidare under året sett över och uppdaterat informationsbroschyrer och blanketter.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Genomföra utbildningar för ställföreträdare  Klar	Under höstens utbildning har 18 ställföreträdare anmält sitt intresse för utbildning. På grund av rådande pandemi kan inte utbildning ske genom fysisk träff. Istället har utbildning tillhandahållits genom att ställföreträdare har fått en utbildningsbok med tillhörande webbutbildning.

Utbildning nämnd och tjänstemän

För lite pengar avsätts till utbildning för nämnden och tjänstemän



 9

De utbildningar som nämnden och tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen har deltagit vid under året är följande:


- Överförmyndarnyheter
- Föreningen Sveriges överförmyndares studiedagar
- Seminarium om arv och dödsbon
- Seminarium om gallringsråd
- Fördjupande seminarium om barn och barnärenden

På grund av rådande pandemi har flertalet utbildningar varit digitala. Detta har medfört att kostnaden för utbildning har varit lägre speciellt då rese- och logikostnad inte varit påkallat. Resultatet har blivit att fler utbildningar har kunnat genomföras samt att fler personer har kunnat delta på utbildningar.

Bedömning har gjorts att denna risk inte längre kvarstår. Denna risk kommer även in under risken vid namn För liten budget kontra behovet. Aktuell risk behöver därav inte ingå i nästkommande års internkontrollplan.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning utbildning  Ingen avvikelse	De utbildningar som nämnden och tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen har deltagit vid under året är följande: <ul style="list-style-type: none"> • Överförmyndarnyheter • Föreningen Sveriges överförmyndares studiedagar • Seminarium om arv och dödsbon • Seminarium om gallringsråd • Fördjupande seminarium om barn och barnärenden
Uppföljning av ekonomin  Ingen avvikelse	Uppföljning av ekonomin har skett löpande under året. Nämnden har deltagit i de utbildningar som har varit relevanta för dem under året.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Utbildning för nämnd och tjänstemän	De utbildningar som nämnden och tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen har deltagit vid under året är


Förebyggande aktivitet	Kommentar
 Klar	följande: <ul style="list-style-type: none"> • Överförmyndaryheter • Föreningen Sveriges överförmyndares studiedagar • Seminarium om arv och dödsbon • Seminarium om gallringsråd • Fördjupande seminarium om barn och barnärenden På grund av rådande pandemi har flertalet utbildningar varit digitala. Detta har medfört att kostnaden för utbildning har varit lägre speciellt då rese- och logikostnad inte varit påkallat. Resultatet har blivit att fler utbildningar har kunnat genomföras samt att fler personer har kunnat delta på utbildningar.


Ekonomi

För liten budget kontra behovet

 9

Ekonomi visar nollresultat och på grund av rådande pandemi har inga större logi- och resekostnader tillkommit då många utbildningar har skett i digitalform.

Kontrollmoment	Kommentar
Ekonomiuppföljning  Ingen avvikelse	Ekonomi visar nollresultat och på grund av rådande pandemi har inga större logi- och resekostnader tillkommit då många utbildningar har skett i digitalform.


Förebyggande aktivitet	Kommentar
Uppföljning av ekonomin  Klar	Uppföljning av ekonomin har skett löpande under året.


Uppföljning av delegationsbeslut

Att beslutad delegationsordning inte följs

 4

Antalet delegationsbeslut per den 26 november 2020 är 120 st. Genom stickprovskontroll har 4 delegationsbeslut granskats närmare. Granskningen visar ingen avvikelse.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning av delegationsbeslut  Ingen avvikelse	Antalet delegationsbeslut per den 26 november 2020 är 120 st. Genom stickprovskontroll har 4 delegationsbeslut granskats närmare. Granskningen visar ingen avvikelse.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Utbildning  Klar	Tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen har under året gått igenom Anvisning för ärendeprocessen-Ärendehandbok samt gått igenom nämndens egna riktlinjer och de rutiner som finns för verksamheten.

Ej prioriterade risker

Slutsatser och fortsatt arbete



§ 2

Internkontrollplan 2021

Beslut

Gemensam överförmyndarnämnd Piteå Älvsbyn antar Internkontrollplan 2021.

Ärendebeskrivning

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter och annat som gäller för verksamheten. Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Nämnden ska en gång per år fastställa en internkontrollplan för året. Internkontrollplanen och uppföljningen av densamma ligger sedan till grund för nämndens beslut gällande om den interna kontrollen anses vara tillräcklig.

Utifrån gällande regler för internkontroll har ett förslag till internkontrollplan arbetats fram för 2021. Förslaget bygger på att den interna kontrollen utgår från de områden och risker som identifierats i verksamhetens processer. Dessa har analyserats och riskbedömts och därefter har kontrollmoment och eventuella förebyggande aktiviteter tagits fram. I internkontrollplanen framgår vem som är ansvarig för respektive område samt vem som ansvarar för att internkontroll utförs och hur återkoppling sedan sker till nämnden.

Beslutsunderlag

- Internkontrollplan 2021 Överförmyndarnämnden

Internkontrollplan 2021

2021

Gemensam överförmyndarnämnd



Piteå kommun

Innehållsförteckning

1	Internkontroll i Piteå kommun	3
	1.1 Riskmatris	3
2	Prioriterade risker	4
	2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen.....	4
3	Ej prioriterade risker	8
4	Sammanfattande kommentar	8

I Internkontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Risakanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter

För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

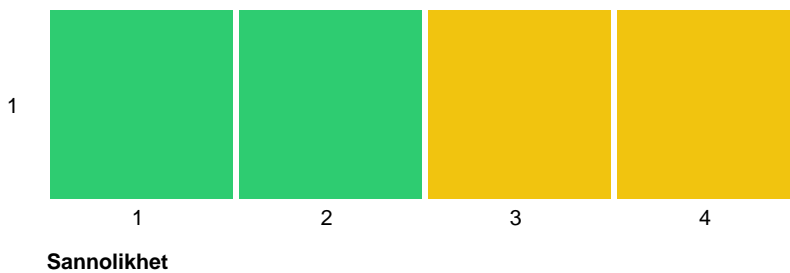
Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före december besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

I.1 Riskmatris

Nedan stående matris ger en översikt av sannolikhet och konsekvens på identifierade risker i verksamhetens processer. Riskerna och kontrollmoment samt förebyggande aktiviteter redovisas i kapitel 2.





3 Kritisk risk 4 Måttlig risk Totalt: 7

Risknivå	Konsekvens	Sannolikhet
Kritisk risk	4 Allvarlig	Sannolik
Hög risk	3 Kännbar	Möjlig
Måttlig risk	2 Lindrig	Mindre sannolik
Låg risk	1 Försumbar	Osannolik

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Rekrytering av gode män och förvaltare	1 Brist på personer som kan ta på sig uppdrag som god man och förvaltare	Möjlig	Kännbar	9
Granskning av ställföreträdares redovisningshandlingar	2 Kvaliteten på granskning av ställföreträdares redovisningshandlingar minskar	Mindre sannolik	Lindrig	4
	3 Att nämndens riktlinjer för granskning av ställföreträdares redovisningshandlingar och arvodering inte följs	Mindre sannolik	Lindrig	4
Uttagsmedgivande förmynderskap	4 Bristande bedömning vid uttagsmedgivande för underårig	Osannolik	Kännbar	3
Utbildning av gode män och förvaltare	5 Bristande kompetens hos ställföreträdare	Möjlig	Kännbar	9
Ekonomi	6 För liten budget kontra behov	Möjlig	Kännbar	9
Uppföljning av delegationsbeslut	7 Att beslutad delegationsordning inte följs	Mindre sannolik	Lindrig	4

2 Prioriterade risker

2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till det kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Rekrytering av gode män och förvaltare

Brist på personer som kan ta på sig uppdrag som god man och förvaltare

En brist på personer som kan ta uppdrag som god man och förvaltare kan leda till att huvudmän inte får den hjälp som de behöver och kan i en förlängning bli en belastning för andra förvaltningar och myndigheter.

Kontrollmoment		
Rekrytering av ställföreträdare	Kontrollmoment - VAD Rekrytering av ställföreträdare. Kontrollmetod - HUR Rekrytering av ställföreträdare ska ske vid behov och enligt satta rutiner. Rekrytering av ställföreträdare sker via olika kanaler.	Kontrollutförare - VEM Tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen. Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till nämnden en gång per år.

Kontrollmoment
Utfallet av antalet rekryterade personer ska kontinuerligt följas upp och delges nämnden en gång per år.

Förebyggande aktivitet
Omvärldsspaning Genom omvärldsspaning inhämtas kunskap om vad som sker i omvärlden med koppling till nämndens verksamhet. En orolig omvärld kan ge en ökad befolkning vilket i sin tur kan ge ett ökat antal godmanskap och förvaltarskap. Verksamheten behöver därför ligga steget före och rekrytera ställföreträdare. Kontinuerlig kunskap inhämtas vad gäller ny och förändrad lagstiftning som kan påverka arbetet med att rekrytera ställföreträdare.

Granskning av ställföreträdarens redovisningshandlingar

Kvaliteten på granskning av ställföreträdarens redovisningshandlingar minskar

Om kvaliteten på ställföreträdarnas redovisningshandlingar är bristfälliga eller låga leder det till att tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen behöver lägga mer tid på att granska redovisningshandlingar. Det leder till ett ökat merjobb och att granskningstiden förlängs. Om tiden för granskning förlängs finns även risk för att det inte finns tid till att utföra andra arbetsuppgifter såsom gallring av akter och framtagande av informationsmaterial. Hinner inte tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen med att kvalitativt granska redovisningshandlingar kan det leda till att oegentligheter missas, ekonomisk förlust uppstår, dålig publicitet och minskat förtroende för nämndens verksamhet. Det kan även leda till kritik från tillsynsmyndigheter. Ovanstående kan i en förlängning leda till att tjänstepersoner blir sjukskrivna.

Kontrollmoment	
<p>Granskning av ställföreträdarens redovisningshandlingar</p> <p>Kontrollmoment - VAD Ställföreträdarens redovisningshandlingar ska granskas enligt nämndens fastställda riktlinje och rutin.</p> <p>Kontrollmetod - HUR Ställföreträdarens redovisningshandlingar ska granskas enligt nämndens fastställda riktlinje och rutin.</p> <p>Stickprovskontroll genomförs en gång per år genom att 3 % av årsräkningar för 2020 kontrolleras gentemot nämndens beslutade riktlinje för granskning. Detta för att kontrollera att nämndens riktlinje följs.</p> <p>Regelbunden uppföljning av statistik och kontroll av antalet inkomna årsräkningar samt antalet granskade årsräkningar ska ske på nämndens sammanträden.</p> <p>Enligt beslut i nämnden ska granskning av årsräkningar vara klart senast den sista oktober varje år.</p>	<p>Kontrollutförare - VEM Tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen.</p> <p>Rapport - Till vem? Frekvens? Regelbunden rapport till nämnden över inkomna och granskade årsräkningar.</p> <p>Rapport till nämnden en gång per år angående resultat av stickprovskontroll.</p>

Förebyggande aktivitet	
Samrådsmöte för tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen	Ställföreträdarens redovisningshandlingar kan, vid behov, lyftas vid regelbundna samrådsmöten för tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen. Detta ger ökad kvalitet, enhetlighet och rättssäkerhet.
Regelbunden uppföljning av statistik	Regelbunden uppföljning av statistik och kontroll av antalet inkomna årsräkningar samt antalet granskade årsräkningar sker på nämndens sammanträden. Genom detta framkommer information om hur arbetsbelastningen på överförmyndarexpeditionen är samt framkommer det om extra insatser behöver göras.
Utbildning för tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen	Inventera tjänstepersoner vid överförmyndarexpeditionen behov avseende utbildning för granskning av ställföreträdarens redovisningshandlingar. Om behov finns ska det undersökas vilka utbildningar som ges inom området samt ska det undersökas om kunskap kan inhämtas på annat sätt än genom traditionell utbildning. Genom detta kan kvaliteten på granskning av redovisningshandlingar ökas.
Framtagande av informationsmaterial	Informationsbroschyr till ställföreträdare angående årsräkning och sluträkning ska årligen ses över och revideras vid behov. Att öka ställföreträdarnas kunskap i hur de ska redovisa sitt uppdrag medför en ökad kvalitet på de redovisningshandlingar som inlämnas. Detta underlättar den granskning av redovisningshandlingar som tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen utför vilket i sin tur ger en ökad kvalitet på granskningen.

Att nämndens riktlinjer för granskning av ställföreträdares redovisningshandlingar och arvodering inte följs

Risk att granskning av ställföreträdares redovisningshandlingar inte sker enligt nämndens fastställda riktlinje.

Risk att arvodering av ställföreträdare inte sker enligt nämndens fastställda riktlinje.

Att nämndens fastställda riktlinjer inte följs kan leda till minskad enhetlighet och till minskad rättssäkerhet. Det kan vidare leda till att oegentligheter missas, ekonomisk förlust uppstår, dålig publicitet och minskat förtroende för nämndens verksamhet. Ovanstående kan leda till kritik från tillsynsmyndigheter.

Kontrollmoment		
Granskning av redovisningshandlingar och arvodering av ställföreträdare	<p>Kontrollmoment - VAD Att granskning av ställföreträdares redovisningshandlingar och att arvodering av ställföreträdare sker enligt nämndens fastställda riktlinjer.</p> <p>Kontrollmetod - HUR Stickprovskontroll genomförs en gång per år genom att 3 % av årsräkningar för 2020 kontrolleras gentemot nämndens beslutade riktlinje för granskning.</p> <p>Stickprovskontroll genomförs en gång per år genom att 3 % av arvodesbesluten för årsräkning 2020 kontrolleras gentemot nämndens beslutade riktlinje för arvodering.</p>	<p>Kontrollutförare - VEM Tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen.</p> <p>Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till nämnden en gång per år.</p>

Förebyggande aktivitet	
Samrådsmöten för tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen	Granskning av redovisningshandlingar och arvodering av ställföreträdare kan, vid behov, lyftas vid regelbundna samrådsmöten för tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen. Detta ger ökad enhetlighet, ökad rättssäkerhet samt ger det en högre efterlevnad av nämndens fastställda riktlinjer.
Genomgång av nämndens fastställda riktlinjer	Tjänstepersoner vid överförmyndarexpeditionen ska årligen gå igenom nämndens riktlinje för granskning av redovisningshandlingar samt nämndens riktlinje för arvodering.

Uttagsmedgivande förmynderskap

Bristande bedömning vid uttagsmedgivande för underårig

Bristande underlag för bedömning kan leda till att en underårigs tillgångar inte används till den underåriges uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. Underårig vet inte alltid vilka ansökningar om uttag som görs från deras överförmyndarspärade konto. Detta då föräldrabalken anger att underårig ska höras från 16 år. Ett beaktande av vad föräldransvar innebär kan ibland vara svårt.

Risk att förtroendet för verksamheten minskar och att det uppstår rättsförluster för underårig, anmärkning från JO eller anmärkning från andra tillsynsmyndigheter samt skadeståndskrav.

Kontrollmoment		
Uttagsmedgivande för underåriga	<p>Kontrollmoment - VAD Minst två tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen ska vara delaktiga vid beslut om uttagsmedgivande för underåriga.</p> <p>Kontrollmetod - HUR Enligt beslut från nämnden ska det alltid vara minst två tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen som är delaktiga i bedömning och beslut angående uttagsmedgivande för underåriga. Löpande kontroll sker under året av tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen. Vid avslagsbeslut lyfts ärendet till nämnden.</p>	<p>Kontrollutförare - VEM Tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen.</p> <p>Rapport - Till vem? Frekvens? Löpande kontroll sker under året av tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen. Eventuell avvikelser delges nämnden årligen.</p>

Förebyggande aktivitet	
Samrådsmöte	Kontinuerliga samrådsmöten för tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen. Ärenden kan lyftas vid behov vilket medför att beslut blir mer enhetliga och fler aspekter inhämtas vilket ger ökad rättssäkerhet.

Utbildning av gode män och förvaltare

Bristande kompetens hos ställföreträdare

Om ställföreträdare inte får relevant utbildning kan det leda till en bristande kompetens hos dem. En konsekvens av detta kan vara att huvudmän kan lida rättsförlust och inte får den hjälp de behöver, att skulder ökas, att bidrag uteblir, anmärkningar från JO eller andra tillsynsmyndigheter samt skadeståndskrav.

Kontrollmoment		
Utbildning av ställföreträdare	Kontrollmoment - VAD Att ställföreträdare har erforderlig kompetens för sitt uppdrag. Kontrollmetod - HUR Uppföljning ska ske av antalet deltagare som genomgått de utbildningar som verksamheten erbjuder.	Kontrollutförare - VEM Tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen. Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till nämnden en gång per år.

Förebyggande aktivitet	
Utbildning av ställföreträdare	Att tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen ska erbjuda och genomföra erforderliga utbildningar för ställföreträdare såsom grundutbildning i uppdraget, utbildning för redovisning samt andra utbildningsinsatser.
Framtagande av informationsmaterial	Framtagande och kontinuerlig revidering av utbildningsmaterial och informationsmaterial för ställföreträdare.

Ekonomi

För liten budget kontra behov

Om budget är för liten kontra behovet kan verksamheten ej bedrivas på ett rättssäkert och ändamålsenligt sätt vilket kan få konsekvenser inom många olika områden. Exempelvis om det inte finns tillräcklig i budget för utbildning av nämnd och tjänstepersoner kan det leda till rättsförluster för huvudmän och underåriga, anmärkningar från JO eller andra tillsynsmyndigheter samt skadeståndskrav. Exempelvis om det inte finns tillräcklig budget för arvodering av ställföreträdare kan det leda till ett minskat intresse för att ta uppdrag som god man och förvaltare vilket får konsekvenser för medborgare som är i behov av hjälp.

Kontrollmoment		
Ekonomiuppföljning	Kontrollmoment - VAD Att nämnden har tillräcklig budget. Kontrollmetod - HUR Se över vilken budget nämnden är i behov av och en eventuell förändring tas i de processer som rör budget. Inventering av behov av utbildning för nämndens ledamöter och tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen ska göras innan nämnden fastställer internbudget för året. Regelbunden uppföljning av ekonomin sker under året vid exempelvis delårsbokslut och årsbokslut.	Kontrollutförare - VEM Tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen samt ansvarig chef. Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till nämnden två gånger per år.

Förebyggande aktivitet	
Inhämta information om utbildningar	Kontinuerlig inhämtning ska ske angående vilka utbildningar som ges och som är aktuella för nämndens verksamhetsområde.

Uppföljning av delegationsbeslut

Att beslutad delegationsordning inte följs

Risk att beslutad delegationsordning inte följs vilket kan få konsekvenser vid exempelvis en överklagan av ett beslut fattat på delegation.

Kontrollmoment		
Uppföljning av delegationsbeslut	Kontrollmoment - VAD Att nämndens beslutade	Kontrollutförare - VEM Tjänstepersoner på

Kontrollmoment	
<p>delegationsordning följs.</p> <p>Kontrollmetod - HUR Totala antalet fattade delegationsbeslut delges nämnden en gång per år.</p> <p>En årlig stickprovskontroll genomförs på 3 % av totala antalet fattade delegationsbeslut. Detta för att se om beslutad delegationsordning följs.</p>	<p>överförmyndarexpeditionen.</p> <p>Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till nämnden en gång per år.</p>

Förebyggande aktivitet	
Utbildning av tjänstepersoner	Samtliga tjänstepersoner på överförmyndarexpeditionen ska en gång per år utbildas i Anvisning för ärendeprocessen, Ärendehandbok samt i nämndens egna riktlinjer och rutiner

3 Ej prioriterade risker

4 Sammanfattande kommentar



§ 202

Uppföljning av Internkontrollplan 2020

Diarienum I9SBN1320

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner uppföljningen av internkontrollplanen för år 2020.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer, mot bakgrund av rapporten, att den interna kontrollen är tillräcklig inom nämndens ansvarsområde samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Ärendebeskrivning

Nämnderna ska, enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt Policy för intern kontroll och styrning i Piteå kommun (KF 2015-02-16, § 6) ska nämnden, en gång per år, fastställa en internkontrollplan för kommande verksamhetsår. Internkontrollplanen och uppföljningen av densamma ligger sedan till grund för nämndens beslut gällande om den interna kontrollen, anses vara tillräcklig. Detta beslut tas i samband med årsredovisningen.

Nämnden beslutade 2020-01-15 att anta internkontrollplan för år 2020. Samhällsbyggnad har följt upp planen för året. Uppföljningen redovisas i bifogad rapport.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsrapport Internkontroll 2020 Samhällsbyggnadsnämnden

Uppföljningsrapport Internkontroll 2020

Samhällsbyggnadsnämnden / Samhällsbyggnad



Piteå kommun

Innehållsförteckning

Intern kontroll i Piteå kommun	3
Risk matris.....	4
Uppföljning av internkontrollplan	7
Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen.....	7
Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning.....	8
Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig.....	12
De lagar, regler och riktlinjer som finns följs.....	16
Ej prioriterade risker	18
Verksamhetsplanering och uppföljning.....	18
Ekonomi och inköp.....	18
Beslutsunderlag och konsekvensutredningar	18
Nämndsprocess	18
Processer för informationsförvaltning.....	18
Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning.....	19
Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning.....	19
Vuxenutbildning allmänt	19
Vuxenutbildning, vägledning.....	19
Vuxenutbildning, egen regi	19
Vuxenutbildning, upphandlad.....	19
Flyktigmottagning.....	20
Flyktingverksamhet, boenden (EKB).....	20
Planarbete och samhällsutvecklingsprojekt.....	20
Mark och exploatering	20
Naturvård	20
Trafikfrågor och infrastruktur	20
Slutsatser och fortsatt arbete	20

Intern kontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Riskanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

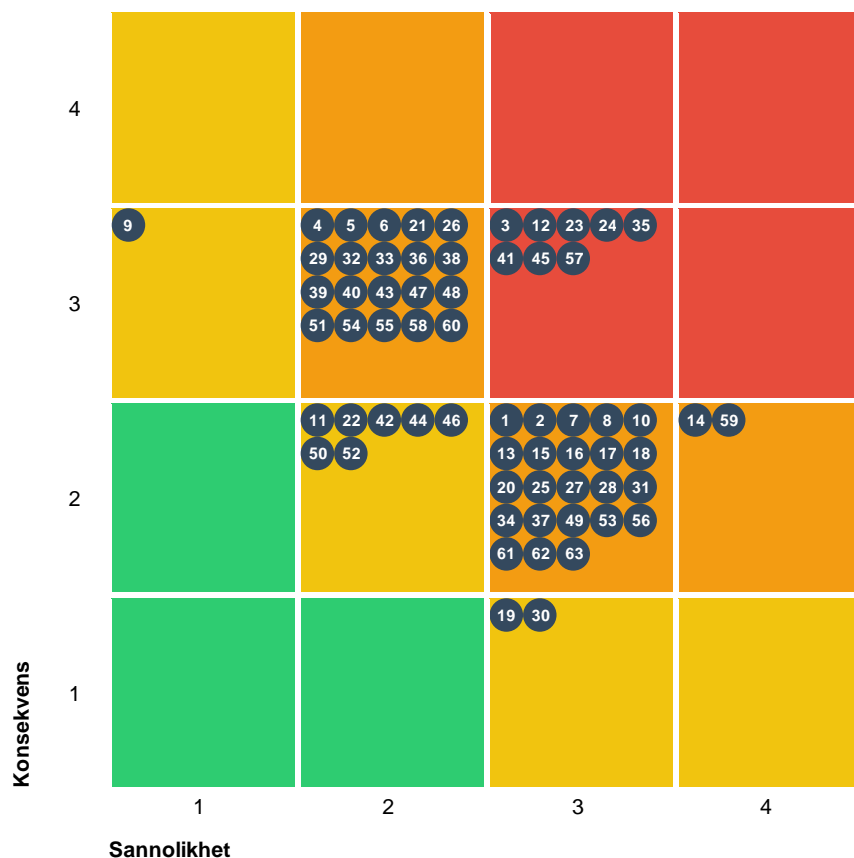
Förebyggande aktiviteter

För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före november besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

Risk matris



8 Kritisk risk 45 Hög risk 10 Måttlig risk Totalt: 63

Konsekvens	Sannolikhet
4	Allvarlig
3	Kännbar
2	Lindrig
1	Försumbar

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris kvärde
Verksamhetsplanering och uppföljning	1 Otillräcklig eller otillförlidig rapportering av aktiviteter, måluppfyllelse, med mera	Möjlig	Lindrig	6
	2 Bristande incitament för tidsuttag för uppgifter som inte direkt utgör kärnverksamhet	Möjlig	Lindrig	6
Ekonomi och inköp	3 Bristar i ekonomistyrningen, rutiner - allmänt	Möjlig	Kännbar	9
	4 Otillräcklig ekonomisk uppföljning och rapportering	Mindre sannolik	Kännbar	6
	5 Felaktiga taxor och avgifter enligt självkostnadsprincipen	Mindre sannolik	Kännbar	6
	6 Upphandlingar eller konsultavrop följer ej gällande regelverk	Mindre sannolik	Kännbar	6
	7 Beslut tas på fel ställe i verksamheten (vid sidan av befogenhet)	Möjlig	Lindrig	6
	8 Arbete köps av bekanta aktörer (ej enligt ramavtal)	Möjlig	Lindrig	6
	9 Attestering av luftfakturor	Osannolik	Kännbar	3

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris kvä rde
	10 Övriga resursfrågor - obalans uppdrag och medel	Möjlig	Lindrig	6
	11 Otillräckliga specifikationer av utfört arbete	Mindre sannolik	Lindrig	4
Beslutsunderlag och konsekvensutredningar	12 Bristfälliga beslutsunderlag och kalkyler	Möjlig	Kännbar	9
	13 Beslut fattas grundat på felaktig eller otillräcklig information	Möjlig	Lindrig	6
Nämndsprocess	14 Otillräcklig backup för nämndsekretariat	Sannolik	Lindrig	8
Processer för informationsförvaltning	15 GDPR-relaterade brister (hantering av personuppgifter, känslig information, mejl, synpunkter m.m.)	Möjlig	Lindrig	6
	16 Brister i hantering av offentlighet och sekretess	Möjlig	Lindrig	6
	17 Brister vid registrering, diarieföring eller arkivering	Möjlig	Lindrig	6
	18 Bristande implementering av informationshanteringsplaner	Möjlig	Lindrig	6
	19 Variationer i informationshantering på handläggarnivå	Möjlig	Försumbar	3
	20 Otillräckligt skydd för handlingar med sekretessbelagda uppgifter (lästa säkerhetsskåp, etc)	Möjlig	Lindrig	6
	21 Röjande av sekretessbelagd information	Mindre sannolik	Kännbar	6
	22 Personuppgiftsincidenter upptäcks sent eller inte alls	Mindre sannolik	Lindrig	4
	Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning	23 Otydligheter kring mål, uppdrag och strategi	Möjlig	Kännbar
24 Kortsiktigt fokus hindrar omvärldsbevakning och långsiktighet		Möjlig	Kännbar	9
25 Bristande förmåga att se till helheten (särintressen, stuprörstänk)		Möjlig	Lindrig	6
26 Implementeringsbrister vid internt utvecklingsarbete (Sambo)		Mindre sannolik	Kännbar	6
Processer för systemförvaltning				
Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning	27 Kompetensbrister vad gäller offentlig rätt och andra lagar	Möjlig	Lindrig	6
	28 Bristande incitament att efterleva lagstiftningen	Möjlig	Lindrig	6
	29 Risk för otillbörlig påverkan (jäv, bestickning, etc)	Mindre sannolik	Kännbar	6
	30 Bristande efterlevnad av föreskrifterna för arkivlokaler	Möjlig	Försumbar	3
Process för anmälan och åtgärd				
Processer kopplade till personal och HR	31 Svagt förvaltningsövergripande grepp om personalfrågor, arbetsmiljö, HR	Möjlig	Lindrig	6
	32 Bristande förmåga att förebygga och hantera ohälsosam arbetsbelastning	Mindre sannolik	Kännbar	6
	33 Bristande förmåga att förebygga och hantera kränkande särbehandling	Mindre sannolik	Kännbar	6
	34 Arbetsmiljöproblem till följd av förändringar, omorganisationer	Möjlig	Lindrig	6
	35 Personalomsättning, särskilt i nyckelroller	Möjlig	Kännbar	9

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris kvärde
Processer för demokrati och insyn				
Processer för kris och säkerhetsarbete				
Kompetensförsörjning övergripande	3 6 Bemötanderelaterade problem	Mindre sannolik	Kännbar	6
Vuxenutbildning allmänt	3 7 Brist på lärare, utbildare i verksamheten (svårigheter med egen kompetensförsörjning)	Möjlig	Lindrig	6
	3 8 Felaktig betygssättning och andra myndighetsbeslut	Mindre sannolik	Kännbar	6
	3 9 Statsbidrag, återbetalningsskyldighet	Mindre sannolik	Kännbar	6
Vuxenutbildning, vägledning	4 0 Fel information eller felaktigt utformade studieplaner för deltagare	Mindre sannolik	Kännbar	6
Vuxenutbildning, egen regi	4 1 Kvalitetsbrister APL	Möjlig	Kännbar	9
	4 2 Risker förknippade med avskiljande från utbildning	Mindre sannolik	Lindrig	4
	4 3 Risker relaterade till deltagarbeteenden	Mindre sannolik	Kännbar	6
	4 4 Säkerhetsrisker i lokalerna, arbetsmiljön	Mindre sannolik	Lindrig	4
Vuxenutbildning, upphandlad	4 5 Kvalitetsbrister hos externa utbildningsanordnare	Möjlig	Kännbar	9
	4 6 Deltagarrelaterade oegentligheter vid yrkesutbildning	Mindre sannolik	Lindrig	4
	4 7 Deltagarskada vid yrkesutbildning	Mindre sannolik	Kännbar	6
Arbetsmarknadsverksamhet	4 8 Deltagarskada (Repris, andra praktikplatser, feriearbete, etc)	Mindre sannolik	Kännbar	6
Flyktningmottagning	4 9 Brist på bostäder	Möjlig	Lindrig	6
	5 0 Bestickning, bristande likabehandling	Mindre sannolik	Lindrig	4
	5 1 Risker knutna till deltagarrelaterade beteenden	Mindre sannolik	Kännbar	6
Flyktningverksamhet, boenden (EKB)	5 2 Bristande likabehandling	Mindre sannolik	Lindrig	4
	5 3 Resursberoende kvalitetsbrister i verksamheten	Möjlig	Lindrig	6
	5 4 Risker knutna till deltagarrelaterade beteenden	Mindre sannolik	Kännbar	6
	5 5 Suicidrisker och andra risker relaterade till deltagares mående	Mindre sannolik	Kännbar	6
Planarbete och samhällsutvecklingsprojekt	5 6 Prioriteringar som uppfattas styrda av egenintresse	Möjlig	Lindrig	6
	5 7 Bristande planberedskap	Möjlig	Kännbar	9
Bygglov	5 8 Felaktiga bygglovsbeslut	Mindre sannolik	Kännbar	6
Mark och exploatering	5 9 Föroreningar på kommunens mark	Sannolik	Lindrig	8
	6 0 Höga exploateringskostnader	Mindre sannolik	Kännbar	6
Naturvård	6 1 Brister i extern finansiering	Möjlig	Lindrig	6
Trafikfrågor och infrastruktur	6 2 Handläggare tar beslut utanför delegationsbestämmelserna	Möjlig	Lindrig	6
Teknik och gator	6 3 Debitering till vägföreningar av snöröjning på enskilda vägar	Möjlig	Lindrig	6

Uppföljning av internkontrollplan

Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen


Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till de kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.




Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning

Otydligheter kring mål, uppdrag och strategi



Arbetsformer finns knutet till framtagande av VEP, kopplat till månads-, delårs- och årsrapportering samt löpnade ledning- och styrning. Arbetet är ett utvecklingsområde där stärkt fokus på måluppfyllelse behövs i samband med löpande uppföljning och utvärdering av verksamheten. Dokumentation i StratSys sker, men behöver utvecklas. Risken kvarstår, men bedöms inte vara en fråga som bör hanteras inom internkontrollplanen, utom som del av ordinarie styrning och ledning av verksamheten. En förvaltningsövergripande utvecklings- och digitaliseringsplan är under utarbetande.

Kontrollmoment	Kommentar
Utveckling av VEP-processen  Mindre avvikelser	Arbetet med utvecklad VEP-process har omfattat förtydligande av mål samt särskilt fokus på kostnadsdrivande förändringar av verksamheten. Utvecklingen av nämndspecifika mål kvarstår.


Förebyggande aktivitet	Kommentar
VEP och budgetarbete  Klar	Arbetet har utvecklats genom starkare fokus på kostnadsdrivande åtgärder för högre måluppfyllelse. För fortsatt utveckling tas en förvaltningsövergripande utvecklings- och digitaliseringsplan fram inför 2021.
Internbudgetarbete och nämndens VEP 2021  Pågår	Utvecklas genom starkare koppling till inlämnat VEP-material från våren, särskilt vad gäller kostnadsdrivande åtgärder för högre måluppfyllelse.
Organisatoriska genomlysningar  Pågår	Organisatoriska genomlysningar har genomförts och förändringar har skett i verksamheten eller är på gång (Planeringsavdelningen, Teknik och gator). Uppdragsbeskrivningar för olika organisatoriska enheter är under utarbetande.

Implementeringsbrister vid internt utvecklingsarbete (Sambo)



Risken har

Risken har hanterats inom ramen för det löpande projektet och styrgruppens arbete. En betydande mängd utvecklingsaktiviteter har genomförts, men projektet har behov anpassas efter den pågående pandemin. Risken kvarstår, men bör hanteras inom ramen för ordinarie ledning och styrning snarare än som del av internkontrollaktiviteterna.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning och utvärdering av utvecklingsaktiviteter  Mindre avvikelser	Formerna har inom projektet utvecklats för uppföljning och utvärdering. Uppföljningarna har bland annat resulterat i ny layout i Stadsporten. Projektet har fått justeras mot bakgrund av spridningen av det nya Coronaviruset. Projektet förlängs in i 2021 mot bakgrund av dessa justeringar.

Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning


Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Kompetensförsörjning övergripande

Bemötanderelaterade problem



Risken hanteras inom ramen för existerande rutiner för kvalitetsarbete i verksamheten. Rapportering sker enligt plan årligen till nämnd. Risken kvarstår, men utarbetade rutiner bedöms vara tillräckliga för att fånga upp ev. inträffade händelser eller problem.

Kontrollmoment	Kommentar
Genomgång av rutiner  Ingen avvikelse	Verksamheten har fungerande rutiner för uppföljning i form av bland annat kundenkäter, kursråd, utvärderingar mm. Rapportering av verksamhetens kvalitetsarbete sker enligt plan till nämnd.

Vuxenutbildning allmänt

Felaktig betygssättning och andra myndighetsbeslut




Risken hanteras inom ramen för de rutiner och arbetsformen som finns i verksamheten för systematiskt kvalitetsarbete. Arbetet återrapporteras årligen till nämnd. Risken kvarstår, men former och rutiner finns för att hantera den.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner	Rutiner för systematiskt kvalitetsarbete finns i verksamheten. Rapportering av det arbetet sker årligen till nämnd. Statistisk och annan uppföljning sker regelmässigt av respektive rektor.

Statsbidrag, återbetalningskyldighet



Samverkan sker inom Femkanten, där alla kommuner får vid redovisning av producerade statsbidrag ge underlag som styrker de uppgifter som man lämnar och att man följer lag och förordning. Detta sker i samband med redovisning årligen. Medel som verksamheten har erhållit 2020 kan komma att krävas tillbaka 2021, då skolverket godkänner redovisningen året därpå. Varje kommun ansvarar för återbetalning om kommunens redovisning inte stämmer. Rutiner bedöms som tillräckliga. Risken kvarstår i och med att Skolverket utvecklar sina uppföljningsinstrument.


Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av former för kvalitetssäkring  Ingen avvikelse	Processkartläggning för hantering av statsbidragsfrågor har utförts. Ett arbete är under uppstart för att tydliggöra en fördelningsmodell inom Femkanten.

Vuxenutbildning, egen regi

Kvalitetsbrister APL




Uppföljning sker genom dialog med elever och berörda arbetsplatser. Kontrakt med arbetsplatserna upprättas innan arbetsplatsförlagt lärande genomförs. Villkor mm regleras i avtal med externa leverantörer. Kursråd och andra former för uppföljning av dokumentation ska finnas. Rutiner finns för hantering om t.ex. olyckor sker. Verksamheten har utarbetade planer mot diskriminering och kränkande behandling. Risken kvarstår, men existerande rutiner bedöms vara tillräckliga.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av former för kvalitetssäkring av praktikplatser  Ingen avvikelse	Verksamheten har fungerande rutiner för hantering av uppföljning av kvalitet mm. Planen för hantering av frågorna har utvärderats och uppdaterats under året.

Risker relaterade till deltagarbeteenden

 6


Risken hanteras inom ramen för existerande rutiner. Verksamhetens art innebär vardagliga möten med människor som av en eller annan anledning mår dåligt. Utgångspunkten i allt arbete i verksamheten i detta avseende utgörs av ett lösningsfokuserat och salutogent arbetssätt.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner  Ingen avvikelse	Verksamheten har rutiner för hantering av risken i form av hot- och våldsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling mm. Rutinerna bedöms vara tillräckliga.

Säkerhetsrisker i lokalerna, arbetsmiljön

 4

Risken hanteras inom ramen för kommunens övergripande rutiner. För lokaler med stort flöde av deltagare sker kontinuerligt avstämningar och justeringar vid behov. Under året har särskilt fokus lagts på att anpassa lokaler och lokalanvändning mot bakgrund av den pågående pandemin.


Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner  Ingen avvikelse	Frågorna hanteras inom ramen för kommunövergripande anvisningar och rutiner. I samband med inflyttning i Stadsporten har särskilda rutiner tagits fram för arbetsmiljöarbete och brandskydd i dessa lokaler. Inför inflytt gjordes även säkerhetsanalyser för ytorna inom medborgardelen i dessa lokaler. I övriga lokaler finns sedan tidigare fungerande rutiner.

Vuxenutbildning, upphandlad

Kvalitetsbrister hos externa utbildningsanordnare

 9


Risken hanteras genom avtal med leverantörer, avtalsuppföljningar, dialog med inköpsavdelningen mm. Rutiner finns inom det systematiska kvalitetsarbetet för agerande om brister identifieras. Samverkan sker inom Femkanten. En särskild samordnare följer verksamheten i dialog med rektorer. Risken kvarstår, men existerande rutiner bedöms vara tillräckliga.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av former för kvalitetssäkring  Ingen avvikelse	Rutiner finns och bedöms vara tillräckliga. Återredovisning av det systematiska kvalitetsarbetet sker årligen till nämnd.

Deltagarskada vid yrkesutbildning

 6

Hantering av risken regleras i upprättade avtal och kontrakt med utbildningsleverantörer. Säkerhetsutbildningar och andra åtgärder genomförs vid behov. Risken kvarstår, men existerande rutiner bedöms vara tillräckliga.


Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner  Ingen avvikelse	Rutiner finns, inkl. försäkringar och bedöms vara tillräckliga. Arbetet följs löpande upp. Återredovisning av det systematiska kvalitetsarbetet sker till nämnd.

Arbetsmarknadsverksamhet

Deltagarskada (Repris, andra praktikplatser, feriearbete, etc)

 6

Risken hanteras inom ramen för ordinarie arbetsmiljöarbete och övriga rutiner för verksamheten. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras inom ramen för existerande rutiner och arbetssätt.


Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner  Ingen avvikelse	Rutiner finns och bedöms vara tillräckliga.

Flyktingmottagning

Bestickning, bristande likabehandling

 4


Risken hanteras inom ramen för utarbetade rutiner som bedöms vara tillräckliga. Risken kvarstår, men ytterligare rutiner eller kontroller bedöms inte vara nödvändiga.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner  Ingen avvikelse	Rutiner finns och bedöms vara tillräckliga. Omfattar bland annat delegationsbestämmelser där chef ingår avtal, ej enskilda handläggare. Översyn av delegationsordning utförs av controllers och ekonomihandläggare.

Risker knutna till deltagarrelaterade beteenden

 6

Risken hanteras inom ramen för ett utarbetat ledningssystem i verksamheten som innefattar genomgångar, riskbedömningar samt avvikelserapportering. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras inom existerande rutiner och arbets sätt.


Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner  Ingen avvikelse	Verksamheten har etablerade rutiner som innefattar regelbundna genomgångar av deltagares aktuella situation. Dessa genomgångar inkluderar bedömning av olika typer av risker som kan uppträda.

Flyktingverksamhet, boenden (EKB)

Resursberoende kvalitetsbrister i verksamheten

 6


Risken är mer allmän än att enbart gälla flyktingverksamheten och kan betraktas som allmän över förvaltningens verksamheter. Risken hanteras främst inom ramen för sedvanliga instrument för verksamhetsplanering, budgetering och uppföljningar knutet till detta. Förvaltningen arbetar med regelbundna avstämningar av måluppfyllelse och resursförbrukning och tillämpar en aktiv ekonomistyrning för att hantera ev. obalanser som kan uppstå. Risken kvarstår, men existerande rutiner och arbetsformer bedöms vara tillräckliga för att hantera den.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering rutiner  Ingen avvikelse	Existerande former för verksamhetsplanering, budgetering, ekonomistyrning, uppföljning m.m. bedöms vara tillräckliga för att hantera risken.

Risker knutna till deltagarrelaterade beteenden

 6

Risken hanteras inom ramen för ett utarbetat ledningssystem i verksamheten som innefattar genomgångar, riskbedömningar samt avvikelserapportering. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras inom existerande rutiner och arbets sätt.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering rutiner  Ingen avvikelse	Verksamheten har etablerade rutiner som innefattar regelbundna genomgångar av deltagares aktuella situation. Dessa genomgångar inkluderar bedömning av olika typer av risker som kan uppträda.

Suicidrisker och andra risker relaterade till deltagares mående

 6

Risken hanteras inom ramen för ett utarbetat ledningssystem i verksamheten som innefattar genomgångar, riskbedömningar samt avvikelserapportering. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras inom existerande rutiner

och arbetssätt.


Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner	Verksamheten har etablerade rutiner som innefattar regelbundna genomgångar av deltagares aktuella situation. Dessa genomgångar inkluderar bedömning av olika typer av risker som kan uppträda. Handlingsplaner finns för hantera den aktuella risken.

Planarbete och samhällsutvecklingsprojekt

Bristande planberedskap

■ 9

Arbetsformer finns för prioriteringar i planarbetet, men aktuella planbehov har en tendens att prioriteras framför långsiktigt uppbyggnad av planberedskap. Risken kvarstår och frågan bör betraktas som ett utvecklingsområde.


Kontrollmoment	Kommentar
 Kartläggning av aktuell planberedskap Mindre avvikelse	Behov finns fortsatt av utvecklad långsiktig planberedskap. Rutiner och former finns kring prioriteringar kopplade till planbudgeten, där långsiktigt uppbyggnad av planberedskap fått stå tillbaka för andra behov.

Bygglov

Felaktiga bygglovsbeslut

■ 6

Risken hanteras utifrån gängse rutiner, som har kompletterats med ledning av de synpunkter revisionen lämnade i sin granskning. En ny samordnings-/processledarfunktion för verksamheten är under införande. Risken bedöms ha minskat till följd av kompletterade rutiner samt införande av e-tjänst.


Kontrollmoment	Kommentar
 Inventering av rutiner Ingen avvikelse	Rutiner finns i form av beslutsmallar, gemensamma gruppgenomgångar av kriterier mm samt extern koll inför expediering. Rutinerna har uppdaterats med ledning av revisionens synpunkter i deras granskning. Införande av e-tjänst bedöms minska risken för felaktigheter. Rutinerna bedöms vara tillräckliga.

Mark och exploatering

Höga exploateringskostnader

■ 6

Risken hanteras inom ramen för investeringsplanering och uppföljning. Arbetsformerna utvecklas löpande mot bakgrund av aktuella erfarenheter. Risken kvarstår, men nuvarande rutiner bedöms i dagsläget vara tillräckliga.


Kontrollmoment	Kommentar
 Inventering av rutiner Ingen avvikelse	Rutinerna för investeringsplanering och uppföljning har utvecklats. Processkartläggningar har genomförts som rört bland annat markprocessen.

Teknik och gator

Debitering till vägföreningar av snöröjning på enskilda vägar

■ 6

Risken har hanterats genom utvecklad och förtydligad rutin, där fokus satts på enskilda vägar kopplade till det allmänna vägnätet eller vägar som går mellan två kommunala vägar och har en icke obetydlig samhällsfunktion. Konsekvensen av förtydligandet har blivit att drift och underhåll av vägar som inte uppfyller kriterierna kan avslutas. Risken kvarstår, men nuvarande rutiner bedöms vara tillräckliga.

Kontrollmoment	Kommentar
 Inventering av rutiner Ingen avvikelse	Rutinerna har utvecklats och förtydligats.

Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Verksamhetsplanering och uppföljning

Otillräcklig eller otillförlitlig rapportering av aktiviteter, måluppfyllelse, med mera

6

Risken hanteras inom ordinarie lednings- och styrprocesser i förvaltningen. Månadsvisa resultatgenomgångar sätter fokus på dokumentation av mål och aktiviteter. Vid dessa har det visat sig att dokumentationen för vissa mål har en tendens att släpa efter och att fortsatta utvecklingsbehov finns. Uppföljningsrutinen bedöms i övrigt vara tillräcklig. Risken kvarstår vad gäller den löpande, månadsvisa uppföljningen. Arbetet har under året justerats mot bakgrund av den belastning den pågående pandemin inneburit för chefer och verksamhet.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rapporteringsrutiner Ingen avvikelse	Existerande rutin omfattar månadsvisa avstämningar på avdelnings- och förvaltningsnivå, där dokumentationen går igenom under medverkan från ledningsstab.

Ekonomi och inköp

Brister i ekonomistyrningen, rutiner - allmänt

9

Riskerna inom området hanteras enligt nedan angivna rutiner. Överlag bedöms rutinerna vara tillräckliga.


Kontrollmoment	Kommentar
Riktade kontroller Mindre avvikelse	Kontroller genomförs enligt nedan.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Kontroll: Icke verksamhetsnära kostnader (avvikande) Klar	Löpande kontroller utförs där risk kan finnas. existerande rutiner bedöms tillräckliga.
Kontroll: Leverantörsfakturor småköp Klar	Kontroller har tidigare utförts, men avbrutits i och med aviserat införande av e-handelssystem som ändrar förutsättningarna.
Uppföljning: Representation (kontroll 2019) Klar	Kontroller utförs. Anteckningar om deltagare och syfte ska finnas. Informationsinsatser görs mot bakgrund av upptäckta brister.
Kontroll: Momsfördelning (årligen återkommande) Klar	Stickprovskontroller utförs. Under 2020 har informationsinsatser gjorts mot bakgrund av upptäckta brister.
Kontroll: Dieseltank TG Klar	Nycklar till bilar som använder tanken kopplat till kostnadsfördelning. Rutinerna bedöms ej vara tillräckliga då koppling mellan tankat drivmedel och körsträcka inte finns.
Kontroll: Kontanthantering Klar	Förvaltningen har ingen kontanthantering sedan 1 januari 2020.

Otillräcklig ekonomisk uppföljning och rapportering

6


Risken hanteras genom nedan beskrivna rutiner. Rutinerna för uppföljning av investeringar har utvecklats och genomförs månadsvis istället för vår/höst. Riskerna bedöms kvarstå, men vara hanterliga genom existerande rutiner.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner  Ingen avvikelse	Existerande rutiner bedöms vara tillräckliga. Dessa omfattar bland annat månadsvisa uppföljningar med controllers och budgetansvariga. Uppföljningar nära verksamheten förekommer också. Månadsvisa genomgångar sker mellan controllers och FC.

Felaktiga taxor och avgifter enligt självkostnadsprincipen

 6


Risken hanteras enligt fungerande rutiner. Översyn av OH görs inför 2021. Nytt underlag för timtaxa tas fram inför 2021. övergripande rutiner för översyn av taxor finns kopplat till VEP och budgetarbete. Risken kvarstår i princip, men existerande rutiner bedöms vara tillräckliga.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av taxor och avgifter  Ingen avvikelse	Nya timpriser tas fram årligen av controller. Där årlig indexuppräknning görs sker inte kontroll av ev. ändrade kostnader (exv. OH, personalkostnader).

Upphandlingar eller konsultavrop följer ej gällande regelverk

 6


Risken hanteras främst på verksamhetsnivå. Förtydliganden har gått ut om att ingångna avtal ska registreras i diariet. En del rutiner kommer att skärpas som följd av ny inköspolicy samt övergripande rutiner knutna till denna.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av upphandlingar mm  Mindre avvikelse	Rutiner finns på verksamhetsnivå, men stödfunktioner och kunskaper kan vara otillräckliga.

Arbete köps av bekanta aktörer (ej enligt ramavtal)

 6


Risken hanteras idag verksamhetsnära och existerande rutiner bedöms vara tillräckliga, men hanteringen kommer att utvecklas i och med införande av ett nytt e-handelssystem i kommunen.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av avtalstrohet  Ingen avvikelse	Rutiner finns verksamhetsnära, men kan behöva utvecklas. Då nytt e-handelssystem införs 2021 förväntas kontrollmöjligheterna stärkas.

Attestering av luftfakturer

 3


Risken hanteras enligt etablerade rutiner, som överlag bedöms vara tillräckliga. Införande av e-handelssystem väntas stärka kontrollmöjligheterna. Risken bedöms kvarstå, men vara hanterlig med existerande rutiner.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner  Ingen avvikelse	Verksamhetsnära rutiner finns och bedöms vara tillräckliga. Viss riskökning bedöms finnas under sommarmånaderna i delar av verksamheten. Införande av e-handelssystem bedöms stärka kontrollmöjligheterna.

Otillräckliga specifikationer av utfört arbete

 4

Risken hanteras inom ramen för existerande rutiner, som bedöms fungera och vara tillräckliga. Risken kvarstår i princip, men inga ytterligare rutiner bedöms vara nödvändiga.



Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av rutiner  Ingen avvikelse	Rutiner finns, bland annat i form av attestregler (mottagnings resp. beslutsattest). Beslutsattester regleras i delegationsordning. Kontroller utförs, tilldelar med särskilt fokus på leverantörer där tecken finns på kvalitetsbrister.

Processer för informationsförvaltning

GDPR-relaterade brister (hantering av personuppgifter, känslig information, mejl, synpunkter m.m.)

6


Rutiner finns för att hantera risken. Dessa utvecklas med ledning av bland annat processkartläggningar och utveckling av informationshanteringsplaner. Utbildningsinsatser har genomförts i verksamheterna för att stärka arbetet. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras med utarbetade rutiner.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner  Ingen avvikelse	Rutiner finns för att upptäcka och hantera risken. Dessa rutiner bedöms vara tillräckliga.
Stickprovskontroller  Ingen avvikelse	Stickprovskontroller har gjorts utifrån existerande rutiner.

Brister i hantering av offentlighet och sekretess

6


Risken hanteras genom existerande rutiner, som bedöms vara tillräckliga. Utveckling har skett genom processkartläggningar och utbildningsinsatser. Risken bedöms kvarstå, men kunna hanteras inom ramen för nuvarande rutiner.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner  Ingen avvikelse	Kommunövergripande anvisningar samt ärendehandbok används i verksamheten.

Brister vid registrering, diarieföring eller arkivering

6


Risken har hanteras inom ramen för existerande rutiner samt genom utveckling av informationshanteringsplaner och utbildningsinsatser. Risken kvarstår i princip, men bedöms hanterlig med nuvarande rutiner.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner  Ingen avvikelse	Rutiner finns och bedöms vara tillräckliga. Centrala anvisningar följs och utvecklingsarbete har skett kring informationshanteringsplaner.

Bristande implementering av informationshanteringsplaner

6


Risken hanteras inom ramen för existerande rutiner. Vid behov genomförs utbildningsinsatser. Risken bedöms kvarstå, vilket motiverar återkommande uppföljningar.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljningsaktiviteter  Ingen avvikelse	Uppföljningar sker och utbildningsinsatser genomförs vid behov.

Otillräckligt skydd för handlingar med sekretessbelagda uppgifter (låsta säkerhetsskåp, etc)

6


Risken hanteras inom ramen för existerande rutiner. Utvecklingsarbete kvarstår som del i övergången till mer digitaliserade arbetsformer. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras med existerande rutiner och fortsatt utvecklingsarbete.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner  Mindre avvikelse	Skåp mm finns, men rutiner är delvis outvecklade.

Röjande av sekretessbelagd information

6

Risken hanteras inom ramen för existerande rutiner och fortlöpande utvecklingsarbete. Ingår i utbildningsmaterial kring GDPR. Risken kvarstår, men bedöms kunna hanteras genom nuvarande rutiner samt pågående utvecklingsarbete.

Kontrollmoment	Kommentar
Granskning av rutiner  Ingen avvikelse	Rutiner och handlingsplaner finns. Arbete för att säkerställa system och systemanvändning fortgår.

De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning

Kompetensbrister vad gäller offentlig rätt och andra lagar

■ 6

Risken har framförallt hanteras genom olika typer av utbildnings- och informationsinsatser. Risken bedöms inte primärt vara en internkontrollfråga i strikt mening, utan mer en utvecklings- och utbildningsfråga. Risken kvarstår i princip, men särskilda kontroller bedöms inte vara nödvändiga.

Kontrollmoment	Kommentar
Inventering av utbildningsbehov ● Ingen avvikelse	Inventering av utbildningsbehov har gjorts på ett övergripande plan och utbildningsinsatser har genomförts som del av förvaltningens allmänna utvecklingsarbete.

Risk för otillbörlig påverkan (jäv, bestickning, etc)

■ 6

Risken hanteras i första hand verksamhetsnära genom samverkan i berörda arbetslag, inkl. rollfördelning kring bedömningar och gemensamma avstämningar. Risken kvarstår i princip, men bedöms hanteras inom ramen för nuvarande arbetssätt.

Kontrollmoment	Kommentar
Kartläggning av riskområden	Verksamhetsnära rutiner finns i delar av verksamheten. Systematisk genomgång av rutinerna har inte genomförts under året.

Processer kopplade till personal och HR

Svagt förvaltningsövergripande grepp om personalfrågor, arbetsmiljö, HR

■ 6

Risken hanteras i ordinarie ledningsorganisation och förankras i samverkan. Risken kvarstår i princip, men existerande former bedöms fungera nöjaktigt. Utvecklingsbehov finns kring formerna för planering och rapportering i StratSys.

Kontrollmoment	Kommentar
Systematiserad arbetsmiljöplanering ◆ Mindre avvikelse	Förvaltningsövergripande utveckling av planeringsformer har anpassats efter kommunövergripande utbildningsinsatser och aviserad utveckling av övergripande former för planering och uppföljning i kommunens IT-stöd för ledning och styrning (StratSys). Arbetsmiljöarbetet har i betydande utsträckning kommit att fokuseras på hantering av arbetsmiljökonsekvenserna av Coronaspridningen. Rutiner finns för rapportering av arbetsmiljöavvikelser till ledningsgrupp.

Bristande förmåga att förebygga och hantera ohälsosam arbetsbelastning

■ 6

Risken hanteras som del av ordinarie lednings- och arbetsmiljöarbete. Under året har fokus främst kommit att läggas på hantering av konsekvenserna av spridningen av Coronaviruset. Som del i det arbetet har möjligheter till växelvis tjänstgöring hemma och på arbetsplatsen införts. Berörda chefer har i samband med detta uppmanats ha tätare (daglig) kontakt med medarbetarna i syfte att stämma av belastning och andra arbetsmiljöfrågor.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning inom ramen för Systematiskt arbetsmiljöarbete ● Ingen avvikelse	Uppföljning sker inom ramen för ordinarie ledningsorganisation i enlighet med övergripande rutiner.
Uppföljning av personalstatistik ● Ingen avvikelse	Uppföljning av personalstatistik kring sjukfrånvaro mm sker månadsvis och rapporteras i förvaltningens samverkansgrupp.

Bristande förmåga att förebygga och hantera kränkande särbehandling

6


Hanteras inom ramen för ordinarie ledningsorganisation. Se ovan. De rutiner som finns bedöms vara tillräckliga.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning inom ramen för Systematiskt arbetsmiljöarbete	Uppföljning ska ske inom ramen för kommunens övergripande modell för uppföljning i StratSys.

Arbetsmiljöproblem till följd av förändringar, omorganisationer

6


Risken hanteras genom aktiva risk- och konsekvensanalyser i samverkan med skyddsombud och medarbetare. Då förvaltningen befinner sig i ett förändrings- och utvecklingsskede har extra fokus lagts på genomförande av denna typ av arbetsmiljöarbete.

Kontrollmoment	Kommentar
Risk- och konsekvensanalyser vid större förändringar  Ingen avvikelse	Risk- och konsekvensanalyser genomförs regelmässigt i samband med viktigare förändringar i verksamheten. Dokumentation enligt de nya modellerna i StratSys kommer att utvecklas under kommande år.

Personalomsättning, särskilt i nyckelroller

9

Risken hanteras inom ramen för ordinarie resultatuppföljning i verksamheten.

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning av personalstatistik  Ingen avvikelse	Uppföljning av personalstatistik sker månadsvis och viktigare avvikelser redovisas vid resultatuppföljningar och i samverkan.

Ej prioriterade risker

Verksamhetsplanering och uppföljning

Bristande incitament för tidsuttag för uppgifter som inte direkt utgör kärnverksamhet

■ Risken innebär begränsat deltagande i långsiktigt utvecklingsarbete. I den mån risken uppträder kan det leda till felaktiga beslut, kvalitetsbrister, mm.

Ekonomi och inköp

Beslut tas på fel ställe i verksamheten (vid sidan av befogenhet)

■ Risken rör beslut utanför tilldelade mandat. I den mån risken uppträder kan det leda till felaktiga beslut, förtroendskada, etc.

Övriga resursfrågor - obalans uppdrag och medel

■ Vid betydande obalans mellan uppdrag och tillgängliga medel kan uppgifter inom verksamhetsområdet komma att bli eftersatta.

Beslutsunderlag och konsekvensutredningar

Bristfälliga beslutsunderlag och kalkyler

■ I den mån beslutsunderlag och kalkyler är otillräckliga eller har andra brister kan det leda till felaktiga beslut, kvalitetsbrister mm.

Beslut fattas grundat på felaktig eller otillräcklig information

■ I den mån beslutsunderlag och kalkyler är otillräckliga eller har andra brister kan det leda till felaktiga beslut, kvalitetsbrister mm.

Nämndsprocess

Otillräcklig backup för nämndsekreteriat

■ Risken innebär att nämndsekreteriatet är sårbart för bland annat frånvaro, vilket kan försvåra eller försena utförandet av uppgiftema.

Processer för informationsförvaltning

Variationer i informationshantering på handläggarnivå

■ Ej likvärdig informationshantering

Personuppgiftsincidenter upptäcks sent eller inte alls

■ I den mån personuppgiftsincidenter inte upptäcks ökar risken bland annat för förtroendskada, fortsatt informationsläckage m.m.

Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning

Kortsiktigt fokus hindrar omvärldsbevakning och långsiktighet

■ Risken berör tendensen att fokusera och ge vikt och frågor i närtid samt hantering av aktuella ärenden, vilket kan skapa en oförmåga att i tid upptäcka viktigare omvärldsförändringar. På längre sikt kan organisationens förmåga till anpassning försämrans.

Bristande förmåga att se till helheten (särintressen, stuprörstänk)

■ Risken rör bristande helhetssyn. I den mån risken uppträder kan det leda till felaktiga eller kortsiktiga beslut, kvalitetsbrister, bristande intern kommunikation, etc.

Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning

Bristande incitament att efterleva lagstiftningen

■ I den mån incitament saknas ökar risken för oegentligheter som jäv, demokratiskt underskott, otillbörlig användning av personuppgifter, sanktionsavgifter, förtroendeskada m.m.

Bristande efterlevnad av föreskrifterna för arkivlokaler

■ Risken berör efterlevnaden av regler för arkivlokaler. Riskerna kan bli en följd av flytt till nya lokaler.

Vuxenutbildning allmänt

Brist på lärare, utbildare i verksamheten (svårigheter med egen kompetensförsörjning)

■ Svårigheter att rekrytera kompetens personal kan leda till svårigheter att leverera utbildning av tillräcklig kvalitet.

Vuxenutbildning, vägledning

Fel information eller felaktigt utformade studieplaner för deltagare

■ Risken berör utformningen av individuella studieplaner för deltagare i vuxenutbildning. I den mån fel uppstår kan det exempelvis leda till att deltagare bedriver studier, tar lån mm, för en utbildning som inte leder till behörighet (inte uppfyller deltagarens mål med utbildningen).

Vuxenutbildning, egen regi

Risker förknippande med avskiljande från utbildning

■ Risken berör situationer där studerande kan behöva avskiljas från utbildning.

Vuxenutbildning, upphandlad

Deltagarrelaterade oegentligheter vid yrkesutbildning

■ Risk för olämpligt deltagarbeteende inom yrkesutbildningar, exempelvis. stölder, tillverkning av saker som sedan säljs olovligt, etc

Flyktingmottagning

Brist på bostäder

■ Brist på bostäder för flyktingar som t.ex. kan leda till påtvingad flytt för barnfamiljer till bostad med 1:a-handskontrakt.

Flyktingverksamhet, boenden (EKB)

Bristande likabehandling

■ Risk finns för bristande likabehandling i verksamheten. Följder kan bli kvalitetsbrister, förtroende skada, m.m.

Planarbete och samhällsutvecklingsprojekt

Prioriteringar som uppfattas styrda av egenintresse

■ Risken rör övergripande beslut som av extern part (medborgare, allmänhet) kan uppfattas som styrda av eget intresse. En följd av sådan kan vara långsiktig förtroendeskada.

Mark och exploatering

Föreningar på kommunens mark

■ Risken rör ev. förekomst av förenad kommunal mark. Ev. förekomst kan bland annat leda till förtroendeskada.

Naturvård

Bristar i extern finansiering

■ Otillräcklig finansiering kan leda till att uppgifter inom området blir eftersatta.

Trafikfrågor och infrastruktur

Handläggare tar beslut utanför delegationsbestämmelserna

■ Risken rör beslut utanför tilldelade mandat. I den mån risken uppträder kan det leda till felaktiga beslut, förtroendeskada, etc.

Slutsatser och fortsatt arbete

Intemkontrollplanen för år 2020 utformades mot bakgrund av tidigare års plan samt kommunens nya modell för utformning av intemkontrollplaner, som infördes under hösten 2019. Då tidigare års plan inom Samhällsbyggnad var uppbyggd enligt andra principer och utgångspunkter krävdes en viss anpassning till den kommunövergripande modellen, vilket skedde i en relativt snabb process. Resultatet av detta är att fortsatt anpassningsarbete krävs inför utformningen av 2021 års plan.

Två förändringar kommer att behöva göras: (a) att rensa planen från risker som inte bör hanteras genom uppbyggnad av kontrollstrukturer (exv. otydlighet i mål och uppdrag), utan istället bör ses som frågor som ska hanteras i ordinarie ledning och styrning samt (b) utveckla väsentlighetsanalysen så att planen i högre grad fokuseras på risker som i olika avseende kan innebära väsentlig skada för verksamheten.

Kommande års plan bör alltså ges ett tydligare fokus på ett mindre antal, mer betydelsefulla risker.



§ 2

Internkontrollplan 2021

Diariennr 20SBNI158

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner internkontrollplan för år 2021.

Ärendebeskrivning

Nämnderna ska enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, var och en inom sitt område, se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som Kommunfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag och annan författning som gäller för verksamheten.

Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt Policy för intern kontroll och styrning i Piteå kommun (Kommunfullmäktige 2015-02-16, § 6) ska nämnden, en gång per år, fastställa en internkontrollplan för kommande verksamhetsår. Internkontrollplanen och uppföljningen av densamma ligger sedan till grund för nämndens beslut gällande om den interna kontrollen anses vara tillräcklig.

Beslutsunderlag

- Internkontrollplan 2021 Samhällsbyggnadsnämnden

Internkontrollplan 2021

Samhällsbyggnadsnämnden / Samhällsbyggnad



Piteå kommun

Innehållsförteckning

1	Internkontroll i Piteå kommun.....	3
	1.1 Riskmatris.....	4
2	Prioriterade risker	6
	2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen	6
	2.2 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning.....	6
	2.3 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig	10
	2.4 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs.....	12
3	Ej prioriterade risker.....	12
4	Sammanfattande kommentar.....	13

I Internkontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Riskanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter

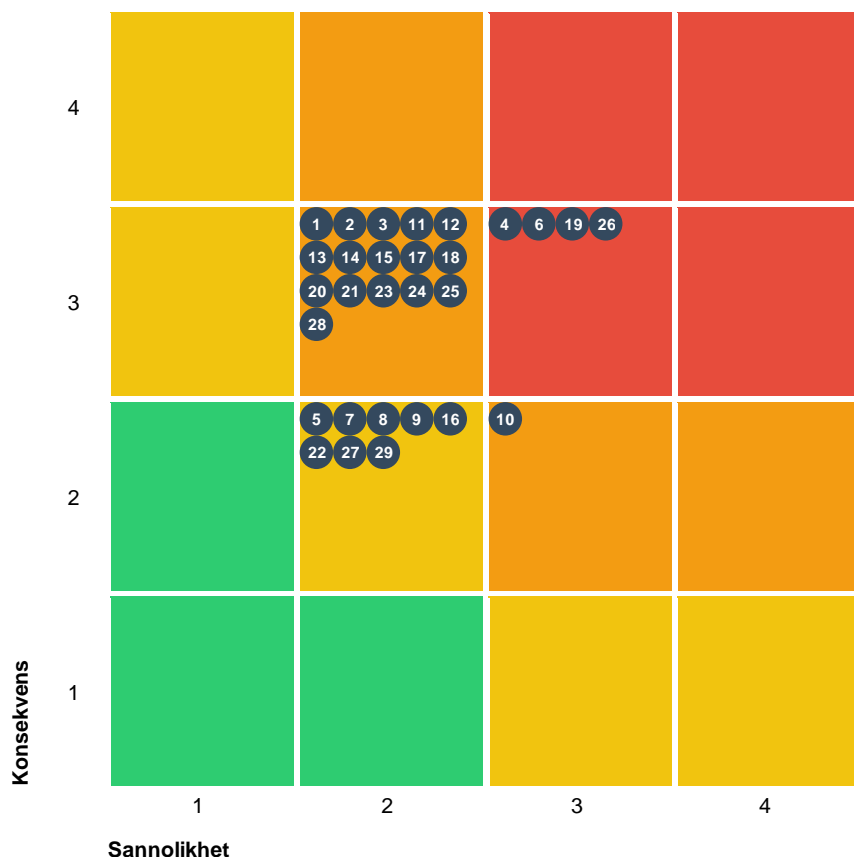
För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före december besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

I.1 Riskmatris























Nedan stående matris ger en översikt av sannolikhet och konsekvens på identifierade risker i verksamhetens processer. Riskerna och kontrollmoment samt förebyggande aktiviteter redovisas i kapitel 2.




4 Kritisk risk 17 Hög risk 8 Måttlig risk Totalt: 29

Risknivå		Konsekvens		Sannolikhet	
Kritisk risk		4	Allvarlig	Sannolik	
Hög risk		3	Kännbar	Möjlig	
Måttlig risk		2	Lindrig	Mindre sannolik	
Låg risk		1	Försumbar	Osannolik	

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Ekonomi och inköp	1 ■ Brister i ekonomistyrningen, rutiner - allmänt	Mindre sannolik	Kännbar	6
	2 ■ Otillräcklig ekonomisk uppföljning och rapportering	Mindre sannolik	Kännbar	6
	3 ■ Felaktiga taxor och avgifter enligt självkostnadsprincipen	Mindre sannolik	Kännbar	6
	4 ■ Upphandlingar eller konsultavrop följer ej gällande regelverk	Möjlig	Kännbar	9
	5 ■ Brister i bokföring av otillräckligt specificerade fakturor	Mindre sannolik	Lindrig	4
Beslutsunderlag och konsekvensutredningar	6 ■ Bristfälliga beslutsunderlag och kalkyler	Möjlig	Kännbar	9
Nämndsprocess				

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Processer för informationsförvaltning	7  GDPR-relaterade brister (hantering av personuppgifter, känslig information, mejl, synpunkter m.m.)	Mindre sannolik	Lindrig	4
	8  Brister i hantering av offentlighet och sekretess	Mindre sannolik	Lindrig	4
	9  Brister vid registrering, diarieföring eller arkivering	Mindre sannolik	Lindrig	4
	10  Bristande efterlevnad av informationshanteringsplaner	Möjlig	Lindrig	6
Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning	11  Otillräcklig eller otillförlitlig dokumentation av mål, måluppfyllelse, uppdrag eller andra centrala aktiviteter	Mindre sannolik	Kännbar	6
Processer för systemförvaltning				
Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning	12  Risk för otillbörlig påverkan (jäv, bestickning, etc)	Mindre sannolik	Kännbar	6
Process för anmälan och åtgärd				
Processer kopplade till personal och HR	13  Brister i planering, genomförande och uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i verksamheten	Mindre sannolik	Kännbar	6
Processer för demokrati och insyn				
Processer för kris och säkerhetsarbete				
Kompetensförsörjning övergripande				
Vuxenutbildning allmänt	14  Statsbidrag, återbetalningsskyldighet	Mindre sannolik	Kännbar	6
	15  Felaktig betygssättning och andra myndighetsbeslut	Mindre sannolik	Kännbar	6
Vuxenutbildning, vägledning	16  Bristfälligt utformade studieplaner för deltagare	Mindre sannolik	Lindrig	4
Vuxenutbildning, egen regi	17  Kvalitetsbrister i egen verksamhet	Mindre sannolik	Kännbar	6
	18  Säkerhetsrisker i egna lokaler	Mindre sannolik	Kännbar	6
Vuxenutbildning, upphandlad	19  Kvalitetsbrister hos externa utbildningsanordnare	Möjlig	Kännbar	9
Arbetsmarknadsverksamhet	20  Deltagarskada (Repris, andra praktikplatser, feriearbete, etc)	Mindre sannolik	Kännbar	6
Flyktigmottagning	21  Bristande likabehandling, ev. till följd av påtryckningar	Mindre sannolik	Kännbar	6
Flyktingverksamhet, boenden (EKB)	22  Brister i upprättande och uppföljning av individuella genomförandeplaner	Mindre sannolik	Lindrig	4
	23  Bristande likabehandling	Mindre sannolik	Kännbar	6
Planarbete och samhällsutvecklingsprojekt	24  Planer (planprogram, detaljplaner, etc) som inte uppfyller krav enligt lagar eller andra regler	Mindre sannolik	Kännbar	6
Bygglov	25  Bygglövsbeslut som inte följer gällande lagar och andra regler	Mindre sannolik	Kännbar	6
Mark och exploatering	26  Brister i planering och uppföljning av exploateringskostnader	Möjlig	Kännbar	9
Naturvård	27  Brister knutna till ansökningar och uppföljning av extern finansiering	Mindre sannolik	Lindrig	4
Trafikfrågor och infrastruktur	28  Brister i planering och uppföljning av infrastrukturprojekt	Mindre sannolik	Kännbar	6

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Teknik och gator	2 9  Debitering till vägföreningar för underhåll på enskilda vägar	Mindre sannolik	Lindrig	4

2 Prioriterade risker

2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till det kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Processer för förvaltningsövergripande ledning och styrning

Otillräcklig eller otillförlitlig dokumentation av mål, målluppfyllelse, uppdrag eller andra centrala aktiviteter

Risken berör felaktig eller otillräcklig rapportering av verksamhetens aktiviteter, målluppfyllelse eller övriga förhållanden av betydelse. Ett exempel är StratSys-rapportering i olika styr- och uppföljningsmodeller som inte utförs eller håller låg kvalitet. Risken medför bristande allmän kontroll över verksamhetens utveckling.

Kontrollmoment	
Kontroll av dokumentation	Kontrollmoment - VAD Granskning av underlag
Månadsvisa resultatavstämningar	Kontrollmoment - VAD Granskning av underlag

2.2 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Vuxenutbildning allmänt

Statsbidrag, återbetalningsskyldighet

Risken berör statsbidrag för utbildning som till följd av brister i utbildningen kan komma att återkrävas av staten. Bristema kan exempelvis bestå av kvalitetsbrister, ej nyttjade medel, etc. Frågan kan vara särskilt aktuell att uppmärksamma då utbildning bedrivs av externa leverantörer.

Kontrollmoment	
Hanteras inom ramen för verksamhetens ekonomistyrning	Kontrollmoment - VAD Granskning av underlag Kontrollmetod - HUR Genomgång av dokument, riktlinjer, anvisningar, former, etc

Felaktig betygssättning och andra myndighetsbeslut

Risk finns för felaktig betygssättning eller att andra beslut av myndighetskaraktär hanteras fel.

Kontrollmoment	
Hanteras inom ramen för verksamhetens systematiska	Kontrollmoment - VAD Genomgång av existerande rutiner

Kontrollmoment	
<p>kvalitetsarbete</p>	<p>Kontrollmetod - HUR Processkartläggningar, genomgång av rutiner mm</p>

Vuxenutbildning, vägledning

Bristfälligt utformade studieplaner för deltagare

Risken berör utformningen av individuella studieplaner för deltagare i vuxenutbildning. I den mån fel uppstår kan det exempelvis leda till att deltagare bedriver studier, tar lån mm, för en utbildning som inte leder till behörighet (inte uppfyller deltagarens mål med utbildningen).

Kontrollmoment	
<p>Hanteras inom ramen för verksamhetens systematiska kvalitetsarbete</p>	<p>Kontrollmoment - VAD Granskning av underlag</p>

Vuxenutbildning, egen regi

Kvalitetsbrister i egen verksamhet

Risken rör kvalitetsbrister i det egna utförandet av kurser. Risken kan leda till att deltagare inte får den utbildning de har rätt till, med konsekvenser för deras möjligheter till fortsatta studier, arbete, etc. Risken gäller även lärlingsutbildning, arbetsplatsförlagt lärande, etc.

Kontrollmoment	
<p>Hanteras inom ramen för verksamhetens systematiska kvalitetsarbete</p>	<p>Kontrollmoment - VAD Genomgång av existerande former och rutiner för kvalitetssäkring av praktikplatser Kontrollmetod - HUR Genomgång av existerande dokument, rutiner, former mm</p>

Säkerhetsrisker i egna lokaler

Risker som är knutna till brister i lokalema, exempelvis ej fungerande larm mm. Risken kan ha konsekvenser för deltagarnas arbetsmiljö.

Kontrollmoment	
<p>Inventering och utveckling av rutiner</p>	<p>Kontrollmoment - VAD Genomgång av existerande rutiner för skyddsronder mm Kontrollmetod - HUR Genomgång av dokument, rapporteringsrutiner mm</p>

Vuxenutbildning, upphandlad

Kvalitetsbrister hos externa utbildningsanordnare

Risken berör brister hos externa utbildningsanordnare, t.ex. oförmåga att leverera, låg kvalitet på utbildningen, etc. Kan leda bland annat till återbetalningskrav av statsbidrag. Risken inkluderar deltagarnas arbetsmiljö samt andra säkerhetsrisker.

Kontrollmoment	
<p>Hanteras inom ramen för verksamhetens systematiska kvalitetsarbete</p>	<p>Kontrollmoment - VAD Genomgång av existerande former och rutiner för kvalitetssäkring av externa utbildningsanordnare Kontrollmetod - HUR Genomgång av existerande rutiner, dokument, former, etc</p>

Arbetsmarknadsverksamhet

Deltagarskada (Repris, andra praktikplatser, feriearbete, etc)

Risk för studie- och arbetsmiljöbrister vid praktik eller arbete som kan leda till skada för deltagare.

Kontrollmoment	
Inventering utveckling av rutiner	Kontrollmoment - VAD Genomgång av former och rutiner för rapportering mm Kontrollmetod - HUR Genomgång av dokument mm

Flyktningmottagning

Bristande likabehandling, ev. till följd av påtryckningar

Risk för otillbörlig påverkan av olika slag, t.ex. för att tillskansas sig fördelar i form av lägenheter, extra stöd, etc.

Kontrollmoment	
Gemensamma genomgångar av ärenden (deltagare)	Kontrollmoment - VAD Genomgång av aktuella ärenden (veckovis). Dokumentation genom journalanteckningar.

Flyktningverksamhet, boenden (EKB)

Brister i upprättande och uppföljning av individuella genomförandeplaner

Risken innebär att deltagarens behov enligt upprättade individuella planer inte uppfylls.

Kontrollmoment	
Hanteras inom ramen för verksamhetens system för kvalitetsledning	Kontrollmoment - VAD Verksamheten har ett utarbetat system för kvalitetsledning

Bristande likabehandling

Risk finns för bristande likabehandling i verksamheten. Följder kan bli kvalitetsbrister, förtroende skada, m.m.

Kontrollmoment	
Hanteras inom ramen för verksamhetens systematiska kvalitetsarbete	Kontrollmoment - VAD Verksamheten har ett utarbetat system för kvalitetsledning

Planarbete och samhällsutvecklingsprojekt

Planer (planprogram, detaljplaner, etc) som inte uppfyller krav enligt lagar eller andra regler

Risken rör kvaliteten i framtagna planhandlingar samt ev. svagheter i framtagandeprocess och handläggning. Kan få konsekvenser för giltighet, överklaganden mm.

Kontrollmoment	
Selektiva granskningar	Kontrollmoment - VAD Granskningar genomförs av ett mindre urval planer

Bygglov

Bygglövsbeslut som inte följer gällande lagar och andra regler

Risken rör bland annat beslut som inte följer lagar, regler och riktlinjer. Det kan även finnas risk för otillbörlig påverkan inom arbetsområdet.

Kontrollmoment	
Granskning av underlag för stickprov av ärenden	Kontrollmoment - VAD Genomgång av rutiner Kontrollmetod - HUR Genomgång av dokumentation mm

Mark och exploatering

Brister i planering och uppföljning av exploateringskostnader

Risken rör kostnader sammanhängande med exploatering av mark mm. Kan leda till onödigt höga kostnader för exploatering.

Kontrollmoment	
Granskningar av beslutsunderlag	Kontrollmoment - VAD Granskningar plus månadsvisa avstämningar

Naturvård

Brister knutna till ansökningar och uppföljning av extern finansiering

Otillräcklig finansiering kan leda till att uppgifter inom området blir eftersatta.

Kontrollmoment	
Budgetuppföljningar och resultatgenomgångar	Kontrollmoment - VAD Hanteras som del i ordinarie resultatuppföljning och verksamhetens ekonomistyrning

Trafikfrågor och infrastruktur

Brister i planering och uppföljning av infrastrukturprojekt

Risken rör kostnader sammanhängande med infrastrukturprojekt mm. Kan leda till onödigt höga kostnader för genomförande av sådana projekt.

Kontrollmoment	
Granskningar av beslutsunderlag	Kontrollmoment - VAD Granskning genomförs av ett mindre urval underlag

Teknik och gator

Debitering till vägföreningar för underhåll på enskilda vägar

Risken berör frågor som handlar om debitering för underhåll på enskilda vägar.

Kontrollmoment	
Granskning underlag	Kontrollmoment - VAD Genomgång av rutiner, existerande rapportering mm Kontrollmetod - HUR Genomgång av dokumentation, registrerade debiteringar, etc

2.3 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Ekonomi och inköp

Brister i ekonomistyrningen, rutiner - allmänt

Risken handlar primärt om den ekonomiska redovisningen och rutiner för särskilda, riktade kontroller. Aktuella behov av granskningar: 1. Icke verksamhetsnära (avvikande) kostnader 2. Leverantörsfakturer för småköp 3. Representation, uppföljning av kontroll 2019 4. Momsfördelning, årligen återkommande kontroll 5. Kontroll av dieseltanken TG, ev. tankning privata bilar 6. Kontanthantering

Kontrollmoment	
Icke verksamhetsnära kostnader (avvikande)	Kontrollmoment - VAD Genomgång av underlag
Uppföljning av representation	Kontrollmoment - VAD Granskning av underlag
Kontroll av momsfordelning (årligen återkommande)	Kontrollmoment - VAD Genomgångar av underlag
Kontroll av dieseltank TG	Kontrollmoment - VAD Genomgång av underlag

Otillräcklig ekonomisk uppföljning och rapportering

Risken handlar om den ekonomiska rapporteringen och om möjligheten av att den filtreras, så att information stannar på vägen och inte når fram till rätt funktion.

Kontrollmoment	
Månadsvis budgetavstämning och resultatgenomgång	Kontrollmoment - VAD Genomgång av rapportering, rutiner, mm

Felaktiga taxor och avgifter enligt självkostnadsprincipen

Risken rör ev. felaktiga taxor och avgifter med utgångspunkt från att dessa ska bygga på självkostnadsprincipen.

Kontrollmoment	
Inventering av taxor och avgifter (årsvis)	Kontrollmoment - VAD Genomgång av existerande taxor och avgifter Kontrollmetod - HUR Kontroll mot självkostnadskalkyler

Upphandlingar eller konsultavrop följer ej gällande regelverk

Risken berör den ev. förekomsten av upphandlingar eller konsultavrop som inte följer lagar, regler eller andra riktlinjer.

Kontrollmoment	
Granskning av upphandlingar mm	Kontrollmoment - VAD Genomgång och granskning av upphandlingar och konsultavrop Kontrollmetod - HUR Genomgångar av underlag, dokumentation mm, i form av stickprov.

Brister i bokföring av otillräckligt specificerade fakturor

Risk för ogrundade utbetalningar till följd av otillräckligt specificerade fakturor eller registrering i arbetsordersystem och liknande.

Kontrollmoment	
Granskning av underlag	Kontrollmoment - VAD Genomgång av existerande rutiner Kontrollmetod - HUR Genomgång av dokument, existerande rutiner. Ev. fördjupad och riktad riskanalys.

Beslutsunderlag och konsekvensutredningar

Bristfälliga beslutsunderlag och kalkyler

I den mån beslutsunderlag och kalkyler är otillräckliga eller har andra brister kan det leda till felaktiga beslut, kvalitetsbrister mm.

Kontrollmoment	
Selektiva granskningar av underlag	Kontrollmoment - VAD Granskning genomförs av ett mindre urval underlag

Processer för informationsförvaltning

GDPR-relaterade brister (hantering av personuppgifter, känslig information, mejl, synpunkter m.m.)

Risken rör felaktig informationshantering och bristande informationssäkerhet, framför allt med avseende på felaktig hantering av personuppgifter eller annan känslig information.

Kontrollmoment	
Granskning och utveckling av rutiner	Kontrollmoment - VAD Genomgång och anpassning av existerande rutiner
Stickprovskontroller	Kontrollmoment - VAD Selektiva kontroller av hantering av t.ex. personuppgifter i system mm Kontrollmetod - HUR Stickprovskontroller

Förebyggande aktivitet	
Utbildningsaktiviteter (presentationer, workshops)	Enligt upprättad planering, beslutad av SAM LG.

Brister i hantering av offentlighet och sekretess

Risker kring efterlevnaden av offentlighet och sekretess i samband med t.ex. utlämning av handlingar.

Kontrollmoment	
Granskning och utveckling av rutiner	Kontrollmoment - VAD Genomgång och anpassning av rutiner

Förebyggande aktivitet	
Utbildningsaktiviteter (presentationer, workshops)	Enligt upprättad planering, beslutad av SAM LG.

Brister vid registrering, diarieföring eller arkivering

Brister vid registrering, diarieföring eller arkivering av ärenden och handlingar. Sådan brister kan uppstå bland annat till följd av kompetensbrister.

Kontrollmoment	
----------------	--

Kontrollmoment	
Granskning och utveckling av rutiner	Kontrollmoment - VAD Genomgång och anpassning av rutiner
Stickprovskontroller	Kontrollmoment - VAD Selektiva kontroller av hantering av en begränsad mängd ärenden

Förebyggande aktivitet	
Utbildningsaktiviteter (presentationer, workshops) Enligt upprättad planering, beslutad av SAM LG.	

Bristande efterlevnad av informationshanteringsplaner

Risken avser tillämpningen av beslutade informationshanteringsplaner i verksamheten. Risk för brister i hanteringen i jämförelse med planerna kan uppträda.

Kontrollmoment	
Uppföljningsaktiviteter	Kontrollmoment - VAD Uppföljning av implementeringen av informationshanteringsplaner Kontrollmetod - HUR Stickprovskontroller av informationshanteringen

Förebyggande aktivitet	
Utbildningsaktiviteter (presentationer, workshops) Enligt upprättad planering, beslutad av SAM LG.	

2.4 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Efterlevnad av offentlig rätt samt viss speciallagstiftning

Risk för otillbörlig påverkan (jäv, bestickning, etc)

Risk för otillbörlig påverkan av olika slag.

Kontrollmoment	
Kartläggning av riskområden	Kontrollmoment - VAD Särskild kartläggning av riskområden Kontrollmetod - HUR Inventeringar, riktade riskanalyser mm

Processer kopplade till personal och HR

Brister i planering, genomförande och uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i verksamheten

Risken kan innebära att negativa effekter som arbetsrelaterad stress, ohälsosam arbetsbelastning, kränkande särbehandling, svårigheter att rekrytera rätt/relevant kompetens, etc, inte hanteras på korrekt sätt..

Kontrollmoment	
Månadsvisa genomgångar av SAM i förvaltningens samverkansgrupp	Kontrollmoment - VAD Systematiskt arbetsmiljöarbete Kontrollmetod - HUR Arbetsmiljöplanering inom ramen för styrmodellen för systematiskt arbetsmiljöarbete i StratSys

3Ej prioriterade risker

Samtliga identifierade risker har prioriterats för kontrollåtgärder.

4 Sammanfattande kommentar

Arbetet med att utveckla den interna kontrollen inom nämndens ansvarsområde har tidigare inriktats på den vidare s.k. kontrollmiljön. Det har bland annat omfattat genomlysningar av de organisatoriska förutsättningarna för verksamheten och resulterat i omorganisationer samt åtgärder för processutveckling, nya arbetssätt och användning av ny teknik.

Under det senaste året ändrades inriktningen med ett starkare fokus på mer verksamhetsnära, kontrollerbara risker. Arbetet befann sig under fjolåret i ett inledningsskede och merparten av de kontrollmoment som planerades handlade om olika typer av inventeringar av existerande rutiner. Inför kommande år renodlas arbetet ytterligare i syfte att utveckla lämpliga kontrollmoment som regelmässigt ska utföras för att säkerställa tillräcklig kontroll över mer väsentliga risker i den egna verksamheten. Kontrollmomenten omfattar i allmänhet granskning av rutiner samt stickprovskontroller. Utöver det kan ett antal förebyggande aktiviteter bli aktuella.

Internkontrollplanen för år 2021 bör betraktas som ett levande dokument som kan komma att kompletteras och utvecklas under året.

§79

Rapport MR-kommun

Mänskliga rättigheter

20KS507

Resan till - Piteå MR kommun



Hur går vi vidare?

Vera Renberg och Anette Christoffersson
2020-12-15



Piteå kommun

Innehåll

Resan till - Piteå MR-kommun	1
.....	1
Sammanfattning	3
Förslag till fortsatt arbete:	3
Fortsatt organisation	3
Kommunikation	4
Lokalsamhällestillet	4
Bakgrund.....	5
Organisation	5
Genomförande	6
Uppföljning	14

Sammanfattning

Arbetet har förutom det övergripande målet *"Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund"* haft sin utgångspunkt i beslut i Kommunstyrelsen (KS), 16KS760 är protokoll från möte där Riktlinjer för mänskliga rättigheter och mångfald antogs och där kommunstyrelsen beslutade att Piteås möjligheter att bli en MR-kommun skulle undersökas. 17KS412 Här beslutade KS att Piteå kommun aktivt ska arbeta för att Piteå ska kunna kalla sig mänskliga rättigheters kommun, MR-kommun från 2020-06-30.

Kommunledningsförvaltningen (KLF) fick i uppdrag att utarbeta en 5-årsplan för arbetet fram till och med 2021. Målen för den planen är att:

Piteå ska kunna kalla sig MR-kommun från 2020-06-30.

Arbetet för MR ska vara synligt och tydligt i hela Piteå, i landsbygd och stad.

MR ska vara en naturlig del i all kommunal verksamhet.

Material under rubriken Genomförande visar på en del av de aktiviteter som genomförts under perioden 2014 – 2020.

Utropandet till MR kommun genomfördes på FN dagen 2020-10-24. Det är starten på ett åtagande att fortsätta utveckla det strategiska demokratiarbetet. Från 2021 ingår MR som en del i ledningsuppdraget Agenda 2030. Lokalt i Piteå är arbetet för MR fortsatt kopplat till det övergripande målet.

Det är även fortsatt ett komplext arbete att hålla samman ett övergripande arbete med en bred plattform.

Förslag till fortsatt arbete:

Arbetet för mänskliga rättigheter och mångfald är även fortsatt kopplat till det övergripande målet. *"Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund"*

Arbetet för Piteå MR kommun drivs av alla verksamheter och hålls samman från KLF.

KLF får i uppdrag att utforma en ny arbetsplan för genomförande under perioden 2021 – 2025.

Uppdraget ingår i arbetet för genomförandet av *Riktlinjer för Mänskliga rättigheter – mångfald*.

Parollen *Ett Piteå för alla* med en ansats för samverkan med civilsamhället och näringslivet används fortsatt.

Arbetet för MR ska vara synligt och tydligt i hela Piteå, i landsbygd och stad.

Fortsatt organisation

Kommunens ledningsgrupp är styrgrupp för processarbetet. I beredningsgrupp finns kommunstyrelsens ordförande, förvaltningschefer inom Samhällsbyggnad och Kultur park och fritid, kommunchef och processledare från KLF med ansvar för MR.

Det kommunövergripande utvecklingsarbetet hålls samman från KLF.

För att samordna och driva prioriterade insatser finns en kommunövergripande arbetsgrupp med representanter från alla förvaltningar och den bör kompletteras med representant från Pireva.

Externa representanter för näringsliv involveras. För mångfaldsdiplomering finns en styrgrupp med ledningsrepresentanter från Näringslivsavdelningen och Kultur park och fritid, processledare från KLF med ansvar för MR samt externa representanter från Företagarna i Piteå och Framnäs folkhögskola som representerar folkbildarna.

Kommunikation

När det gäller att nå alla så behöver kommunikationen föras med och riktas till olika målgrupper som föreningsaktiva, företagare, personer med funktionsnedsättning, barn, unga, personer med utländsk bakgrund, pitebor generellt, kvinnor och män med flera. För specifika frågor och dialoger behöver målgruppsinriktning göras mera detaljerad.

Lokalsamhällestilt

För att stärka medborgarnas kunskap och öka samhällstilliten och förtroendet för kommunens arbete för MR-kommun kopplas arbetet ihop med arbetet för medborgardialog. Ett projekt för Unga kommunutvecklare genomförs årligen.

Bakgrund

Processen för arbetet till Piteå som mänskliga rättigheters kommun, MR kommun har sin utgångspunkt i det övergripande målet:

”Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund”

Kommunfullmäktige gav kommunledningskontoret i uppdrag i VEP 2014–2016 att samordna arbete med mångfald för att nå handlingskraft i hela organisationen.

Ett första steg i förvaltningens uppdrag var att upprätta en handlingsplan för den övergripande nivån och att formulera en definition av begreppet mångfald. Den handlingsplan som togs fram, *”Ett Piteå för alla – med ökad mångfald”*, gällde perioden 2014-06-02 – 2016-12-31.

Handlingsplanen övergick 2017 till *Riktlinjer för mänskliga rättigheter – mångfald*, vilka senast reviderats 2019-04-29 och de gäller nu till 2023-06-30. Till riktlinjerna finns anvisningar som antas av kommunchef och årlig uppföljning görs av alla förvaltningar i kommunen.

Det ursprungliga uppdraget från KS till förvaltningen innebar även att begreppet mångfald skulle definieras. Den slutligen antagna formuleringen är:

”Definitionen har en ansats för ett samhälle där alla människor har sina rättigheter och möjligheter oavsett kön, utbildnings- och inkomstnivå, social status, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder och funktionsnedsättning.”

Grunden finns i deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna som en gemensam norm. Vi ska arbeta aktivt mot alla former av diskriminering och allt som leder till att människor och grupper särbehandlas negativt.

Det var alltså ett aktivt val att ta upp mångfald på dagordningen i en proaktiv utvecklingsfas. Piteå har som mål att växa, fler personer innebär ökad olikhet. Piteå behöver fortsatt lära för att bli en ännu bättre plats att leva på och en plats där mångfald växer, eller en plats som växer med mångfald.

Kommunstyrelsen beslutade 2017 *”Att Piteå kommun aktivt ska arbeta för att Piteå ska kunna kalla sig MR-kommun från 2020-06-30.”* och kommunledningsförvaltningen fick i uppdrag att utarbeta en 5-årsplan för arbetet fram till och med 2021.

Handlingsplanen har legat till grund för det arbete som genomförts och som beskrivs under rubriken Genomförande.

Organisation

Utifrån beslut i KS 2014 formades en kommunövergripande arbetsgrupp med representanter från alla förvaltningar utom Räddningstjänsten. Arbetsgrupp Mångfald MR har letts av processledare från Kommunledningsförvaltningen (KLF).

Från 2015 tillsattes en styrgrupp som var densamma dels för utvecklingsarbetet med jämställdhet och dels för arbetet med mångfald och mänskliga rättigheter (MR) i styrning och ledning. I gruppen har bestått av kommunstyrelsens ordförande, kommunchef, personalchef, jämställdhetsstrategi och processledare med ansvar för MR och från 2018 också processledare med ansvar för medborgardialog.

2018 blev kommunens ledningsgrupp styrgrupp och den tidigare styrgruppen blev då beredningsgrupp. Arbetsgruppen har haft kontinuerliga möten fram till och med våren 2020.

Syftet med gruppen har varit att utifrån kommunens verksamhetsplan, det övergripande målet ”Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund” och andra styrdokument som ”Riktlinjer för mänskliga rättigheter och mångfald”, den femåriga handlingsplanen och årliga planer att tillsammans driva utvecklingsarbetet i hela kommunen.

Representanterna i arbetsgruppen är utsedda av förvaltningscheferna och är länkar för information och dialog kommuninternt, har ansvar för spridning av framgångsfaktorer och goda exempel, kontinuerlig uppföljning och rapportering. I gruppens uppdrag ingår att representanterna för en dialog med verksamheterna och driver arbetet i sina förvaltningar. Inom varje förvaltning är det förvaltningschef som har ansvaret för att implementera arbetet. Styrgruppen/Beredningsgruppen har också haft kontinuerliga möten där förslag diskuterats och sedan gått vidare till genomförande.

Kommunens ledningsgrupp har kontinuerligt fått information om förslag och process, och beslutat om större frågor som exempelvis den externa kampanj som vi genomförde under 2018 där man tog aktiv del i den slutliga utformningen och beslut om den kommuninterna utbildningen för alla chefer och för alla medarbetare.

Den organisation som funnits över tid har varit och kan ses som en garant för att arbetet för det prioriterade målet drivs inom kommunens verksamheter.

Genomförande

Så här gjorde vi

Här finns en sammanställning av ett urval av de aktiviteter och event som genomförts i för att driva och stötta utveckling mot målet under åren 2014-2020.

2014

Kartläggning

Som start på processen att ta fram en handlingsplan påbörjades 2013 en omfattande kartläggning. Utgångspunkten var Piteå kommuns då fyra demokratimål samt de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna och att mänskliga rättigheter ska utgöra grunden för arbetet med mångfald.

I kartläggningen ingick en omfattande dialog med pitebor och ett samarbete med konsult Carlos Rochas, Miklo. I genomförandet av dialogen involverades tjänstepersoner från alla förvaltningar. Intervjuer med ledande tjänstepersoner, förtroendevalda i kommunala uppdrag samt nyckelpersoner i samhället genomfördes. Två Open Space dialoger, dels en med unga och dels en med alla pitebor inbjudna samt 18 olika fokusgrupper med pitebor från olika målgrupper var en annan del i processen. En lunchdialog på ett antal restauranger samt en öppen enkät var en annan del. Totalt deltog cirka 2 000 pitebor i dialogerna.

Kartläggningen av dialogerna visar att piteborna har en bred tolkning av begreppet mångfald, allt från att alla ska välkomnas, att det finns ett värde i olikhet, att få vara den man är till att mångfald är motsatsen till enfald.

Handlingsplan

I den handlingsplan som antogs fanns sju arbetsområden. Lära av omvärlden, Attityder och kunskap – bild av hur utveckling kan ske, Medborgardialog, Samverkan med näringsliv föreningsliv och institutioner i det framtida samhällsbyggandet, Piteå kommun ett gott exempel som attraktiv arbetsgivare, Mötesplatser och Boende. Arbetsområdena var framtagna utifrån den kartläggning som genomförts.

Mångfaldsvecka

En Mångfaldsvecka genomfördes med en mängd aktiviteter med syfte att verka för utveckling exempelvis gemensam utbildningsdag i Mångfald och antidiskriminering för kommuninterna aktörer, andra myndigheter Af, FK, enskilda företag med flera. Fika för mångfald på

Stadsbiblioteket som också hade bokbord och utställning Ut-märkt svensk form – om romer, gratis bad i kommunens badhus, Företagarfrukost med mångfaldstema, Raggae Jam en öppen mötesplats med musik som botten, Öppet Hus Flyktingsamordningen, föreläsningar under rubriken Rasism och Nazism och dess yttersta konsekvenser för flera målgrupper unga och allmänhet. Hans Ingvarz Musikgrupp riktad till brukare inom stöd och omsorg, Öppet hus i muslimska kvinnoföreningen

Kommunens rekrytering av personal

Under hösten 2014 infördes ett nytt tillvägagångssätt för rekrytering, kompetensbaserad rekrytering, något som är tänkt att underlätta ickediskriminering i rekryteringssituationer. Dessutom infördes ett nytt rekryteringssystem som stöd för detta arbetssätt.

KS gav i uppdrag till kommunledningsförvaltningen att göra en översyn av styrande dokument med beröring på mångfald och kommer med förslag till framtida strukturer, att utveckla statistik och nyckeltal för att följa mål och synliggöra skillnader. Man beslutade också att den befintliga kommunövergripande arbetsgruppen för samordning och samverkan ska fortsätta.

2015

Slå hål på myten

Konceptet ”Slå hål på myten” etablerades under våren med inlägg på startsidan på Pitea.se, Ung & student, Insidan och på kommunens facebookside. Syftet var att visa på fördomar för att aktivt motverka dem som finns i samhället., ta del av föreläsningar, utställningar och olika event.

Mångfaldsdiplomering

Ett första förslag till mångfaldscertifiering/diplomering i ett första pilotprojekt togs fram i samarbete med studieförbund, företagarföreningarna och Framnäs folkhögskola. De första som diplomerades var Nolia, Festspelen, PRO, HSO (handikappföreningarnas dåvarande samarbetsorgan) och Connexions.

Mångfaldsdagen

Den genomfördes av Kultur, park och Fritidsförvaltningen som i fortsättningen har uppdraget, den 24 oktober i kulturens tecken.

HBTQ utbildning genomfördes av Personalkontoret riktad till personal i kommunen.

Kvinnor som förebilder

Bildprojektet Kvinnor som förebilder i Norrbotten genomfördes i samarbete mellan dåvarande Landsting Norrbotten samt Luleå, Boden, Piteå, Haparanda, Övertorneå, Älvsbyn och Pajala och Piteå kommun. I Piteå hade vi en utställning av bilderna på kvinnor från Piteå och hela utställningen visades under lång period på Kallax flygplats, på Arlanda och i olika utställningshallar.

Den stora flyktingströmmen

Under hösten 2015 genomfördes en folkbildningskampanj i samarbete mellan SAM och KLF, den hade fokus på kunskap kring utlandsfödda personer som flyttar till Piteå. Dialoger hölls med grannar, föreningar, företag och serviceinrättningar i närheten av tillkommande boenden för ensamkommande barn. Öppna möten ”Kvällsfika på Kaleido” hölls för allmänheten.

Även tillströmningen av EU migranter var en fråga av stort intresse och stor vikt. En dialog fördes med Piteå kristna råd PKR, KLF och Socialtjänsten för att tillsammans hitta insatser.

Engagemang bland pitebor har fått spridning och resulterat i olika grupperingar både inom sociala medier och i arbetsgrupper som lett till kulturevenemang och olika insatser som insamling av sanitetsartiklar, kläder och mat. Företag har exempelvis skänkt pengar, satt upp kylskåp i butiksentré där matvaror kan hämtas.

Risakanalys

En workshop riskanalys hölls kommuninternt utifrån fråga om risker inom och utifrån kommunens arbete. En kartläggning över risk för hot och våld i kommunens egna verksamheter.

Medborgarundersökningen som gått ut till 1200 pitebor har i Piteå kommun innehållit fyra extrafrågor för att mäta attityder till mångfald.

Nationellt nätverk MR

Piteå kommun sökte och fick en plats i dåvarande Sveriges kommuner och Landsting (SKLs) utvecklingsprojekt kring mänskliga rättigheter i styrning och ledning.

Arena för demokrati

Hölls under en höstvecka med mottot:

Det ska vara på riktigt, och kännas både viktigt och roligt att delta i samhällsutveckling.

Piteborna kunde tycka till i olika dialoger, ta del av föreläsningar av bland andra Alexandra Andersson, Mona Sahlin och Peter Roslund se utställningar och olika event som föreläsning för unga av Gustav Johansson, för allmänhet med Carlos Rochas gå på Svartklubb och äta middag i ett helt mörklagt rum.

Partnerskapsprojekt Chinsali Zambia

Det första samverkansprojektet med Zambia startade under året ”Empowerment to woman throug development of local democracy” (Utvecklingsstöd till kvinnor genom utveckling av det lokala demokratiarbetet). Projektet är helfinansierat genom ICLD som finansieras av SIDA.

Piteå attraktivt och uthålligt

För att möta de utmaningar som finns i framtiden har Piteå kommun startat ett samarbete med företag, föreningar och andra aktörer i samhället. Arbetet resulterade i både en gemensam avsiktsförklaring och arbetsgrupper, bland dem en Mångfaldsgrupp som i samverkan tog fram konceptet till Mångfaldsdiplomering.

Medborgarskapsceremonier

De ska enligt Lag om svenska medborgarskap § 29 anordnas minst en gång per år av kommunerna.

Medborgarskapsceremonin, som genomfördes för första gången i Piteå 2015-12-14 bestod av tal av kommunalråd Peter Roslund, utdelning av minnesbevis/diplom, utdelning av svensk flagga i form av bordsstandar, nationalsången ”Du gamla du fria” i Sessionssalen och den avslutades med att alla på plats bjöds på gemensamt fika och musikunderhållning i stadshusets foajé.

2016

Digital utbildning MR

Inom SKR projekt MR i styrning och ledning togs en omfattande digital utbildning fram i samverkan med Uppsala universitet och dåvarande SKL. Piteå kommun var pilotkommun och Förvaltningschefgruppen, Arbetsgruppen mångfald MR och Kvalitetskedjan gick utbildningen i tre delar och kunde påverka med värdefulla synpunkter. Utbildningen är i tre steg och ligger öppen för alla att använda sig av på SKR:s webb. Den uppdateras och kompletteras regelbundet med nyheter och exempel att använda i samtal i kommuners och regioners olika verksamheter.

Ett Analysverktyg för kommunens alla verksamheter att använda för att öka verksamheternas förståelse för sin egen roll och för betydelsen av mångfald och MR. Det har tagits fram i samarbete med Umeå kommun samt med forskarstöd från Uppsala universitet och utformats utifrån dialog i Piteå kommuns Arbetsgrupp Mångfald MR.

Minimässa

Syftet med mässan var att lyfta området folkbildning som en del av samhällets gemensamma arbete med mångfald. Även att marknadsföra utbildningskonceptet "Ett Piteå för alla" till företag, föreningar och arbetsplatser, som redan flera studieförbund och andra utbildare ingår i. Och att testa ett nytt koncept för samverkan med de som deltog. Det var Studieförbundet Vuxenskolan, Sensus, Röda Korset, ABF, Studieförbundet, SISU Idrottsutbildarna och NKV.

Sommarstudier

I samarbete mellan KLF och Flyktingsamordningen arrangerades ett, jämfört med tidigare insatser, program med mera inriktning på utbildning för ensamkommande flyktingungdomar och ungdomar i flyktingfamiljer som fått sin kommunplacering i Piteå. Det var möjligt genom det extra stadsbidrag som landets kommuner fick, utifrån det ökade flyktingmottagandet under 2015. Studierna hade ett fokus på traditionell undervisning och samhällsinformation samt ett tema om mänskliga rättigheter under rubriken Rättigheter, normer och kärlek. 114 ungdomar i åldrarna 13-17 år deltog.

Mat, kultur, Musik

ABF, svenska kyrkan, SFI och andra delar av Piteå kommuns verksamheter samt enskilda pitebor samverkade igen för att skapa en mötesplats för svenskar, nysvenskar och asylsökande med hjälp av mat, kultur och musik. Detta år utvecklades arrangemanget ytterligare med seminarier, föreläsningar, utställningar och workshops. Succén var ett faktum då ca 300 personer.

Piteå Kommun erbjöd under sommaren 2016 sommarstudier till ensamkommande flyktingungdomar och ungdomar i flyktingfamiljer som fått sin kommunplacering i Piteå.

Medborgarskapsceremoni

Genomförs i fortsättningen i samband med firande av Sveriges nationaldag 6:e juni av Kultur, park och fritid i samråd med kommunledningskontoret.

2017

Riktlinjer för MR - mångfald

Nya riktlinjer för mänskliga rättigheter – mångfald antogs av KS. Utvecklingsområden i den var, Attityder och kunskap, Integration, Tillgänglighet, Samhällsbyggande och Jämställdhet. Inom den antog KS konkreta åtgärder att genomföra exempelvis: Möjlighet att Piteå kan bli en MR- stad ska undersökas när kriterier för konceptet MR- stad blir klart under början av 2017. Utbilda politiskt tillsatta råd (folkhälsoråd, landsbygdsråd, pensionärsråd, tillgänglighetsråd, förebygganderåd) (16KS760)

Kartläggning Agenda 2030

En kartläggning av alla nyckeltal kopplat till VEP genomfördes med syfte att skapa en bild av hur nyckeltal syftar mot mål och delmål i Agenda 2030 samt vilka luckor som eventuellt fanns. Bedömningen är att kommunens övergripande mål och nyckeltal i större och mindre utsträckning kopplar till målen i Agenda 2030. Piteå kommun har inarbetat mål, nyckeltal och syften för att mäta indikatorer som kan visa på hur kommunen bidrar i arbetet med mänskliga rättigheter, hållbar utveckling och Agenda 2030.

Riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism

Lokala Riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism togs fram med inriktning på ett förebyggande arbete i det generella drog och brottsförebyggande arbetet. Att främjande av mångfald och inkludering samt stärka medvetenheten hos medborgarna om de demokratiska värderingarna. (17BUN135)

Rättighetscentrum Norrbotten

Kommunstyrelsen beviljade Rättighetscentrum Norrbotten ett bidrag om 50 000 kronor. Samverkan för ett Norrbotten utan diskriminering, kunskapsuppbyggande genom utbildningar samt rådgivning för arbetsplatser, föreningar och skolor, tillgång till en resurs för enskilda personer som upplever sig diskriminerade genom att erbjuda råd och stöd. Genom gemensamma arrangemang inspirera, stödja och motivera enskilda individer och andra aktörer i länet att verka för mångfald och mot diskriminering. Samverkan har fortsatt och utvecklats, beslut om bidrag finns fram till och med år 2022. (16KS691) (19KS552)

Utbildningsprogram

Ett program för utbildning av medarbetare, chefer och förtroendevalda på lång sikt antogs av KS, genomförandet överläts efter uppbyggnadsåret 2017 till personalkontoret.

Ett utbildningspaket för MR där HBTQ är ett fokusområde togs fram, det är formulerat som en långsiktig och hållbar kunskapsuppbyggnad och bygger på tre delar. En generell utbildning kring Mänskliga rättigheter Som grund används den webbaserade utbildning som tagit fram. Fördjupning med olika teman olika år. Verkstäder med flera teman varje år i korta workshops där exempelvis HBTQ, tillgänglighet, jämställdhet, barnkonventionen, normkritiskt förhållningssätt är fokusområde

Insatserna på de tre olika nivåerna riktas till olika målgrupper, meningen är inte att alla medarbetare skall gå alla delar, chef beslutar om insatser. Utbildningen sker i en tidscykel så att nytillkomna förtroendevalda och anställda utbildas över tid. (16KS759)

Sommarskola

Genomfördes av Utbildningsförvaltningen som ett erbjudande för elever som genomgått/genomgår svensk grundskola men som saknar betyg i ett eller flera ämnen. Sommarskolan genomfördes under de första veckorna av sommarlovet med både lärande i de ämnen som berörda elever hade störst behov av, tema ”Normer och rättigheter” och insatser för en aktiv fritid. KLF bidrog med stöd till ledning och arbetet för mänskliga rättigheter. MR utbildningar

Utbildning Normkritiskt förhållningssätt

En utbildning som syftade till att ge deltagarna får tillräckligt med verktyg och inspiration för att själv leda samma diskussionsövningar med kollegor på jobbet eller i föreningen. Deltagare var flest interkommunala medarbetare med utvecklingsuppdrag som någon från studieförbund.

Piteå MR kommun 2020

Kommunstyrelsen beslutade att kommunen ska arbeta aktivt för att kunna kalla sig MR kommun! Ska genomföras i en flerårig process där folkbildning och kommunikation är viktigt, MR ska vävas in i befintliga arrangemang och event där Piteå kommun är delaktig. När Piteå firar 400 år 2021 - då ska det synas genomgående. (17KS412)

2018

MR i styrning och ledning

MR är inarbetat i Verksamhetsplan (VEP), Riktlinjer inför budgetarbetet, reglementen och Riktlinjer för mänskliga rättigheter och mångfald. En av de i VEP beskrivna ledningskonsekvenserna är Mänskliga rättigheter och mångfald. Mänskliga rättigheter är utgångspunkten för arbetet med mångfald. Piteå ska vara en öppen och inkluderande kommun där människor är stolta över sin identitet och möts med respekt, nyfikenhet och öppenhet. Stark social sammanhållning ökar attraktionskraften och bidrar till att fler människor vill leva, besöka och verka i kommunen. (18KS468)

Bemötande och tillgänglighet inom socialtjänsten

En fokusgrupp genomfördes med deltagare inom socialtjänstens arbetsområde av processledare från KLF. Syftet var att få en bild av deltagarnas upplevelse av det bemötande de fått och får av medarbetare inom Socialtjänsten. Resultatet analyserades och användes till utbildningsinsatser.

Fristadsmusiker i Piteå

Cris Gera kom till Sverige och Piteå i januari för att under två år få en fristad som musiker i ett projekt som Kultur park och Fritid ansvara för. I sitt hemland Zimbabwe är han utsatt för hot sedan han skrivit låten Chema Zimbabwe, en sång till folket som handlar om frihet och som tar ställning mot politisk korruption.

Internationella kvinnodagen

Firades med ett event på Kaleido i samarbete med Piteå kvinnliga företagare och kvinnor med framåtanda (PKF) och ABF. På programmet stod tal och dialog på temat Jämställdhet – en mänsklig rättighet – Helena Stenberg, poesi med Satu Takkinen och musik med Marielle Marklund & kvinnokören Kvinntätt.

Piteå Summer Games (PSG)

Här fanns processledare på plats med information och marknadsföringsmaterial av ”Ett Piteå för alla” i samarbete med andra aktörer på avdelningen Mixed Zone.

Piteå Dansar och Ler (PDOL)

Samverkansinsatser inför och under festivalen med stöd till artister, medarbetare och volontärer med utbildnings- och informationsmaterial för att motverka, förebygga och om de förekom, agera på tecken till att någon utsattes för någon form av övergrepp av sexuell karaktär.

Unga kommunutvecklare

En grupp på åtta tjejer och killar från årskurs nio till två på gymnasiet fick göra sin treveckorsperiod med feriearbetare inom kommunen som unga kommunutvecklare. Två arbetsområden fördjupade de sig genom att inhämta synpunkter från andra unga, nämligen ungas inflytande utifrån den kommunala strukturen och kommande utveckling av ytan på Rådhusorget. På så sätt fick vi in ett större antal svar från unga än vi brukar få i enkäter och dialoger som riktar sig till medborgarna.

Föreläsningsserie Jämställdhet

Processledare KLF gjorde en ansökan och fick pengar till en serie föreläsningar som hade till syfte att vara en förebyggande insats mot mäns våld mot kvinnor genom att jobba med jämlikhet och inkludering. Sandra Lindström var den föreläsare vi anlidade och hon höll i föreläsningar och work-shops på Framnäs Folkhögskola, PiteEnergi, Lindbäck Bygg och som avslutning för allmänhet på Kaleido.

2019

Riktlinjer för mänskliga rättigheter - mångfald

De nya riktlinjerna antogs av Kommunstyrelsen efter att ha processats i kommunens ledningsgrupp och arbetsgrupp. Riktlinjerna är utformade med stort stöd i SKR:s plattform för verksamhetsutveckling av arbetet för MR på lokal nivå. Här är utgångspunkten kommunen tre roller som samhällsaktör, demokratiaktör, välfärdsaktör och arbetsgivare. Arbetet för mänskliga rättigheter genomförs exempelvis genom folkhälsoarbetet, barn- och ungdomsfrågor, utbildningsfrågor, medborgardialog, jämställdhetsarbete, integrationsarbete generellt och tillgänglighetsfrågor. De gäller till 2023-06-30 (19KS215)

Nytt partnerskapsprojekt med Chinsali Zambia

Som en fortsättning på det arbete som gjorts inom det tidigare projektet från 2015 skrevs avtal om fortsatt arbete för att stötta kvinnors deltagande i samhällsutvecklingen med fokus på icke diskriminering och jämställdhet, deltagande och inkludering, transparens och myndigheternas ansvarstagande. Projektet är helfinansierat genom ICLD som finansieras av SIDA.

Kulturhelg i Piteå i demokratins tecken!

Ett av Piteå kommuns övergripande mål lyder: I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling. I samarbete med Studio Acousticum som visade Yiddish Revolution, en inspirationskonsert om jiddisk kultur, förintelsen och medmänsklighet. Och med Piteå Riksteaterförening som visade Väckarklocka en föreställning med grund i Elin Vagners bok och nutida berättelser från hela Sverige. Bjöd vi in KS ordinarie ledamöter och ersättare till föreställningarna samt var på plats med enkätfrågor och möjlighet till samtal.

Workshops rättighetsanalys

Som stöd till förvaltningarnas arbete genomfördes en introduktion av den digitala utbildningen och det enkla analysverktyget som är framtaget internt i kommunen genom en workshop för chefer.

Foajéfika

I stadshuset hade tema Mångfald och MR, Piteå på väg till MR kommun.

Workshops till de kommunala råden

Alla kommunala råd erbjöds work-shops på 1 – 1 ½ timme för en information och dialog runt kommunens uppdrag inom mänskliga rättigheter, hur en kommun kan utropa sig till MR kommun och vilket åtagande det är att utropa sig.

Workshop PIKAB:s ledningsgrupp

Under en halvdag fick bolagens vd:ar dels information och dels möjlighet att diskutera frågor kopplade till mångfald, MR och deras egna verksamheter.

SKR nationell konferens

Under september deltog, Anders Lundkvist och Vera Renberg i en konferens där vi gav vår bild av hur vi i Piteå arbetat under flera år för Ett Piteå för alla och för att MR ska vara ett område där vi tillsammans med alla aktörer, företag, föreningar, organisationer och enskilda pitebor är aktiva och engagerar oss för att fortsätta arbeta för en trygg kommun med hög samhällstillit.

MR Dagarna november i Linköping

MR dagarna är den största nationella samlingsplatsen med en årlig konferens för MR frågor. Från Piteå kommun hade vi en monter under tre dagar där vi marknadsförde kommunen och Piteå som kommande MR kommun. Under dagarna genomförde vi, Anette Christoffersson och Vera Renberg ett seminarium om varför och hur vi i Piteå har fokus på MR frågorna.

2020

Piteå MR kommun 2020 Ledningsuppdrag

Som ett av nio ledningsuppdrag i VEP 2020-2022 med utgångspunkt i Piteås arbete som demokratiaktör, utifrån det prioriterade målet. Processledaren KLF Vera Renberg ansvarar för planering och koordinering, information samt uppföljning. Förutom att driva det kommuninterna arbetet ska aktiviteter som riktar sig till både medborgare, föreningar och företag ska fortsatt genomföras.

Komplettering av information internt i kommunen

På Insidan, kommunens interna webb, under rubriken Stöd i arbetet formulerades en ny box med aktuell information, länkar till den digitala MR utbildningen och stödmaterial till den samt länkar till andra användbara externa sidor. Boxen ska utvecklas och kan användas över tid för det interna utvecklingsarbetet.

Extern kampanj

Inför och efter utropandet till MR kommun genomfördes en digital fotokampanj på publika platser och på Facebook. Personer från olika sammanhang gjorde uttalande exempelvis Helena Stenberg och Anders Lundkvist ”Tillsammans bygger vi ett Piteå för alla”. Christina Skoog, entreprenör ”Med unika satsningar bygger vi en stad för framtiden”.

Piteå utropar sig till MR kommun

På FN dagen 24 oktober utropade Piteå kommun sig till MR kommun. Ett digitalt event med en liten publik på plats i Acusticum med omväxlande information och kulturinslag var platsen. Anders Lundkvist och Helena Stenberg var talare, två företag Wibax AB och Hotell Kust & Restaurang Tage mångfaldsdiplomerades. Bland kulturinslagen såg vi elever från Kommunala dans- och musikskolan uppträdde med ett, av pandemiskäl förinspelat program. Vår tidigare fristadsmusiker Cris Gera uppträdde vid flygeln med sin låt "Ett Piteå för alla". Den ursprungliga planen för utropandet var att det skulle göras under nationaldagsfirandet 6:e juni i Badhusparken, men på grund av covid 19 pandemin så blev det inställt.

Piteås andra fristadsartist

Kommunfullmäktige beslutade att Piteå som ett led i arbetet för mänskliga rättigheter och för att stödja yttrandefrihet och det fria ordet ska vara en fristad som ger skydd åt hotade kulturaktörer. Piteås andra fristadsartist är Farima Habashizadehasi en etablerad iransk artist och aktivist, hon är mera känd under sitt artistnamn Justina. I sin musik har Justina lyft frågor om kvinnors rättigheter, yttrandefrihet och hon har ifrågasatt den iranska regeringen vilket lett till att hon förföljts och trakasserats av de iranska myndigheterna.

Utbildning Barnkonventionen (BK)

För förtroendevalda inom Kommunfullmäktige och Barn och utbildningsförvaltningen genomfördes i november digitala utbildningar i workshopsform för att höja kompetensen då BK nu är lag i Sverige. De gjordes med stöd av extern konsult och med externa medel sökta från Länsstyrelsen Norrbotten.

Uppföljning

Uppföljning och analys görs i ordinarie intern struktur för kvalitetsuppföljning, Stratsys. Rapportering görs i delårsrapport, årsrapport och i uppföljning av Riktlinjer mänskliga rättigheter – mångfald.

Kommunstyrelsen följer arbetet för mänskliga rättigheter och mångfald för att nå handlingskraft i hela organisationen. Nämnderna har genomförandeansvar för sin verksamhet.



§80

**Remiss - Ett bättre
underlag för att bedöma
bostadsbristen**

21KS38



Yttrande över remiss Ett bättre underlag för att bedöma bostadsbristen

Piteå kommun har riktlinjer för bostadsförsörjning i form av en bostadsförsörjningsplan som beskriver bostadsbehovet kopplat till Piteå kommuns befolkningsmål om 46 000 invånare år 2030. Bostadsförsörjningsplanen utvärderas årligen i samband med Boverkets bostadsmarknadsenkät. Piteå kommun har en viss analyskapacitet för att klara av dessa uppgifter men har efterfrågat ett bättre stöd i denna komplexa fråga. Senaste revidering gjordes 2018, arbetet med en aktualisering och revidering är påbörjat.

Promemorian föreslår en ändring i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Ändringen innebär i stort sett att Boverket ska ta fram underlag som kommunerna ska använda i sin bedömning om bostadsbehovet. Förslaget ämnar underlätta kommunens analysarbete vilket innebär en minskad arbetsbelastning samt en effektivare process. Kommunen ser därför positivt på förslaget. Piteå kommun förutsätter dock att motsvarande krav på användning av underlaget ställs på statliga myndigheter för att undvika divergerande uppfattningar om bostadsbristens omfattning och utbredning.

Piteå kommun vill dock påpeka vikten av att underlaget i tillräcklig grad är anpassat till de lokala förutsättningarna. Som det konstateras i promemoria innebär ett lagkrav, att kommunen ska ta fram sin analys med ett av Boverket framtaget underlag, en viss inskränkning i den kommunala självstyrelsen. Piteå kommun delar slutsatsen i promemorian att denna inskränkning kan anses vara proportionerlig mot bakgrunden att kunna uppnå en gemensam bild av bostadsmarknadens funktionssätt. Författningskommentaren till förslaget om lagändringen är dessutom tydlig med att det inte finns något hinder för en kommun att göra analysarbetet med eget underlag, utöver det underlag som Boverket ska tillhandahålla. Detta är en viktig aspekt som borde framgå även i lagtexten.

I förslaget till förordning om ändring i förordningen (2012:546) med instruktion för Boverket 3 § sjätte stycket, framgår att Boverket ska analysera och bedöma bostadsbehovet på regional nivå. Piteå kommun är mycket angelägen om att den regionala samverkan stärks och ser positivt på att Boverket aktivt bidrar i det arbetet.

Piteå kommun

Helena Stenberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

§81

**Remiss - Boverkets
rapport 2020:21 Mått på
bostadsbristen**

21KS39



Yttrande över remiss - Boverkets rapport 2020:21 Mått på bostadsbristen

Piteå kommun har tagit del av Finansdepartementets remiss gällande Boverkets rapport Mått på bostadsbristen.

I sin rapport har Boverket försökt att beskriva bostadsbristen ur ett behovsperspektiv med hjälp av kriterier som anger vad som kan anses som en rimlig bostad. Dessa kriterier bryts ned på olika grupperingar (dvs. hushållstyper). Piteå kommun delar Boverkets ställningstagande att bostadsbristen ska analyseras ur ett behovsperspektiv och att hänsyn ska tas till olika hushållstypers individuella behov. Piteå kommun instämmer även med Boverket om att det är det är svårt att definiera bostadsbristen på ett transparent och lättförståeligt sätt.

"Rimligt geografiskt läge i förhållande till arbetsplatser, skola, service." beskrivs som ett av kriterierna som anger vad som kan anses vara en rimlig bostad. Här ställer sig Piteå kommun frågande om den digitala utvecklingen samt dess möjligheter har tagits med i beaktande under framtagande av rapporten. En av lärdomarna under rådande Coronapandemi är att hemmakontoret har visat sig vara praktiskt för en del yrkesgrupper. Det finns indikationer att detta arbetssätt kommer att vara mer etablerad i framtiden än man kunde förutse innan pandemin. Detta arbetssätt minskar betydelsen av korta pendlingsavstånd vilket kommer att gynna lands- och glesbygden.

I övrigt har Piteå kommun inga synpunkter.

Helena Stenberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

§82

Remiss - Förslag till nya föreskrifter om ledning av kommunal räddningstjänst

21KS51



Yttrande över remiss- Förslag till nya föreskrifter om ledning av kommunal räddningstjänst

Övergripande kommentarer

Förslaget på föreskrift är i grunden bra. Det är viktigt att föreskriften och det allmänna rådet inte detaljstyr utan det finns möjligheter att anpassa ledningen av kommunal räddningstjänst utifrån de risker, geografiska och demografiska förutsättningar som finns.

Föreskriften hänvisar också till delar som ännu inte finns eller är under framtagande, exempelvis utformning av handlingsprogram och handledningar från MSB om ledning. Det gör det svårare att uppfatta helheten i betydelsen och konsekvenserna av föreskriften.

Kommentarer till "Konsekvensutredning beträffande förslag till föreskrifter om ledning av kommunal räddningstjänst"

"Regleringen bedöms inte innebära ökade kostnader för kommunernas organisation för räddningstjänst utöver vad som hanterats i beredningen av lagändringen. "

Piteå kommuns bedömning är att föreskriften är kostnadsdrivande. I det pågående arbetet att om ett eventuellt framtida gemensamt ledningssystem i Norrbotten och Västerbotten med inriktning på redan genomförda andra ledningssystem i Sverige ses kostnadsökning motsvarande en faktor 3-4 mot det statsbidrag som ges.

"Kravet på ledningssystem, 3 kap. 16 a § LSO, träder i kraft den 1 januari 2022 och i samband med det bör föreskrifterna träda i kraft. För att ge kommunerna förutsättningar att ordna sina ledningssystem för räddningstjänst är det dock av vikt att information om förslaget till föreskrifter kommuniceras så tidigt som möjligt. "

Piteå kommuns bedömning att tiden för ikraftträdande den 1 januari 2022 är för kort.

Kommentarer till "Förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om ledning av kommunal räddningstjänst"

2 kap. Ledningssystem för kommunal räddningstjänst

5§ I punkt 11 anges att den övergripande ledningen ska ha förmåga att "informera allmänheten om händelser som ledningssystemet berörs av". Det är svårt att förstå vad som avses med denna punkt. I lagen om skydd mot olyckor (LSO) finns inget krav på liknande information till allmänheten utan där är det riktat mot den som en händelse berör, exempelvis ägaren till en fastighet vid en brand. Punkten är otydlig och det bör förtydligas t.ex. vem som ska vara mottagare av informationen, vad det ska informeras om, vilka händelser som avses etc.



6§ I paragrafen anges att "det ständigt ska finnas en eller flera beslutsfattare tillgängliga för att omedelbart fatta beslut ... ". Förslagsvis så stryks ordet "omedelbart" från föreskriften och sedan används det allmänna rådet till denna paragraf för att beskriva och följdylliga vilka krav på skyndsamhet som avses.

Piteå kommun

Helena Stenberg (S)
Ordförande för Kommunstyrelsen

§83

**Samråd om
vattenförvaltning i
Bottenvikens
vattendistrikt**

20KS559



Yttrande över Samråd inom vattenförvaltning I november 2020 - 30 april 2021

Det finns egentligen inget kontroversiellt och inte heller så mycket nytt i det lagda förslaget till förvaltningsplan från vattenmyndigheten. De olika statliga myndigheterna, länsstyrelser och kommuner har i stort samma åtgärdsprogram och åtaganden som i tidigare förvaltningsplaner.

Vattenmyndighetens uppfattning är att normerna kommer att uppnås bara alla, myndigheter, länsstyrelser och kommuner, utför sina åtgärder. Normen God Status har varit styrande sedan första cykeln 2004 och än är Sverige långt ifrån att nå dit. Det indikerar att tidigare förvaltningsplaner inte haft önskad effekt. Ändå är det liten skillnad mellan tidigare cyklers åtgärdsprogram jämfört med föreslagna åtgärder inom kommande cykel.

Tidigare cykler har, enligt myndigheten, inte nått önskad effekt på grund av att åtgärderna inte genomförts fullt ut. Det ska nu, enligt nya förvaltningsplanen, ställas större krav på kontroll av att åtgärderna utförs.

Kommunen har inget att erinra om förslaget till ny förvaltningsplan och de åtgärder som kommunen åläggs inom planens åtgärdsprogram. Den nya förvaltningsplanen innebär inga stora förändringar på kommunens arbete med vattenkvalitet. Dessa åtgärder har legat på kommunen under flera cykler och vi har kommit i gång med arbetet.

Kommunen har heller inget att erinra om myndighetens tolkning och värdering av det data de bygger sitt förslag till förvaltningsplan på.

Det vi ställer oss tveksamma till är om normen God Status verkligen kommer att nås under denna cykel. Skillnaden från tidigare cykler är egentligen bara att kontrollen på efterlevnad av åtgärderna måste skärpas.

Även om verksamhetsplanen inte ska medföra direkt högre kostnader så kommer det att innebära mer arbete med tillsyn för kommunerna. För att genomföra åtgärderna kommer det att behövas nyanställningar eller omfördelning av resurser. Arbetet med att nå satta normer (Miljökvalitetsnormer, MKN) och bibehålla dessa kommer framöver att vara allt viktigare inom kommunernas arbete och planering. Förvaltningsplanen eller åtgärderna har inte ändrats mycket jämfört med tidigare cykler men däremot indikerar det nu lagda förslaget på att det kommer att ställas större krav på att åtgärderna efterlevs.

Helena Stenberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

§84

Överklagan -

Antagandebeslut upphävs

Pitholm 47:13 och Pitholm

91:2. Utvidgning av

Haraholmens

logistikcentrum

21KS213



Yttrande på Överklagan - Antagandebeslut upphävs Pitholm 47:13 och Pitholm 91:2. Utvidgning av Haraholmens logistikcentrum

Redogörelse för ärendet

Mark- och miljödomstolen har förelagt Piteå kommun att yttra sig angående överklagandet av kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplan för del av Pitholm 47:13 och Pitholm 91:2 - utvidgning av Haraholmens logistikcentrum (Mål nr P37:21).

Förslaget till detaljplan har överklagats av fastighetsägare i närområdet. Klaganden yrkar

1. att de överklagar beslutet att anta detaljplanen.

Fastighetsägarna har även anfört:

2. att de inte fått gehör för sina yttranden, att svaren varit diffusa eller saknas. Klaganden har i sin överklagan återkopplat med kommentarer på de delar av granskningsutlåtandet som innehåller kommunens svar/kommentarer på fastighetsägarnas yttranden i granskningsskedet (aktbilaga 2).
3. att de anser att man inte ska bygga industri över den orörda stranden och ut över vattnet när det finns andra alternativ med hänvisning till bl.a. Miljöbalken.

Kommunens yttrande och kommentarer

Kommunens yttrande till fastighetsägarnas påståenden/yrkanden enligt ärendebeskrivningen:

1. Kommunen motsätter sig yrkandet att antagandebeslutet ska upphävas. Kommunen anser att konsekvenser av planens genomförande är utredda och redovisade på ett tillfredsställande sätt. Kommunens bedömning är att platsen och marken är lämplig för de ändamål som anges i planen. Enligt miljökonsekvensbeskrivningen bedöms ett genomförande av detaljplanen medföra små konsekvenser med undantag för aspekterna trafiksäkerhet och naturmiljö som bedöms medföra små till måttliga konsekvenser. Kommunens samlade bedömning är att en avvägning har skett mellan allmänna och enskilda intressen i enlighet med Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap 1 §).
2. Kommunen motsätter sig påståendet att fastighetsägarna inte fått gehör för sina yttranden och att svaren varit diffusa eller saknas.
Under samrådet inkom synpunkter om störning för närliggande bostadsfastighet pga. exponering av buller, ljus, lukt, trafik, damm och begränsning av utsikt samt önskemål om inlösen av närliggande bostadsfastighet. Inkomna synpunkter under samrådet för- anledde förtydliganden av planbeskrivning och miljökonsekvensbeskrivning. Kommunen bedömer att detaljplanens genomförande inte utgör skäl för inlösen av fastigheten.
Under granskningsskedet har privatpersoner återigen inkommit med synpunkter om oro för störningar, önskemål om inlösen av bostadsfastighet samt synpunkter på genomförda utredningar och bedömningar i planbeskrivning och miljökonsekvensbeskrivning. Inkomna synpunkter under granskningen har inte föranlett några förändringar av planhandlingarna. Kommunen har bemött yttrandena, besvarat frågor och



motiverat med hänvisning till planhandlingarna och de utredningar och inventeringar som tagits fram som underlag till detaljplanen. och i förekommande fall hänvisat till ytterligare prövning i genomförandeskedet.

Som svar till den återkoppling som klaganden lämnat på kommunens kommentarer i granskningsutlåtandet (enligt aktbilaga 2) har kommunen yttrat sig/kommenterat respektive återkoppling i bifogad Bilaga 1. Kommunens yttrande/kommentarer i Bilaga 1 hänvisar till information i antagna planhandlingar, underlagsrapporter och de förtydliganden som gjorts under planarbetet

3. Kommunen håller fast vid de motiveringar som gjorts i planbeskrivningen gällande varför planen antagits i stället för de alternativ som övervägts. Motiveringarna upprepas även i yttrandet:

Kommunen har i sin översiktsplan pekat ut området som i detaljplanen utgör kvartermark för hamnverksamhet som ett område lämpligt för verksamhet. I översiktsplanen är en del av planområdet utpekat som närnatur av särskild betydelse. Det området har säkerställts som NATUR för att bevara en del av land- och vattenmiljön i området enligt översiktsplanens rekommenderade användning och samtidigt fungera som en buffertzona mellan planerad hamnverksamhet och närliggande bostadsfastighet.

Planområdet är beläget i omedelbar närhet till Haraholmens industriområde/Piteå Port & Hub. Det utgör det sista återstående området med närhet till kaj på samma sida om väg 505 som hamnen. Att etablera hamnverksamhet inom detta område och nyttja befintlig väg, järnväg och övrig befintlig infrastruktur utgör en betydande fördel för föreslaget planområde.

Ett alternativ att förlägga hamnverksamhet på norra sidan om väg 505 så att väg 505 måste passeras av truckar eller lastbärare innebär en betydande nackdel för verksamheten liksom för säkerheten. Ett sådant lokaliseringalternativ medför svårighet att nyttja befintlig infrastruktur som exempelvis kajer.

Sammantaget finns inget rimligt lokaliseringalternativ, varför det föreslagna alternativet bedöms vara det bäst lämpade för ändamålet. I detta fall innebär nollalternativet sämre möjligheter till utveckling av Haraholmens logistikcentrum, vilket i förlängningen kan innebära förlorad potential för ökad andel transporter med sjötrafik i förhållande till landtransporter.

Piteå kommun har i planarbetet prövat markens lämplighet för användning enligt planförslaget. Kommunens bedömning är att marken är lämplig för de ändamål som anges i planen. Enligt MKB:n bedöms ett genomförande av detaljplanen medföra små konsekvenser med undantag för aspekterna trafiksäkerhet och naturmiljö som bedöms medföra små till måttliga konsekvenser.

Detta sammantaget innebär att kommunen yrkar att mark- och miljödomstolen avslår överklagandet och fastställer kommunfullmäktige i Piteås beslut §275/2020, diarienummer 20KS523, att anta detaljplan för del av Pitholm 47:13 och 91:2 – Utvidgning av Haraholmens logistikcentrum.

Piteå kommun

Helena Stenberg
Kommunstyrelsens ordförande



Piteå kommun

Parter: Jeanette Synnergren m.fl. ./ Piteå kommun

Målet gäller: Detaljplan för del av Pitholm 47:13 och Pitholm 91:2, utvidgning av Haraholmens logistikcentrum

Domstolen har fått in ytterligare handlingar i målet. Handlingarna finns bifogade.

Lämna ett yttrande till domstolen

Ni ska lämna in ett skriftligt yttrande över det som står i handlingarna. Domstolen måste ha ert yttrande **senast den 13 april 2021**. Om ni inte yttrar er kan målet ändå komma att avgöras.

När ni skickar in yttrandet

Skicka gärna in handlingar i målet med e-post, helst i PDF-format. Om ni vill skicka dem på ett säkert sätt kan ni göra det via www.domstol.se/kontaktformular.

Uppge ert namn, målnummer P 37-21 och det telefonnummer som ni kan nås på. Lämna också e-postadress, så att vi framöver kan skicka handlingar i målet via e-post.

Har ni frågor?

På webbplatsen finns information om domstolen och om handläggningen. Kontakta oss gärna vid frågor – ni når oss enklast per telefon 090-17 21 00.

Tove Eriksson Molin

Bifogade handlingar: aktbilaga 2

Sida 1 (av 1)

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Nygatan 45
Telefon
090-17 21 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress
Box 138
901 04 Umeå

E-post
mmd.umea@dom.se

Webbplats
www.domstol.se, Info om vår
personuppgiftsbehandling:
www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta oss

ÖVERKLAGAN AV KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

Detaljplan för del av Pitholm 47:13 och 91:2, utvidgning av Haraholmens logistikcentrum, Piteå kommun, Norrbottens län

UMEÅ TINGSRÄTT Domare 2:2
ANKOM: 2021-01-07
MÅLNR: P 37-21
AKTBIL: 2

2020-12-14 antog kommunfullmäktige Detaljplan för utvidgning av Haraholmens logistikcentrum – del av Pitholm 47:13 och Pitholm 91:2.

Vi vill överklaga detta. Nedan kan ni läsa våra yttranden vi gjort, kommunens svar vi fått och våra återkopplingarna vi nu har i form av ett överklagande vi vill göra. Det är punkter vi inte fått gehör för eller diffusa/avsaknad av svar. Vi står fast vid att man inte ska bygga industri över den orörda stranden och ut över vattnet när det finns andra alternativ med hänvisning till bl.a. Miljöbalken.

Gransknings yttranden och kommentarer

Privatperson 1 (Jeanette Synnergren) har lämnat följande yttrande:

Samhällsbyggnadsförvaltningen kommenterar synpunkter och besvarar funderingar löpande i yttrandet.

1. Ni försvarar era bullernivåer med att de hålls, om än bullernivåerna redan nästan är i topp.

Samtidigt som Piteå kommun håller på med ett planprogram där man planerar för nya etapper för att utvidga hela industriområdet på Haraholmen med anknötning till väg 505. Jag blir helt omringad av industri. Varför jag vidhåller att Piteå kommun inlöser fastigheten (se föregående samrådssynpunkter).

Kommentar: *Detaljplanens genomförande bedöms inte utgöra skäl för inlösen av fastigheten. Planprogramarbete för Haraholmen är ett separat ärende och hanteras inte i aktuellt detaljplanearbete.*

Återkoppling till kommunens svar [1]:

Redan idag är det mycket aktivitet och buller vid hamnen 3km bort som ekar över vattnet. Kommer bullret och smällarna att vara 150 meter från husknuten så är det ju klart att det kommer att höras betydligt mer varje peak av smällar. För mig som då kommer att bo så nära dessa lossningar så kommer det att vara frågan om jag kan nyttja mitt boende eller om det riskerar att bli oboeligt? Det känns absurt att tycka att det är försvarbart att ha en hamnverksamhet utan åtgärder så nära ett året runt boende. Jag satte upp datum för inlösen, vilket tagits bort i texten ovan av dem. Jag har tidigare även skrivit hälsoaspekten som jag inte fått bra svar på och hänvisar till dem igen.

Olägenhet för människors hälsa är ett grundläggande begrepp i hälsoskyddstillsynen. Med olägenhet avses i 9 kap. 3 § miljöbalken en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka en människas hälsa menligt i fysisk eller psykisk mening.

Jag kommer att bli konstant exponerad dygnet runt för kraftigare buller, damm, lukt, bländning nattetid och allt nattarbete. Detta kommer att göra att jag inte kan få den återhämtning jag behöver för att utföra mina åtaganden och löper stor risk för psykisk ohälsa.

I miljöbalken kap.9 33 § anges specifika krav som ska ställas på en bostad för att hindra uppkomst av olägenhet för människors hälsa. Bostaden ska:

- ge betryggande skydd mot värme, kyla, drag, fukt, buller, radon, luftföroreningar och andra liknande störningar
- ha tillfredsställande luftväxling genom anordning för ventilation
- medge tillräckligt dagsljus

Bostaden uppfyller kriterierna för hälsoskydd idag men omgivningen, utomhusmiljön kommer pga detaljplanen och intentioner i ÖP2030 att göra fastigheten obeboelig. Därmed vidhåller jag att fastigheten Pitholm 91:1 ska lösas in, innan man tar det tilltänkta området i anspråk.

2. Om inte inlösen skett kräver jag fortsättningsvis att i god tid få personlig uppdatering via post och epost i vad som händer i området och att få vara med och ställa utformningskrav på verksamheten så den inte medger betydande olägenheter för omgivningen och mig, steg för steg i processen innan varje beslut tas i varje enskild kommande etapp.

Kommentar: När kommunen tar fram en detaljplan görs det enligt en väl definierad lagstyrd process med syfte att säkra insyn för berörda, få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att förankra förslaget. Inkomna synpunkter har bemötts i samrådsredogörelse och granskningsutlåtande. Inför antagandeskedet kommer de som yttrat sig och inte fått sina synpunkter tillgodosedda få granskningsutlåtandet utskickat. När beslut om antagande av detaljplanen har tagits kommer kommunen skicka ett meddelande om det till bl.a länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten och de som senast under granskningstiden har lämnat skriftliga synpunkter som inte blivit tillgodosedda. Innan området kan tas i anspråk på sätt som anges i detaljplanen kommer det vara föremål för miljöprövning vilket sker i en separat lagstyrd process.

Återkoppling till kommunens svar [2]

Om inte inlösen skett till det datumet så poängterade jag att få vara med och tycka till vidare i processen och utformandet. Att få vara med och ställa utformningskrav så den inte medger betydande oangelägenheter för mig och min omgivning. Jag har flera grannar här på området, vilka också berörs och påverkas av hamnens och planprogrammets beslut. Vi måste få vara med och tycka till och påverka vid utformningen av varje etapp och beslutsteg i etapperna med hänvisning till miljöbalkens ovanstående paragrafer: miljöbalken kap.9 33 § och 3§.

3. Ni har inte svarat helt på min fråga angående buller. Hur tänker ni buller över vattnet, från arbetet 150m från min fastighet?

Kommentar: Genomförd bullerutredning visar att riktvärden för industribuller inte överskrids vid aktuell bostadsfastighet med hänsyn tagen till att området mellan hamnområdet och den aktuella fastigheten utgörs av vatten. Beräkningen är gjord utifrån att det kommer att bedrivas samma verksamhet på det nya hamnområdet som i hamnområdet i övrigt. Dock har inte t ex hänsyn tagits till eventuellt skärmande byggnader, vilket skulle minska bullernivåerna för bostadsfastigheten.

Bullerfrågan kommer att vara en av de frågor som behandlas i den miljöprövning som är nästa steg innan området kan tas i anspråk på sätt som anges i detaljplanen. Vid miljöprövningen kommer bullerfrågan att prövas mer i detalj då utformning och användning av området mer i detalj är känt. Miljötillståndet kommer att förenas med bullervillkor utifrån detta.

Återkoppling till kommunens svar [3]

Hur tänker man att man ska kunna genomföra en detaljplan där det sker buller över vatten? Det finns ingen bullerbarriär eller något som dämpar bullret från hamnen till mig som boende. Istället förstärks ljud som går över vatten. Dessutom verkar man inte ha tänkt på att ett hus måste ha ventilation så naturligtvis blir ju bullernivån inomhus högre och risk för bländning av hamnen och trafik också. När vi är ute på tomten så exponeras vi även där av hamnverksamheten buller, belysning, bländning och dylikt. Att verksamheten utökas så mycket och så nära min tomt påverkar mina möjligheten att kunna vara ute och nyttja min egen tomt. Hänvisar till miljöbalkens ovanstående paragrafer. I miljöbalken kap.9 33 § och 3 § Om fastigheten inte inlöses måste åtgärder vidtas mot buller, ljus, bländning och dylikt. Jag tycker att varken hamnen eller kommunen visat på några bra lösningar. Det måste ju finnas olika effektiva åtgärder att tillgå för att jag också ska kunna bo kvar. De måste ha en dialog med oss boende så vi också känner att vi kan påverka vår situation och de åtgärder vi anser behövs för att kunna bo kvar.

I detaljplaneskedet säger ni även i svaren att det inte går att förutse i förväg vilka miljöstörningar som detaljplanen kan medföra. Jag kräver fortsättningsvis att i god tid få personlig uppdatering via post och e-post i vad som händer i området och att få vara med och ställa utformningskrav på verksamheten så den inte medger betydande olägenheter för omgivningen och mig som närmaste granne steg för steg i processen innan varje beslut tas.

Kommentar: Se kommentar på föregående sida.

4. Fortsättningsvis angående buller så saknas bullervall mot vägen.

Kommentar: Enligt bullerutredningen finns marginal till riktvärden för trafikbuller vid fasad.

Återkoppling till kommunens svar [4]

När, hur och var vid fasaden har de mätt trafikbuller? Vad har de uppmätt för nivå vid den faktiska mätningen? Ingen har varit i kontakt med mig när det gjorts och jag har inte heller sett någon mätutrustning etc. Vad har de använt sig av för mätutrustning och hur har de mätt? De har inte varit in och mätt hos mig heller för att få en uppfattning av buller inomhus. Jag hänvisar till miljöbalkens ovanstående paragrafer. I miljöbalken kap.9 33 § och 3 § En bullervall mot vägen ska byggas omgäende för oss boende längs Haraholmsvägen.

5. Man bygger inte ett förråd för flera miljoner för att inte omsättningarna på varorna ska ligga där flera månader. Så klart att det medför mycket mer buller med lastning och lossning. Jag uppfattar det som att marknaden, omsättningen och behoven kan vara mycket större än vad ni beräknat och då blir ju bullernivån mycket högre.

Den bild ni nu lagt in på vy från min fastighet Pitholm 91:1 medför att industribyggnader kommer att stå mycket nära min fastighet fullt synlig. Det påverkar värdet på fastigheten negativt för mig ur många synvinklar. Dels att industrin är så nära inpå knuten. Det slammer och buller som idag är på ca 3km håll kommer att vara in på knuten av fastigheten Pitholm 91:1. Det är ett rikt fågelliv i viken. Hur kommer fågellivet att påverkas i viken? Sandängesstrandens naturreservat ligger betydligt längre ifrån planområdet men där uppmäter man att det överskrider acceptabla värden. Hur ska det inte vara för djurliv och fågelliv där jag bor, som blir granne med verksamheten. Jag vill att det görs en utredning på det.

Kommentar: En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram för detaljplanen. Avgränsning av MKB:n har skett i samråd med länsstyrelsen. En naturvärdesinventering har utförts av specialist som underlag till detaljplan och MKB enligt avgränsningen. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer påverkan på naturmiljön som liten-måttlig. Motiv och underlag för bedömningen finns i MKB och planbeskrivning.

Återkoppling till kommunens svar [5]

Vi befarar att det kan bli mycket mer buller än vad de beräknat beroende på marknadsläget och självklart påverkas ju fastigheternas värde negativt av en hamnutvidgning så tätt inpå husen med medförande höga peakljud från hamnen och byggnader som skymmer havsutsikten. Har vi rätt till kompensation för det?

Det står i utredningen att de överskrider acceptabla värden vid Sandängesstrandens naturreservat som ligger betydligt längre bort och då är det konstigt att de bedömer det som att person1 fastighet Pitholm 91:1 som ligger 150 m från det tilltänkta planområdet inte ens behöver svaras på. Självklart måste det vara än mer oacceptabla värden för fastighet Pitholm 91:1. Riskerar min fastighet Pitholm 91:1 att bli obeboelig? Med tanke på alla aspekter damm, lukt, buller, belysning, bländning etc. hänvisning till miljöbalkens ovanstående paragrafer. I miljöbalken kap.9 33 § och 3 § Jag vidhåller att fastigheten Pitholm 91:1 ska inlösas till marknadsmässigt värde om man antar detaljplanen i dess nuvarande form.

Privatperson 2 (Birgitta Lundquist, Bernt Lundquist, Jeanette Synnergren, Berndt Essebro Sonja Essebro, Rickard Holm Berit Berggren)

har lämnat följande yttrande:

Motivation till överklagan

Kommentar: *Arbetet/processen med framtagande av en detaljplan kan inte överklagas. Det är kommunens beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som kan överklagas.*

1. Det saknas helt en riskanalys och handlingsplan när det gäller diesel- och oljeläckage som kan rinna ut i recipienten från tilltänkta ytor.

Kommentar: *Genomförd dagvattenutredning visar att det finns möjligheter att tillämpa lösningar för en hållbar och lokal hantering av dagvatten inom planområdet. När området blir aktuellt att anlägga i detalj kommer det detaljprojekteras med avsikt att hantera och säkerställa att dagvattenåtgärder uppförs med erforderlig rening på lämpligt sätt.*

Återkoppling till kommunens svar [1]

Normalt när projekt ska genomföras ska en riskanalys göras och godkännas, men här skriver kommunen att riskanalysen ska göras när det inte finns möjlighet att överklaga. För att det här ska gå rätt till och kommunen verkligen har tänkt när man ska bygga strandnära fastigheter, ska en riskanalys göras och presenteras för de berörda. Alla som bedriver en verksamhet som kan riskera att orsaka olägenhet eller skada på människors hälsa eller miljön är skyldiga att bedriva egenkontroll/riskanalys enligt miljöbalken 1998:808.

2. Inga markprover är tagna som visar att marken är fri från miljöfarliga ämnen som kan lakas ut till recipienten vid schaktning.

Kommentar: *En geoteknisk undersökning är utförd som underlag till detaljplanen. Ingen avvikande lukt eller färg som kan indikera föroreningar noterades vid den geotekniska provtagningen.*

Återkoppling till kommunens svar [2]

I den geotekniska undersökningen (Dnr PB 2018-000545) framgår inte att de tagits några markprover som visar att den är fri från miljöfarliga ämnen. Vi vill ha ett förtydligande på vad man hittat vid undersökningen och vad man tagit prov på och deras värden.

3. Så här står det i Planbeskrivningen "Fyllning utförs med kontrollerade massor av friktionsjord under torr väderlek". Kontrollerade massor säger ingenting, det säger varken vad som ska kontrolleras och vilka gränsvärden som gäller. Och om den nu är kontrollerade massor varför är det så viktig att det görs vid torr väderlek, dessutom kan det ju regna dagen efter.

Kommentar: *Beskrivningen kommer från den marktekniska undersökningsrapport som tagits fram av specialist som underlag till detaljplanen. Begreppen används bland annat i byggbranschens referensverk AMA Anläggning som innehåller materialkrav, utförandekrav och kontroll för utförande. Mer detaljerade beskrivningar och krav på material, utförande och kontroll tas fram i senare skede vid detaljplanens genomförande då området detaljprojekteras.*

Återkoppling till kommunens svar [3]

Eftersom utbyggnaden är strandnära är det mycket viktigt att inte hälsoskadliga ämnen kan lakas ut och sedan går vidare ut i Bottenviken. Kommunen borde ha en plan på dels vilka ämnen som ska mätas, t.ex. koppar, kvicksilver, dioxiner, etc. men även vilka gränsvärden som ska användas och sedan hur detta ska följas upp (se miljöbalken 1998:808) . I kommunens svar har vi inte sett ett enda av detta, ett svar som vi för övrigt tycker är mycket nonchalant.

4. I planbeskrivningen står det att 350 meter strandtomt ska tas i anspråk, detta talar helt emot strandskyddslagen som säger:

"Sveriges stränder är en naturtillgång av mycket stort värde. stränderna längs sjöar och vattendrag, liksom stränderna längs kusterna och skärgårdarna, är mycket betydelsefulla för allmänheten och för det växt- och djurliv som är beroende av vattenmiljöer. strandskyddet tillkom 1950 med syftet att bevara allmänhetens friluftsliv. numera syftar strandskyddet också till att bevara land- och vattenområden för att de är biologiskt värdefulla."

Kommunens motivation till att upphäva strandskyddet enligt punkt 1, 3 och 4 är helt grundlösa.

1. "Marken har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften." Helt fel, marken har inte tagits i anspråk, tror inte boende eller för den delen andra tycker att marken har tagits i anspråk när det i själva verket är ett fint och lättillgängligt strövområde vid vattnet.

3. "Området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området." Helt omotiverat, finns ingen i denna verksamhet gällande upplagsytor som säger att det ska vara vid stranden, gör om gör rätt.

4. "Området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området". Samma som punkt 3, upplagsytorna ska givetvis inte var vid stranden, helt förkastligt.

Kommentar: *Angivna särskilda skäl för upphävande av strandskydd kvarstår.*

Återkoppling till kommunens svar [4]

Här har man helt struntat i att svara på punkterna 1-3 i svar 4, varför vet vi inte. Men om man ska bygga strandnära ska man Motivera varför och man ska även visa varför andra alternativ inte fungerar, här är det inte gjort och vi vill att det ska göras.

Kommentar punkt 1: Med stöd av Miljöbalken 7 kapitlet 18 c § har marken inte tagits i anspråk av kommunen. Det är inte en del av etablerad plats, och dessutom är området tillgängligt för allmänheten via allemansrätten.

Kommentar punkt 2: Anläggningen av ett upplag/ en upplagsplats i sig kräver enligt Miljöbalken inte en vattennära plats. Endast byggandet av hamnar, bryggor etc kräver detta. En upplagsyta kan därför inte anläggas i ett strandskyddad områden.

Kommentar punkt 3: Med stöd av Miljöbalken finns det inget som hindrar att man anlägger upplagsplatsen på en annan plats än vid vattnet, men fortfarande i anslutning till hamnen.

Sammantaget finns ingen laglig rätt att upphäva strandskyddet.

5. När det gäller buller går det ej att använda ekvivalent buller eftersom när saker och ting lossas och lastas blir det höga bullertoppar, dessa bullertoppar registreras ej eftersom man använder ekvivalent ljudnivå. För att det ska blir ordentligt gjort måste man mäta maximal bullernivå vid bullerkällan, därefter måste bullernivån räknas ut vid mätpunkterna, i detta fall stugorna i närheten. Buller är i särklass det största problemet för de boende i närområdet, därför bör en ordentlig bulleranalys göras utifrån kartering av befintliga bullerkällor.

***Kommentar:** Genomförd bullerutredning med bullerberäkningar är utförd av specialist och enligt gällande regler och rekommendationer. Enligt utredningen finns det marginal till Riksdagens beslutade riktvärden för utvärdering av bullerskyddsåtgärder för vägtrafikbuller*

Återkoppling till kommunens svar [5]

Detta svar är jättekonstigt! Användning av ekvivalent mätning vid intermittent buller blir ju helt fel. Låt oss säga ett man har tio stycken mätvärden där ett mätvärde är 100 dB och dom andra är 30 dB, då blir det ekvivalenta bullret 37 dB vilket är lågt men i själv verket kommer boende i området att störas/vakna varje gång det blir en peak på 100 dB.

Konstigt att "specialisten" inte har sagt något till kommunen om detta. För att göra detta korrekt så ska peakvärdet mätas från varje arbetsmoment, därefter ska det högsta värdet användas för att beräkna bullret vid det boende. I miljöbalken finns bestämmelser om undersökningsskyldighet, i detta fall är det kommunen som har undersökningsskyldighet och den är inte gjord enligt gängse praxis.

I proposition 1996/97:53). Enligt samma utredning underskrider även beräknade industribullernivåer Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller vid bostäder.

6. När de gäller snömassor står det "I dagsläget, liksom i framtiden, är det därför viktigt att hantera snömassor på ett sätt som minimerar risken att smältvatten medför onödiga föroreningar av dagvattnet" Men det står ingenstans beskrivet hur massorna ska hanteras och var.

***Kommentar:** I detaljplaneskedet är området inte detaljprojekterat varför placering och hantering av snömassor inte kan preciseras ytterligare. När området blir aktuellt att anlägga i detalj kommer det detaljprojekteras, bland annat med avsikt att hantera och säkerställa att dagvattenåtgärder uppförs med erforderlig rening på lämpligt sätt.*

7. Sandängesstrandens naturreservat bedöms enligt Piteå Kommun ha ett högt rekreativvärde och anses som ett av Piteås viktigaste friluftsområden. Området används flitigt året om av Piteå Kommuns innevånare men också av turister som önskar avskildhet. Planområdet är synligt från Sandängesstrandens naturreservat och en utvidgning av området kommer att påverka landskapsbilden negativt. Utvidgningen får således en stor visuell påverkan på Sandängesstranden. Mer och mer naturområde försvinner från landskapsbilden, vilket negativt påverkar både upplevelsen av området men också uppfattningen av Piteå som förespråkare för orörd och ostörd natur.

***Kommentar:** Enligt planbeskrivning och MKB bedöms genomförande av planförslaget medföra en viss, men begränsad, påverkan på landskapsbilden. Redan befintlig bebyggelse samt omgivande väg och järnväg mildrar konsekvenserna.*

Återkoppling till kommunens svar [7]

Hur tänker Piteå Kommun angående Sandängesstrandens naturreservat när man exponerar området för mer och mer industri och trafik? Ett rekreativområde och friluftsområde bör inte exponeras i den utsträckning ni planerar. Klart att det påverkar landskapsbilden negativt. Tänk om, med hänvisning till miljöbalken.

8. Enligt planen lämnas ett naturområde på 150 m för att minska den visuella påverkan och bullerexponeringen från verksamheten. Hur har man kommit fram till att det räcker med 150 meter? Hur mycket räknar man med att bullret minskar på grund av detta naturområde? Det saknas en sådan redovisning i underlaget. Man skulle också vilja veta hur mycket bullret minskar om man till exempel utökar naturområdet till 500 m. Vad gör det för skillnad för de boende och för området?

***Kommentar:** Bullerberäkningar har utförts och visar att riktvärden för vägtrafikbuller och industribuller inte överskrids vid närliggande bostadsfastighet med föreslagen markanvändning enligt plankartan. Beräkningen är gjord utifrån att det kommer att bedrivas samma verksamhet på det nya hamnområdet som i hamnområdet i övrigt. Dock har inte t ex hänsyn tagits till eventuellt skärmande byggnader, vilket skulle minska bullernivåerna för bostadsfastigheten. Då riktvärden kan hållas för markanvändning enligt plankartan har inte utökat naturområde studerats. Ett exempel med 500 m naturområde motsvarar i stort sett dagens förhållanden för vilket bullernivåer finns beskrivet i planhandlingarna.*

Återkoppling till kommunens svar [8]

Åter igen har man inte räknat med det sammanlagda ljudexponeringen med peakljud från hamnen vars smällar man inte i förväg kan förutspå. Det låter som att någon skjuter. Om man då flyttar verksamheten 350m närmare. Hur ska man då uppleva peakljuden. Med hänvisning till Miljöbalken kap.9 33 § och 3 § så är det skillnad att arbeta i en sådan miljö en begränsad del av dygnet med skyddsutrustning kontra att vara hemma i sin villa och ute på gården utan skyddsutrustning dygnet runt.

9. Piteå skärgård har stor betydelse för existensen av vissa arter och ger med sin unika miljö speciella förutsättningar för djur- och växtliv. Det har inte gjorts någon utförligare redovisning till varför man bortser från förekomsten av fridlysta djur och växter. Man konstaterar att revlumner förekommer, men har inte gjort någon vidare riskbedömning i hur utvidgningen på sikt påverkar beståndet. I planområdet återfinns även åkerbäret, som också är en fridlyst växt. För växtarter innebär fridlysningen oftast att man inte får plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada de fridlysta växterna. Hur motiverar man att detta?

Kommentar: En naturvärdesinventering är utförd av specialist som underlag till detaljplaneförslaget. Åkerbärsväxt har påträffats vid naturinventeringen enligt artsammanställning i rapportens bilaga 1. Åkerbär finns inte med i Naturvårdsverkets lista med fridlysta växtarter. Planförslagets konsekvenser med motiveringar, bl.a. gällande revlumner, är beskrivet i MKB och planbeskrivning. Länsstyrelsen instämmer i sitt samrådsyttrande i bedömningen att dispens från artskyddsförordningen inte krävs för revlumner. Planförslagets påverkan på naturmiljön bedöms som liten-måttlig.

Återkoppling till kommunens svar [9]

Hur motiverar man att det inte krävs någon dispens? I enlighet med artskyddsförordningen är det förbjudet att göra åtgärder som kan påverka eller avsiktligt störa fridlysta arter. Finns ingen dispens begår kommunen ett lagbrott. I ansökan om dispens ska kommunen tydligt motivera varför det inte finns andra lösningar till anläggandet av upplagsplatsen.

10. Det står att i planbeskrivningen att ytorna ska skapas för att Hamnen behöver mer yta för ”mellanlagring”, framför allt på grund av vindkraftsutbyggnaden i Markbygden. Ingenstans kan man läsa om det har gjorts någon analys av flödena och om flödena går att optimera så att befintliga ytor kan användas. Men det mest oroväckande är att man förstör 350 meter strand men något som man vet bara är tillfälligt. Det hörs ju på namnet, "vindkraftsutbyggnad", när utbyggnaden är klar står man där med asfaltyta vid stranden och undrar hur detta kunde hända.

Kommentar: Motiven till exploitörens uttalade behov av utökade verksamhetsytor för hamnändamål hanteras inte i detaljplaneprocessen. Detaljplaneprocessen syftar till att pröva områdets lämplighet för önskad markanvändning.

Återkoppling till kommunens svar [10]

Vi kvarstår vid vår uppfattning att de först och främst ska göra en analys av flödena och optimera dem på befintliga ytor samt att se över ”Grängessidans” stora ytor som förberetts och gapar tomma. Där finns det massor med yta som hamnen istället skulle kunna använda för lagring och mellanlagring. Det går att bygga så att truckarna kan passera dit, när man ändå utvecklar industriområdet där, istället för att bygga ut över orörd strand och vatten.

Sammanfattning

Kommunens utredning har många sidor, men utredningen har helt missat hur buller ska mätas, dessutom saknas riskanalys och handlingsplan för hur föroreningarna inte ska nå Bottenviken via den nya upplagsytan. Vidare borde kommunens utredning börja med att utreda hur befintliga upplagsytor kan optimeras logistiskt utifrån en tidslinje på minst 10 år.

ÖP2030 har till syfte att förtäta industrin på ”Grängessidan” om väg 505. Om man ändå måste bygga om vägen för att utveckla industriområdet på ”Grängestomten” så kan man göra en väg för truckarna i samma veva istället för att bygga ut över orörd strand och vatten.

Vad gäller punkt 4 om strandskyddet har det vid två tillfälle ansökts hos kommunen om att få göra en planläggning och skapa ett par tomter för fritidsbebyggelse längre ut på "Hundudden", men vid båda tillfällena fått avslag med hänvisning till strandskyddet. Den nu planerade upplagsytan ligger vid samma vatten ungefär 150 meter från området man gett avslag mot planläggning pga strandskyddet, men nu är det OK!?

Kommentar: Se löpande kommentarer ovan. Angivna särskilda skäl för upphävande av strandskydd kvarstår.

Återkoppling till kommunens svar [Sammanfattning]

Vi anser att kommunen inte ansträngt sig tillräckligt för att optimera befintliga upplagsytor som redan finns och att strandskyddet inte ska upphävas alls för en detaljplan med betydande miljöpåverkan.

Slutligen

Hela denna ansökan från kommunen är helt onödig eftersom ShoreLink redan håller på att förbereda en yta för samma ändamål.

Kommunen har skrivit att ansökan gäller hamnverksamhet vilket inte stämmer, pga det långa avståndet kommer man aldrig att köra från den nya upplagsytan direkt till eller från båtarna (vilket är definition för hamnverksamhet), så ansökan gäller egentligen bara en lagerplats. När vi pratade med länsstyrelsen (Joakim Lundbäck) så trodde dom att ansökan gäller hamnverksamhet, hade dom vetat att det endast gäller en lagerplats hade dom aldrig godkänt ansökan.

Vi som bestrider denna utvidgning av Haraholmens logistikcentrum är:

Birgitta Lundquist
Bernt Lundquist
Jeanette Synnergren
Berndt Essebro
Sonja Essebro
Rickard Holm
Berit Berggren

Slutligen

Fortsättningsvis vill vi i god tid få personlig uppdatering via post och e-post i vad som händer i området och att få vara med och ställa utformningskrav på verksamheten så den inte medger betydande olägenheter för omgivningen och oss, steg för steg i processen innan varje beslut tas i varje enskild kommande etapp och detaljplan.

Kommentar: När kommunen tar fram en detaljplan görs det enligt en väl definierad lagstyrd process med syfte att säkra insyn för berörda, få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att förankra förslaget. Inför antagandeskedet kommer de som yttrat sig och inte fått sina synpunkter tillgodosedda få granskningsutlåtandet utskickat. När beslut om antagande av detaljplanen har tagits kommer kommunen skicka ett meddelande om det till bl.a. de som senast under granskningstiden har lämnat skriftliga synpunkter som inte blivit tillgodosedda. Innan området kan tas i anspråk på sätt som anges i detaljplanen kommer det vara föremål för miljöprövning vilket sker i en separat lagstyrd process.

Yttrandet leder inte till någon förändring av planhandlingarna.

Kontaktuppgifter

Jeanette Synnergren



Berndt Essebro

Sonja Essebro



Birgitta Lundquist
Bernt Lundquist



Rickard Holm
Berit Berggren



Bestridan skickad till
sam.adminenhet@pitea.se

mmd.umea@dom.se



Kommunens yttrande/kommentarer för respektive återkoppling enligt överklagandeskrift

Som svar till den återkoppling som klaganden lämnat på kommunens kommentarer i granskningsutlåtandet (enligt aktbilaga 2) har kommunen yttrat sig/kommenterat respektive återkoppling i detta dokument. Kommunens yttrande/kommentarer redovisas löpande i handlingen, skrivna inom infogade textutor.

ÖVERKLAGAN AV KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

Detaljplan för del av Pitholm 47:13 och 91:2, utvidgning av Haraholmens logistikcentrum, Piteåkommun, Norrbottens län

2020-12-14 antog kommunfullmäktige Detaljplan för utvidgning av Haraholmens logistikcentrum – del av Pitholm 47:13 och Pitholm 91:2.

Vi vill överklaga detta. Nedan kan ni läsa våra yttranden vi gjort, kommunens svar vi fått och våra återkopplingarna vi nu har i form av ett överklagande vi vill göra. Det är punkter vi inte fått gehör för eller diffusa/avsaknad av svar. Vi står fast vid att man inte ska bygga industri över den orörda stranden och ut över vattnet när det finns andra alternativ med hänvisning till bl.a. Miljöbalken.

Granskningsyttranden och kommentarer

Privatperson 1 (Jeanette Synnergren) har lämnat följande yttrande:

Samhällsbyggnadsförvaltningen kommenterar synpunkter och besvarar funderingar löpande i yttrandet.

1. Ni försvarar era bullernivåer med att de hålls, om än bullernivåerna redan nästan är i topp.

Samtidigt som Piteå kommun håller på med ett planprogram där man planerar för nya etapper för att utvidga hela industriområdet på Haraholmen med anknytning till väg 505. Jag blir helt omringad av industri. Varför jag vidhåller att Piteå kommun inlöser fastigheten (se föregående samrådssynpunkter).

Kommentar: *Detaljplanens genomförande bedöms inte utgöra skäl för inlösen av fastigheten. Planprogramarbete för Haraholmen är ett separat ärende och hanteras inte i aktuellt detaljplanearbete.*

Återkoppling till kommunens svar [1]:

Redan idag är det mycket aktivitet och buller vid hamnen 3km bort som ekar över vattnet. Kommer bullret och smällarna att vara 150 meter från husknuten så är det ju klart att det kommer att höras betydligt mer varje peak av smällar. För mig som då kommer att bo så nära dessa lossningar så kommer det att vara frågan om jag kan nyttja mitt boende eller om det riskerar att bli obeboeligt? Det känns absurt att tycka att det är försvarbart att ha en hamnverksamhet utan åtgärder så nära ett året runt boende. Jag satte upp datum för inlösen, vilket tagits bort i texten ovan av dem. Jag har tidigare även skrivit hälsoaspekten som jag inte fått bra svar på och hänvisar till dem igen.



Olägenhet för människors hälsa är ett grundläggande begrepp i hälsoskyddstillsynen. Med olägenhet avses i 9 kap. 3 § miljöbalken en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka en människas hälsa menligt i fysisk eller psykisk mening.

Jag kommer att bli konstant exponerad dygnet runt för kraftigare buller, damm, lukt, bländning nattetid och allt nattarbete. Detta kommer att göra att jag inte kan få den återhämtning jag behöver för att utföra mina åtaganden och löper stor risk för psykisk ohälsa.

I miljöbalken kap.9 33 § anges specifika krav som ska ställas på en bostad för att hindra uppkomst av olägenhet för människors hälsa. Bostaden ska:

- ge betryggande skydd mot värme, kyla, drag, fukt, buller, radon, luftföroreningar och andra liknande störningar
- ha tillfredsställande luftväxling genom anordning för ventilation
- medge tillräckligt dagsljus

Bostaden uppfyller kriterierna för hälsoskydd idag men omgivningen, utomhusmiljön kommer pga detaljplanen och intentioner i ÖP2030 att göra fastigheten obebodlig. Därmed vidhåller jag att fastigheten Pitholm 91:1 ska lösas in, innan man tar det tilltänkta området i anspråk.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Gällande bullerpåverkan framgår i antagna planhandlingar att:

Kommunens bedömning är att platsen och marken är lämplig för de ändamål som anges i planen. Enligt miljökonsekvensbeskrivningen bedöms ett genomförande av detaljplanen medföra små konsekvenser med undantag för aspekterna trafiksäkerhet och naturmiljö som bedöms medföra små till mätliga konsekvenser.

Enligt genomförd bullerutredning med bullerberäkningar klaras riktvärden för buller för beräknade nivåer vid närmaste bostadsfastighetens fasad. Både avseende industribuller och trafikbuller. För att bedriva hamnverksamhet krävs tillstånd. Hamnverksamhet inom aktuellt planområde kräver nytt miljötillstånd. Det kan även hanteras genom en omprövning av befintligt miljötillstånd för hela hamnens verksamhet. Vid prövning av nytt miljötillstånd anges villkor för den specifika verksamheten, bland annat vad gäller tillåtna bullernivåer.

I detaljplanen har kvartersmark för verksamhet placerats minst 150 meter från närmaste bostadsfastighet. Ett område mellan bostadsfastigheten och verksamhetsområdet har säkerställts som NATUR och utgör därmed något av en buffertzona mot planerad hamnverksamhet enligt planförslaget.

Kommunen har tidigare i samrådsredogörelsen bemött yttrande gällande oro över påverkan från buller och damning med följande:

Eftersom verksamheter med betydande miljöpåverkan är tillståndspliktiga bedöms betydande negativ omgivningspåverkan av exempelvis buller och damning begränsas i miljötillståndet. Olägenheter till följd av lukt eller damning bedöms därför inte uppkomma.



Kommunen har tidigare i samrådsredogörelsen bemött yttrande gällande oro över påverkan från ljus och bländning med följande (information och kommunens bedömning återfinns även i planbeskrivningen på sid 25 och 31):

Belysningen inom hamnområdet är försedd med fjärrstyrning, vilket även belysningen inom detta område kommer att få när detaljplanen genomförs. Fjärrstyrning medger från- eller tillslag av enskild högmast utifrån det behov som finns för stunden. Finns det inget behov är masten avslagen, med följden att energiförbrukning minskar och störande belysning minimeras. Utöver fjärrstyrning görs alltid en ljusberäkning av armaturer och högmast innan dessa monteras, med syfte att minimera "ljusföroreningar" och erhålla eftersträvd belysningsstyrka. Störningar i form av ljus för bostadsfastigheten bedöms därför kunna undvikas.

2. Om inte inlösen skett kräver jag fortsättningsvis att i god tid få personlig uppdatering via post och epost i vad som händer i området och att få vara med och ställa utformningskrav på verksamheten så den inte medger betydande olägenheter för omgivningen och mig, steg för steg i processen innan varje beslut tas i varje enskild kommande etapp.

Kommentar: När kommunen tar fram en detaljplan görs det enligt en väl definierad lagstyrd process med syfte att säkra insyn för berörda, få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att förankra förslaget. Inkomna synpunkter har bemötts i samrådsredogörelse och granskningsutlåtande. Inför antagandeskedet kommer de som yttrat sig och inte fått sina synpunkter tillgodosedda få granskningsutlåtandet utskickat. När beslut om antagande av detaljplanen har tagits kommer kommunen skicka ett meddelande om det till bl.a länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten och de som senast under granskningstiden har lämnat skriftliga synpunkter som inte blivit tillgodosedda. Innan området kan tas i anspråk på sätt som anges i detaljplanen kommer det vara föremål för miljöprövning vilket sker i en separat lagstyrd process.

Återkoppling till kommunens svar [2]

Om inte inlösen skett till det datumet så poängterade jag att få vara med och tycka till vidare i processen och utformandet. Att få vara med och ställa utformningskrav så den inte medger betydande oangelägenheter för mig och min omgivning. Jag har flera grannar här på området, vilka också berörs och påverkas av hamnens och planprogrammets beslut. Vi måste få vara med och tycka till och påverka vid utformningen av varje etapp och beslutssteg i etapperna med hänvisning till miljöbalkens ovanstående paragrafer: miljöbalken kap.9 33 § och 3§.



Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Antagandebeslutet avser detaljpanelläggning av området. I detaljplaneprocessen har myndigheter, sakägare och andra som berörs av planen getts möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget.

Gällande fortsatt tillståndsprövning vid detaljplanens genomförande framgår följande i planbeskrivningen på sidan 30:

För utfyllnad av vattenområdet krävs tillstånd för vattenverksamhet enligt miljöbalken. Ansökan om tillstånd hanteras av mark- och miljödomstolen efter samråd med sakägare och länsstyrelsen.

För att bedriva hamnverksamhet krävs tillstånd. Hamnverksamhet inom aktuellt planområde kräver nytt miljötillstånd. Det kan även hanteras genom en omprövning av befintligt miljötillstånd för hela hamnens verksamhet. För mer information om nödvändiga tillstånd kontakta länsstyrelsen eller kommunen.

Dessa kompletterade tillstånd och utredningar utförs inför genomförandet och är därmed inte aktuellt i planskedet. Exploatören ansvarar för samtliga kompletterande tekniska utredningar och tillstånd som kan tillkomma.

3. Ni har inte svarat helt på min fråga angående buller. Hur tänker ni buller över vattnet, från arbetet 150m från min fastighet?

***Kommentar:** Genomförd bullerutredning visar att riktvärden för industribuller inte överskrids vid aktuell bostadsfastighet med hänsyn tagen till att området mellan hamnområdet och den aktuella fastigheten utgörs av vatten. Beräkningen är gjord utifrån att det kommer att bedrivas samma verksamhet på det nya hamnområdet som i hamnområdet i övrigt. Dock har inte t ex hänsyn tagits till eventuellt skärmande byggnader, vilket skulle minska bullernivåerna för bostadsfastigheten.*

Bullerfrågan kommer att vara en av de frågor som behandlas i den miljöprövning som är nästa steg innan området kan tas i anspråk på sätt som anges i detaljplanen. Vid miljöprövningen kommer bullerfrågan att prövas mer i detalj då utformning och användning av området mer i detalj är känt. Miljötillståndet kommer att förenas med bullervillkor utifrån detta.

Återkoppling till kommunens svar [3]

Hur tänker man att man ska kunna genomföra en detaljplan där det sker buller över vatten? Det finns ingen bullerbarriär eller något som dämpar bullret från hamnen till mig som boende. Istället förstärks ljud som går över vatten. Dessutom verkar man inte ha tänkt på att ett hus måste ha ventilation så naturligtvis blir ju bullernivån inomhus högre och risk för bländning av hamnen och trafik också. När vi är ute på tomten så exponeras vi även där av hamnverksamheten buller, belysning, bländning och dylikt. Att verksamheten utökas så mycket och så nära min tomt påverkar mina möjligheten att kunna vara ute och nyttja min egen tomt. Hänvisar till miljöbalkens ovanstående paragrafer. I miljöbalken kap.9 33 § och 3 § Om fastigheten inte inlöses måste åtgärder vidtas mot buller, ljus, bländning och dylikt. Jag tycker att varken hamnen eller kommunen visat på några bra lösningar. Det måste ju finnas olika effektiva åtgärder att tillgå för att jag också ska kunna bo kvar. De måste ha en dialog med oss boende så vi också känner att vi kan påverka vår situation och de åtgärder vi anser behövs för att kunna bo kvar.



Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Angående buller över vatten hänvisar kommunen till kommentar/bemötande ovan i granskningsutlåtandet.

Gällande bullerpåverkan framgår i antagna planhandlingar att:

Kommunens bedömning är att platsen och marken är lämplig för de ändamål som anges i planen. Enligt miljökonsekvensbeskrivningen bedöms ett genomförande av detaljplanen medföra små konsekvenser med undantag för aspekterna trafiksäkerhet och naturmiljö som bedöms medföra små till måttliga konsekvenser.

Enligt genomförd bullerutredning med bullerberäkningar klaras riktvärden för buller för beräknade nivåer vid närmaste bostadsfastighetens fasad. Både avseende industribuller och trafikbuller. För att bedriva hamnverksamhet krävs tillstånd. Hamnverksamhet inom aktuellt planområde kräver nytt miljötillstånd. Det kan även hanteras genom en omprövning av befintligt miljötillstånd för hela hamnens verksamhet. Vid prövning av nytt miljötillstånd anges villkor för den specifika verksamheten, bland annat vad gäller tillåtna bullernivåer.

I detaljplanen har kvartersmark för verksamhet placerats minst 150 meter från närmaste bostadsfastighet. Ett område mellan bostadsfastigheten och verksamhetsområdet har säkerställts som NATUR och utgör därmed något av en buffertzon mot planerad hamnverksamhet enligt planförslaget.

Kommunen har tidigare i samrådsredogörelsen bemött yttrande gällande oro över påverkan från buller och damning med följande:

Eftersom verksamheter med betydande miljöpåverkan är tillståndspliktiga bedöms betydande negativ omgivningspåverkan av exempelvis buller och damning begränsas i miljötillståndet. Olägenheter till följd av lukt eller damning bedöms därför inte uppkomma.

Kommunen har tidigare i samrådsredogörelsen bemött yttrande gällande oro över påverkan från ljus och bländning med följande (information och kommunens bedömning återfinns även i planbeskrivningen på sid 25 och 31):

Belysningen inom hamnområdet är försedd med fjärrstyrning, vilket även belysningen inom detta område kommer att få när detaljplanen genomförs. Fjärrstyrning medger från- eller tillslag av enskild högmast utifrån det behov som finns för stunden. Finns det inget behov är masten avslagen, med följden att energiförbrukning minskar och störande belysning minimeras. Utöver fjärrstyrning görs alltid en ljusberäkning av armaturer och högmast innan dessa monteras, med syfte att minimera "ljusföroreningar" och erhålla eftersträvad belysningsstyrka. Störningar i form av ljus för bostadsfastigheten bedöms därför kunna undvikas.

I detaljplaneskedet säger ni även i svaren att det inte går att förutse i förväg vilka miljöstörningar som detaljplanen kan medföra. Jag kräver fortsättningsvis att i god tid få personlig uppdatering via post och e-post i vad som händer i området och att få vara med och ställa utformningskrav på verksamheten så den inte medger betydande olägenheter för omgivningen och mig som närmaste granne steg för steg i processen innan varje beslut tas.

Kommentar: Se kommentar på föregående sida.



4. Fortsättningsvis angående buller så saknas bullervall mot vägen.

Kommentar: Enligt bullerutredningen finns marginal till riktvärden för trafikbuller vid fasad.

Återkoppling till kommunens svar [4]

När, hur och var vid fasaden har de mätt trafikbuller? Vad har de uppmätt för nivå vid den faktiska mätningen? Ingen har varit i kontakt med mig när det gjorts och jag har inte heller sett någon mätutrustning etc. Vad har de använt sig av för mätutrustning och hur har de mätt? De har inte varit in och mätt hos mig heller för att få en uppfattning av buller inomhus. Jag hänvisar till miljöbalkens ovanstående paragrafer. I miljöbalken kap.9 33 § och 3 § En bullervall mot vägen ska byggas omgående för oss boende längs Haraholmsvägen.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Någon bullermätning är inte utförd. Kommunen har bedömt bullerpåverkan genom jämförelse av beräknade bullernivåer för planerad markanvändning och prognostiserade trafikmängder mot gällande riktvärden. Enligt bullerutredningen finns marginal till riktvärden för trafikbuller vid fasad.

5. Man bygger inte ett förråd för flera miljoner för att inte omsättningarna på varorna ska ligga där flera månader. Så klart att det medför mycket mer buller med lastning och lossning. Jag uppfattar det som att marknaden, omsättningen och behoven kan vara mycket större än vad ni beräknat och då blir ju bullernivån mycket högre.

Den bild ni nu lagt in på vy från min fastighet Pitholm 91:1 medför att industribyggnader kommer att stå mycket nära min fastighet fullt synlig. Det påverkar värdet på fastigheten negativt för mig ur många synvinklar. Dels att industrin är så nära inpå knuten. Det slammer och buller som idag är på ca 3km håll kommer att vara in på knuten av fastigheten Pitholm 91:1. Det är ett rikt fågelliv i viken. Hur kommer fågellivet att påverkas i viken? Sandängesstrandens naturreservat ligger betydligt längre ifrån planområdet men där uppmäter man att det överskrider acceptabla värden. Hur ska det inte vara för djurliv och fågelliv där jag bor, som blir granne med verksamheten. Jag vill att det görs en utredning på det.

Kommentar: En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram för detaljplanen. Avgränsning av MKB:n har skett i samråd med länsstyrelsen. En naturvärdesinventering har utförts av specialist som underlag till detaljplan och MKB enligt avgränsningen. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer påverkan på naturmiljön som liten-måttlig. Motiv och underlag för bedömningen finns i MKB och planbeskrivning.

Återkoppling till kommunens svar [5]

Vi befarar att det kan bli mycket mer buller än vad de beräknat beroende på marknadsläget och självklart påverkas ju fastigheternas värde negativt av en hamnutvidgning så tätt inpå husen med medförande höga peakljud från hamnen och byggnader som skymmer havsutsikten. Har vi rätt till kompensation för det?

Det står i utredningen att de överskrider acceptabla värden vid Sandängesstrandens naturreservat som ligger betydligt längre bort och då är det konstigt att de bedömer det som att person1 fastighet Pitholm 91:1 som ligger 150 m från det tilltänkta planområdet inte ens behöver svaras på. Självklart



måste det vara än mer oacceptabla värden för fastighet Pitholm 91:1. Riskerar min fastighet Pitholm 91:1 att bli obebodlig? Med tanke på alla aspekter damm, lukt, buller, belysning, bländning etc. hänvisning till miljöbalkens ovanstående paragrafer. I miljöbalken kap.9 33 § och 3 § Jag vidhåller att fastigheten Pitholm 91:1 ska inlösas till marknadsmässigt värde om man antar detaljplanen i dess nuvarande form.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Bild och illustration i fotomontage i planbeskrivningen på sid 17 och i miljökonsekvensbeskrivningen på sid 34 visar att eventuella byggnader i planområdet inte kommer påverka/skymma havsutsikten från närliggande bostadsfastighet. Bild och illustration i planhandlingarna visar att byggnader på aktuellt planområde kan komma att skymma befintlig hamnverksamhet.

Se tidigare skrivning/yttrande angående bedömd påverkan från buller, damm, belysning och bländning. Kommunens kvarhåller sin bedömning att detaljplanens genomförande inte utgör skäl för inlösen av bostadsfastigheten.

Privatperson 2 (Birgitta Lundquist, Bernt Lundquist, Jeanette Synnergren, Berndt Essebro Sonja Essebro, Rickard Holm Berit Berggren)

har lämnat följande yttrande:

Motivation till överklagan

Kommentar: *Arbetet/processen med framtagande av en detaljplan kan inte överklagas. Det är kommunens beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som kan överklagas.*

1. Det saknas helt en riskanalys och handlingsplan när det gäller diesel- och oljeläckage som kan rinna ut i recipienten från tilltänkta ytor.

Kommentar: *Genomförd dagvattenutredning visar att det finns möjligheter att tillämpa lösningar för en hållbar och lokal hantering av dagvatten inom planområdet. När området blir aktuellt att anlägga i detalj kommer det detaljprojekteras med avsikt att hantera och säkerställa att dagvattenåtgärder uppförs med erforderlig rening på lämpligt sätt.*

Återkoppling till kommunens svar [1]

Normalt när projekt ska genomföras ska en riskanalys göras och godkännas, men här skriver kommunen att riskanalysen ska göras när det inte finns möjlighet att överklaga. För att det här ska gå rätt till och kommunen verkligen har tänkt när man ska bygga strandnära fastigheter, ska en riskanalys göras och presenteras för de berörda. Alla som bedriver en verksamhet som kan riskera att orsaka olägenhet eller skada på människors hälsa eller miljön är skyldiga att bedriva egenkontroll/riskanalys enligt miljöbalken 1998:808.



Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Enligt tidigare kommentar/svar i granskningsutlåtandet visar dagvattenutredningen att det finns goda möjligheter att tillämpa lösningar för en hållbar och lokal hantering av dagvatten inom planområdet.

I planbeskrivningen på sid 26-27 och i dagvattenutredningen redovisas ett förslag på dagvattenhantering inom planområdet. I föreslagen dagvattenlösning rekommenderas dagvatten via dagvattenbrunnar och ledningar avledas till en kombination av reningsanläggningar som består av oljeavskiljare, brunnsfilter samt underjordiska sedimentationsmagasin.

2. Inga markprover är tagna som visar att marken är fri från miljöfarliga ämnen som kan lakas ut till recipienten vid schaktning.

Kommentar: En geoteknisk undersökning är utförd som underlag till detaljplanen. Ingen avvikande lukt eller färg som kan indikera föroreningar noterades vid den geotekniska provtagningen.

Återkoppling till kommunens svar [2]

I den geotekniska undersökningen (Dnr PB 2018-000545) framgår inte att de tagits några markprover som visar att den är fri från miljöfarliga ämnen. Vi vill ha ett förtydligande på vad man hittat vid undersökningen och vad man tagit prov på och deras värden.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Klaganden har fått ta del av rapporter från genomförd markteknisk undersökning. Markteknisk undersökningsrapport (MUR), Sigma Civil 2018-08-20, har funnits tillgänglig under detaljplanens samråds- och granskningsskede. Undersökningen är utförd enligt gällande standarder. I MUR beskrivs att det vid genomförd fältundersökning/ provgroppsgrävning inte noterats avvikande lukt eller färg.

3. Så här står det i Planbeskrivningen "Fyllning utförs med kontrollerade massor av friktionsjord under torr väderlek". Kontrollerade massor säger ingenting, det säger varken vad som ska kontrolleras och vilka gränsvärden som gäller. Och om den nu är kontrollerade massor varför är det så viktig att det görs vid torr väderlek, dessutom kan det ju regna dagen efter.

Kommentar: Beskrivningen kommer från den marktekniska undersökningsrapport som tagits fram av specialist som underlag till detaljplanen. Begreppen används bland annat i byggbranschens referensverk AMA Anläggning som innehåller materialkrav, utförandekrav och kontroll för utförande. Mer detaljerade beskrivningar och krav på material, utförande och kontroll tas fram i senare skede vid detaljplanens genomförande då området detaljprojekteras.



Återkoppling till kommunens svar [3]

Eftersom utbyggnaden är strandnära är det mycket viktigt att inte hälsoskadliga ämnen kan lakas ut och sedan går vidare ut i Bottenviken. Kommunen borde ha en plan på dels vilka ämnen som ska mätas, t.ex. koppar, kvicksilver, dioxiner, etc. men även vilka gränsvärden som ska användas och sedan hur detta ska följas upp (se miljöbalken 1998:808) . I kommunens svar har vi inte sett ett enda av detta, ett svar som vi för övrigt tycker är mycket nonchalant.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Klaganden har fått ta del av rapport från genomförd dagvattenutredning. Dagvattenutredning till detaljplan för del av Pitholm 47:13 och 91:2 – Utvidgning av Haraholmens logistikcentrum, Ramböll 2020-02-07, har funnits tillgänglig under detaljplanens samråds- och granskningsskede. I dagvattenutredningen redovisas bland annat vilken påverkan detaljplanens genomförande har på recipienten Bondöfjärden. Detta genom redovisade resultat från föroreningsberäkningar för befintliga och framtida markanvändning för planområdet.

Enligt dagvattenutredningen klaras samtliga riktvärden för utsläpp av dagvatten efter rening i föreslagna dagvattenanläggningar.

4. I planbeskrivningen står det att 350 meter strandtomt ska tas i anspråk, detta talar helt emot strandskyddslagen som säger:

"Sveriges stränder är en naturtillgång av mycket stort värde. stränderna längs sjöar och vattendrag, liksom stränderna längs kusterna och skärgårdarna, är mycket betydelsefulla för allmänheten och för det växt- och djurliv som är beroende av vattenmiljöer. strandskyddet tillkom 1950 med syftet att bevara allmänhetens friluftsliv. numera syftar strandskyddet också till att bevara land- och vattenområden för att de är biologiskt värdefulla."

Kommunens motivation till att upphäva strandskyddet enligt punkt 1, 3 och 4 är helt grundlösa.

1. *"Marken har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften."* Helt fel, marken har inte tagits i anspråk, tror inte boende eller för den delen andra tycker att marken har tagits i anspråk när det i själva verket är ett fint och lättillgängligt strövområde vid vattnet.

3. *"Området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området."* Helt omotiverat, finns ingen i denna verksamhet gällande upplagsytorna som säger att det ska vara vid stranden, gör om gör rätt.

4. *"Området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området"*. Samma som punkt 3, upplagsytorna ska givetvis inte var vid stranden, helt förkastligt.

Kommentar: Angivna särskilda skäl för upphävande av strandskydd kvarstår.



Återkoppling till kommunens svar [4]

Här har man helt struntat i att svara på punkterna 1-3 i svar 4, varför vet vi inte. Men om man ska bygga strandnära ska man Motivera varför och man ska även visa varför andra alternativ inte fungerar, här är det inte gjort och vi vill att det ska göras.

Kommentar punkt 1: Med stöd av Miljöbalken 7 kapitlet 18 c § har marken inte tagits i anspråk av kommunen. Det är inte en del av etablerad plats, och dessutom är området tillgängligt för allmänheten via allemansrätten.

Kommentar punkt 2: Anläggningen av ett upplag/ en upplagsplats i sig kräver enligt Miljöbalken inte en vattennära plats. Endast byggandet av hamnar, bryggor etc kräver detta. En upplagsyta kan därför inte anläggas i ett strandskyddad områden.

Kommentar punkt 3: Med stöd av Miljöbalken finns det inget som hindrar att man anlägger upplagsplatsen på en annan plats än vid vattnet, men fortfarande i anslutning till hamnen.

Sammantaget finns ingen laglig rätt att upphäva strandskyddet.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Kommunen hänvisar till planbeskrivningen som på sid 28 anger följande motivering för upphävande av strandskyddet:

Strandskyddet upphävs för bestämmelserna **VI** inom planområdet med hänvisning till punkt 1, 3 och 4. Marken är till viss del redan ianspråktagen av befintlig hamnverksamhet genom den nya alternativa infartsvägen. Övrigt markområde är inte ianspråktaget.

Planområdet är beläget i omedelbar närhet till Haraholmens industriområde/Piteå Port & Hub. Det utgör det sista återstående området med närhet till kaj på samma sida om väg 505, Haraholmsvägen, som hamnen. Området är utpekade som Verksamhetsområde, planerat, i översiktsplanen.

Detaljplanen omfattar ett område som successivt har avgränsats och anpassats efter rådande förutsättningar. Att etablera hamnverksamhet inom detta område och nyttja befintlig väg, järnväg och övrig befintlig infrastruktur utgör en betydande fördel för föreslaget planområde.

Att förlägga hamnverksamhet så att väg 505 måste passeras av truckar eller lastbärare innebär en betydande nackdel för verksamheten liksom för säkerheten. Ett sådant lokaliseringalternativ medför svårighet att nyttja befintlig infrastruktur som exempelvis kajer. Sammantaget bedöms en utvidgning av hamnområdet åt något annat håll inte lämpligt.



5. När det gäller buller går det ej att använda ekvivalent buller eftersom när saker och ting lossas och lastas blir det höga bullertoppar, dessa bullertoppar registreras ej eftersom man använder ekvivalent ljudnivå. För att det ska bli ordentligt gjort måste man mäta maximal bullernivå vid bullerkällan, därefter måste bullernivån räknas ut vid mätpunkterna, i detta fall stugorna i närheten. Buller är i särklass det största problemet för de boende i närområdet, därför bör en ordentlig bulleranalys göras utifrån kartering av befintliga bullerkällor.

Kommentar: Genomförd bullerutredning med bullerberäkningar är utförd av specialist och enligt gällande regler och rekommendationer. Enligt utredningen finns det marginal till Riksdagens beslutade riktvärden för utvärdering av bullerskyddsåtgärder för vägtrafikbuller I proposition 1996/97:53). Enligt samma utredning underskrider även beräknade industribullernivåer Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller vid bostäder.

Återkoppling till kommunens svar [5]

Detta svar är jättekonstigt! Användning av ekvivalent mätning vid intermittent buller blir ju helt fel. Låt oss säga ett man har tio stycken mätvärden där ett mätvärde är 100 dB och dom andra är 30 dB, då blir det ekvivalenta bullret 37 dB vilket är lågt men i själv verket kommer boende i området att störas/vakna varje gång det blir en peak på 100 dB.

Konstigt att "specialisten" inte har sagt något till kommunen om detta. För att göra detta korrekt så ska peakvärdet mätas från varje arbetsmoment, därefter ska det högsta värdet användas för att beräkna bullret vid det boende. I miljöbalken finns bestämmelser om undersökningsskyldighet, i detta fall är det kommunen som har undersökningsskyldighet och den är inte gjord enligt gängse praxis.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Kommunen hänvisar till tidigare kommentar. Genomförd bullerutredning med bullerberäkningar är utförd av specialist enligt gällande regler och rekommendationer.

6. När de gäller snömassor står det "I dagsläget, liksom i framtiden, är det därför viktigt att hantera snömassor på ett sätt som minimerar risken att smältvatten medför onödiga föroreningar av dagvattnet" Men det står ingenstans beskrivet hur massorna ska hanteras och var.

Kommentar: I detaljplaneskedet är området inte detaljprojekterat varför placering och hantering av snömassor inte kan preciseras ytterligare. När området blir aktuellt att anlägga i detalj kommer det detaljprojekteras, bland annat med avsikt att hantera och säkerställa att dagvattenåtgärder uppförs med erforderlig rening på lämpligt sätt.



7. Sandängesstrandens naturreservat bedöms enligt Piteå Kommun ha ett högt rekreativvärde och anses som ett av Piteås viktigaste friluftsområden. Området används flitigt året om av Piteå Kommuns innevånare men också av turister som önskar avskildhet. Planområdet är synligt från Sandängesstrandens naturreservat och en utvidgning av området kommer att påverka landskapsbilden negativt. Utvidgningen får således en stor visuell påverkan på Sandängesstranden. Mer och mer naturområde försvinner från landskapsbilden, vilket negativt påverkar både upplevelsen av området men också uppfattningen av Piteå som förespråkare för orörd och ostörd natur.

Kommentar: Enligt planbeskrivning och MKB bedöms genomförande av planförslaget medföra en viss, men begränsad, påverkan på landskapsbilden. Redan befintlig bebyggelse samt omgivande väg och järnväg mildrar konsekvenserna.

Återkoppling till kommunens svar [7]

Hur tänker Piteå Kommun angående Sandängesstrandens naturreservat när man exponerar området för mer och mer industri och trafik? Ett rekreativområde och friluftsområde bör inte exponeras i den utsträckning ni planerar. Klart att det påverkar landskapsbilden negativt. Tänk om, med hänvisning till miljöbalken.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Kommunen hänvisar till tidigare kommentar. Enligt planbeskrivning och MKB bedöms genomförande av planförslaget medföra en viss, men begränsad, påverkan på landskapsbilden.

Gällande påståendet att man exponerar området för mer trafik hänvisas till skrivning i planbeskrivningen på sid 19:

Piteå hamns intention med planen är att mellanlagra de produkter som redan idag hanteras av verksamheten. Detta innebär inte att mängden transporter till området ökar, utan påverkar endast hur hanteringen av produkterna/godset sker inom området.

8. Enligt planen lämnas ett naturområde på 150 m för att minska den visuella påverkan och bullerexponeringen från verksamheten. Hur har man kommit fram till att det räcker med 150 meter? Hur mycket räknar man med att bullret minskar på grund av detta naturområde? Det saknas en sådan redovisning i underlaget. Man skulle också vilja veta hur mycket bullret minskar om man till exempel utökar naturområdet till 500 m. Vad gör det för skillnad för de boende och för området?

Kommentar: Bullerberäkningar har utförts och visar att riktvärden för vägtrafikbuller och industribuller inte överskrids vid närliggande bostadsfastighet med föreslagen markanvändning enligt plankartan. Beräkningen är gjord utifrån att det kommer att bedrivs samma verksamhet på det nya hamnområdet som i hamnområdet i övrigt. Dock har inte t ex hänsyn tagits till eventuellt skärmande byggnader, vilket skulle minska bullernivåerna för bostadsfastigheten. Då riktvärden kan hållas för markanvändning enligt plankartan har inte utökat naturområde studerats. Ett exempel med 500 m naturområde motsvarar i stort sett dagens förhållanden för vilket bullernivåer finns beskrivet i planhandlingarna.



Återkoppling till kommunens svar [8]

Åter igen har man inte räknat med det sammanlagda ljudexponeringen med peakljud från hamnen vars smällar man inte i förväg kan förutspå. Det låter som att någon skjuter. Om man då flyttar verksamheten 350m närmare. Hur ska man då uppleva peakljuden. Med hänvisning till Miljöbalken kap.9 33 § och 3 § så är det skillnad att arbeta i en sådan miljö en begränsad del av dygnet med skyddsutrustning kontra att vara hemma i sin villa och ute på gården utan skyddsutrustning dygnet runt.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Gällande bullerpåverkan framgår i antagna planhandlingar att:

Kommunens bedömning är att platsen och marken är lämplig för de ändamål som anges i planen. Enligt miljökonsekvensbeskrivningen bedöms ett genomförande av detaljplanen medföra små konsekvenser med undantag för aspekterna trafiksäkerhet och naturmiljö som bedöms medföra små till måttliga konsekvenser.

Enligt genomförd bullerutredning med bullerberäkningar klaras riktvärden för buller för beräknade nivåer vid närmaste bostadsfastighetens fasad. Både avseende industribuller och trafikbuller. För att bedriva hamnverksamhet krävs tillstånd. Hamnverksamhet inom aktuellt planområde kräver nytt miljötillstånd. Det kan även hanteras genom en omprövning av befintligt miljötillstånd för hela hamnens verksamhet. Vid prövning av nytt miljötillstånd anges villkor för den specifika verksamheten, bland annat vad gäller tillåtna bullernivåer.

I detaljplanen har kvartersmark för verksamhet placerats minst 150 meter från närmaste bostadsfastighet. Ett område mellan bostadsfastigheten och verksamhetsområdet har säkerställts som NATUR och utgör därmed något av en buffertzon mot planerad hamnverksamhet enligt planförslaget.

Kommunen har tidigare i samrådsredogörelsen bemött yttrande gällande oro över påverkan från buller med följande:

Eftersom verksamheter med betydande miljöpåverkan är tillståndspliktiga bedöms betydande negativ omgivningspåverkan av exempelvis buller och damning begränsas i miljötillståndet.



9. Piteå skärgård har stor betydelse för existensen av vissa arter och ger med sin unika miljö speciella förutsättningar för djur- och växtliv. Det har inte gjorts någon utförligare redovisning till varför man bortser från förekomsten av fridlysta djur och växter. Man konstaterar att revlumner förekommer, men har inte gjort någon vidare riskbedömning i hur utvidgningen på sikt påverkar beståndet. I planområdet återfinns även åkerbäret, som också är en fridlyst växt. För växtarter innebär fridlysningen oftast att man inte får plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada de fridlysta växterna. Hur motiverar man att detta?

Kommentar: En naturvärdesinventering är utförd av specialist som underlag till detaljplaneförslaget. Åkerbärsväxt har påträffats vid naturinventeringen enligt artsammanställning i rapportens bilaga 1. Åkerbär finns inte med i Naturvårdsverkets lista med fridlysta växtarter. Planförslagets konsekvenser med motiveringar, bl.a. gällande revlumner, är beskrivet i MKB och planbeskrivning. Länsstyrelsen instämmer i sitt samrådsyttrande i bedömningen att dispens från artskyddsförordningen inte krävs för revlumner. Planförslagets påverkan på naturmiljön bedöms som liten-måttlig.

Återkoppling till kommunens svar [9]

Hur motiverar man att det inte krävs någon dispens? I enlighet med artskyddsförordningen är det förbjudet att göra åtgärder som kan påverka eller avsiktligt störa fridlysta arter. Finns ingen dispens begär kommunen ett lagbrott. I ansökan om dispens ska kommunen tydligt motivera varför det inte finns andra lösningar till anläggandet av upplagsplatsen.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Motiv till att det inte krävs artskyddsdispens för revlumner återfinns i planbeskrivningen på sid 10 samt i miljökonsekvensbeskrivningen på sid 35.

Från planbeskrivningen: Revlumner betecknas som en livskraftig art i sitt utbredningsområde och har en gynnsam bevarandestatus. Trots det är samtliga lumnerarter fridlysta då de är minskande. Den planerade exploateringen bedöms dock inte påverka bevarandestatusen hos revlumner.

Från miljökonsekvensbeskrivningen: Revlumner finns i hela Sverige och är vanlig i skogsmark. Den planerade exploateringen bedöms inte påverka bevarandestatusen hos revlumner. I Norrbotten finns 222 observationer av revlumner. Närmaste observationerna är vid Sandängesstranden och på Bondön.



10. Det står att i planbeskrivningen att ytorna ska skapas för att Hamnen behöver mer yta för "mellanlagring", framför allt på grund av vindkraftsutbyggnaden i Markbygden. Ingenstans kan man läsa om det har gjorts någon analys av flödena och om flödena går att optimera så att befintliga ytor kan användas. Men det mest oroväckande är att man förstör 350 meter strand men något som man vet bara är tillfälligt. Det hörs ju på namnet, "vindkraftsutbyggnad", när utbyggnaden är klar står man där med asfaltyta vid stranden och undrar hur detta kunde hända.

***Kommentar:** Motiven till exploatörens uttalade behov av utökade verksamhetsytor för hamnändamål hanteras inte i detaljplaneprocessen. Detaljplaneprocessen syftar till att pröva områdets lämplighet för önskad markanvändning.*

Återkoppling till kommunens svar [10]

Vi kvarstår vid vår uppfattning att de först och främst ska göra en analys av flödena och optimera dem på befintliga ytor samt att se över "Grängessidans" stora ytor som förberetts och gapar tomma. Där finns det massor med yta som hamnen istället skulle kunna använda för lagring och mellanlagring. Det går att bygga så att truckarna kan passera dit, när man ändå utvecklar industriområdet där, istället för att bygga ut över orörd strand och vatten.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Kommunen hänvisar till planbeskrivningen, sid 35-36, där motiv anges till varför planen antagits i stället för de alternativ som övervägts:

Piteå kommun har i sin översiktsplan pekat ut området som i detaljplanen utgör kvartersmark för hamnverksamhet som ett område lämpligt för verksamhet. I översiktsplanen är en del av planområdet utpekade som närnatur av särskild betydelse. Det området har säkerställts som NATUR för att bevara en del av land- och vattenmiljön i området enligt översiktsplanens rekommenderade användning och samtidigt fungera som en buffertzona mellan planerad hamnverksamhet och närliggande bostadsfastighet.

Planområdet är beläget i omedelbar närhet till Haraholmens industriområde/Piteå Port & Hub. Det utgör det sista återstående området med närhet till kaj på samma sida om väg 505 som hamnen. Att etablera hamnverksamhet inom detta område och nyttja befintlig väg, järnväg och övrig befintlig infrastruktur utgör en betydande fördel för föreslaget planområde.

Ett alternativ att förlägga hamnverksamhet på norra sidan om väg 505 så att väg 505 måste passeras av truckar eller lastbärare innebär en betydande nackdel för verksamheten liksom för säkerheten. Ett sådant lokaliseringalternativ medför svårighet att nyttja befintlig infrastruktur som exempelvis kajer.

Sammantaget finns inget rimligt lokaliseringalternativ, varför det föreslagna alternativet bedöms vara det bäst lämpade för ändamålet. I detta fall innebär nollalternativet sämre möjligheter till utveckling av Haraholmens logistikcentrum, vilket i förlängningen kan innebära förlorad potential för ökad andel transporter med sjötrafik i förhållande till landtransporter.

Piteå kommun har i planarbetet prövat markens lämplighet för användning enligt planförslaget. Kommunens bedömning är att marken är lämplig för de ändamål som anges i planen. Enligt MKB:n bedöms ett genomförande av detaljplanen medföra små konsekvenser med undantag för aspekterna trafiksäkerhet och naturmiljö som bedöms medföra små till mätliga konsekvenser.



Sammanfattning

Kommunens utredning har många sidor, men utredningen har helt missat hur buller ska mätas, dessutom saknas riskanalys och handlingsplan för hur föroreningarna inte ska nå Bottenviken via den nya upplagsytan. Vidare borde kommunens utredning börja med att utreda hur befintliga upplagsytor kan optimeras logistiskt utifrån en tidslinje på minst 10 år.

ÖP2030 har till syfte att förtäta industrin på "Grängessidan" om väg 505. Om man ändå måste bygga om vägen för att utveckla industriområdet på "Grängestomten" så kan man göra en väg för truckarna i samma veva istället för att bygga ut över orörd strand och vatten.

Vad gäller punkt 4 om strandskyddet har det vid två tillfälle ansökts hos kommunen om att få göra en planläggning och skapa ett par tomter för fritidsbebyggelse längre ut på "Hundudden", men vid båda tillfällena fått avslag med hänvisning till strandskyddet. Den nu planerade upplagsytan ligger vid samma vatten ungefär 150 meter från området man gett avslag mot planläggning pga strandskyddet, men nu är det OK!?

Kommentar: Se löpande kommentarer ovan. Angivna särskilda skäl för upphävande av strandskydd kvarstår.

Återkoppling till kommunens svar [Sammanfattning]

Vi anser att kommunen inte ansträngt sig tillräckligt för att optimera befintliga upplagsytor som redan finns och att strandskyddet inte ska upphävas alls för en detaljplan med betydande miljöpåverkan.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Se kommunens tidigare yttranden med hänvisning till sid planbeskrivningen sid 35-36 med motiv till varför planen antagits i stället för de alternativ som övervägts.

Kommunens angivna särskilda skäl för upphävande av strandskydd kvarstår. I planbeskrivningen på sid 28 redovisas särskilda skäl och motivering för upphävande av strandskyddet.

Slutligen

Hela denna ansökan från kommunen är helt onödig eftersom ShoreLink redan håller på att förbereda en yta för samma ändamål.

Kommunen har skrivit att ansökan gäller hamnverksamhet vilket inte stämmer, pga det långa avståndet kommer man aldrig att köra från den nya upplagsytan direkt till eller från båtarna (vilket är definition för hamnverksamhet), så ansökan gäller egentligen bara en lagerplats. När vi pratade med länsstyrelsen (Joakim Lundbäck) så trodde dom att ansökan gäller hamnverksamhet, hade dom vetat att det endast gäller en lagerplats hade dom aldrig godkänt ansökan.

Kommunens yttrande/kommentarer efter föreläggande 2021-03-16:

Enligt antagen detaljplan reglerar plankartan markanvändningen [V₁] Hamn – med byggnader, samt förvaring av gods och fordon.



Vi som bestrider denna utvidgning av Haraholmens logistikcentrum är:

Birgitta Lundquist
Bernt Lundquist
Jeanette Synnergren
Berndt Essebro Sonja
Essebro Rickard Holm
Berit Berggren

Slutligen

Fortsättningsvis vill vi i god tid få personlig uppdatering via post och e-post i vad som händer i området och att få vara med och ställa utformningskrav på verksamheten så den inte medger betydande olägenheter för omgivningen och oss, steg för steg i processen innan varje beslut tas i varje enskild kommande etapp och detaljplan.

Kommentar: När kommunen tar fram en detaljplan görs det enligt en väl definierad lagstyrd process med syfte att säkra insyn för berörda, få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att förankra förslaget. Inför antagandeskedet kommer de som yttrat sig och inte fått sina synpunkter tillgodosedda få granskningsutlåtandet utskickat. När beslut om antagande av detaljplanen har tagits kommer kommunen skicka ett meddelande om det till bl.a. de som senast under granskningstiden har lämnat skriftliga synpunkter som inte blivit tillgodosedda. Innan området kan tas i anspråk på sätt som anges i detaljplanen kommer det vara föremål för miljöprövning vilket sker i en separat lagstyrd process.

Yttrandet leder inte till någon förändring av planhandlingarna.

Kontaktuppgifter

Jeanette Synnergren



Berndt Essebro

Sonja Essebro



Birgitta Lundquist

Bernt Lundquist



Rickard Holm

Berit Berggren



Bestridan skickad till

sam.adminenhet@pitea.se

mmd.umea@dom.se

§85

**Medfinansiering - Spira
Mare 2020, förlängning
2021-2022**

2IKSI78

Bilaga 1

Projekt Piteå Spira Mare 2020

Projektnamn	Sökande	Kommun	Budget totalt
Solanderleden utvecklar landsbygden	PiteUnika	Piteå	1 499 980
Cyklande Piteå - MTB och cykelleder Piteå	Piteå kommun	Piteå	812 870
Utvecklingsplan för Led-system i Norrbottens kustland	Piteå kommun	Piteå	784 222
Solanderleden från kust till kust	PiteUnika	Piteå	999 950
Visit Alterdalen	Lakafors-Pålmarks byaförening	Piteå	147 065
Ställplats Rosvik	Rosviks medborgarhusförening	Piteå	324 550
Utveckling Lindbäcksstadion	Piteå Skidallians	Piteå	850 000
Garveriet i Sjulnäs - en kulturhistorisk mötesplats	Sjulnäs Hembygdsförening	Piteå	599 226
Utvecklingsplan Jävre	Jävre Utveckling AB	Piteå	486 050
			6 503 913
Samverkans projekt			
Kompetensplattform för civilsamhället	Sunderby Folkhögskola	Hela området	999 794
Paraplyprojekt - aktiva ungdomar på landsbygden mobilisering och administration	Spira Mare 2020	Hela området	329 537
Paraplyprojekt - Aktiva ungdomar på landsbygden	Spira Mare 2020	Hela området	400 000
Pilotbygder i samverkan	Hela Sverige ska Leva, Norrbotten	Hela området	385 865
Samverkan besöksnäring Pite Älvdal, med fokus på natur & kulturturism.	Kreativa byar i Älvsbyn	Piteå Älvsbyn	476 815
			2 592 011

§86

**Val av ersättare till
styrelsen i Spira Mare
2020**

2IKSI92

§87

Byapeng 2021

2IKSI8I

Ansökan om byapeng 2021

Förening	Ansöker om	Beviljas medel 2020 för	Förslag till beslut	
			2021	2020
Alterdalens Bygdeförening	Söker pengar för att installera fläkt på toaletten vid badplatsen. Även för skyltning och städning.	Ingen ansökan 2020	10 000	
Arnemarks Intresseförening	Gungställning Snurra till lekplats Markberedning	Långbord till badtjärn.	15 000	4 000
Blåsmarks Hembygdsförening	Handikapp anslutning från land mot badbrygga vid badplats	Renovering och modernisering av EFS lokaler för att nå ungdomar. Ommålning, projektor etc.	5 000	5 000
Böle Hembygdsförening	Ingen ansökan 2021	Ingen ansökan 2020		
Gråträsk Hembygdsförening	Nya bord och stolar för utomhus sammankomster 6 st bord, 36 st stolar, Gasolmurrikka, gasoltub regulatorsats.	Nya bord och stolar till matplatsen i gamla skolan, 30 platser behöver kompletteras.	10 000	10 000
Harräckens Byagårdsförening	Ingen ansökan 2021	Ingen ansökan 2020		
Hemmingsmarks Bya- och trivselförening	Vill förbättra lekparken vid Skidvägen. Laga lite trasiga leksaker, bänkar och bord etc.	Ingen ansökan 2020	8 000	
Hortlax Trädgårdssällskap	Planteringar till Brönsparken i Hortlaxcentrum. Ska anordna temakvällar med föreläsare. Underhållning av bänkar och bord	Planteringar till Brönsparken i Hortlaxcentrum. Ska anordna 5 st temakvällar med föreläsare.	7 000	10 000
Hälleströms Byaförening	Pågående underhåll av byastugan samt gardiner	Nya gardiner till byastugan samt oljafärg för underhåll	2 000	3 000

Högbacken/Risnabbens medborgarhusförening	Ingen ansökan 2021	Framkallning av foton och inköp av ramar för utställning av byns historia. Div arrangemang, div underhåll av byastugan		2 000
Höglandsnäs Byaförening	Utbyte av bro till byastugan, nytt lås till ytterdörren samt ny väggbeklädnad till toaletten.	Reparation luftvärmepump, upprustning av hall	9 000	6 000
Jävre Hembygdsförening Ingen utvecklingsplan	Vill anlägga en samlingsplats i centrala byn vid Kustkyrkan. Bord, bänkar, grillplats	Gemensam Jävredag den 22 augusti, ny inriktning på dagen där de vill knyta samman byn i olika aktiviteter och platser.	10 000	5 000
Jävrebodarnas Byagårdsförening	Ingen ansökan 2021	Ingen ansökan 2020		
Klubbfors Hemb.för.	Ingen ansökan 2021	Ingen ansökan 2020		
Koler Intresseförening	Vill röja sly, trimma gräs, rusta upp välkomstskyltar och se över flaggorna på stolparna genom byn samt för underhåll av utemöbler	Material för att måla ny förvaringsboda, material för iordningställande av tennisplan.	10 000	8 000
Kopparnäs Bertnäs Bygdeförening	Fortsatt byggnation med nödutgång med ramp och uteplats/veranda.	Tillskapande av ny utgång med nödöppnare för att få tillåtelse att vistas fler i hembygdsgården.	5 000	10 000
Lakafors-Pålmark Byaförening	Vill köpa in stapelbara stolar att ha utomhus.	Inköp av hjärtstartare	5 000	15 000
Lillpite, Friska Viljor	Driftbidrag bagarstugan samt marknadsföring byaaktiviteter som exv Lillpitedagen och skyltsöndag	Marknadsföra byaaktiviteter som exv Lillpitedagen samt bidrag till byns bagarstuga.	3 000	3 000
Långnäs Ideella förening	Ingen ansökan 2021	Renovering av logen, komplettering av porslin. Planerar 20-års jubileum av Logen. Inriktning mot barnfamiljer		10 000

		och nyinflyttade.		
Långträsk skoterklubb Ingen utvecklingsplan	Ingen ansökan 2021	Upprustning av skoterleder i byn		6 000
Långviks Byahusförening	Ingen ansökan 2021	Ingen ansökan 2020		
Norrfjärdens Folkets Hus förening	Examensfest	Examensfest	15 000	15 000
Pålbergets Byaförening	Vill köpa in en luftvärmepump till byagårdens övervåning	Inköp av hjärtstartare	10 000	15 000
Roknäs Stockbäcken	Ny grillplats för väffelgräddning vid Kalahatten	Sandspridare för att sanda byagården vid uthyrningar.	5 000	3 000
Rosfors Byaförening	Bygga vedbod och sätta upp grillplats	Ingen ansökan 2020	5 000	
Rosviks byautvecklingsförening	Informationsspridning, bl a ny hemsida, Rosviksbladet Områdesmöten, arbetsgrupper, studiebesök Gräs- och slyklippning vid badplats	Driftskostnader för hemsida och Rosviksbladet, områdesmöten, arbetsgrupper, studiebesök. Underhåll vid badplats, målarfärg till paviljong, Rosviksdagen.	10 000	15 000
Sikfors Intresseförening	Vindskydd, vedförråd, komplettering av flaggor, gräsklippning och röjning vid gamla kraftverket, utveckling av hemsidan	Trivselpeng, Långloppis, komplettering av flaggor, gräsklippning och röjning vid gamla kraftverket, utveckling av hemsidan	10 000	8 000
Sjulnäs Byaförening	Aktiviteter i byn Valborg, Byadag med ankrace, Eldfest	Byadag med bland annat Ankrace	3 000	4 000
Skomanstjälns Byaförening	Vill anordna träffar i byn med bl a bakning. Båda Hydroforerna har gått sönder på kort tid, en ny ska monteras av byn och kommer att kosta.	Tätning av fönster samt måla byastugan.	8 000	4 000

Sjulsmarks Skoter och Fiskevårdsförening	Vill montera en vinsch på en av arbetsskottrarna	Fortsatt renovering av broar och övergångar i byn	3 000	6 000
Sjulsmark Långträsk Byaförening	Målarfärg till utsidan av byahuset	Inköp av nya utemöbler till byahuset, partytält att använda vid olika arrangemang, stolsdynor och dammsugare. Planering av gårdsplanen som behöver rustas upp och grusas.	3 000	6 000
Slammermora vägsamfällid Slammermorauddens vägförening	Ingen ansökan 2021	Trivselpeng vid gemensam arbetshelg som avslutas med Ängsfest. Inköp av reparationsmaterial, kall asfalt till reparation av byavägen samt jord till förbättring av gemensamma gräsytor		3 000
Storsunds Byaförening	En gemensam aktivitetsdag för att inviga utegym	Ingen ansökan 2020	2 000	
Stridholms Bygdegårdsförening	Inköp av högtalare	Möjliggöra användandet av Bygdegården för olika åldrar såsom cafékvällar, släktforskning, ungdomskvällar och filmkvällar. Inköp av projektor och filmduk	2 000	3 000
Svensby Hembygdsförening Ingen Utvecklingsplan	Vinterlekplats med skyddsnet Tryckning av Svensbybladet. Framtidsträff med byn under hösten.	Bidrag till tryck för Svensbybladet, lokalkarta för Svensbyn inför Svensbydagen, marknadsföringsmaterial	8 000	6 000
Södra Holmfors bygdeförening Ingen utvecklingsplan	Vill byta ut fönster på byagården.	Ingen ansökan 2020	5 000	
Yttersta Hembygdsförening	Gemensamma aktiviteter som sker på digitalt och tillsammans. Delta gemensamt i ett avslut av Piteå 400 år med lyktuppsläpp	Gemensamma aktiviteter i byn för att skapa samhörighet Vill ansluta hembygdsgården till PiteEnergis fibernätverk.	2 000	7 000
Åselet Byaförening	Eldstad + bänkar: Invigning grillkåta:	Söker för att göra miljön runt grillkåtan och gårdsplan med bänkbord, solcellsbelysning, tillbehör till grillkåtan.	6 000	4 000
Åträsk Bygdeförening	Köksutrustning	Partytält för användning vid Åträskdagen	4 000	4 000
			200 000	200 000

§88

Landsbygdsmedel

Garveriet i Sjulnäs

2IKS183

Ansökan om medel till upprustning av Sjulnäs garveri / Maria Öberg - Piteå kommun

Vi i Föreningen Sjulnäs garveri skulle behöva stöd från kommunen för att kunna genomföra den planerade upprustningen av Sjulnäs garveri som vi hoppas kunna starta hösten 2021. Både för att upprustningen är kostsam men också för att motivera andra att bidra med pengar.

Vi vill för det första bevara garveriet som är en unik del av vårt kulturarv i bygden, göra ett museum för att visa upp kulturarvet (påbörjat), göra en typ av hembygdsgård för bybor, göra ett besöksmål med café och kunna använda byggnaden till kurser i olika hantverk med tonvikt på läder. Den unika gatan som går genom både Sjulnäs och Rognäs har många byggnader från 1800-talet och där ingår Sjulnäs garveri som en oerhört viktig del.

Detta har hänt sedan sommaren 2019:

För att göra projektet känt och kunna genomföra det vi vill har vi anordnat julmarknad, skördemarknad, visningar för skolungdomar och allmänhet, adventspromenad, haft sommaröppet för turister. Vi har haft flera hundra besökare. Jag har dessutom tillsammans med snickare och filmare gjort en utställning, en film, skrivit artiklar med spridning både i kommunen och länet. Med stöd av Riksantikvarieämbetet.

Dessutom:

- Föreningen är nu bildad med org. nr 802532 - 6904 och EU-projektet är överfört till den nya föreningen Sjulnäs garveri
- Vi har börjat medlemsvärvningen - väntar på att få ett swishnummer från Sparbanken Nord.
- Vi planerar att göra en insamling på Facebook när det blir klart med något av bidragen.
- Länsstyrelsen har lämnat ett positivt förhandsbesked till att stötta etapp 1 - renovering av utsidan som är beräknad till ca 1,2 miljoner (se tidigare inskickade beräkningar).
- Magnusgårdens Bygg AB och Victor Svartling, byggnadsantikvarie och byggare med renoveringserfarenhet är vidtalade och är beredda att ta på sig uppgiften. Renoveringsstart planerad till augusti / september.
- Sparbanken Nord, Rognäs Ekonomiska förening, Region Norrbotten och olika fonder för både renovering, inredning och aktiviteter är bidragsgivare vi ska ansöka hos. Lokala företag och företag i Piteå är tänkta, och vissa redan positiva, sponsorer.

Sjulnäs 12/1 2021

Stina Brolin Bergman/ projektledare / sekreterare Föreningen Sjulnäs garveri

Renoveringsplan garveriet - totalkostnad 3 141 050

ETAPP 1 - YTTRE UPPRUSTNING VÅREN -21 - HÖSTEN -22

Totalsumma ca 1, 2 milj

Gamla delen

Lyfta och räta upp utvändigt, laga stenfot, ta bort betongsockel, byta timmerstockar som ruttnat, byta panel där det behövs, byta vindskivor, renovering av stolpverk till viss del, ta upp golv invändigt för uppsättning, renovera fönster och dörrar.

Renovering fönster	108 500	
Renovering av dörrar (yttre)	30 000	
Nyttillverkning av dörr	11 000	
Ny vattenavrinning och vindskivor	35 000	
Inköp timmer, stolpar	22 000	
Ny panel efter behov	50 000	
Diverse arbeten, lagning av vägghål mm	25 000	
Ny stenfot baksida	38 750	
Arbete stenfot	25 000	
Borttagning av golv varma delen underarbete vid behov	100 500	
Material golvbjälklag	33 500	ca 479 250

Nyare delen - Lagerdel och gesällkammare

Upprätning av nyare delen, strävning, rivning, byte panel (till stor del), byte av bärande hörnstenar, inläggning av timmer vid syll

Upp med golv i gesälldelen, byte av ruttna delar, grävmaskin/traktor, luftkuddar mm

Omöjligt att beräkna hur lång tid det tar. Man måste börja och se vad som händer när man lyfter huset. Vad är skadat, vad går att återanvända etc? Vad händer med timmerdelen, skorsten, invändigt mm vid lyftning?

Arbete	350 000 ca	
Material	200 000 ca	ca 550 000

Övriga kostnader

Pireva - skräpkontainer	20 000	
Grävning vattenavrinning	20 000	
Grävning för grund baksida	15 000	
Ställning	75 000	
Hyra utrustning, skylift mm	15 000	
Inhägnad av byggområde	15 000	
Konsultation - hållfasthetsberäkningar	15 000	
Betongplintar, grus	10 000	185 000
		<u>1 214 250</u>

ETAPP 2 - INRE UPPRUSTNING VÅREN -21, HÖSTEN -21, VÅREN -22

Totalsumma ca 1,2 milj

Nytt golv affärsdelen ca 67 kvm 30 x 180	49 580
Linisolering 67 kvm x 1 700	113 900
El - nya ledningar	100 000
Isolering halva övervåningen väggar, tak + panel ca 300 kvm	750 000
Ny trapp till garveridelen	20 000
Renovering befintliga dörrar	20 000
Renovering garverikar museidelen	20 000
Renovering golv och golvbjälklag vind	50 000

Övriga kostnader

Hyra maskiner		
Lister		
Ställing inomhus mm mm	70 000	<u>1 193 400</u>

Beräkning Stefan Wennberg Magnusgårdens Bygg AB (org nr 559022 - 1148)

ETAPP 3 - MÅLNING UTVÄNDIGT, UTVÄNDIGT + GESÄLLKAMMARE - 21 - 22

Totalsumma 733 400 (inklusive moms)

Renovering av gesällkammare - ca 30 kvm	
Golv, väggar, isolering, måleri, renovering kakelugn mm	200 000

Utvändig målning ca 400 kvm väggyta och 32 fönster

Fasad - borstning lös befintlig rödfärg, målning med slamfärg
Vindskivor - Tvättning, skrapning lös färg, påbättring bart trä
Slipstrykning samt målning med linoljefärg (Wibo)
Underspikning (som ovan)
Takfot (som ovan)
Fönster in/ utvändigt - borttagning, inoljning, kittning, slipstrykning, färdigmålning linoljefärg

Invändig målning - affär, skomakeri, museidel

Entré, affärsdel - tak, väggar tvättning, avslappning lös färg, pågrundning, slipstrykning, färdigmålning linoljefärg
Kontor (som ovan)
Skomakeridel (som ovan)
Museidel (som ovan)

Arbeten enligt ovan inklusive ställningar, skylift, stegar.	387 000 :- (exklusive moms)
Materialkostnad in och utvändigt	39 720 :- (exklusive moms)

Beräkning Anders Björkman Måleri AB (org.nr 556296 - 7868)

§89

Landsbygdsmedel

Utveckling av Bunäsand

2IKSI84

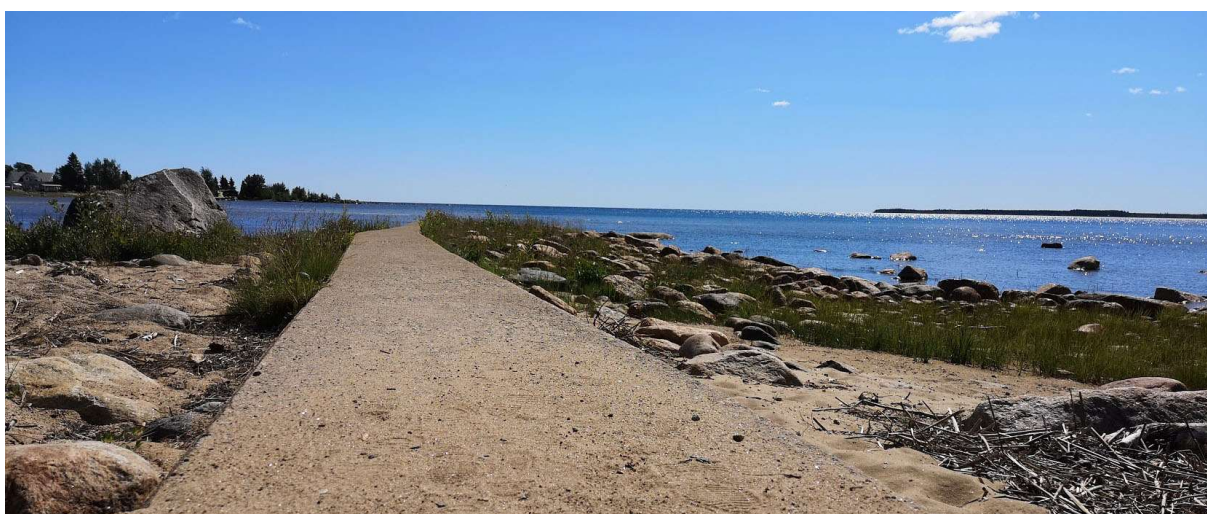
Bunäsandens havsbad Jävre



Nuläge

På bekvämt cykel- eller promenadavstånd från byn Jävre (ca 1,8 km från E4:an och Ica E-fyren i byn) ligger Bunäsandens havsbad med vy ut över horisonten och havet. Stranden är långgrund och en bit ute i vattnet ligger en sandbank som av naturliga skäl varierar i storlek beroende på havsnivån. Sandbanken är en populär plats för sol och bad som bjuder på perfekt lekvänlig sand för barnen. När vattenståndet är högre eller när det blåser sitter man på gräsyrtorna på stranden.

Bunäsandens nuvarande skick är dåligt då betongpiren har stora sprickor och delvis är söndervittrad. Längst ut är det ett högt kliv ner till naturstenar för att ta sig ner till vattnet. Någon gång har det funnits ett steg ner för att lättare komma ner till vattnet men denna har med tiden gått sönder och fraktats bort. Det gör det svårt att ta sig ner till vattnet från bryggan för både barn, äldre och funktionsnedsatta.



Gammal bild av piren/bryggan där den var i bättre skick. (Just nu är den under snö och inte möjlig att fota)

Av den gamla grillplatsen finns inte mycket kvar och det finns inga bänkar. De picknickbord och bänkar som finns är nötta, virket är torrt och sprucket.



Bunäsands havsbad

På badplatsen står några stora gamla omklädningsrum som varit låsta och igenbommade i många år och det finns en allmän syn om att de bör rivas och ersättas av något som inte kräver underhåll och städning. Det finns även ett utedass vars dörr är trasig och inte går att använda.



De sedan länge igenbommade omklädningsrummen och dasset

En beachvolleyplan finns placerad en bit upp från badstranden mot parkeringen, nätet är gammalt, nött och sitter för högt. Av eldstaden finns knappt något kvar då den nötts ner med tiden och det saknas bänkar.



Beachvolleyplanen

Vision

Föreningarna i byn har vid ett gemensamt möte tillsammans med Ica E-fyren fått ge förslag till utvecklingsområden i Jävre. Föreningarna är Kustkyrkan, Jävre IF, Hembygdsföreningen, PRO och Hamnföreningen. Med hjälp av en enkät för omröstning i föreningarna framkom att majoriteten vill att Bunäsandens havsbad är det vi vill prioritera. Vi vill göra några punktsatser som kommer att ge hela Bunäsand ett stort lyft. Målet är att återuppväcka Bunäsand som ett fint utflyktsmål, en naturlig samlingsplats för bybor i alla åldrar samt göra det attraktivt för turister och besökare. Bunäsand blir en plats för rekreation och avkoppling i en naturligt vacker miljö.

En projektgrupp bildades och gruppen har kommit fram till följande önskade åtgärder;

- Omklädningsrummen rivs och ersätts av enkla med funktionella omklädningsbås som inte kräver underhåll. Båsen förses med krokar och med passande underlag på markytan, sand eller plattor.
- Den nuvarande betongpiren som utgör brygga behöver lagas och breddas en aning. Ett eller några trappsteg görs längst ut för att öka tillgängligheten genom att förenkla möjligheten att kliva ner i vattnet. Ett räcke sätts längst ena sidan av bryggan alt bara längst ut vid trappstegen samt så förbereds möjlighet att fästa en handikappramp för att göra badplatsen än mer tillgänglig.
- Grillplatsen får ny eldstad och bänkar. En bivack byggs för att ge skydd mot vind och öka attraktionen att nyttja platsen som utflyktsmål året runt, exempelvis att åka till med längdskidor eller skoter på vintern.
- Utedasset som står på platsen lagas alt fraktas bort och ersätts med en ny. En plan för skötsel och ansvar för underhåll görs. Ett tredje alternativ är att vi tar bort utedasset och inte har något.
- Beachvolleyplanen får ett nytt nät på rätt höjd alt om det finns möjlighet till ett nät som är höj- och sänkbart som kan fungera både som volleybollnät och badmintonnät.

Det pågår i nuläget ett utvecklingsprojekt i Jävre. I samband med denna görs en enkätundersökning där bybor, fritidshusägare och turister och besökare får tycka till om Jävre. Enkäten visar att många lyfter Bunäsand som prioriterat för en upprustning. Exempelvis har barn upp till 14 år nämnt att de önskar nya omklädningsrum och cykelställ till Bunäsand på frågan vad de önskar till byn Jävre.

Åtgärder Bunäsandens havsbad	Ant tim	A´pris	Summa
Bryggan/piren förstärks/gjuts in i ny konstruktion			
Projektering, säkerställande av tillgänglighet	16	950	15200
Etablering lastmaskin, grävare, utrustning	20	800	16000
Formmaterial utvändigt 50 m2	50	200	10000
Formarbete 2 man x 24h	48	480	23040
Lastmaskin, grävare	24	850	20400
Inbörning dubb 2 man á 8h	16	480	7680
Material, bilmaskin			5000
Armering 1 800 kg	1800	15	27000
Arbetskostnad armering 2 man x 16h	32	480	15360
Lastmaskin armering 8h	8	850	6800
Betong material anläggningscement frystestad 15 m3 á 2 500:- /m3 Inkl transport och pumptillägg	15	2500	37500
Arbetskostnad gjutning 3 man x 8h	24	480	11520
Formrivning, avetablering 2 man á 16h	32	480	15360
Lastmaskin	8	850	6800
Summa ex moms			217660
Oförutsett 10%			21766
Total budget			239426
Moms 25%			59856,5
Kostnadsbudget inklusive moms			299282,5
Rivning av befintliga omklädningsrum			65000
Markberedning, borttransport av material, sortering			35000
Nya omklädningsbås	2	10000	20000
Grillplats med bänkar			6500
Bivack/vindskydd			25000
Montage bivack och omklädningsbås	2	5000	10000
Beachvolleynät extra starkt			2600
Fasta picknickbord och bänkar, 2 st*6500			13000

Kostnader Bunäsandens havsbad	Pris ink moms	
Bryggan/piren förstärks/gjuts in i ny konstruktion	300 000	
Rivning av befintliga omklädningsrum	65 000	Kostnad borttaget för vidare utredning
Borttransport och sortering av material omklädningsrum, markberedning	35 000	
Nya omklädningsbås	20 000	
Grillplats med bänkar ink montering	8 000	
Bivack/vindskydd	25 000	
Montage bivack och omklädningsbås	10 000	
Beachvolley nät	3 000	
Fasta picknickbord och bänkar, 2 st*6500	13 000	
Summa	479 000	414 000

§90

**Bestämmelser för
Byapeng, Stöd till
Närområdesutveckling
och Stöd till den bebyggda
kulturmiljön**

2IKS158



Bestämmelser för Byapeng, Stöd till Närområdesutveckling och Stöd till den bebyggda kulturmiljön

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Bestämmelser för Byapeng, Stöd till Närområdesutveckling och Stöd till den bebyggda kulturmiljön	Bestämmelse	2021-04-12, § 90	Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	2	21KS158	2025-06-30
Dokumentinformation	Anger bestämmelser för kommunens, byapeng, stöd till Närområdesutveckling och stöd till den bebyggda kulturmiljön		
Dokumentet gäller för	Kommunstyrelsen, Landsbygdspolitiska rådet och övriga instanser som handlägger eller beslutar i ärenden om byapeng, stöd till Närområdesutveckling och stöd till den bebyggda kulturmiljön		



Syfte

Medlen ska stödja landsbygds- och närområdesutvecklingen i Piteå kommun genom bidrag till:

- Lokala utvecklingsgrupper och -föreningar
- Ideella föreningar som genom sysselsättningskapande verksamhet eller andra aktiviteter bedöms viktiga för byns utveckling, så kallad Byapeng
- Insatser för värdefulla bebyggda kulturmiljöer

Beroende på användningsområde delas disponibla medel i tre delar:

- Stöd till närområdesutveckling
- Byapeng
- Stöd till den bebyggda kulturmiljön

Sökande

Stöd till närområdesutveckling: Lokala utvecklingsgrupper eller -föreningar, verksamma i Piteå kommun

Byapeng: Ideell förening¹

Stöd till den bebyggda kulturmiljön: Ideell förening med driftsansvar

Användningsområde

Stöd till närområdesutveckling: Stimulera lokala utvecklingsgrupper och -föreningars verksamhet genom stöd till utvecklingsprojekt i byar, grannskap och närområden.

Byapeng: Användas till utvecklingsarbete i aktuell by, sysselsättningskapande verksamhet eller andra aktiviteter som bedöms viktiga för byns utveckling.

Stöd till den bebyggda kulturmiljön: Insatser för bevarande av värdefulla bebyggda kulturmiljöer som ägs och drivs av ideella föreningar i kommunen.

Ansökan

Ansökan om Stöd till närområdesutveckling kan lämnas till kommunen två gånger per år: Senast den 28 februari eller senast den 30 september. Ange sökt summa.

Ansökan om Byapeng lämnas vid ett ansökningstillfälle per kalenderår. Senast den 28 februari ska ansökan inkommit. Tillsammans med ansökan bifogas redovisning för Byapeng föregående år tillsammans med en utvecklingsplan. Ange sökt summa.

Ansökan för stöd till den bebyggda kulturmiljön ska lämnas in senast den 28 februari aktuellt budgetår. Förening som ansöker om bidrag till stöd till den bebyggda kulturmiljön ska bifoga

¹ Byapengen kan sökas av lokala utvecklingsgrupper eller föreningar, verksamma i byar inom Piteå kommun. Enbart en lokal utvecklingsgrupp eller förening per by kan söka byapeng under ett och samma kalenderår. De lokala utvecklingsgrupper och föreningar som finns/är verksamma i samma by ska gemensamt utse vilken utvecklingsgrupp eller förening som ska stå som sökande. En beskrivning av förfarandet vid utseende av sökande ska bifogas ansökan. Den lokala utvecklingsgrupp eller förening som söker bör arbeta med frågor som berör det stora flertalet i byn, med utvecklingsfrågor eller med annan verksamhet av övergripande karaktär.



verksamhetsberättelse, räkenskapssammandrag, revisionsberättelse samt planering för kommande års verksamhet. Ange sökt summa.

Beslutande organ

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslut i ärenden angående landsbygdsmedel, vissa behörigheter att fatta beslut anges i Kommunstyrelsens delegationsbestämmelser.

Utbetalningstillfälle

Beslutade medel utbetalas enligt överenskommelse mellan sökanden och Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Redovisning

Sökande vars ansökan har beviljats ska, senast under det kalenderår som följer efter det år då investeringen enligt ansökan beräknas vara fullföljd, redovisa hur tilldelade medel använts. Formerna för denna redovisning fastställs av Samhällsbyggnadsförvaltningen.

§91

Riktlinjer Pott för arbete mot droger

2IKSI79



Riktlinjer Pott för arbete mot droger

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Riktlinjer Pott för arbete mot droger	Riktlinjer	2021-04-12, § 91	Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	3	21KS179	2025-06-30
Dokumentinformation	Riktlinjer Pott för arbete mot droger		
Dokumentet gäller för	Kommunstyrelsen samt ideella föreningar och organisationer som ansöker om medel ur pott för arbete mot droger		



Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 19 maj 2008, § 105 att avsätta en pott där ”t.ex. ideella föreningar och projekt som arbetar med drogförebyggande frågor kan söka pengar till olika projekt mot droger”, samt ”att kommunstyrelsens arbetsutskott är beslutsinstans för fördelning av pengar ur potten”.

Riktlinjer

1. Medel kan sökas av ideella föreningar eller organisationer som arbetar med drogförebyggande¹ frågor.
2. Ideell förening (motsvarande) kan få bidrag för aktivitet som genomförs tillsammans med kommunal förvaltning, dock enbart i den del som avser finansiering av föreningens insatser. Sådan aktivitet skall, för att vara bidragsberättigad, uppfylla övriga krav i dessa riktlinjer.
3. Medel kan ej sökas för aktivitet som primärt har kommersiellt syfte.
4. Ansökan ska avse aktivitet som är drogförebyggande eller erbjuder drogfria aktiviteter.
5. Ansökningar som riktar sig mot barn och/eller ungdomar prioriteras.
6. Enbart aktivitet som genomförs inom Piteå kommuns geografiska område kan få bidrag
7. Ansökan ska avse specifik(a), konkreta aktivitet(er).
8. Ansökan ska avse en aktivitet som antingen inte ingår i föreningens (motsvarande) ordinarie verksamhet, eller som överstiger vad föreningen skulle kunna göra med egna resurser.
9. Ansökan ska specificera på vilket sätt aktiviteten uppfyller villkoren enligt punkt 8.
10. Om ansökan avser aktivitet(er) som ingår i exempelvis ett program, skall varje i programmet ingående aktivitet specificeras på samma sätt som enskild aktivitet.
11. Bidrag beviljas budgetårsvis

¹ Som drog anses i detta sammanhang alkohol, tobak, narkotiska preparat, vanebildande läkemedel, dopingpreparat, lösningsmedel, och andra ämnen som används i liknande syfte som de uppräknade.



12. Av ansökan ska framgå
 - a. Sökande förening (motsvarande), kontaktperson samt kontouppgifter
 - b. Aktivitetens syfte
 - c. Aktivitetens innehåll
 - d. Bedömt/beräknat antal deltagare
 - e. Plats för genomförande
 - f. Genomförandetidpunkt
 - g. Budget för aktiviteten inklusive uppgift om föreningens insatser (ideellt arbete, ekonomiska insatser eller annat)
 - h. På vilket sätt aktiviteten uppfyller kravet ”är drogförebyggande eller som syftar till att erbjuda ett alternativ till ej drogfria aktiviteter”
13. Ansökningarna kan lämnas in löpande. Inkomna ansökningar handläggs fyra (4) gånger per år, i samband med Kommunala Förebyggande Rådets sammanträden.
14. Inkomna ansökningar beslutas två (2) gånger per år, i samband med Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts sammanträden i juni och november.
15. Senast två månader efter avslutad aktivitet ska sökanden redovisa utfallet av aktiviteten. Redovisningen ska innehålla
 - a. Beskrivning av genomförd aktivitet utifrån de uppgifter som lämnats i ansökan
 - b. Ekonomisk redovisning inklusive (kopior på) kvitton
16. Beviljade medel som ej utnyttjats ska återbetalas till Piteå kommun senast två månader efter den tidpunkt då aktiviteten genomfördes/avsågs genomföras.

§92

Riktlinjer för skyltning

21KS40

§93

Tillsättande av dataskyddsombud

2IKSI72

§94

**Val av ledamot och
ersättare - Kommunala
förebygganderådet 2021 -
2022**

I8KS739

§97

Handlingsplan och Plan för klimatanpassning

20KS186



Handlingsplan för klimatanpassning

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställt/upprättad	Beslutsinstans
Handlingsplan för klimatanpassning	Program	2021-04-12, § 97	Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	1	20KS186	2025-06-30
Dokumentinformation	Handlingsprogram för klimatanpassning med konsekvenser där åtgärder föreslås för berörda nämnder		
Dokumentet gäller för	Piteå kommun		



Inledning

I föreliggande handlingsprogram redovisas vilka konsekvenser som ett förändrat klimat förväntas att leda till för kommunens förvaltningar för vilka ytterligare åtgärder behöver sättas in. Det finns konsekvenser som bedöms uppstå i samband med klimatförändringarna som inte lyfts fram i handlingsprogrammet, utan omfattas av redan genomförda eller pågående åtgärder och de redovisas i stort i det planeringsunderlag som ligger till grund för det här arbetet.

Konsekvenser där åtgärder särskilt prioriteras under år 2021-2023

	Beskrivning / Exempel på scenario / konsekvens	Ansvarig nämnd
SKYFALL/ ÖVERSVÄMNING	Dagvatten bräddar problematiskt i en större skala och riskerar att leda till egendoms- och anläggningsskador på GC-tunnlar/vägar och hos övriga delar av samhället och hindra framkomlighet på vägar.	SBN
	I händelse att utvändigt dagvattenavledning inte uppnår nödvändig bortförsel kan det leda bakvatten in i byggnaderna. Vatteninträngningarna kan medföra stor skada beroende på var det sker. Största riskområdena är byggnader med platta tak och invändiga takavvattningar/invändiga stuprör) samt brister i dimensionering av utgående dagvatten.	FSN
SNÖ	Stora problem med framkomlighet och säkerhet kan uppkomma i samband med att stora snömängder kommer ned på KORT tid på vägarna.	SBN
	I händelse av att det kommer stora snömängder så riskerar utrymningsvägar vara oskottade i samband med behov av utrymning, vilket kan medföra svårigheter att ta sig ut.	SN
	En snörik vinter blir staketet på flera av kommunens förskolor så pass låga, i förhållande till sin omgivning, att även relativt små barn kan kliva på snön och tas sig över staketet.	BUN
	Tak med stora spännvidder är oftast mera utsatta för snölast och takras, där stora risker förekommer då vanligen höga persontal vistas i lokalerna. Ökad snönederbörd kan medföra stora snölaster så att takskottning måste utföras akut ur förebyggande syfte. Mycket snö i kombination med kraftig blåst, kan medföra lokala ansamlingar så att vissa lägre tak kan få mycket stora snömängder med risk för takras. Det finns även risk för driftstörningar/rasrisk för övertryckshall.	FSN, KFN
STORM	Inga prioriterade åtgärder	
VARMARE KLIMAT	Skidspår, skidbackar och snölekområden kan inte nyttjas vid snöbrist. Risk finns att inte ha möjlighet att vara en attraktiv vinterort, kunna genomföra vinterarrangemang eller erbjuda besökare upplevelser kopplat till snö.	KFN
	Drift av naturisbanor blir mer krävande. Ingen naturisbana drabbar både Pitebor och besökare. Den är viktig för folkhälsan och utgör en del att vara en attraktiv vinterort.	KFN
	Värmebölja kan ge långvarigt höga innetemperaturer, vilket kan leda till överhettning och sämre sårhäkning hos de boende.	SN



Övriga konsekvenser där åtgärdsinsatser behöver genomföras

	Beskrivning / Exempel på scenario / konsekvens	Ansvarig nämnd	Tidsperspektiv
ALLMÄNT	Det finns ett behov av att informera medborgare, verksamhet och företag mm om hur klimatförändringarna kommer att påverka oss i Piteå och vilka anpassningar de kan och behöver genomföra för att minska konsekvenserna av dessa.	SBN	2021
NOLLGENOMGÅNGAR	Risk för isbildning och halka på stora delar av skolgårdar och utemiljöer förekommer i samband med nollgenomgångar.	BUN	2021-2023
	Högre krav på sandning av gång/cykelvägar (parkverksamhet).	KFN	löpande
	Ökade frostsprängningar samt fukt-, korrosions-, och rötskador som följd, vilket medför ökade underhålls och byggnadstekniska kostnader. Takmaterialet (framförallt papptak) får också förkortade livslängder.	FSN	2021-2023
	Ökade halkbekämpningar medför att större mängder sand och grus följer med in i lokalerna. Det leder till extraarbete och ökat slitage på fastighetens golvbeläggning/trösklar.	FSN	2021-2023
	Högre krav på preparering av skidspår och skidbackar.	KFN	2021-2023
SKYFALL / ÖVERSVÄMNING	Egendoms- och anläggningsskador på grund av igensatta dagvattenbrunnar. Det kan leda till att områden (parkeringar och skolmiljöer) svämmas över.	Samtliga nämnder	2021-2023
	Risk för små barns säkerhet i samband med vattenansamlingar i instängda markområden.	BUN	2021-2023
SNÖ	Snöras på barn som sover eller leker under tak med en hög rasrisk.	BUN	2021-2022
	Mera snönederbörd medför ökad takskottning, ökad avspärning och även mera skottningar och bortforslingar på gårdar efter det att taken har skottats ned.	FSN	2021-2022
STORM	Olyckor på kommunala vägar och personsador i samband med isstormar.	SBN	2021-2023
	I samband med storm kan det förekomma stormfällda träd över vägar som hindrar framkomlighet.	SBN	2021-2023
	Problem med trädfällning riskerar att uppstå kring verksamheter.	KFN	Löpande
	Hamnar och bryggor i skärgårdsmiljön riskerar att inte vara i god funktion.	KFN	2025
VARMARE KLIMAT	Svårigheter att upprätthålla isrinkar utomhus.	KFN	2025
	Större risk för stor dominans av invasiva ¹ främmande arter.	SBN	2025
	Högre andel allergener i luften såsom pollen och mögel, kan i framtiden ge upphov till försämrad luftkvalité.	SN	2021-2023
	Mörka utemiljöer på skolor på grund av kortare perioder med snötäcke under de mörkare månaderna ökar risken för skador.	BUN	2021-2023

Antagen KS 2021-04-12, § 97

¹ Invasiva främmande arter är växter, djur, svampar och mikroorganismer som avsiktligt eller oavsiktligt flyttats till en ny miljö och som där sprider sig snabbt och orsakar skador på naturen

Planeringsunderlag

Plan för klimatanpassning

2021-03-15



Piteå kommun



Sammanfattning av kommunens specifika utmaningar

Vad är det som kommunen behöver anpassa sig till?

Ökande årsmedeltemperatur

- Värmebölja
- Torka
- Skogs- och markbrand
- Skadedjur
- Försämrade luftkvalité
- Smittspridning, bakterietillväxt på objekt
- Ökade drift och underhållskostnader
- Mindre tjäle
- Fler nollgenomgångar
- Isstorm

Ökad årsmedelnederbörd

- Stora regnmängder på kort tid – Skyfall med och utan åska
- Stora regnmängder på lång tid
- Stora snömängder på kort tid
- Stora snömängder på lång tid
- Ras och skred

Piteås konsekvenser och behov av åtgärder som bör prioriteras:

Varmare klimat

- Skidspår, skidbackar och snölekområden kan inte nyttjas vid snöbrist. Risk finns att inte ha möjlighet att vara en attraktiv vinterort, kunna genomföra vinterarrangemang eller erbjuda besökare upplevelser kopplat till snö.
- Drift av naturisbanor blir mer krävande. Ingen naturisbana drabbar både Pitebor och besökare. Den är viktig för folkhälsan och utgör en del att vara en attraktiv vinterort.
- Värmebölja kan ge långvarigt höga innetemperaturer, vilket kan leda till överhettning hos de boende.

Skyfall/översvämning

- Dagvatten breder ut sig problematiskt i en större skala och riskerar att leda till egendoms- och anläggningsskador på GC-tunnlar/vägar och hos övriga delar av samhället och hindra framkomlighet på vägar.
- I händelse att utvändigt dagvattenavledning inte uppnår nödvändig bortförsel kan det leda bakvatten in i byggnaderna. Vatteninträngningarna kan medföra stor skada beroende på var det sker. Största riskområdena är byggnader med platta tak och invändiga takavvattningar/invändiga stuprör) samt brister i dimensionering av utgående dagvatten.

Snö

- Stora problem med framkomlighet och säkerhet kan uppkomma i samband med att stora snömängder kommer ned på KORT tid på vägarna.
- I händelse av att det kommer stora snömängder så riskerar utrymningsvägar vara oskottade i samband med behov av utrymning, vilket kan medföra svårigheter att ta sig ut.
- En snörik vinter blir staketet på flera av kommunens förskolor så pass låga, i förhållande till sin omgivning, att även relativt små barn kan kliva på snön och tas sig över staketet.
- Tak med stora spännvidder är oftast mera utsatta för snölast och takras, där stora risker förekommer då vanligen höga persontal vistas i lokalerna. Ökad snönederbörd kan medföra stora snölasten så att takskottning måste utföras akut ur förebyggande syfte. Mycket snö i kombination med kraftig blåst, kan medföra lokala ansamlingar så att vissa lägre tak kan få mycket stora snömängder med risk för takras. Det finns även risk för driftstörningar/rasrisk för övertryckshall.

Storm

- Kraftiga vindar kan medföra problem med bland annat stormfällda träd, men inga särskilda insatser prioriteras.



Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Aspekter att förhålla sig till och beakta i arbetet med klimatanpassning.....	5
2.1 Svensk lagstiftning.....	5
2.2 Ansvar och roller.....	6
2.3 Svenska krishanteringssystemet	6
2.4 Sektor och geografiskt områdesansvar.....	6
2.5 Kommunala styrdokument.....	7
3. Klimatförändringen och dess effekter	8
3.1 Klimatscenario	8
3.2 Klimatförändringen i Piteå.....	9
4. Händelser i kommunen	11
4.1 Skyfall.....	11
4.2 Värmebölja, torka och skogsbrand.....	11
4.3 Nollgenomgångar.....	12
4.4 Stora snömängder.....	12
4.5 Ras och skred vid Piteälven	12
4.6 Övriga tidigare händelser	12
5. Pågående och tidigare genomförda klimatanpassningsåtgärder.....	14
5.1 Skyfallsanalys	14
5.2 Översvämningskartering.....	16
5.3 Övriga klimatanpassningsåtgärder genomförda 2017-2020.....	17
5.3.1 Fastighet- och serviceförvaltningen	18
5.3.2 Utbildningsförvaltningen	19
5.3.3 Samhällsbyggnadsförvaltningen	20
5.3.4 Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn	21
5.3.5 Kultur, park och fritidsförvaltningen	21
5.3.6 Socialförvaltning	22
6. Riskanalys.....	23
7. Förslag på åtgärder.....	24
8. Uppföljning och utvärdering	31
9. Definitioner.....	32



1. Inledning

Klimatanpassning handlar om arbetet för att anpassa samhället till ett förändrat klimat och lindra de negativa konsekvenserna av såväl klimatförändringar vi ser idag och sådana som kommer i framtiden. Klimatanpassning handlar också om att se möjligheter med klimatförändringar och ta vara på dem. Klimatanpassning måste bedrivas parallellt med arbetet att begränsa eller hindra klimatförändringarna.

Anpassning utifrån ett förändrat klimat berör många olika områden och är en viktig aspekt vid gestaltning av den fysiska miljön. Piteå kommun har ett mål om att bli 46 000 till 2030, detta innebär att ett flertal nya bostäder och stöd- och omsorgsanläggningar (förskola, äldreboenden mm) måste byggas. När det sker måste hänsyn tas till de risker som klimatförändringarna medför, så som översvämning och värmebölja. Det gäller såväl vid byggnation och planläggning av nya miljöer som vid förändring/anpassning av befintliga. Vid nybyggnation och planering finns möjlighet att skapa en klimatanpassad miljö från grunden. Behoven hos dagens och morgondagens kommuninvånare måste överensstämma med de förutsättningar som miljön och klimatet ger.

Klimatanpassning berör även områden som kollektivtrafik och infrastruktur, vattenförsörjning och vattenhantering, skola/omsorg, vård, räddningstjänst, olika näringar och verksamheter, däribland jord- och skogsbruk och turism.

Medeltemperaturen på jorden har hittills ökat med 0,8 grader sedan förindustriell tid. Hur duktiga vi människor än blir på att minska utsläppen av växthusgaser så kommer temperaturen att fortsätta att öka i flera årtionden framöver, med olika konsekvenser för människor, natur, samhällen och näringsliv. Enligt FN:s klimatpanel bör vi försöka hålla temperaturökningen till högst 2 grader för att konsekvenserna inte ska bli riktigt allvarliga, men med rådande utsläppstrender ser det ut att bli betydligt mer, kanske uppåt 4 grader under det här århundradet.

De övergripande konsekvenserna av temperaturhöjningen på jorden förväntas vara:

- Fler och mer extrema värmeböljor
- Fler och mer extrema händelser av stora nederbörds mängder
- Fler och mer extrema händelser av torka
- Höjd havsnivå
- På vissa ställen mer extrema vindar
- Försurning av världshaven

Klimatförändringarna handlar för Piteå kommuns del framför allt om att det blir varmare och blötare. Under perioden 2021-2050 kommer sannolikt årsmedeltemperaturen att vara 2,5–3,5 grader högre än under referensperioden 1961-1990. Årsmedelnederbörden under ett år kommer sannolikt att vara runt 10 procent mer än under referensperioden, med den största ökningen under vintern. Växtsäsongen kommer att vara cirka en månad längre och det blir 15-25 dagar färre med snö.



Denna rapport har sin utgångspunkt i Länsstyrelsen Norrbottens rapport "Klimatförändringar i Norrbottens län – konsekvenser och anpassning". Kartläggningen av klimatrisker i Norrbotten är framtagna av Länsstyrelsen.

Handlingsplanens syfte och avgränsning

Syftet med arbetet att ta fram en handlingsplan för klimatanpassning och dess genomförande är att Piteå kommun ska stå bättre rustade inför ett framtida klimat. Dessutom ska klimatanpassning vara integrerad i kommunens dagliga processer och bidrar till en hållbar utveckling

I planen beskrivs övergripande hur kommunen kommer att påverkas till år 2100. Planen avgränsas till att enbart studera de risker som är en följd av klimatförändringar och inriktar sig i huvudsak på de verksamheter som kommunen råder över och de åtgärder som kommunen kan och bör göra. Vissa åtgärder syftar till att bibehålla funktion och nytta så länge som möjligt, men det bedöms dock att på lång sikt kan andra aktiviteter behövas, som är mer anpassade till ett framtida klimat. Den berör mer sekundärt delar där andra aktörer, enskilda fastighetsägare eller allmänhet involveras. Klimatanpassningsarbetet har inte tagit hänsyn till klimatförändringarnas indirekta effekter, exempelvis ökade migrationsströmmar.

Det är inte möjligt att i detalj förutse hur klimatet kommer att förändras lokalt. De scenarier som redovisas är däremot väl spridda och accepterade inom området varför de får ses som rimliga antaganden. Den generella tidshorisonten för klimatförändringar i länet har varit år 2100, då större delen av den forskning som presenteras sträcker sig dit. Det är dock viktigt att betona att klimatförändringarna inte kommer att upphöra år 2100 och att ytterligare åtgärder kommer att vara nödvändiga efter det.

2. Aspekter att förhålla sig till och beakta i arbetet med klimatanpassning

2.1 Svensk lagstiftning

§ Miljöbalken SFS 1998:808

Miljöbalken utgår bland annat från EU-direktiv och har som syfte att främja en hållbar utveckling vilken innebär att nuvarande och kommande generationer kan leva i en hälsosam och god miljö. Lagens är därmed till för att begränsa nuvarande hälso- och miljöpåverkan och att skapa långsiktigt goda förhållanden.

§ Plan- och bygglagen SFS 2010:900

Plan- och bygglagen (PBL) yrkar på att kommuner tar ansvar för att planlägga sina byggnader på lämplig mark. Det innebär bland annat att kommunen måste ta ställning och bedöma lämpligheten vid bebyggelse till översvämningsbara platser.. Den 1 augusti 2018 ändrades PBL. Syftet med ändringarna är att förbättra beredskapen i kommunerna för klimatförändringen.

Den ena ändringen i PBL innebär ett krav på att kommunerna i översiktsplanen ska ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Den andra ändringen i PBL innebär att kommunen i en detaljplan får bestämma att det krävs marklov för markåtgärder som kan försämra markens genomsläpplighet och som inte vidtas för att anlägga en gata, väg eller järnväg som är förenlig med detaljplanen.



§ Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) SFS 2006:544

Lagen syftar till att kommunen ska minska sin sårbarhet i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer. Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

§ Lag om skydd mot olyckor SFS 2003:778

För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ska kommunen se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder. Syftet med handlingsprogrammen är att färre ska dö, färre ska skadas och mindre ska förstöras och att antalet olyckor ska minimeras samt att minska konsekvenserna av de olyckor som inträffar

2.2 Ansvar och roller

Kommunen uppträder i olika roller och med olika ansvar; som t ex fastighetsägare, myndighet, anläggnings- och ledningsägare eller huvudman. Kommunen är också beslutsfattare på olika nivåer och har överblick i många frågor som berör kommunen som geografiskt område och människorna som bor och arbetar i kommunen.

Piteå kommun strävar efter att ansvaret för att hantera av olika risker i största möjliga utsträckning ska ligga i linjeorganisationen. Det innebär att arbetet med krisberedskap och klimatanpassning är fördelat på kommunens olika förvaltningar.

2.3 Svenska krishanteringssystemet

Ansvarsprincipen: den som har ett ansvar i normala situationer har motsvarande ansvar inför och under olyckor och kriser.

Likhetsprincipen: Under en kris ska verksamheten fungera på liknande sätt som vid normala förhållanden – så långt det är möjligt. Verksamheten ska också, om det är möjligt, skötas på samma plats som under normala förhållanden.

Närhetsprincipen: Med närhetsprincipen menas att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga. Det är alltså i första hand den drabbade kommunen och det aktuella landstinget som ansvarar för insatsen. Först om de lokala resurserna inte räcker till blir det aktuellt med regionala och statliga insatser.

2.4 Sektor och geografiskt områdesansvar

Sektorsansvar innebär att alla myndigheter och organisationer inom en samhällssektor också har ett ansvar inom sitt område vid en kris. Utöver det ansvaret finns också behov av att samordna de olika sektorernas arbete inom varje geografiskt område. Det geografiska områdesansvaret innebär att det inom ett geografiskt område finns en aktör som ansvarar för inriktning, prioritering och samordning av tvärspektoriella åtgärder gällande krisberedskap.

Det geografiska områdesansvaret gäller för kommunerna på lokal nivå, länsstyrelserna på regional nivå samt regeringen på nationell nivå. Det geografiska områdesansvaret innebär för kommunen del att verka för:



- Innan en kris ska nödvändig samverkan inom kommunen och med närliggande kommuner ske kontinuerligt,
- under en kris ska kommunen samordna verksamhet mellan förvaltningarna, landstinget och andra myndigheter,
- kommunen har även under en kris samverkansansvar när det kommer till informationen till allmänheten och massmedia

2.5 Kommunala styrdokument

Översiktsplanen omfattar hela kommunen och ska ge vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Planeringen av mark- och vattenanvändning samt bebyggelsens utveckling ska präglas av en helhetssyn. En hållbar samhällsutveckling innebär att våra gemensamma resurser förvaltas på ett sätt som är långsiktigt, effektivt och stabilt för kommande generationer och andra delar av världen. Målsättningen är att samhällsbyggnad i Piteå ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet

I Piteå ska all samhällsplanering utgå ifrån att miljön, människors hälsa och säkerhet inte riskeras på kort eller lång sikt. Arbete för att begränsa klimatförändringarnas negativa effekter ska ske, dels genom att minska utsläppen av växthusgaser men också genom att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Till nästa generation ska vi överlämna ett samhälle som inte orsakar ökade miljö- och hälsoproblem¹.

Under vintern 2009 skrev Piteå under borgmästaravtalet. EU-kommissionen har lanserat ett klimatinitiativ som innebär att företrädare för Europas städer och regioner ansluter sig till ett avtal, Borgmästaravtalet, för innovativa energistäder. Piteå har liksom övriga städer som undertecknat avtalet har åtagit sig att gå längre än EU:s mål när det gäller att minska koldioxidutsläppen. Piteå kommun förnyade avtalet i slutet av oktober 2017. I avtalet ingår även ett åtagande om att öka klimattåligheten genom att anpassa staden eller kommunen efter klimatförändringarnas följder.

Riktlinjer för dagvatten antogs av Kommunfullmäktige 16 januari 2019. Riktlinjerna vänder sig i första hand till alla som arbetar med översiktlig och fysisk planering, miljötillsyn, byggande och drift av infrastrukturen och som i olika grad genom beslut och handling påverkar vårt vatten. I andra hand vänder den sig till exploatörer, byggherrar, fastighetsägare och medborgare.

Riktlinjerna innebär att dagvattenhanteringen beaktas i ett tidigt skede av samhällsplaneringen och att dagvattenutredningar behöver genomföras vid planering och exploateringsprojekt. Riktlinjerna anger också att höjdsättning planeras ur ett dagvattenperspektiv och att dagvattnet vid behov måste renas innan utsläpp i recipient.

Handlingsprogram för skydd mot olyckor – För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ska kommunen se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder. Syftet med handlingsprogrammen är att färre ska dö, färre ska skadas och

¹ Översiktsplan 2030



mindre ska förstöras och att antalet olyckor ska minimeras samt att minska konsekvenserna av de olyckor som inträffar.

Risk- och sårbarhetsanalys (RSA) – RSA analyserar på en övergripande nivå sårbarheter och vilka stora olyckor och extraordinära händelser som kan drabba kommunen. Många av de risker som kommunen har i sin risk- och sårbarhetsanalys kan mycket väl ha sitt ursprung i klimatförändringar.

3. Klimatförändringen och dess effekter

Utgångspunkten i arbetet med framtagande av handlingsplanen för bedömningen om klimatanpassningsbehov är underlag från Länsstyrelsen i Norrbotten. Där ingår i huvudsak följande rapporter:

- Naturmiljö och klimat- förändringar i Norrbotten – konsekvenser och anpassning, Rapportserie 09/2019
- Regional handlingsplan för anpassning till ett förändrat klimat. Länsstyrelsen Norrbotten, Rapportserie nr 7/2014

3.1 Klimatscenario

Klimatscenarier är beskrivningar av möjliga utvecklingar av klimatet i termer av meteorologiska variabler t.ex. årsmedeltemperatur och säsongsnederbörd. De är en sammanställning av vår förståelse om klimatet och är basen till klimatforskarnas svar.

FN:s klimatpanel IPCC har utarbetat så kallade emissionsscenarioer (utsläppsscenarioer) över hur atmosfären kan komma att förändras i framtiden. De flesta beräkningar med klimatmodeller följer något av dessa scenarioer.

RCP2,6: Kraftfull klimatpolitik gör att växthusgasutsläppen kulminerar år 2020, strålningsdrivningen når 2,6 W/m² år 2100 (används i IPCC, AR5). Detta scenario är det som ligger närmast ambitionerna i Klimatavtalet från Paris.

RCP4,5: Strategier för reducerade växthusgasutsläpp medför att strålningsdrivningen stabiliseras vid 4,5 W/m² före år 2100 (används i IPCC, AR5).

RCP8,5: Ökande växthusgasutsläpp medför att strålningsdrivningen når 8,5 W/m² år 2100 (används i IPCC, AR5). Detta scenario är det som i dagsläget ligger närmast de uppmätta trenderna i koncentration av växthusgaser.

SRES A1B: Måttlig befolkningstillväxt, snabb global utveckling mot mer effektiva teknologier samt balanserad användning av fossila bränslen och förnyelsebar energi (används i IPCC, AR4).

RCP-scenarierna är nyare än SRES A1B, som främst ingår som referens till RCP-scenarierna.²

² <https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/uppvarmningsnivaer>



SMHIs länsvisa klimatanalyser beskriver dagens och framtidens klimat baserat på observationer och beräkningar utifrån två olika utvecklingsvägar, begränsade utsläpp (RCP4.5) respektive höga utsläpp (RCP8.5), se bild 1 nedan.

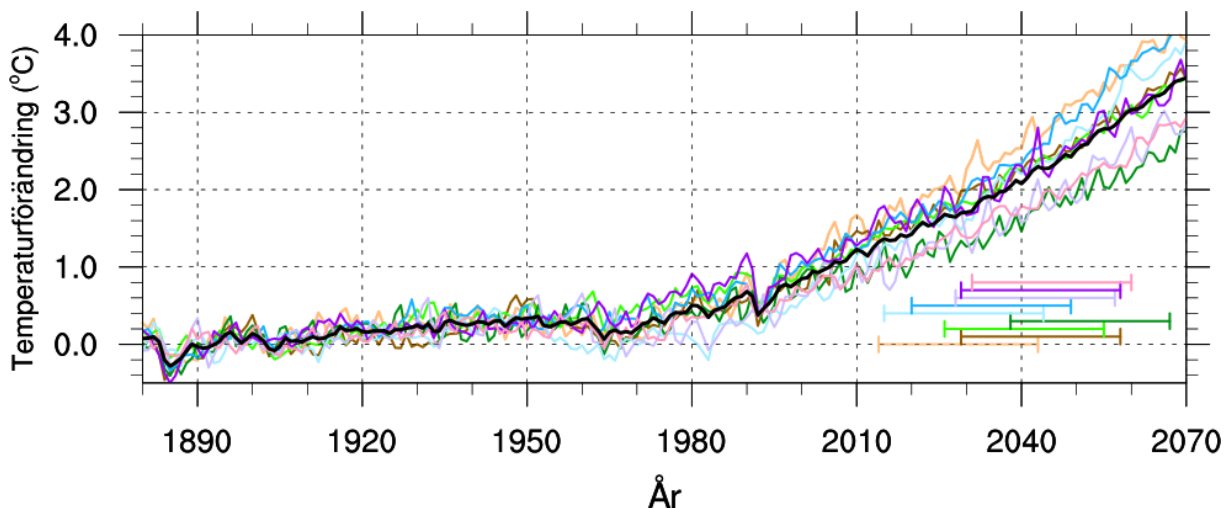


Bild 1: Global temperaturökning jämfört med 1881-1910 enligt nio olika klimatmodeller enligt scenario RCP8,5 (färgade linjer) samt medelvärde för modellensembeln (svart linje). Den trettioårsperiod som representerar 2 graders temperaturökning visas som vågräta.

Den globala uppvärmningen är ojämnt fördelad över jorden, ju längre norrut vi kommer desto större temperaturökning. För Piteås del väntas en betydligt större uppvärmning än det globala målet på två grader. Allt större områden utan snö gör att värmen absorberas i stället för att reflekteras. Norra halvklotet innehåller en större landmassa som också bidrar till ökat värmeupptag. Atmosfären som absorberar temperaturökningen är tunnare vid polerna något som bidrar till en snabbare uppvärmning.³

3.2 Klimatförändringen i Piteå

Klimatförändringarna handlar för Piteå kommuns del framför allt om att det blir varmare och blötare. Under perioden 2021-2050 kommer årsmedeltemperaturen att vara 2,5–3,5 grader högre än under referensperioden 1961-1990. Årsmedelnederbörden under ett medelår kommer att vara runt 10 procent mer än under referensperioden, med den största ökningen under vintern. Hälsan kan påverkas negativt i ett förändrat klimat, till exempel genom en ökad smittorisk och större risk för värmeböljor. Den kan också påverkas positivt genom att hälsoproblem förknippade med kyla minskar.

Växtsäsongen kommer att vara cirka en månad längre och det blir 15-25 dagar färre med snö. Under perioden 2069-2098 har årsmedeltemperaturen ökat med 4,5–6,5 grader. Vintern påverkas mest, med upp emot 7 grader varmare än under referensperioden. Årsmedel-

³ <http://www.klimatanpassning.se/>



nederbörden har ökat med runt 25 procent jämfört med referensperioden. Växtsäsongen förmodas förlängs ytterligare och bedöms vara två, nästan tre, månader längre.

Perioden med snö förväntas bli ungefär 1,5 månad kortare. Risk för extrema flöden i älvarna bedöms inte öka, tvärtom kan vårfloden bli lite lägre men mer utdragen och komma tidigare. Det totala flödet kommer dock att öka. Det kommer också att bli risk för höga vattennivåer under hösten på grund av stora nederbördsmängder. Fler flödestoppar kan öka den kontinuerliga erosionen och successivt leda till skador på älvslänter.

Kraftiga regn speciellt under höst- och vinterhalvåret då marken ofta är vattenmättad kan också komma att orsaka översvämningar av VA-system och bebyggelse, och skapa problem med erosion, ras, skred och slamströmmar. Redan idag har kommunen uppmärksammat en ökad översvämning-problematik i samband med kraftig nederbörd.

Näringslivet kommer att påverkas av klimatförändringarna, både direkt och indirekt. Den direkta påverkan kan vara i form av till exempel ändrade odlingsförutsättningar eller översvämningar. Indirekt kan företagen påverkas exempelvis genom problem med infrastruktur eller förändrade råvarupriser.⁴

Ökande årsmedeltemperatur kan ge:

- Värmebölja
- Torka
- Skogs- och markbrand
- Skadedjur
- Försämrade luftkvalité
- Smittspridning
- Bakterietillväxt på objekt
- Ökade drift och underhållskostnader
- Mindre tjäle
- Fler nollgenomgångar
- Isstorm

Ökad årsmedelnederbörd kan ge:

- Stora regnmängder på kort tid – Skyfall med och utan åska
- Stora regnmängder på lång tid
- Stora snömängder på kort tid
- Stora snömängder på lång tid
- Ras och skred

⁴ Klimatförändringar i Norrbottens län – konsekvenser och anpassning, Reviderad version med regional klimatanalys från SMHI



4. Händelser i kommunen

Klimatförändringarna har redan nu börjat påverka riskbilden i Piteå kommun med konsekvenser för människor och samhällsviktig verksamhet som följd. I följande avsnitt är en rad händelser beskrivna som redan har inträffat och kan kopplas till förändrat klimat i Piteå

4.1 Skyfall

Den 28 juli 2014 drabbades Piteå centrum av ett skyfall. Det finns inga officiella mätningar gjorda för detta regn då det var så lokalt och ingen mätstationer fanns inom området. Skadorna som uppstod den dagen har till dags datum kostat ca 6 miljoner för kommunens del. I dessa kostnader ingår bara skador på kommunens fastigheter, inte någon näringsidkare eller

privatperson. Så den verkliga summan är mycket högre. Vatten strömmade från högre belägna hårdgjorda ytor ner till flackare mark, det var ca 30 cm vatten på Västergatan/Hamngatan, vatten som strömmade ner i källare och andra låglänta ytor.

Piteå kommun har tidigare drabbats av extremregn, samma datum som 2014, men året var 1997 och då uppmättes en dygnsnederbörd på 198 mm. Även denna händelse var ett lokalt regn som dock föll över ett större geografiskt område. Men rekordmätningen gjordes i Fagerheden, vilket står sig som officiellt rekord för dygnsnederbörd i Sverige än idag.

4.2 Värmebölja, torka och skogsbrand

Sommaren 2018 fick hela Sverige en varm och solig sommar. I större delen av Götaland och Svealand var det den varmaste sommaren som uppmätts. Det var även en av de tio soligaste somrarna som registrerats och förutom i delar av norra Norrland var den i allmänhet torr.

Det förekom väldigt lite nederbörd i stora delar av Sverige. Det gjorde att brandrisken tidvis nådde rekordhöga nivåer på många håll. Så även i Norrbotten, den 17 juli utfärdade länsstyrelsen eldningsförbud i hela Norrbotten som bestod i tre veckor.

Under juli 2018 drabbades Gävleborgs län, Jämtlands län och Dalarnas län av stora och svårsläckta skogsbränder. Flera byar fick utrymmas i samband med bränderna. Totalt eldhärjades 25000Ha skog och Sverige tog emot internationell hjälp från Norge, Danmark, Litauen, Tyskland, Polen, Frankrike, Italien. Norrbotten drabbades av ett femtiotal bränder under en vecka, cirka 20 bränder samtidigt i slutet av veckan. Yta som eldhärjades var ca 1000Ha, var av den största var 350Ha. Piteå kommun blev relativt förskonade från dessa bränder men de kommunala resurserna användes i stora delar av Sverige och Norrbotten.

Sommaren 2014 hade Piteå Kommun även två varningar på värmebölja, en klass 1 och en klass 2. Denna värme kan vara väldigt påfrestande för kommunens äldre och barn. Under denna varma period hade kommunen även brandrisk 5e under 1,5 till 2 veckor, vilket är den hösta brandrisken. Kommunen valde därför att utfärda eldningsförbud. I samma veva som eldningsförbudet pågick en skogsbrand i Abbortjärnen 23-26/7, denna gick bra men kostade för räddningstjänsten blev ca 400 000kr.



4.3 Nollgenomgångar

Det är ju inte bara sommartid som kommunen upplever förändringar med klimatet, vintern 2013/2014 hade extremt många nollgenomgångar vilket förorsakade svår halka och många fall och benbrott, så pass många att landstinget var tvungen att avbryta sitt planerade arbete.

Vintern 2019/2020 förekom det ett mycket högt antal nollgenomgångar, vilket föranledde till ett sandningsbehov som uppgick till ca tre gånger mer än ett normalår.

4.4 Stora snömängder

Vintern 2017/2018 var ett snörikt år, så pass snörikt att tak rasade in och förorsakade fler än normalt med trafikolyckor. Den 23 november drog stormen Ylva in över Norrbotten, en klass 2 med snö och stark vind, som ställde till det en del i kommunen med rekommendation från Polisen att stanna hemma, skolor som skickade hem elever och en hel del trafikolyckor och fastkörningar.

4.5 Ras och skred vid Piteälven

En sommarstugetomt i Arnemark längs Piteälven drabbades av ras under våren 2014. En bastu med tillhörande veranda var nära raskanten.

4.6 Övriga tidigare händelser

Vid en workshop den 4 oktober 2012 framhölls såväl befintliga problem för vägar och järnvägar samt de risker man har identifierat vid ett förändrat klimat. bild 2 visas de utpekade problemen på kartan.

I samband med ett kraftigt skyfall 1997 rasade vägar och trummor åkte iväg med de kraftiga vattenströmmarna på ett antal ställen i kommunen (se punkt 1a, 1b och 1c i bild 2). I punkt 1a utanför Blåsmark berodde översvämningen som skede på fel markberedning. Kommunen har nu utfört åtgärder och ändrat markberedningen.

Piteå kommun har även haft problem med ras strax utanför Sikfors i norra delen av kommunen rasade en hängbro i samband med en översvämning (se punkt 2 i bild 2).

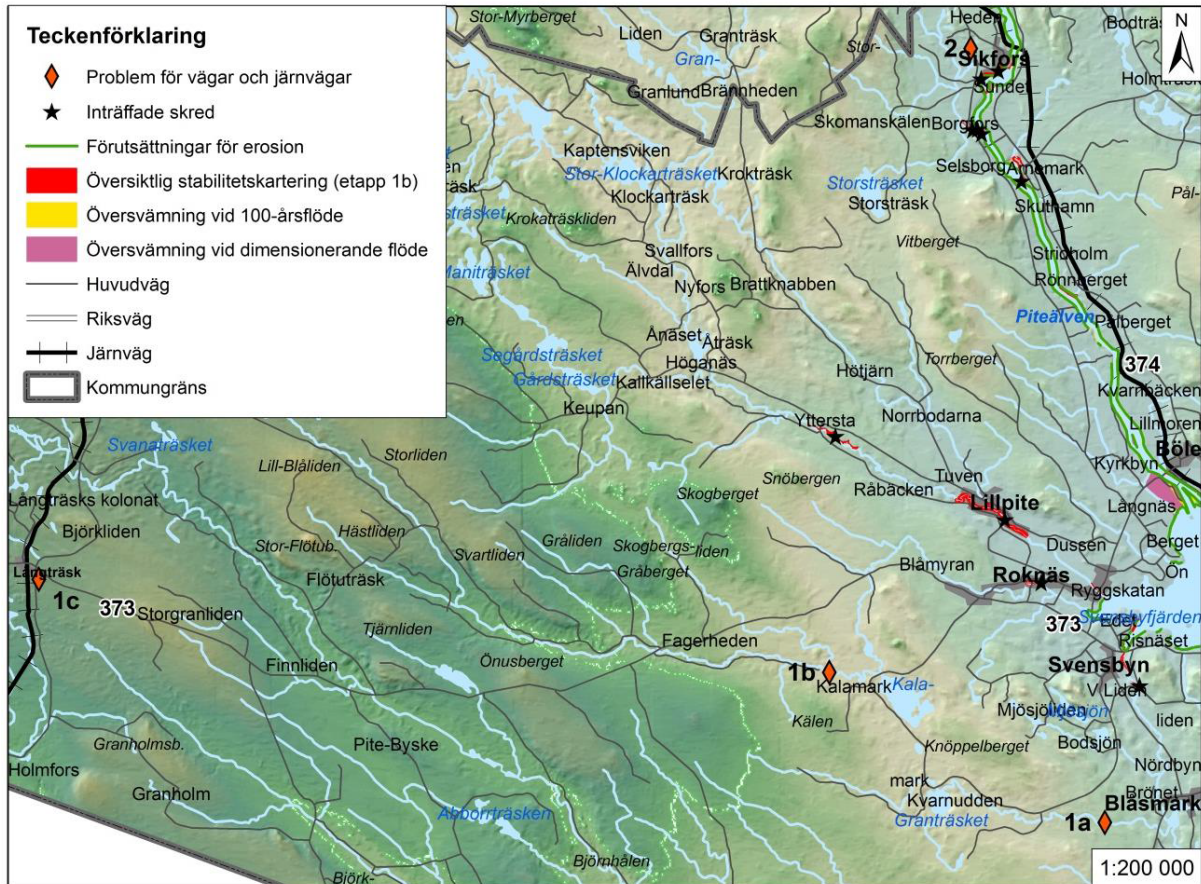


Bild 2. Vägar i Piteå kommun som har haft problem med ras och skred i samband med extrem nederbörd och höga flöden. Även underlagsmaterial i form av förutsättningar för erosion, översvämningsskarteringar samt stabilitetskarteringar redovisas.

Kommunen har löst in ett hus som riskerar att rasa i Sikfors och det har förekommit ras i Lillpite 2012. Området ligger inom skredkänslig mark och försök har gjorts för att stabilisera hus och vattenledningar. En sommarstuga i Stridholm längs Piteälven har flyttats tre gånger på grund av risk för ras i sandmark.

Råvattnet till Degerängens ytvattenverk i Svensbyfjärden har haft höga halter av humus. Kommunen håller på att utreda verksamhetsområdet för att identifiera källan. Ett flertal översvämningar som orsakat vattenkvalitetsproblem i huvudvattentakten på grund av att höga flöden har ägt rum 1995, 1997 och 2005.

Kommunen har konstaterat att dagvattenssystemets kapacitet i centrala Piteå inte är tillräckligt vid höga flöden. Bland annat kan dagvatten från Statoil komma in i rondellen vid Sundsgatan/Trädgårdsgatan.

Jävrebodarna, som är ett kulturområde i södra delen av kommunen har översvämmats under 2012 i samband med kraftig nederbörd vilket orsakade förorenat dricksvatten. I Svensbyn, Arnemark och Rosvik finns pumpstationer som kan hamna under vatten vid höga flöden.



5. Pågående och tidigare genomförda klimatanpassningsåtgärder

5.1 Skyfallsanalys

Vintern 2015 beställde Piteå kommun en skyfallsanalys över nio områden; Piteå, Öjebyn, Hortlax, Bergsviken, Hamnen, Rognäs, Sjulnäs, Rosvik och Norrfjärden. Översvämningsskartorna visar områden där vatten riskerar att bli stående och orsaka en översvämning på ytan i samband med ett skyfall. För att få en uppfattning om olägenheten/skadorna/riskerna som regnet orsakar kan följande djupintervall användas som riktvärden då översvämningsskartorna studeras.

- 0,1 – 0,3 m, besvärande framkomlighet
- 0,3 – 0,5 m, ej möjligt att ta sig fram med vanliga motorfordon, risk för stor skada (Ambulanser, Polis)
- > 0,5 m, ej möjligt att ta sig fram med brandbil, risk för hälsa och liv

Viktigt är att samtidigt ha i åtanke att översvämningar, d.v.s. ansamlingar av vatten på markytan, inte nödvändigtvis utgör ett problem. Problem uppstår när vattnet orsakar en värdeförlust, påverkar kommunikation/transport, eller vid risk för hälsa och liv. Exempelvis uppstår sällan en värdeförlust då grönytor översvämmas medan stora värden kan gå förlorade då t.ex. ett villaområde eller större trafikled drabbas.

Ett exempel från beräkningsresultatet över maximala vattendjup och hastigheter visas nedan i bild 3. Levererade ArcGIS-filer kan användas för att generera kartor över intresseområden på motsvarande sätt. I alla kartor som skapats har ovanstående intervall för vattendjup använts. Anledningen till att vattendjup under 10 cm inte redovisas är dels att öka fokus på de större problemområden som uppstår (med stora vattendjup) och dels att ta i beaktning att modellen innehåller osäkerheter. Dessa osäkerheter kan skapa mindre översvämningar där dessa inte "ska" finnas, varför grunda djup inte redovisas.



Bild 3. Utdrag ur kommunens WEB-GIS med skyfallsanalys över de centrala delarna i Piteå.



Användningsområden av skyfallsanalysen

- Identifikation av problemområden
- Bedömning av påverkan på samhällsviktig verksamhet.
- Bedömning av skadekostnader
- Identifikation av lämplig placering av fördröjande dagvattenmagasin och alternativa ytliga avledningsvägar.
- Planläggning av nya bostäder, verksamheter, parker m.m.
- Tillgängliggöra och implementera kartsikt i WEB-GIS och karta för Översiktsplan.
- Infoträff med planhandläggare, säkerhetsgruppen, kommunens fastighetsägare, kommunala bolagen, räddningstjänsten och bygglovshandläggare.
- Tänk på tillämpningsområden och förbättringar i skiktet (t e x identifiering/utsortering "bra" ställen där vatten samlas på – diken)
- Integrera med kommunens skaderapporteringsystem (SIV)
- Jämför mot ev. rasrisk och erosionsområden
- Delge och verka för att externa organisationer planerar sitt arbete utifrån skyfallsmodellen

Analys av konsekvenser enbart utifrån den beräknade översvämningsutbredningen och vattendjupen kan det vara svårt att uppskatta konsekvenserna av de studerade regnen. Som tidigare nämnts behöver en marköversvämningsanalys inte nödvändigtvis medföra några problem eller skador. Genom att kombinera den beräknade översvämningsutbredningen och vattendjupen med information om markanvändning kan problemområden identifieras där konsekvenserna är som störst.

De digitala resultatfilerna innehållande maximala vattendjup kan användas för GIS-analyser där i första hand samhällsviktiga funktioner som ligger i farozonen för översvämningsanalys kan identifieras. Motsvarande analys kan göras för andra vattendjup för att rangordna påverkan på de olika verksamheterna. En sammanställning av konsekvenserna kan sedan utgöra ett underlag för prioritering av områden där detaljstudier är nödvändiga och eventuella åtgärder behöver utredas.

Beredskapsplanering

Inom områden med extraordinära besvärliga konsekvenser vid skyfall, t.ex. översvämningsanalys av viktiga transportleder eller samhällsviktig verksamhet, där stora skador och risker för människor kan uppstå, bör riskreducerande åtgärder planeras. Det kan handla om åtgärder i terrängen för att mildra översvämningsanalysen eller kanske rent av att på sikt flytta aktuell verksamhet. För att underlätta för beredskapsplaneringen har skyfallsmodellen kompletterats med ett GIS-skikt av samhällsviktiga verksamheter utifrån nedanstående prioritering:

- Byggnader/funktioner/områden som har stor betydelse för liv och hälsa.
- Byggnader/funktioner/områden som har stor betydelse för samhällets funktionalitet.
- Byggnader/funktioner/områden som representerar stora ekonomiska värden.
- Byggnader/funktioner/områden som har stor betydelse för miljön.
- Byggnader/funktioner/områden som har stor betydelse för sociala och kulturella värden.
- Övriga byggnader/funktioner/områden.



Grönstrukturanalys

De framtagna översvämningsskartorna kan användas för att identifiera vilka grönytor som är lämpliga för dagvattenhantering, eller till och med nödvändiga att behålla för att kunna minska konsekvenserna vid intensiva regn. Samtidigt kan de ytor som kan avvaras för att ge plats för framtida byggnation pekas ut.

Planering av framtida exploatering

Precis som problemområden kan identifieras inom befintlig bebyggelse kan områden som ur översvämningssynpunkt är mer eller mindre olämpliga att exploatera identifieras utifrån föreliggande analys. En exploatering medför dock en förändring av marknivåerna, vilket således förändrar översvämningssituationen. Upprättad modell kan användas för att lägga in planerade markomställningar, exploateringar, utbyggnader av vägar etc., för att undersöka vilken effekt detta får på översvämningen i såväl aktuellt område som i omkringliggande områden

Utgångspunkten när kommunen ska arbeta med detta material är "Framtida 100-års regn", det vill säga det som närmast förväntas bli utifrån länsstyrelsen rapport "Klimatförändringar i Norrbottens län – konsekvenser och anpassning".

Översyn av befintligt dagvattensystem

Under år 2017 har en översyn genomförts i syfte att identifiera brister i befintligt dagvattensystem. Uppdraget omfattade även fallstudier på identifierade problemområden och framtagande av åtgärdsförslag som underlag vid projektering och utbyggnad inklusive simulerade dagvattenmodeller utifrån förslag.

Som ett resultat av uppdraget planeras ett fördröjningsmagasin för dagvatten att byggas under sommaren 2022 i

anslutning till Västermalm/bangården. Tanken med detta fördröjningsmagasin är att det ska hantera stora delar av det vattnet som kommer från universitetsområdet och slänterna in mot staden. Tillsammans med ytterligare åtgärder på dagvattennätet bedöms det att översvämningensrisken vid skyfall i centrala stan har reducerats kraftigt.



Skyfallsanalysen och de kompletterande analyserna kommer vara ett fortsatt viktigt underlag vid framtida planering.

5.2 Översvämningsskartering

Syftet med översvämningsskarteringarna är att underlätta planeringsarbetet för kommuner och vara ett hjälpmedel för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Skarteringarna kan även vara ett stöd i räddningstjänstens övergripande planering av insatser och ett underlag för arbetet med de kommunala handlingsprogrammen. Översvämningsskarteringarna är framtagna med Sveriges



nya nationella höjddata som underlag och visar vattnets utbredning för flera olika flödessituationer.

Karteringarna med klimatanpassade 100-årsflöden och 200-årsflöden visar en förväntad situation år 2100, se exempel ur karteringen i bild 4. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har hittills karterat ca 75 vattendrag, för Piteås del handlar det om Piteälven, Rokån samt Lillpiteälven.



Bild 4. Översvämningsskartering för Inrefjärden, Degerången – Södra hamn

Inventering av samhällsviktig verksamhet

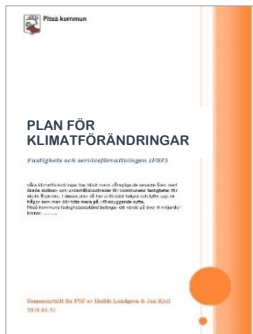
Under 2016 genomfördes ett arbete med att märka ut samtliga samhällsviktiga verksamheter i kommunen i ett GIS skikt (sekretess). Skiktet innehåller geografisk information från med samhällsviktig verksamhet i 5 klasser. Kartan visar också byggnader som har klass samhällsfunktion samt skolor, omsorgstugor och brandposter från olika datakällor.

5.3 Övriga klimatanpassningsåtgärder genomförda 2017-2020

Utifrån ett påbörjat arbete med klimatanpassning genomfördes en riskanalys under år 2017 för respektive verksamhet. Vissa av förvaltningarna arbetade fram utifrån resultatet en handlingsplan. Följande åtgärder har genomförts inom ramen av detta:



5.3.1 Fastighet- och serviceförvaltningen



En handlingsplan togs fram initialt i samband med den första riskanalysen, vilken nu uppdaterades i samband med framtagande av den förvaltningsövergripande klimatanpassningsplanen. Förvaltningen följer årligen klimatrelaterade avvikelser som kan påverka verksamheten såsom skyfall, temperaturväxlingar samt drev- och isbildningar. Flera lärdomar har dragits utifrån dessa händelser som ställer nya krav på att genomföra förebyggande åtgärder, för att minimera skador och följdverkningar typ översvämningar och vattenskador.

Efter de stora skyfallen 2014-07-28 så har omfattande dräneringsåtgärder genomförts (utvändiga grävningar med större dimensioner) för Strömbackaskolan och Stadshuset.

En uppmärkning av dagvattenbrunnar med distanseringsskyltar pågår kontinuerligt i syfte att kartlägga dagvattensystemet och upprätthålla nödvändig drift och underhåll. Arbetet intensifieras under våren då dagvattenbrunnar ska sökas fram och tinas. Ej uppmärkta brunnar märks upp provisoriskt och nya skyltar hämtas ut från T&G förrådet i Öjebyn.

Rengöring spolning/sugning av sand-fång i brunnar och ledningar sker regelbundet enligt avtal med Teknik och Gator Spolbil under en treårsperiod.

Fastighetsförvaltningen har nu inarbetade rutiner för skottning samt prioriteringsordning av riskfastigheter. Det har genomförts stora snöskottningsinsatser de senaste åren för att minimera risk för rasade tak mm. En kontinuerlig koll genom snödensitetsmätning och mesanstatistik (tillsammans med T & G) har införts och en drönare med värmekamera (och vanlig kamera) har anskaffats för att hålla koll på kommunens tak.

Några skolor har fått sina tak förstärkta för att klara ökade snömängder Sjulnässkolans C-skola: Elevcafé (akut 2018), Rosvik skola (2018, fick utrymmas efter det att träslöjdsalen bågnat), Norrbyskolan samt Pitholm skolans matsal. Inga förstärkningar är gjorda t ex på Piteå Ridklubbs Ridhus m fl med stora spännvidder, men extra kontroller har införts.

Ökat antal nollgenomgångar medför ett allt större sandningsbehov, vilket leder till att en hel del sand och grus följer med in i våra lokaler. Stadenheten genomförde en mätning/vägning av den sand som sopades upp under en dag i april 2017, det blev sammanlagt 53 kg på 2 dagar. Den här sanden som dras in medför mycket extraarbete, ökat slitage på golvbeläggningar och dörrtrösklar. Här har redan åtgärder börja vidtas i förebyggande syfte med skrapmattor och anläggande av skrapgaller framför entréer, så att det mesta av sanden kan stampas av utomhus.



5.3.2 Utbildningsförvaltningen



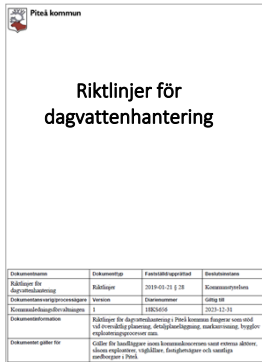
En handlingsplan togs fram initialt i samband med den första riskanalysen, vilken nu uppdaterades i samband med framtagande av den förvaltningsövergripande klimatanpassningsplanen.

Förvaltningen har sett över ett antal rutiner och genomfört åtgärder för att reducera konsekvensen av de risker som kan uppstå i samband med klimatförändringar. Det avser bl a:

- I händelse av sådan halka eller snömängd att elever inte kan ta sig till skolan på grund av inställda bussar. Samtliga elever bör tidigt under skoldagen veta vilka uppgifter som kan/bör göras hemma.
- Frågan om inomhusklimat vid värmebölja är ett fokusområde vid byggandet av den nya förskolan "Strömnäsbacken" som kommer att rymma 10 avdelningar. Byggstart hösten 2018. Klart för inflyttning årsskiftet 2019-2020.
- När sommaröppna förskolor ska utses är påverkan vid värmeböljor en viktig faktor som beaktas med avseende på inomhusklimat och solskydd ute. Finns naturlig skugga på flera olika platser?, finns det naturmiljö som inte är tillrättalagd, t.ex. en bit skogsmark? Faktorer som dessa har varit centrala när de sommaröppna enheterna har utsetts. Det finns avsatta medel för att åtgärda problem inom nuvarande och kommande förskolor.
- Klimatanpassning av utemiljö vad avser tak, skugga, planteringar samt pedagogisk miljö pågår. Huvudfokus har legat på de sommaröppna förskolorna, men då det blivit vanligare med värmeböljor även i maj/juni och i augusti så har allt fler förskolor efterfrågat insatser för att skapa skugga.
- Vid en risk för en framtida ändrad luftkvalité (pollen, mögel, kvalster) genomförs löpande arbet avseende att ventilation och filter ska uppfylla gällande krav, översyn av inomhusmiljö och ansvarsområden. Arbetet är långsiktigt och berör även städning. Arbetet pågår kring eventuellt upprättande av gemensamma direktiv. Dialog med miljöinspektörer sker fortlöpande.
- Fuktiga utrymmen pga blöta kläder - Översyn av kapprum/ torkrum. Identifiering av problemmiljöer. Ev. ombyggnad om långvariga problem finns. Tydliga avgränsningar för ytterkläder, torkrum etc. på förskolor (dålig luft). Beaktas vid om- och nybyggnation men förändringar kan bli nödvändiga om problemen tilltar.
- Varmare och blötare vintrar har lett till en mörkare utomhusmiljö och en översyn av belysning pågår.
- I skolstrukturplan finns medel avsatta för om- till- och nybyggnation för att ta hänsyn till skyfall, intensivt regn och översvämningar i dagvattensystem.



5.3.3 Samhällsbyggnadsförvaltningen



VA-planeringsgruppen har tagit fram av riktlinjer och anvisningar för dagvattenhantering som har antagits av kommunstyrelsen. En intern utbildning har sedan genomförts för plan- och bygglovshandläggare, projektörer m fl i tillämpningen av anvisningarna. En kompletterande utbildning planerades för mars 2020 tillsammans med extern kompetens, men har skjutits framåt i tiden på grund av rådande situation avseende Covid-19 pandemin.

VA-planeringsgruppen består av representanter från förvaltningen avseende samhällsutvecklare, planhandläggare, kommunekolog, miljöinspektör och VA-ingenjör (Teknik och Gator) samt utredningsingenjör VA från Pireva.

Arbetet med att genomföra en övergripande dagvattenöversyn som nämnts tidigare bedrivs till stor del av VA-planeringsgruppen. Arbetet omfattar bl. a planerandet för anläggandet av klimatanpassningsmagasinet och att ytterligare åtgärder planeras på Berget där även kompletterande skyfallsanalyser är genomförda.

Bevakning av att effekterna av klimatförändringar beaktas i ett tidigt skede i planeringen sker löpande vid bl a yttranden om inkomna förfrågningar om planbesked/exploateringar, detaljplaner mm i samband med yttrande från Hållbarhet (samhällsutvecklare och stadsarkitekt).

Ett varmare klimat ökar även risken att ytvatten påverkas, t ex med ökad temperatur ökar risken för algblomningar, bakterietillväxt mm. Särskilt fokus ligger därför på kommunens huvudvattentäkt, Svensbyfjärden. Där kontinuerligt bevakas behovet av att skydda vattentäkten för att bibehålla dricksvattenkvaliteten. Ett förslag till vattenskyddsområde har lämnats till länsstyrelsen i Norrbotten för beslut om inrättande. Förvaltningen deltar tillsammans med Pireva i framtagande av strategi för försörjning av dricksvatten inkl riskanalys som tar hänsyn till klimatförändringar.

Förvaltningen har resurser och rutiner för bl. a följande behov kopplat till en anpassning till ett förändrat klimat:

- I samband med avsaknad av tjäle kan gator ta mer skada vid snöröjning på grund av plogskador, vilket leder till utökad underhållsbehov
- Snabb snösmältning kan leda till egendomsskada på grund av översvämningar
- Vintrar med mer halka och halkbekämpning leder dels till ett större behov av sandupptag och därmed mer frekvent tömning av maskinerna under sandupptagningsperioden, och dels till ökat behov av saltinblandad sand på prioriterade platser.
- Rutin och servicedeklaration (friktionsvärde) är framtagna i syfte att bedöma halkbekämpningsbehovet
- Löpande dialog med trafikverket om behov av underhåll och drift av vägar mm



- Underhåll avseende risk för isaras från broar
- Kontinuerlig översyn av VA-plan
- Revidering av Översiktsplan
- Vid planering och beslut gällande befintlig och planerad bebyggelse samt inom strandnära områden nyttjas framtagna planeringsunderlag gällande ras- och erosion, översvämning och skyfall som finns tillgängligt i kommunens WEB-GIS

Miljökontoret bedriver tillsyn inom hälsoskydd, miljöskydd och livsmedel på olika verksamheter. I tillsynen kontrollerar verksamheternas egenkontroll för att förebygga risker vid ett förändrat klimat, t ex temperatur hos livsmedel vid värmeböljor samt kontroll av badvattenkvalitet.

5.3.4 Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn

Utifrån de punkter som togs fram i samband med tidigare riskanalys genomgår räddningstjänstens personal kontinuerlig utbildning och övning. Material/materiel köps in utifrån budget och planering inför händelser genomförs kontinuerligt. Det avser följande delar:

- Framkomlighet vid översvämning samt vid ras och skred - Vägval och alternativa fordon/färdstätt. Utgår från skyfallsanalysen. Samverkan med andra myndigheter.
- Utbildning av personal och rutinartade däckbytesintervall utifrån lokal instruktion för att minska risken för bristande framkomlighet pga halka.
- Räddningstjänsten innehar egna terrängfordon för att öka framkomligheten vid snöoväder. Samverka, planera och skapa kontaktvägar med snöröjande verksamheter.
- Olyckor/skador i samband med översvämning finns rutiner för prioritering av egendomsskador efter samhällsvikt. Övriga uppdrag som restvärdesräddning efter värde. Samverkan med andra myndigheter. Planering sker utifrån översvämningsskarteringen.
- Skogsbränder - Planera, utbilda/öva samt hålla utrustning. Samverkan med andra myndigheter. Anpassning av ledningssystem.
- Redudans finns i händelse av storskaliga el- och kommunikationsavbrott.
- Kravet på planera, utbilda/öva hålla utrustning kan komma att utökas/utvecklas p.g.a. klimatförändringar.

5.3.5 Kultur, park och fritidsförvaltningen

Kanalkanten vid Badhusparken har haft områden med stabilitetsbrister på grund av erosion och riskerats att rasa. Ett förbättringsarbete genomfördes år 2019 genom omläggning, dränering och



stabilisering av stenskodd kanalkant. Syftet var att kanalkanten hålla ihop även i framtiden så att båttrafiken kan passera i kanalen. Att stabilisera kanten är även viktigt för promenadstråket längst med kanalkanten som är mycket använt under hela året.

5.3.6 Socialförvaltning

De flesta äldreboenden (särskilda boenden för äldre, 11 st) har provisoriska portabla AC för att hantera värmeböljor. Gallerdörrar har även installerats vid ett antal balkongdörrar för att kunna få in luft och samtidigt utgöra säkerhetslösning, det har skett på boenden där behov har funnits.

Gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning (ca 23 st), varav hälften har portabla AC i gemensamma lägenheter. Det förekommer portabla AC som är inköpt av gode män/förälder till den enskilde.

Förvaltningen har arbetat fram rutiner i händelse och förebyggande av konsekvenser av ett förändrat klimat så som:

- Rutin och ökad kunskap hos personalen har genomförts löpande de senaste åren hos såväl äldreboende som gruppboenden.
- Rutiner för hantering av mat vid värmeböljor finns framtagen.
- I händelse av olycka med personbil i händelse av halka finns rutiner framtagna gällande krisstöd till personalen.
- Hög personalomsättning förväntas framgent. Viktigt med kunskap vid introduktion för att förhindra smittspridning.



6. Riskanalys

Under våren 2017 genomförde säkerhetsgruppen en riskinventering med verksamheter som berörs av klimatförändringarna. Resultatet av riskinventeringen resulterade i en samlad bild för verksamhet, utifrån risk, riskpoäng, åtgärd, finansiering och tidsperspektiv. Riskanalysen uppdaterades under år 2020.

Frågorna som verksamheterna ställde sig var; hur kommer klimatförändringarna att påverka oss? Vad ser vi för risker? Dessa risker placerades sedan i nedanstående riskmatris och fick genom den en färg och en riskpoäng.

- ✓ Vad kan vi vidta för åtgärder för att minska riskerna; ska vi acceptera dem, dela dem, eliminera dem eller minimera dem.
- ✓ Vad kommer åtgärderna att kosta?
- ✓ Hur ska vi finansiera dessa åtgärder?

5. Mycket hög sannolikhet > 1 gång per år	5	10	15	20	25
4. Hög sannolikhet 1-10 år	4	8	12	16	20
3. Medelhög sannolikhet 1 gång per 10-50 år	3	6	9	12	15
2. Låg sannolikhet 1 gång per 50-100 år	2	4	6	8	10
1. Mycket låg sannolikhet < 1 gång per 100 år	1	2	3	4	5
	1. Mycket begränsade. Små direkta hälsoeffekter, mycket begränsade störningar i samhällets funktionalitet (SF), övergående misstro mot enskild samhällsfunktion.	2. Begränsade. Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i SF, övergående misstro mot flera samhällsinstitutioner.	3. Allvarliga. Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i SF, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.	4. Mycket allvarliga Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i SF, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.	5. Katastrofala. Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i SF, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.



De verksamheter som har genomfört en fördjupad inventering i risker är:

- Samhällsbyggnad
- Socialtjänsten
- Kultur, park och fritid
- Kommunledningskontoret –räddningstjänsten
- Fastighets- och service
- Utbildningsförvaltningen

De enskilda verksamheternas resultat sammanställdes sedan i en kommunövergripande åtgärdsplan. Resultatet av respektive verksamhets riskanalyser redovisas ej här.

7. Förslag på åtgärder

Sammanlagt har de verksamheter som genomfört och skickat in sin verksamhetsövergripande åtgärdsplan identifierat ca 70 risker. Dessa risker är uppdelade i kategorier; varmare klimat, skyfall /översvämning, storm, snö, extrem kyla, skadedjur och nollgenomgångar.

Vid sammanställning av dessa kategorier är varmare klimat samt skyfall/översvämning de klimathändelser som verksamheterna ser ger flest konsekvenser, totalt 35 typer av olika händelser som förorsakas av dessa. Allt från värmeböljor med höga inomhustemperaturer, snö-/isbrist och skogsbränder till översvämning och svårighet med framkomlighet samt vattenskadorna på fastigheter. Därefter kommer snö och nollgenomgångar där takhållfasthet och framkomlighet är den viktigaste frågan, framkomlighet på vägar men även till och från samt ut ur fastigheter.

Samtliga risker har genomgått och förslag till åtgärder har lämnats, ibland har en risk lett till flera åtgärdsförslag från en verksamhet utifrån olika områden/aspekter. Åtgärderna har beskrivits utifrån scenario och konsekvens, typ av åtgärd (utredning/riskreducerande eller riskeliminering) samt kostnads- och tidsuppskattats. Samtliga åtgärder (32 st) är sammanställda i en kommunövergripande handlingsplan, se bilaga 1.

Det är identifierat särskilt fyra områden som problem bedöms uppstå inom och har ett behov av att åtgärdas, det avser varmare klimat (nollgenomgångar), skyfall/översvämning, snömängder och storm.

Åtgärdsförslagen omfattar en preliminär total kostnadsuppskattning på ca 24 mkr de närmaste tre åren. Nio prioriterade åtgärder har särskilt identifierats och lyfts fram av verksamheterna som uppgår till ca 8 mkr av dessa. I vissa fall ingår endast utredning och ej kostnad för själva åtgärden, till exempel förstärkning av takkonstruktioner. Tabell 1 nedan omfattar samtliga åtgärds- och anpassningsförslag som verksamheterna identifierat, riskvärderat, prioriterat, kostnadsberäknat och tidsatt. De åtgärder som är färgmarkerade avser de mest prioriterade åtgärdsförslagen.



Tabell 1. Risker, konsekvenser och åtgärdsförslag för förvaltningarnas anpassning till ett förändrat klimat.

	Beskrivning/Exempel på scenario/ konsekvens	Risk p.	Förv. prio	Nr	Åtgärdsförslag / anpassningsförslag	Kostnadsuppskattning	Tid	Förvaltning
ALLMÄNT	Det finns ett behov av att informera medborgare, verksamhet och företag mm om hur klimatförändringarna kommer att påverka oss i Piteå och vilka anpassningar de kan och behöver genomföra för att minska konsekvenserna av dessa.			1.1	Framtagande av kommunikationsplan (informationsunderlag, kanaler mm)	Inom befintlig ram	2021	SAM
NOLLGENOMGÅNGAR	Risk för isbildning och halka på stora delar av skolgårdar och utemiljöer förekommer i samband med nollgenomgångar.	12	4	2.1	Sandning av vaktmästeri samt säkerställande av tillgång till torr sand för personal	300 000 kr	2020-2022	UBF
	Högre krav på sandning av gång/cykelvägar (parkverksamhet)	10	3	2.2	Ökade resurser för drift.	ökad driftbudget	Löp.	KPF
	Ökade frostsprängningar samt fukt-, korrosions-, och rötskador som följd, vilket medför ökade underhålls och byggnadstekniska kostnader. Takmaterialet (framförallt papptak) får också förkortade livslängder.	4		2.3	Ökade underhållskostnader, mera vikt måste läggas vid materialval och ordentliga takutsprång vid ny- och ombyggnationer. Behovsinventering	500 000 kr	2021-2023	FSF
	Ökade halkbekämpningar medför att större mängder sand och grus följer med in i lokalerna. Det leder till extraarbete och ökat slitage på fastighetens golvbeläggning/trösklar.	10		2.4	Skrapmattor och anläggande av skrapgaller framför entréer (AG-gropar), så att det mesta av sanden kan stampas av utomhus.	650 000 kr	2021-2023	FSF
	Högre krav på preparering av skidspår och backe.	10	3	2.5	Ökade resurser för drift av skidspår och backe. Miljövänligare och effektivare pistmaskiner för preparering.	Ny Pistmaskin backe ca 3 mkr. Ny maskin längdspår ca 2,5 Mkr	2021-2023	KPF



	Beskrivning/Exempel på scenario/ konsekvens	Risk p.	Förv. prio	Nr	Åtgärdsförslag / anpassningsförslag	Kostnadsuppskattning	Tid	Förvaltning
SKYFALL / ÖVERSVÄMNING	Egendomsskador (fastigheter) och anläggningsskador (GC-tunnel, vägar mm). Dagvatten breddar problematiskt.	8	1	3.1	Skyfallsanalys är utförd och vissa prioriterade områden har identifierats (Berget samt klimatanpassningsmagasin), ombyggnation av ytterligare områden kvarstår.	Inom befintlig ram, projekten kostnadsuppskattas i ett senare skede	2021-2023	SAM
	Egendomsskador och anläggningsskador på grund av igensatta dagvattenbrunnar.	4		3.2	Säkerställ att dagvattenbrunnar i hårdgjorda ytor rensas. Inventering av status och prioritering. Utökad resursbehov finns där sommarjobbare kan nyttjas	50 000 kr	2021-2023	SAM
	Risk för översvämningar i fastigheteter och risk för vattenskadorna.	4		3.3	Kontakt med berörda fastighetsägare. Förebyggande inventering och åtgärdande i fastigheter.	Fastighetsägarens ansvar	2020-2021	SOC
	Risk för små barns säkerhet i samband med vattenansamlingar i instängda markområden.	5	5	3.4	Avledning av vatten i utsatta miljöer samt investeringar kopplade till klimatanpassning av utemiljö	200 000 kr	2021-2023	UBF
	Översvämningar (parkeringar, skolgårdar) om dagvattenledning/brunnar samtidigt är igensatta av sand/grus som försvårar bortledningen av vatten.	9		3.5	Rensning av dagvattenledning/brunnar	350 000 kr	2021-2024	FSF
	I händelse att utvändiga dagvattenavledning inte uppnår nödvändig bortförsel kan det leda bakvatten in i byggnaderna. Vatteninträngningarna kan medföra stor skada beroende på var det sker. Största riskområdena är byggnader med platta tak och invändiga takavvattningar/invändiga stuprör) samt brister i dimensionering av utgående dagvatten.	12	1	3.6	Projekteringsöversyn av byggnader med platt tak och invändiga takavvattningar samt utgående dimension på dagvatten. Dagvatteninventering och kartläggning i WEB-GIS.	2 400 000 kr	2021-2024	FSF



	Beskrivning/Exempel på scenario/ konsekvens	Risk p.	Förv. prio	Nr	Åtgärdsförslag / anpassningsförslag	Kostnadsuppskattning	Tid	Förvaltning
SNÖ	Stora problem med framkomlighet och säkerhet kan uppkomma i samband med att stora snömängder kommer ned på KORT tid på vägarna, resurser kring fordon/snöslungor?	12	1	4.1	Säkerställ investering av snöröjningsfordon (traktorburen snöslunga) kopplade till prioriterade områden.	1 000 000 kr	2021-2023	SAM
	I händelse av att det kommer stora snömängder så riskerar utrymningsvägar vara oskottade i samband med behov av utrymning, vilket kan medföra svårigheter att ta sig ut.	25	1	4.2	Ge information till samtliga fastighetsägare där vi har kommunala boenden om riskbedömningen vid oskottade utrymningsvägar. Efterfråga deras rutin för skottning.	-	2020	SOC
	Snöras på barn som sover eller leker under tak med en hög rasrisk.	5		4.3	Besiktning av uppställningsplatser för barnvagnar och utemiljöer under tak. (alt. egenkontroll). Förstärkningar, flytt av uppställningsplats (se även aktivitet 5.5 och 5.6). Säkerställande av rutiner	50 000 kr	2020-2021	UBF
	En snörik vinter blir staketet på flera av kommunens förskolor, så pass låga i förhållande till sin omgivning att även relativt små barn kan kliva på snön och tas sig över staketet	16	1	4.4	Byte till högre staket runt förskolans utemiljöer	1 500 000 kr	2021-2022	UBF
	Mera snönederbörd medför ökad takskottning, ökad avspärning och även mera skottningar och bortforslingar på gårdar efter det att taken har skottats ned.	5		4.5	Elvärmslingor i hängrännor, stuprör och även på vissa tak (Porsnässkolan) Isolering är bästa åtgärden, men kanske inte alltid möjligt att genomföra tex i äldre hus med vinklar och vrår. Medför ökade skötselkostnader. Skottningar, avspärningar o dyl	600 000 kr	2021-2022	FSF



	Beskrivning/Exempel på scenario/ konsekvens	Risk p.	Förv. prio	Nr	Åtgärdsförslag / anpassningsförslag	Kostnadsuppskattning	Tid	Förvaltning
	Tak med stora spännvidder är oftast mera utsatta för snölast och takras, där stora risker förekommer då vanligen höga persontal vistas i lokalerna. Ökad snönederbörd kan medföra stora snölaster så att takskottning måste utföras akut ur förebyggande syfte. Mycket snö i kombination med kraftig blåst, kan medföra lokala ansamlingar så att vissa lägre tak kan få mycket stora snömängder med risk för takras.	6	1	4.6	En projekteringsöversyn av riskfastigheter	2 500 000 kr	2021-2024	FSF
	Risk för takras vid större snöfall, ackumulerad mängd. Det finns även risk för driftstörningar/rasrisk för övertryckshall.	5		4.7	Projekteringsöversyn på tak som identifierats som högriskobjekt inklusive kostnadsuppskattning	2 500 000 kr	2021-2023	KPF
STORM	I samband med storm kan det förekomma stormfällda träd över vägar som hindrar framkomlighet.	12		5.1	Inköp av motorsågar för att säkerställa utrustning för bortröjning av träd	50 000 kr	2021-2023	SAM
	I samband med storm kan det förekomma stormfällda träd över vägar som hindrar framkomlighet.	12		5.2	Inventering och planering av träd som riskerar att stormfällas.	Löpande arbete. Stöd av parken för bedömning	2021-2025	SAM
	Problem med trädfällning riskerar att uppstå kring verksamheter.	12	4	5.3	Inventering av träd i nära anslutning till verksamhet. Åtgärd via gallring och skötsel.	Löpande drift	löpande	KPF
	Hamnar och bryggor i skärgårdsmiljön riskerar att inte vara i god funktion.	12	4	5.4	Utreda och anlägga möjlighet till nya brygglösningar och förankringar som är mer stormsäkra	3 000 000	2025	KPF
	Olyckor på kommunala vägar och personskador i samband med isstormar.	12		5.5	Inköp av spridarutrustning och saltning med saltlake	100 000 kr	2021-2023	SAM



	Beskrivning/Exempel på scenario/ konsekvens	Risk p.	Förv. prio	Nr	Åtgärdsförslag / anpassningsförslag	Kostnads-uppskattning	Tid	Förvaltning
VARMARE KLIMAT	Skidspår, skidbackar och snölekområden kan inte nyttjas vid snöbrist. Risk finns att inte ha möjlighet att vara en attraktiv vinterort, kunna genomföra vinterarrangemang eller erbjuda besökare upplevelser kopplat till snö.	15	1	6.1	Modern konstsnöanläggning på Lindbäcksstadion både längd och backe. Utredning av förslag till hållbar drift med bland annat säkrad tillgång till snö (konstsnö/sparad snö/tunnel)	500 000 kr	2022-2023	KPF
	Drift av naturisbanor blir mer krävande. Ingen naturisbana drabbar både Pitebor och besökare. Den är viktig för folkhälsan och utgör en del att vara en attraktiv vinterort.	15	2	6.2	Ökade resurser för drift. Behov av kontroll, mätning av istjocklek för säkerhet. Sopning och hyvling är av största vikt för så hög kvalitet av isbanan som möjligt.	100-200 tkr i ökad driftsbudget	2-3 år	KPF
	Svårigheter att upprätthålla isrinkar utomhus.	15	2	6.3	Utredning och anläggande av en konstfrusen isrink utomhus	1 000 000	2025	KPF
	Större risk för stor dominans av främmande invasiva arter. I dagsläget har vi främmande invasiva arter inom kommunen dock är de ännu inte så invasiva.	15		6.4	Ett mer aktivt agerande mot de invasiva arterna. Att aktivt söka upp bestånd och avverka.	500 000 kr	2025	SAM
	Högre andel allergener i luften såsom pollen och mögel (trivs i varmare och fuktigare klimat), kan i framtiden ge upphov till försämrade luftkvalité.	4		6.5	Antalet allergiker kommer att öka på boendena. Inköp av luftrenare i gemensamma utrymmen när behov uppstår	ca 20 tkr/luftrenare	2021-2023	SOC
	Värmebölja kan ge långvarigt höga innetemperaturer, vilket kan leda till sämre sårhäkning	4		6.6	Vid värmebölja – informera brukaren om vikten av att köpa air conditioning i den egna lägenheten. Inköp av air conditioning i gemensamhetsutrymmen när behov uppstår	ca 60 tkr/AC	2021-2023	SOC
	Mörka utemiljöer på skolor på grund av kortare perioder med snötäcke under de mörkare månaderna ökar risken för skador.	8	3	6.7	Montering av belysning gör att säkerheten och möjligheterna för barn/elever att vistas på ett större område ökar.	400 000 kr	2021-2023	UBF



Beskrivning/Exempel på scenario/ konsekvens	Risk p.	Förv. prio	Nr	Åtgärdsförslag / anpassningsförslag	Kostnads-uppskattning	Tid	Förvaltning
Värmebölja kan ge långvarigt höga innetemperaturer, vilket kan leda till överhettning hos de boende.	20	2	6.8	Inventering av förutsättningar för att öka kylmöjligheterna på gemensamhetslägenheter på gruppbestäder för personer med funktionsnedsättning	-	2021	SOC



8. Uppföljning och utvärdering

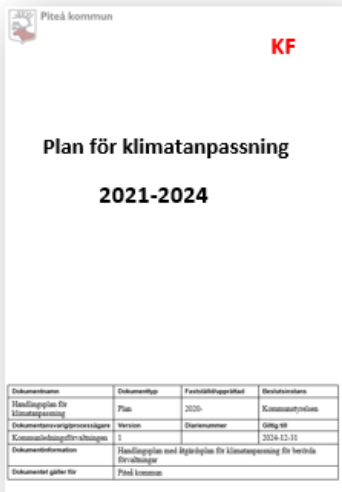
En klimatanpassningsplan fastställas av kommunfullmäktige som sammanfattande påvisar de lokala effekterna av ett förändrat klimat och vilka åtgärder som måste prioriteras.

Klimatanpassningsplanen bör aktualiseras av kommunfullmäktige vart fjärde år, eftersom tanken är att föreslagna utredningar eller inventeringar ska leda till åtgärder eller att föreslagna åtgärder ska utföras och därmed kunna strykas från åtgärdsplanen. Uppföljning av handlingsplanen sker löpande i del- och helårsrapport.

Kommunfullmäktige uppdrar kommunstyrelsen att ge samtliga berörda nämnder en handlingsplan om vilka klimatanpassningsproblem som behöver åtgärdas inom relevant tidsperspektiv. Åtgärderna ska utgå ifrån identifierade risker och behov av klimatanpassning, där nämnderna ansvarar för att planera och genomföra åtgärderna. Syftet med åtgärderna ska vara att minimera konsekvenserna av identifierade risker med ett förändrat klimat för att bibehålla eller förbättra funktionalitet.

Nya kunskaper kan förutses vad gäller klimatförändringar, även om all forskning hittills bekräftar och förstärker de allvarliga farhågor som finns beträffande människans fortsatta påverkan på klimatet. Nya hot och sårbarheter kommer att identifieras både globalt och lokalt och det gäller då att ha beredskap för detta och genomföra ytterligare åtgärder. Varje verksamhet skall löpande inom respektive ansvarsområde planera förebyggande utifrån identifierade risker som ett förändrat klimat medför.

Sammanfattande bild på förslag till styrande dokument och dess struktur:



Kort beskrivning om bakgrund, syfte, framtagande och förslag till prioriterade åtgärder och uppföljning. Hänvisning till handlingsprogram för vilka konsekvenser åtgärder behöver planeras för och uppdrag till KS/nämnder om hantering av klimatförändringarnas konsekvenser. *Beslutas i Kommunfullmäktige*



Beskrivning av identifierade behov av åtgärder, ansvarig nämnd och tidsram. *(ca 24 mkr 2021-2024). Beslutas i Kommunstyrelsen*



Planeringsunderlaget är ett uttömmande material om hur förslag till handlingsprogram tagits fram med klimatförändringar, tidigare händelser, pågående /genomförda åtgärder, riskanalys och förslag till åtgärder. *Beslutas i Kommunfullmäktige*



9. Definitioner

- Regn - 1 mm nederbörd motsvarar 1 liter vatten per kvadratmeter. Regnar det 10 mm på en tomt på 1 000 kvadratmeter har tomten alltså fått ta emot 10 000 liter (10 kubikmeter) vatten.
- Skyfall - SMHI's definition av skyfall är minst 50 mm på en timme eller minst 1 mm på en minut.
- Nollgenomgång - antalet dygn då dygnets högsta temperatur två meter över marken varit över 0°C under samma dygn som dygnets lägsta temperatur varit under 0°C.
- Ras och skred - Skred och ras, är snabba massrörelser i jordtäcknet eller i berggrunden, som kan skada människor och orsaka stora skador dels på mark och byggnader inom det drabbade området, dels inom det markområde nedanför slänten där skred- och rasmassorna hamnar.
- Bräddning - En bräddning innebär ett tillfälligt utsläpp av orenat avloppsvatten till följd av att ledningsnät eller reningsverk är överbelastat och vattenmängden är större än vad VA-systemet klarar av.
- Spillvatten - Man skiljer ofta mellan spillvatten från hushåll och från industrin. Spillvatten från hushåll kommer från toaletter, bad, dusch, disk och tvätt.
- Dagvatten - Dagvatten är regn- och smältvatten samt dräneringsvatten som leds bort från tak, gator, parkeringar och andra hårdgjorda ytor. För att inte belasta reningsverken och riskera översvämning ska vattnet som samlas när det regnar ledas bort till separata ledningssystem och dagvattendammar.
- Avlopp - I tekniska sammanhang anses avlopp vara en samlingsterm för system för dagvatten och spillvatten.
- Framtida 100 års regn - 30 minuters regn som ger minst 56 mm
- 100 års regn - 30 minuter regn som ger minst 44 mm.

§99

**Återrappport av uppdrag
från Kommunstyrelsen
och Kommunfullmäktige**

21KS7



Återrapport av uppdrag från Kommunstyrelsen 2021



Piteå kommun

Uppdrag från Kommunstyrelsen

Huvuduppdrag	Status	Ansvarig	Slutdatum
Svar på medborgarförslag att måla Stadsbergets trappa i regnbågsfärgerna.	 Klar	Jan.O Johansson	2021-09-01
<p>"KS 2018-05-08 § 132 Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget om att måla Stadsbergets trappa i regnbågsfärgerna. Kommunstyrelsen ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att, i samråd med fastighets- och servicenämnden, utreda om förslaget kan realiseras på annan lämplig plats i staden och eventuellt på annat sätt. Uppdraget skall återredovisas till kommunstyrelsen under 2018."</p>			
<p>Kommentarer</p> <p>Aug 2020 Uppdraget kring att finna en annan plats att måla med regnbågens färger har påbörjats.</p> <p>Jan 2021 Pågår</p> <p>Feb 2021 Medborgarförslaget avslogs och istället målades däckets bredvid.</p>			
Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats och gaturum	 Pågår	Jan.O Johansson	2021-09-01
<p>KS 2019-01-21 § 26 Kommunstyrelsen ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten för placering av valbodarna på byxtorget längs med gågatan. Kommunstyrelsen ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att göra en översyn av närliggande riktlinjer.</p>			
<p>Kommentarer</p> <p>Aug 2020 Inväntar godkännande av hanteringen av valbodarna</p> <p>Jan 2021 Pågår</p>			
Svar på motion (L) om utreda elbil-pooler i byarna	 Klar	Leif Wikman	2021-02-01
<p>"KF 2018-09-24 § 176</p> <p>Beslut Kommunfullmäktige bifaller motionen om att utreda elbil-pooler i byarna. Kommunfullmäktige beslutar att kommunchefens uppdrag om att bilda en kommunal bilpool kompletteras med ett tilläggsuppdrag, att som ett andra steg utreda möjligheterna att även ge möjlighet att låta allmänheten nyttja de fordon som ingår i bilpoolen. Här ska även landsbygdens möjligheter att ta del av poolen och påverkan på närliggande näringslivsverksamheter belysas."</p>			
<p>Kommentarer</p> <p>Aug 2020 Kommunal bilpool genomförd.</p> <p>Feb 2021 Bilpoolen är realiserad för de som arbetar i Stadshuset och finns på plats sedan maj 2020. Resandet i tjänsten har minskat markant sedan pandemin och bilpoolen drivs ännu i projektform. Det finns i dag inte förutsättningar att ansluta allmänheten till en bilpool.</p>			

Huvuduppdrag	Status	Ansvarig	Slutdatum
Åtgärder från medarbetarpanel	 Pågår	Leif Wikman, Ewa Degerman	2021-06-30
<p>KSAPU beslut 2019-10-21 Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott ger Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningar för kommunens äldre medarbetare att arbeta längre. Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott ger Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att sammanställa konsekvenser och kostnader av 6 timmars arbetsdag. Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott ger Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att sprida verksamhets-specifika synpunkter till berörda förvaltningar. Uppdraget återrapporteras till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott under första halvåret 2020.</p>			
Kommentarer			
<p>Aug 2020 Alla delar kommer att presenteras under hösten 2020 i ledningsuppdraget Kompetensförsörjning. /Ylva Sundkvist KLF</p>			
<p>Dec 2020 Arbetet pågår och kommer att ingå i handlingsplanen kopplat till kompetensförsörjningsstrategin.</p>			
<p>Jan 2021 Personalchefs bedömning är att ärendet kopplat till medarbetarpanelen kan avslutas. Alla områden ingår i kompetensförsörjningsstrategin och implementeringen av den påbörjas 1 mars. Personalstrategier och personalspecialister kommer tillsammans med förvaltningarnas ledningsgrupper ta fram handlingsplaner för arbetet i respektive förvaltning. Personalavdelningen kommer löpande att informera KS APU om arbetet tillsammans med förvaltningarna.</p>			
Återredovisning av samtliga nämnder angående stipendier	 Klar	Andreas Lind	2021-04-12
<p>2016-01-25, § 27: Kommunstyrelsen uppdrar till samtliga nämnder samt kommunstyrelsen underställda förvaltningar att pröva om stipendier/priser inom respektive verksamhetsområde ska bestå. Om så är fallet ska detta motiveras och riktlinjer för stipendiet/priset ska upprättas.</p>			
Kommentarer			
<p>Feb 2021 Samtliga nämnder har sett över sina stipendier. Samtliga stipendier kommer att visas på en samlingssida på pitea.se, under Medborgarservice och från A-Ö. Där speglas information till verksamheternas hemsidor.</p>			